

189.

CANO
DIRECT
CONFRATE
SACERD
NOBIS VOLU
Sub Invo
VOMINI NO
Christi in Cruci
Eximie
EXPOS
In Præ
Sac
II TIEN
Nov
In
Co
Ekle
CO
Apud Sax
Sep

CANONES
DIRECTIVI
CONFRATERNITATIS
SACERDOTUM
BONÆ VOLUNTATIS,

Sub Invocatione

DOMINI NOSTRI JESU

Christi in Cruce morientis.

Eorundemque

EXPOSITIONES

Annis Præcedentibus

Succeſſivè

IN STRENAM DATÆ:

Nunc verò

In unum Libellum

Conjunctæ,

Et Xenii loco Confraternitati

oblatae.

COLONIÆ

Apud SERVATIUM NOETHEN, Bibl.

Superiorum permissu.

Anno 1709.

PRÆFATIO

Ad DD. Præsides Confraternitatis.

Admodum Reverendi, Eximii, Amplissimique Domini.

Canon, *græcè κανών*, *latine regula* dicitur, *qua dirigit, & modum ritè vivendi, aut agendi præscribit. Eiusmodi Canones habent DD. Ecclesiastici ac Clerici, unde & Canonici, sive Regulares nuncupantur. Canones quoq; & Regulas suas tenent Ordines Religiosi, quibus ad finem suum & perfectionem religiosam diriguntur. Canones & Regulas habent scientiæ & artes, pictoria, statuaria, architectonica, grammatica, poetica, rhetorica, philosophia, juridica, ac Theologica, ad quas, veint ad amussim, artificia, praxes, & actiones earum conformantur. Quidni igitur & Confraternitas nostra suos sibi præsi-
gat*

gat Canones, quorum ductu vita sua cursum melius instituat, atque illorum adminiculo, in virtutibus statui suo consentaneis, progressum faciat, & ad perfectionem aliquantò sublimiorem, supra vulgarem Clericorum vitam, sese attollat?

Habet omnino, A. RR. Domini, habet Confraternitas Canones suos; paucos quidem illos, sed perquam utiles & ad omnem perfectionem Ecclesiasticam media efficacissima subministrantes. Horum Expositiones, aliàsque lucubrationes, rogatu vestro, eò promptiore suscepi animo, quò ex iis ampliorem latiorèmq; fructum, ad majorem Dei gloriam, in plures derivandum merito sperare poteram.

Etenim lucubrationes, scriptiones, labores, studia, Dei proximique amore suscepta, ac pluribus impensa, antecellere iis, quae paucioribus exhibentur; quis vestrum est, qui ambigat? Sanè dubium omne eximit S. Ignatius p. 3. Const. c. 12. asserens: Spirituale auxilium, impensum multis, anteponendū esse illi, quod praestatur paucis: Causamque mox annectit: Bonum enim quò universalius, eò divinius est: quia ni-

mirum propius ad Deum, omnibus largiter tribuentem, omnibus universim dona ac beneficia sua dispartientem, accedit; fructusque eò existit copiosior, quò in plures diffunditur; ac Dei gloria & proximi salus, magis propagatur.

Atque hæc, inter alias, A. R. R. Domini, me ratio impulit, hæc stimulos addidit, ut à vobis rogatus, jam ab annis quatuordecim & pluribus, Confraternitati huic inclyta, opellam meam tenuem, animo quàm promptissimo, ac devotissimo obtulerim; apprime gnarus, eaque spe fretus, non in vos duntaxat & reliquos DD. Confratres, quàm Sacerdotes, quàm animarum Pastores, antehac trecentos, nunc quingentos & ultra; verùm etiam in tot millenas & millenas animas, vobis conceditas, Dei gratiâ aspirante, laboris & operæ fructum derivatum iri. Quò nihil utilius, nihil divinius reperitur. Omnium enim divinorum divinissimum est, cooperari in salutem animarum. Teste S. Dionysio de cœlesti Hierarchia c. 3.

Ea de causa, postquam A. R. D. Heidenricus Stodtbrockius Archi-presbyter

☞ Pastor Schepstrupiensis p. m. cum aliis
 Definitoribus primis, Confraternitatem
 hanc auspiciatus est; [quod ad perpetuam
 posterorum memoriam meminisse iuvat]
 Ad obtinendam Romæ ejusdem Confirma-
 tionem, plurimum sanè D. D. Definitores
 Osabrugenses contribuere; adhibita et-
 iam Illustrissimi Domini Herculis Vice-
 comitis Nuntii Apostolici Coloniensis
 commendatione. Unde ☞ ipsi Bullam Con-
 firmationis Originalem, hodie dum as-
 servant. Ad sumptus verò colligendos,
 qui Romæ præstandi erant, A. R. D. Jo-
 annes Althoffius Pastor Kinderhausanus,
 p. m. insignis Confraternitatis amator ac
 zelator, operam industriamque suam se-
 dulò impendit.

Canones autem Confraternitatis A.
 R. D. Joannes Casparus Stüblius Waren-
 dorffiensis in nova Æde Pastor ac pri-
 mus Definitor p. m. componere cœpit, quos
 Reverendissimus D. Joannes Alpenus
 p. m. revidit, correxit, auxit, atque in
 eum, quem modò cernimus, ordinem re-
 degit.

Hos Canones præclarissimos, rogatu vestro, atque præcipuè primorum Præsidentum, jam ab annis quatuordecim, successivè, paraphrasi quadam seu expositione elucidavi; qui & vestrà & eorundem DD eurrâ, typo vulgati atque inter DD Confratres, strenue loco, distribui sunt.

Quoniam verò Confraternitas hæc novis ac novis indies augetur incrementis, adeoque Canones, & eorum Expositiones, ad omnium manus non pervenère, consilio ac suasu vestro nunc in unum Librum conjuncti prodeunt, quò & meliùs asservari, & relegi crebriùs, & faciliùs in praxin redigi valeant.

Præterea, rogatu vestro, ac nominatione primi Præsidentis Confraternitatis Anno 1690 Horologium Sacerdotale lucem aspexit, quo Sacerdotibus Confraternitatis celebrandi, ceterasque diei actiones, piè sanctèque obeundi praxes suggeruntur: cujus exemplaria 300, inter totidem Confraternitatis Capita, quot tunc temporis numerabantur, vestrà industriâ ac zelo distributa sunt.

Rogatus

*Rogatu vestro, Manuale Pastorum, ad
functiones virtutesque pastorales rite ob-
eundas manuducens, prodiit, cujus ex-
empla 500 vestro labore, inter DD Con-
fratres, aliosque distracta sunt.*

*Rogatu vestro, ac precipue primi Di-
rectoris, vestris Sororibus, Neptibus, Vir-
ginibusque devotis, Oeconomia vestra cu-
ram gerentibus in spiritu dirigendis, Re-
gula perfectionis & Ordo diei, una cum
Libro de Communione seu synaxi sacra,
ac Virtutum Partheniarum speculo, pre-
lo subjecta, vulgataque sunt. Omnia ad
majorem Dei gloriam & Confraternita-
tis spirituale emolumentum.*

*Vos interea AR Eximii, & Amplissi-
mi Domini Praesides ac DD. Confratres;
Authorum, Promotorum, & Benefacto-
rum Confraternitatis memoriam perpe-
ruam cum laudibus retinete; tenuem verò
opellam meam, equi bonique consulite
& non tanquam meam, sed vestram po-
tius aspiciate; ac vobis demisse oblatam
acceptate: vestris enim sanctis sacrificiis,
menstruè & hebdomadatim peractis me-
rito, quam plurimum attribuo: nam ve-*

stris utique sacrificiis permota Divina
 Bonitas, prædicta scribendi aut peragen-
 di voluntatem ac facultatem donavit :
 vestris sacrificiis, divina Sapiencia gra-
 tiam uberem, opportuna Scripturarum
 ac Patrum testimonia, ac rerum momen-
 ta, inveniendi, disponendi & eloquendi
 concessit: vestris sacrificiis, & animarum,
 vi illorum, è flammis purgantibus erepta-
 rum, cœloque assertarum, precibus, haud
 dubiè, fructum speratum, Benignitas di-
 vina impertivit. Atque ut is indies pro-
 pagetur latius, sanctis sacrificiis, preci-
 bus, monitis, consiliis & exemplis vestris
 indefessè allaborate: ac demum mei, sive
 vivi, sive defuncti, viamque carnis uni-
 versa ingressi in sacrificiis & precibus ve-
 stris devotissimis piè mementote. Dabam
 Colonia Anno 1708. 20. Aprilis.

Admodum Reverendarum, Exi-
 miarum & Amplissimarum Domi-
 nationum vestrarum, humillimus
 in Christo servus

Joannes Diuckinck Soc. Jesu.

CONFRATERNITATIS
ORIGO.

ANno Salvatoris 984. contractum est Romæ Sodalitium plurimorum Sacerdotum, inter quos & Episcopi adscripti sunt, ad hoc, ut post obitum singuli Consodalium Sacrificiis superstium juvarentur.

Spondanus in Epitome Annalium
Baronii ad Annum. 984.

Horum exemplo excitati Sacerdotes Westphaliæ erexerunt Confraternitatem Sacerdotum BONÆVOLUNTATIS sub Invocatione Christi in Cruce MORIENTIS, in celebrando menstruè pro vivorum, & hebdomadariè per annum pro unius vel plurium isto anno defunctorum Consodalium salute: ac simul, ut mutuis se invicem officiis juvent, & alter alterum extimulet ad perfectionem Christianam, & cum primis Ecclesiasticam. Cui fini etiam proderunt Canones, qui sequuntur directivi, non coactivi.

CANONES
DIRECTIVI

Confraternitatis Sacerdotum
Bonæ Voluntatis.

CANON I.

Nemo admittatur, nisi habeat testi-
monium bonæ vitæ.

*Oportet enim Episcopum (Sacerdotem)
sine crimine esse, sicut Dei dispensato-
rem, non superbum, non iracundum,
non vinolentum, non percussorem, non
turpis lucri cupidum, sed hospitem,
benignum, sobrium, justum, sanctum,
continentem. ad Tit. 1. 7.*

*Oportet autem illum & testimonium
habere bonum ab iis, qui foris sunt.*

1. Tim. 3. 7.

CANON II.

Admissus seu adscriptus, ab ipso sta-
tim adscriptiōis die incipit celebrare
quot mēsis semel pro Confratribus vi-
vis, eorūq; profectu in virtute ac per-
fectione; Item singulis septimanis semel
pro

pro uno vel pluribus Confratribus *Defunctis*, at solummodo per annum, si nimirum quis vel qui è sodalitia nunciati sint isto anno obiisse: cessante enim Confratrum morte cessat etiam post annum ab obitu hebdomadaria vivorum obligatio pro uno vel pluribus defunctis celebrandi, donec alius vel alii iterum significentur è vivis excessisse.

Orate pro invicem ut salvemini, multum enim valet deprecatio justis assidua. Jacobi 5. 16.

Qui justus est justificetur adhuc, & sanctus sanctificetur adhuc. Apoc. 22. 11.

Sancta & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur. 2. Mach. 12. 46.

C A N O N III.

UNus sit perpetuus Confraternitatis Director, seu Inspector; qui in quolibet remotiore districtu suos habeat Definitores & Assistentes; quorum adunato Zelo, & admittendorum cura habeatur, & Consozialium, seu vita, seu mors, ubi id opus, significetur,

*Quae sunt à Deo , ordinata sunt. Rom.
13. 1.*

CANON IV.

Semel in anno, vel per se, vel per alium, sive etiam per litteras, singuli satisfactionem suam, & animum perseverandi, testentur Directori, vel istius districtus Assistenti.

Refrigescet charitas multorum, qui autem perseveraverit usque in finem, salvus erit. Matth. 24. 13.

Esto fidelis usque ad mortem & dabo tibi coronam vitae. Apoc. 2. 10.

CANON V.

Exemplo erunt, si sæpiùs confiteantur, & quotidie celebrent ad Aram; caveant autem, ne lucri potius quam devotionis causâ accedant.

Septies enim cadet justus, & resurget Proverb. 24. 16.

CANON VI.

Abstineant omninò ab ebrietate, & ideò, quoad fieri potest, à convivii, imo

imò & ab omni, quod redolere potest apud
laicos, maximè infirmos.

*Ebrietas omnium vitiorum fomes & nu-
trix.* Conc. Agath.

*Noli esse in conviviiis potatorum nec in
commessationibus eorum.* PROV. 23.

Plures occidit gula, quàm gladius.

*Ve homini illi, per quem scandalum ve-
nit.* Matth. 18. 7.

CANON VII.

DEdant se studio, & in primis lectioni
librorum spiritualium, è quibus spiri-
tum Ecclesiasticum omnibus necessarium,
& spiritum veræ devotionis, non tam hau-
riant, quàm augeant, ut plenitudine spiri-
tus repleantur.

Qui spiritu Dei aguntur, ii sunt filii Dei.
Rom. 8. 14.

*Si quis spiritum Christi non habet, his
non est ejus.* Rom. 8. 9.

CANON VIII.

OMnes & singuli, præsertim Curati,
studiosè conentur non obiter scire,
sed comprehendere & penetrare ea, quæ

tam ad fui, quàm aliorum directionem & instructionem pertinent.

*Labia sacerdotis custodient scientiam,
& legem requirent ex ore ejus. Ma-
lach. 2. 7.*

*Si quis ignorat, ignorabitur. 1. Cor. 14.
Qui nesciunt ea, quæ Dei sunt, à Deo
nesciuntur.. C. qui dist. 38.*

CANON IX.

HAbitu utantur communi, simplici,
honesto & modesto: Studeant place-
re moribus, non vestibus.

*Et erit in die hostia Domini, visitabo su-
per omnes, qui induti sunt veste pere-
grinâ. Sophon. 1. 8.*

*Utinam omnes incederent induti veste
talari! C. non dist. 23.*

CANON X,

IN omni convivio Sacerdotali lectio sa-
cra misceatur.

*Qui ex Deo est, verba Dei audit. Joan,
8. 47.*

*Tolluntur otiosa fabula, ubi est lectio
sacra scriptura. C. pro reverentia
Dist. 44.*

CA-

CANON XL

TEmpus impendant sedulo, neglectum bonis operibus redimant, & quoniam à tempore ritè impenso ferè pendet tota hominis salus, quò securius per id gradientur, pro suo quisque statu certum sibi præscribat diei ordinem, eique tenaciter inhæreat, nisi charitas ad aliud invitet, aut necessitas compellat.

Fili, conserva tempus, & evita à malo.

Eccl. 4. 23.

Omni negotio tempus est. Eccl. 6. 8.

Videte Fratres, quomodo cautè ambuletis redimentes tempus. Ephes. 5. 15.

Redimitis tempus qui subtrahit illud seculo, ut vacet Deo. S. Aug.

CANON XII.

VAcant aliquoties per diem orationi mentali.

In matutinis meditabor in te. Ps. 62. 7.

Quomodo dilexi legem tuam Domine: tota die meditatio mea est. Ps. 118.

Meditabor in omnibus operibus tuis.

Psalm. 76. 12.

CA-

CANON XIII.

Hortatur Confraternitas, ut semel in Anno ab externis negotiis & conversationibus ad dies aliquot se retrahant, & in pio hoc recessu per spiritualia exercitia teporem omnem ejiciant, ac spiritum recolligant.

Quia tepidus es, & nec frigidus nec calidus, incipiam te evomere ex ore meo.

Apoc. 3. 16.

Ducam eam in solitudinem & loquar ad cor ejus. Osee 2. 14.

O sancta solitudo!

CANON XIV.

Habeat quis Confratrem probatæ vitæ, qui affectuosè & suaviter, seu literis seu verbis moneat & corrigit, si quid minus decorum, aut ipse notaverit, aut fama divulgaverit; qui & in extremis assistat; & obitum Confraternitati denunciaret.

Si peccaverit in te Frater tuus, vade & corripe eum inter te & ipsum solum, si te audierit, lucratus eris fratrem suum. Matth. 18. 15.

S. Carolus Borrom. duos habuit Monitores.

Divinorum divinissimum cooperari salutem animarum. S. Dionysius.

BULLA

CONFIRMATIONIS.

INNOCENTIUS EPISCOPUS
 Servus Servorum Dei.

Dilectis filiis Archi-Episcopi Coloniensis per Diœcesin Osnabrugensem in Ecclesiasticis Constituto, & Episcopi Paderbornensis venerabilium fratrum nostrorum Officialibus Salutem & Apostolicam Benedictionem. In Apostolicæ dignitatis sôlio meritis licet imparibus constituti ad ea libenter intendimus, per quæ piæ Christi fidelium Confraternitates ad majus divini cultus augmentum erectæ, spiritualium gratiarum muneribus decorentur, ut Confratres ipsi post hujus vitæ cursum Salvatoris nostri misericordiâ facilius æterna gaudia consequantur, & cum id à nobis petitur, libenter officii nostri

stri partes favorabiliter interponimus, & ea, quæ propterea providè facta fuisse dicuntur, Apostolicæ firmitatis munimine roboramus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte Dilectorum filiorum modernorum Inspectoris & Definitorum aliorumque Confratrum infra scriptæ Fraternalitatis petitio continebat, quod aliàs videlicet de Anno Domini Millesimo sexcentesimo sexagesimo primo, una pia & devota Confraternitas ex Sacerdotibus Monasteriensis & Osnabrugensis Civitatum & Diœcesium nec non provinciæ Lingensis eisdem vicinæ, aliàs pro tempore existenti Archi-Episcopo Ultrajectensi, nunc verò Vicario per Confœderatum Belgium Apostolicâ auctoritate deputato in spiritualibus subjectæ duntaxat, de quorum numero infra scripti Christophorus & Joannes Episcopi extiterunt, consistens per bonæ Memoræ Christophorum dum viveret Episcopum Monasteriensem, & Joannem etiam dum viveret Episcopum Castoriensem per dictum Belgium Vicarium Apostolicum, prædictum

ad instar similis Confraternitatis, quæ in
 alma urbe usque de Anno ejusdem Domi-
 ni nongentesimo octuagesimo quarto *teste*
Spondano erecta fuisse asseritur, ordinariâ
 eorum auctoritate aut aliàs canonicè ere-
 cta, & instituta fuit, & tunc existentes In-
 spector, & Definitorum alique primo dictæ
 Confraternitatis Officiales & Confratres
 providè considerantes, singulas quasque
 Confraternitates, quæ sub statutis, & re-
 gulis diriguntur, & observatione statuto-
 rum, & regularum hujusmodi augmen-
 tum in spiritualibus & temporalibus reci-
 pere & earum statum prosperè & feliciter
 passim progredi & augeri consuevisse ;
 Ideo de statu dictæ eorum Confraternita-
 tis sub aliquorum hujusmodi statutorum
 auspiciis meliùs & faciliùs dirigendo pro-
 movendoque solliciti, statuerunt & ordi-
 naverunt, quod singuli Sacerdotes in dicta
 Confraternitate descripti & pro tempore
 describendi, unam quolibet Mense pro
 felici morte confratrum dictæ Confrater-
 nitatis à Deo impetrandâ & alteram de re-
 quietem nuncupatam Missas singulis Heb-
 domadis pro refrigerio animæ illius Con-
 fratris

fratris, quem ab hac vita decedere contigerit celebrare teneantur ; quod si plures dictæ confraternitatis confratres illo anno discesserint, hujusmodi obligationi satisfacient Missam unam de Requiem, ut præfatur hebdomodatim celebrando, ubi tamen numerum singularem mutabunt in pluralem, juxta rubricam Missalis Romani, vel dicta Missa applicari poterit ad libitum Sacerdotis celebrantis, cum hoc tamen, quod singulis saltem annis quilibet ex dictæ confraternitatis confratribus Definitori suæ Provinciæ sese obligationi prædictæ satisfecisse in scriptis propriae ejus manu firmatis significare teneatur ; Si autem anno integro elapso respondere neglexerit, eo ipso se à dictâ confraternitate exclusum esse sciat, quodque si quis ex dictæ confraternitatis confratribus ægrotaverit, poterit unum è dictâ confraternitate eligere, & assumere, qui ei consilio & opere assistere teneatur, & ipso legitimè impedito, quo minus id per se ipsum præstare possit, alterum ad hoc substituere & nominare licebit. Inspector autem dictæ confraternitatis, qui ipsius

caput

caput existat, primâ exLingensibus,secun-
 dâ ex Monasteriensibus, & tertiâ denique
 vicibus ex Osnabrugensibus respectivè Sa-
 cerdotibus perdictæ confraternitatis De-
 finitores servatâ semper eâdem formâ eligi
 debeat, & ipsius Inspectoris officium per-
 petuum sit, nisi ob sufficienter moventes
 & validas causas illo fungi nolit; in quali-
 bet ex prædictis provinciis designetur pro-
 prius Definitor cum uno alterove Assi-
 stente & Promotoribus, quorum officium
 nisi per obitum vacet Triennale sit : Defi-
 nitorem eligant Assistentes & Promotores
 Provinciales, hi verò nominentur à Defi-
 nitore, cui licebit de consilio saltem Assi-
 stentium volentes in dicta confraternitate
 describi, in album referre, convenient-
 que Definitores prædicti cum dicto Inspe-
 ctore singulis annis in loco quasi Medi-
 tullii, die ad id per dictumInspectorem in-
 dicto, pro rebus dictæ confraternitatis uti-
 liter disponendis, Insuper si quem ex dictæ
 confraternitatis confratribus obire conti-
 gerit, illius obitus statim denuncietur
 Definitori Provinciali, qui si occasio pro-
 pinqua defuerit, cum adminiculo Assisten-
 tium

tium & Promotorum suorum, & expensis dictæ Confraternitatis, id aliarum provinciarum Definitoribus quantocius per propria nuntium significari procuret. Denique singuli dictæ Confraternitatis Confratres quasi unius corporis Membra se invicem adjuvent, & data occasione literis, aut verbis invitentur ad præmissa dictæ Fraternitatis statuta sedulo observanda, prout in scripturis publicis desuper confectis plenius continetur. Cum autem sicut eadem petitio subungebat dicta Confraternitas ad laudem & gloriam omnipotentis Dei populi que illarum partium ædificationem, & animarum in purgatorio detentarum refrigerium erecta, & instituta, nec non statuta & ordinationes huiusmodi, quæ jam dicta ordinaria auctoritate approbata fuerunt, pro illius felici directione facta fuisse dignoscantur, & exinde Zelus pugnandi pro fide Catholica, qui per irrepentem hæresin haud parumper defecit, omnino reviviscere speratur, ac Christi fideles ad sacrosanctum Missæ sacrificium audiendum per amplius propterea invitentur. Ea verò quæ per

Sedem

Sedem Apostolicam approbantur & confirmantur firmitus subsistere, & melius ab omnibus observari soleant, proindeque moderni Inspector & Definitorum alique Confratres præfati dictæ Confraternitatis plurimum cupiant Confraternitatis prædictæ erectionem, ac statuta & ordinationes hujusmodi pro firmiori earum subsistentiâ & observatione inviolabili nostro, & ejusdem Sedis Patrocinio & munimine roborari. Quare pro parte modernorum Inspectoris & Definitorum aliorumque Confratrum præfatorum dictæ Confraternitatis nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eis in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolicâ dignaremur. Nos igitur eosdem modernos Inspectorem & Definitorum, aliosque Confratres dictæ Confraternitatis specialis gratiæ favore prosequi volentes, nec non eorum singulos à quibusvis excommunicationis suspensionis, & interdicti aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum tantum præsentium

consequendum harum serie absolventes
 & absolutos fore censentes, ac dictarum
 scripturarum, & legitimè secutorum quo-
 rumcunque tenores etiam veriores præ-
 missis tamen minime contrarios præsen-
 tibus pro expressis habentes, hujusmodi
 supplicationibus inclinati ex voto Con-
 gregationis venerabilium fratrum nostro-
 rum sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardina-
 lium Concilii Tridentini Interpretum dis-
 cretioni vestræ, attento quod Sedes Epi-
 scopalis Monasteriensis ad præsens vacat,
 & ut moderni Inspector ac Definidores a-
 liique Confratres præfati dictæ Confra-
 ternitatis Venerabilis etiam Frater noster
 Episcopus Paderbornensis etiam quo ad
 dictam Provinciam Lingensem ordinarius
 Vicinior existit, per Apostolica scripta
 mandamus, quatenus veris existentibus
 narratis prædictam erectionem Confra-
 ternitatis hujusmodi sub invocatione Do-
 mini Nostri Jesu Christi in Cruce Morien-
 tis, nec non omnia & singula statuta & or-
 dinationes hujusmodi ac desuper confe-
 ctas scripturas hujusmodi & in eis conten-
 ta quæcunque licita tamen & honesta, ac
 factis

sacris Canonibus & Constitutionibus A-
 postolicis ac Concilii Tridentini Decretis
 minimè contraria, cum omnibus & singu-
 lis inde legitimè secutis & sequendis pro
 vestris arbitrio & conscientia gratis aucto-
 ritate nostrâ perpetuo approbetis & con-
 firmetis, illisque perpetuæ & inviolabilis
 Apostolicæ firmitatis robur adjiciatis, ac
 omnes & singulos tam juris quam facti, ac
 quosvis alios etiam quantumvis substan-
 tiales defectus, si qui desuper quomodo-
 libet intervenerint, & intervenisse dici
 possint, in eisdem suppleatis, ac statuta, &
 ordinationes hujusmodi perpetuo valida
 & efficacia fore & esse suosque plenarios
 & integros effectus fortiri & obtinere, ac
 tam per modernos Inspectorem ac Defini-
 tores, & alios nunc, quam pro tempore ex-
 istentes dictæ Confraternitatis Confratres
 perpetuo firmiter & inviolabiliter obser-
 vari & adimpleri debere, & ab eis nullo
 unquam tempore quovis pretextu, colo-
 re vel ingenio resiliiri vel recedi posse, & si
 secus super his à quocunque quavis au-
 thoritate scienter vel ignoranter conti-
 gerit attentari, irritum & inane dictâ

auctoritate nostrâ decernatis ; Præterea-
 que ut dicta Confraternitas, cujus Confra-
 tres diversa pietatis & Charitatis ac miseri-
 cordiæ opera exercere consueverunt, ma-
 jora incrementa spiritualia suscipiat de
 omnipotentis Dei misericordia ac Beato-
 rum Petri & Pauli Apostolorum ejus au-
 ctoritate confisi, omnibus & singulis Mo-
 nasteriensis & Osnabrugensis Civitatum &
 Diœcesium hujusmodi, ac prædictæ Pro-
 vinciæ Sacerdotibus verè pœnitentibus &
 confessis, qui de cœtero prædictam Fra-
 ternitatem ingredientur, die primâ eorum
 ingressus, si sanctissimum Eucharistiæ Sa-
 cramentum sumperint, ac tam ad præ-
 sens, quam pro tempore existentibus ejus-
 dem Confraternitatis Confratribus etiam
 verè pœnitentibus & confessis sacraque
 communione, si id commodè fieri possit
 refectis, vel saltem contritis in cujuslibet
 illorum mortis Articulo pium Nomen Jesu
 corde, si ore nequiverint devotè invocan-
 tibus eisdemque Confratribus etiam verè
 pœnitentibus & confessis, ac dictâ com-
 munionem refectis, qui Missam hujusmodi
 celebraverint, & alia præmissa opera pia

exercuerint, ac pro Christianorum Principum pace & concordia, ac sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione & Hæresum extirpatione preces Deo effuderint, semel duntaxat singulis quatuor anni temporibus per unumquemque ex prædictæ Confraternitatis Confratribus huiusmodi lucrificandam omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem perpetuo auctoritate nostrâ prædictâ concedatis & indulgeatis, non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis cæterisque contrariis quibuscunque: Volumus autem, quod si dicta Confraternitas alicui Archi-Confraternitati aggregata sit, vel impostertum aggregetur, seu quavis alia ratione vel causa pro illius indulgentiis consequendis, aut de illis participandis uniat, vel aliâs quomodolibet instituat, priores, seu quævis aliæ litteræ desuper obtentæ præterquam præsentibus nullatenus suffragentur, sed ex tunc prorsus nullæ sint eo ipso. Quodque si Confratribus præactis ratione præmissorum, aut aliâs aliqua alia Indulgentia perpetuo, vel ad certum tempus nondum elapsam dura-

tura per nos concessa fuerit, eadem præ-
sentes nullius sint roboris vel momenti.
Datum Romæ apud sanctam Mariam ma-
jorem Anno Incarnationis Dominicæ Mil-
lesimo sexcentesimo octuagesimo septi-
mo, quinto idus Augusti, Pontificatus
nostri Anno undecimo.

(L, S.)

J. CIUCHIUS.

H. S. COSTA.

*Confirmatio Archi-Episcopalis Co-
loniensis.*

CRato Wernerus liber Baro de Pal-
landt Serenissimi & Reverendissimi
Principis ac Domini Domini Maximiliani
Henrici Archi-Episcopi & Principis Ele-
ctoris Coloniensis &c. per Civitatem &
Dioecesim Osnabrugensem in Spiritualibus
deputatus Vicarius Metropolitanus
Generalis, & Cathedralis Ecclesiæ Osnab-
rugensis Decanus, universis ac singulis
has nostras litteras visuris, legive auditoris
salutem in Domino.

Præsentatæ nobis fuerunt auper pro
parte

parte venerabilium nobisque dilectorum pro tempore Inspectoris & Definitorum aliorumque Confratrum Confraternitatis Sacerdotum Bonæ voluntatis nuncupata litteræ Apostolicæ SSmi Domini nostri Innocentii Papæ undecimi sub plumbo in filis canabicus appendente, tenoris sequentis. *Vide litteras Apostolicas supra.*

Post quarum quidem litterarum Apostolicarum præsentationem & receptionem, Nobis & per Nos (uti præmittitur) cum debitâ Sedis Apostolicæ reverentiâ factas, fuimus pro parte Officialiû, aliorumque Confratrum supradictæ Confraternitatis debito modo requisiti , ut eandem Confraternitatem autoritate Apostolicâ nobis delegatâ in perpetuum confirmaremus , eidemque Confraternitati Indulgentias concederemus.

Nos igitur volentes Mandatum Apostolicum exequi (cum narrata in litteris Apostolicis vera existant) prædictam Confraternitatē sub titulo seu Invocatione D. N. Jesu Christi in Cruce morientis nec non omnes & singulas ejusdē Confraternitatis ordinationes & constitutiones auctoritate

Apostolicâ nobis delegatâ in perpetuum approbamus & confirmamus, illisque perpetuæ & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, cum clausulis in prædictis litteris Apostolicis fusiùs contentis, nec non constitutiones & ordinationes hujusmodi perpetuo validas & efficaces fore & esse, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, ac tam per modernos Inspectorem & Definidores aliosque dictæ confraternitatis Sacerdotes perpetuo firmiter observari debere, ut si secus super his à quoquam quomodolibet contigerit attentari, irritum & inane id ipsum decernimus, prætereaque ut prædictæ Confraternitatis Sacerdotes juxta tenorem litterarum Apostolicarum Indulgentiis in perpetuum gaudere possint, Autoritate Apostol. Nobis delegatâ concedimus & indulgemus. *In quorum fidem presentes manu propria subscripsimus, & officii nostri sigillo communiri fecimus. Osnabrugi in curia Decanali Cathedralis Ecclesie die tertia Mensis Maij Anno 1688.*

(L.S.)

C. W. BARON de PAL-
LANDT, m. p.

Con-

Confirmatio Episcopalis Paderb.

Jodocus Frihoff SS. Theologiæ Do-
ctor Rmi & Celsissimi Principis & Epi-
scopi Paderbornensis in Ecclesiasticis
Consiliarius, nec non per Civitatem &
Diœcesin Paderbornensem in Spiritual.
Vicarius Generalis Executor & Commis-
sarius ad infra-scripta à Sanctissimo in
Christo Patre ac Dno Dno Innocentio
Papa ejus nominis undecimo specialiter
deputatus universis ac singulis præsentibus
nostras litteras visuris lecturis seu legi au-
dituris salutem in Dno sempiternam &c.
Litteras Apostolicas præfati Sanctissimi
Dni nostri Papæ ejus verò Bulla plumbea
cum cordula Canabea more Romanæ Cu-
riæ impendente bullatas sanas quidem &
integras non vitiatas non cancellatas ne-
que in aliqua sui parte suspectas, sed omni
prorsus vitio & suspicione, uti in eis primâ
facie apparebat carentes nobis à parte Of-
ficialium aliorumq; Confratrum Confra-
ternitatis sub Invocatione Dni nostri Jesu
Christi in Cruce morientis præsentatas,
vos cum eâ quâ decuit reverentiâ recepisse

noveritis hujusmodi sub tenore. *Ut supra*

Post quarum quidem litterarum Apostolicarum verbotenus præinsertarum præsentationem & receptionem Nobis & per Nos uti præmittitur factam, fuimus per Officiales aliosque Confratres Confraternitatis sub Invocatione. D. N. Jesu Christi in cruce morientis requisiti, quatenus ad earundem executionem procedere Fraternitatem confirmare & Indulgentias auctoritate Apostolica Nobis delegata concedere dignaremur. Nos igitur Vicarius Generalis Executor & Commissarius Apostolicus antedictus volentes mandatum altè memorati SSmi Dn. N. Papæ in hac parte directi, ritè uti tenemur exequi, contentis & narratis earundem litterarum Apostolicarum diligentem Inquisitionem instituimus: & quia ex illa certo comperimus, quod narrata in litteris Apostolicis veritate nitantur, prænominatam Confraternitatem, nec non omnes & singulas Confraternitatis ordinationes & constitutiones auctoritate Apostolica Nobis delegata in perpetuum approbamus & confirmamus. illisque perpetuæ & inviolabilis

lis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus,
nec non eadem auctoritate, ut prædictæ
Confirmationis Sacerdotes juxta tenorem
literarum Apostolicarum Indulgentiis in
perpetuum gaudere possint, concedimus
& indulgemus. *In quorum fidem presentes
manu nostrâ subscriptas, sigillo Celsissimi &
Reverendissimi Principis & Episcopi Pa-
derbornensis communiri fecimus, in Aula
& Residentia ejusdem Neuhausana 17.
Maij 1688.*

(L.S.) JODOCUS FRIHOFF,
Vicar.Gen., Paderb.

EXPOSITIONES
CANONUM
CONFRATERNITATIS,

Duplex Fraternitati nostræ Anno
1661. inchoatæ & Anno 1688. au-
thoritate Pontificiâ confirmatæ præstitu-
tus est finis. Primus est, Missæ Sacrificiis
Confratribus defunctis salutem, vivis gra-
tiam impetrare: quo quid utilius, quid
præstantius & efficacius esse potest? si

enim Redemptor noster infallibiliter impetrandum promiserit, quidquid duo vel tres in oratione consentientes petierint; quid non impetrabunt, non tres, sed trecenti & plures, quos numeramus, Sacerdotes, non tantum orantes, sed & valoris infiniti Sacrificium menstruem pro vivis, hebdomadariem pro defunctis Altissimo offerentes? Finis alter est, nos mutuò ad perfectionem Christianam & cum primis Ecclesiasticam extimulare; atque ut loquitur Sanctissimus Pontifex Innocentius XI, in Bulla Confirmationis, *Quasi unius corporis membra sese invicem adjuvare, & datà occasione, literis aut verbis ad Fraternitatis Statuta, seu Canones observandos invitare.* Huic piæ Sanctitatis suæ menti ut obsecundemus, visum est, literis hisce paræneticis, Fraternitatis nostræ Canones declarandos suscipere, quò ad accuratorem eorum observantiam excitemur.

* * *
* *

CANON

CANON I.

*Nemo admittatur, nisi habeat testi-
monium bonæ vitæ.*

CELSISSIME,

ILLUSTRISSIMI, REVERENDISSIMI
Perillustres, Prænobiles, Amplissimi, Ad-
modum Reverendi, ac Venerabiles
Domini Confratres.

CAnone hoc Confraternitas nostra ex-
cludit Sacerdotes malos; ex quo colli-
gitur quod non desideret, optetve, nisi
bonos: quinam verò boni sunt, nisi qui vi-
tam statui suo, sive sacerdotali, sive Pasto-
rali congruentem agunt; ejusque testimo-
nium non solum à mundo & hominibus;
verùm etiam à Deo & Cœlitibus obtinent.
Quid enim, *existimatis?*

I. Num ille censendus esset vitæ bonæ
habere testimonium, qui foris audiret Sa-
cerdos bonus & Pastor egregius; qui can-
taret ut Angelus, peroraret ut Chryosto-
mus, in conversatione omnes sibi devinci-

ret ut Salesius, ægros inviseret, pauperes solaretur, pœnitentes audiret, ut Borromæus, omnibus omnia factus esset ut Apostolus; plus dico, prodigia patraret ut Thaumaturgus; & tamen intus cauteriatam circumferret conscientiam, ferveret iracundiâ, tabesceret invidiâ, studeret avaritiæ, gulæ vacaret & luxuriæ; verbo, non bonus Ecclesiasticus, sed malus Phariseus, non veræ virtutis sectator, sed fictus simulator, templum Ægyptium, pomum Gomorrhæum, sepulchrum dealbatum, foris speciosum, intus plenum vermibus & ossibus mortuorum? Fateor qui hujusmodi foret, posset fortasse bonæ vitæ testimonium obtinere ab homine, exteriora solum dijudicante; at minimè à supremo Numine, Cardiagnoste, seu cordium Scrutatore.

DD. Confratres, si fortasse inter nos [quibus solum externa patent, interiora latent] quispiam irrepsisset, quod nequam speramus, hujus farinae Sacerdos; is obsecro seriò cogitet, quid falsum & erroneum mundi iudicium, absque vero Dei calculo profus. Quid juvat, si mundus ut
virum

virum eximium, imò ut sanctum deprædicet. Deus autem iudex justus, ut impium & hypocritam damnet; qui dicat & non faciat, ut hypocrita; qui aliis viam monstret, & ipse pedem non moveat, ut triviales statuæ; qui alios ad templum convocet, ipse foris maneat, ut campanæ? Qui sibi nequam, cui bonus? *Si sapiens fueris, tibi met ipsi eris*; ait Salomon Regum sapientissimus Proverb. 9. Licet enim majore, quàm Salomon, scientiâ & sapientiâ fulgeas, licet præclare alios doceas, in concionibus & colloquiis mille parabolas, mille sententias & proverbialia docta profundas, & cum Salomone [quod multi SS. Patres censent] ad infernum descendas; nonne cum eodem, jure & verè diceres: *Sculptissimus sum virorum, non novi scientiam Sanctorum*. Prov. 30. ? Ita est: ille enim verè est sapiens, & benè intelligens, qui, quæ salutis & perfectionis sunt, scit & facit: *Intellectus bonus omnibus scientibus eum*. Psal. 110. Crebrò itaque mente volvat admirandam Servatoris nostri sententiâ Matth. 16. prolatam.

Quid prodest homini, si mundum

*universam lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur? Quid prodest per Sacramenta alios à peccatis emundare, & seipsum immunditiis & scelerum sordibus conspurcare? Quid prodest, peccatorum pericula & damna horrenda, aliis declinanda monstrare, & monstrata in seipso non declinare? Quid prodest, absolutionis beneficio è pœnitentium cordibus dæmonia ejicere, & in cor suum tot dæmonia, quot vitia capitalia intrmittere? Quid denique prodest, bene prædicando alios ab inferno retrahere, & malè vivendo seipsum in perpetua orci incendia præcipitare? Præclarè & verè S. Eucherius, cum in Epistola Valeriano nepoti suo, prædicta æterna veritatis verba: *Quid prodest homini &c.* inculcasset, sic concludit: Proinde non potest ulla compendii causa consistere, si constat animæ intervenire dispendium; ubi salutis damnum est, illic utique jam lucrum nullum est: animæ amissio, est gratiæ, gloriæ, beatitudinis, Dei & omnium bonorum perditio.*

II. E contra verò, num vitæ bonæ testimonio dignus censebitur Sacerdos ille, seu

Pastor animarum , qui sibi uni attendit, pietatem colit , orationi vacat, bonam honestamque vitam instituit , à juramentis ac mendaciis abhorret , gulam , crapulam levitatemque devitat , conditionem suam non excedit , moderatur luxum in vestitu & familia ; interea tamen quæ pastorali officii sunt , negligit , mille obligationes in eo latentes tam modicè curat , ac si sua non interesset , scandala pro viribus non tollit , peccatorum occasiones removere non studet , dissidentes non conciliat , infirmos non visitat, rudes non catechizat, verbum Dei absque debita præparatione, nec pro captu populi annuntiat , jejunia violari, festa profanari, conciones & sacrificia negligi, impunè sinit, gulæ, luxuriæ, inimiciæ, injustitiæ, ebrietatis, detractio- nis, aliorumque scelerum gravitatem ac pœnas non studiosè & fervidè populo inculcat ; verbo, obligationem suam non apprehendit, ac proinde curas deponit, officium neglectum flocci pendit, reprehensiones & commonitiones omittit, quæ omnia fomes sunt innumerabilium scelerum, & damnorum irreparabilium origo,

quæ

quæ sedulâ pastoralis officii administratione aut præpedire posset, aut sufflaminare; & nihilominus vitæ probatæ elogium se promereri autumat? quale verò illi testimonium debeat, divina diserte pronuntiant oracula.

Viri illi Deo abominabiles de Senioribus Israël, Sacerdotes & Judices, qui, ut Propheta Ezechiel c. 8. describit: *Stabant contra templum Domini, & facies habebant ad orientem, & applicabant ramum ad nares suas.* Hi, inquam, quieti & pacifici erant, nulli inferebant malum, non furabantur, non dedebant se voluptatibus, non adolebant thura idolis, non plangebant cum mulieribus Adonidem veneris amasium, ut sanctus vates perspicuè enarrat: & nihilominus Deus affirmat, illos esse pejores idololâtris, lasciviores voluptuosus & magis detestabiles, quàm illi, qui furabantur, qui mentiebantur, & occidebant per tribus & familias. Quamobrem verò? Quid, obsecro, mali perpetrant Seniores illi? an vetulo Sacerdoti, aut annofo Judici non liceat quiescere, & ramo aliquo nares oblectare? Advertite hoc bene.

Olfacere ramusculum, seu otiosè qui-
 escere, atque officii sui partes non exple-
 re, in Prælato, in Judice, in Sacerdote,
 Christi ministro & animarum curatore
 pejus est, quàm quod pessimum, idolola-
 trare: idem enim illi agebant, quod, dum
 poterant, non impediabant, non impe-
 dire, cùm possis, consentire est; consen-
 tire peccantibus, peccare. Illi thus ado-
 lebant idolis, quia quos videbant idolola-
 trare, non castigabant: illi occidebant
 & furabantur, quia fures & homicidas in
 officio non continebant. Fures furaban-
 tur duntaxat; at illi in omnibus & cum om-
 nibus omnino furabantur: quia tametsi
 ad eorum arcas non subintraret æs alien-
 num; subibat tamen animos illorum par
 omnibus furtis peccatum omissionis, erat-
 que efficax causa omnium furtorum, quæ
 ab aliis patrabantur. Atque hoc est Spiri-
 tus Sancti testimonium, quod vel ipsa ra-
 tio confirmat. Videre enim peste con-
 tactos liberè in populo vagari, & pro
 officio suo non arcere: cernere faces do-
 muï admoveri ab incendiario, & non
 clamare: pago vel urbe confligente,
 Pasto-

Pastorem animarum se calefacere ad prunas vitiorum; non est hoc, se calefacere, sed incendere & concremare, est dare pabulum flammis vitiorum, & contagionem, pestem, interitum pago vel civitati accersere.

Domini Confratres. Si peccata aliena, socordiâ Parochorum evadunt propria; quomodo, si officio nostro defuerimus, de tot peccatis alienis, & jam propriis, supremo Judici rationem reddemus? Quomodo tot oves curæ nostræ commissas, nostrâque incuriâ à lupo infernali devoratas in judicio contra Nos clamantes & ignaviam nostram accusantes audire & sustinere poterimus? O si penetrarem pretium vel unius animæ à Deo ad imaginem & similitudinem suam conditæ, pretio magno, imò maximo, scilicet pretiosissimo JESU sanguine redemptæ; animæ, inquam, spiritualis, indivisibilis, immortalis, capacis gratiæ, hæredis gloriæ, sororis Angelorum & sociæ, Patris æterni filiæ, dilectæ Christi Sponsæ, tabernaculi Spiritus Sancti, consecrati templi Sanctissimæ Trinitatis! quâ curâ eam pascere, quo labo-

labore à luporum faucibus custodiremus:
 O si perspicereimus, quid sit, vel unam hu-
 jusmodi animam, Deum O. M. æternum,
 immensum, infinitum, in cœlesti patriâ
 cum omnibus sanctis perpetuò amare, lau-
 dare & glorificare, sine cessatione, sine de-
 fatigatione, sine fine! sanè hæ laudes, cum
 infinitæ sint, haud dubiè omnium homi-
 num laudes in hoc mundo præisè, ab
 exordio ad finem, utpote finitas, infinite
 superant. O si cognosceremus, quid sit,
 vel unam animam, ardere sepultam in in-
 ferno, ibidémque Deum Creatorem ac
 Redemptorem suum execrari, maledicere
 & blasphemare in æternum, in æternum,
 in æternum! quæ maledicta & blasphe-
 miæ infinitæ & infinitum duraturæ, om-
 nium in hoc mundo desperatorum & sce-
 lestorum, qui unquam fuerunt, sunt &
 erunt, diras & blasphemias simul sumptas
 longissime excedunt. Hæc si fide vivâ ap-
 prehenderemus, hæc si assiduè meditare-
 mur, & non obiter ponderaremus, nemo
 nostrûm corpori suo, sacco stercorum, &
 escæ vermium; nemo agris, equis & vaccis
 suis plures horas insumeret, quàm ani-
 mabus

mabus ad eò nobilibus , nemo oviculam suam peccati scabie aut hæresis peste infectam, relictis tantisper nonaginta novem, non quæreret, instrueret, argueret, obsecraret, increparet, & Apostoli more, cum lacrymis moneret : nemo non precibus publicis & privatis, jejniis & sacrificiis, ciliciis & catenis, flagellis & chameuniis divinam justitiam placare, & ad gratiam misellæ concedendam flectere ac permovere studeret, ut errantem oviculam inveniret, inventam ad ovile reduceret, atque ita gaudium in cœlis Deo & Angelis, majus quàm super nonaginta novem justis conciliaret. Denique nemo non alacriter quoscunque subiret labores & libentiùs, quàm Jacob pro ovibus Laban Gen. 31. diu noctuque æstu ureretur & gelu, somnumque fugere sineret ab oculis, ut vel unam oviculam, animam unicam, aut perdendam præservaret, aut perditam recuperaret, eamque perpetuis inferni cruciatibus eriperet, & gaudiis cœli inferret sempiternis.

III. Quod si nec primus, nec secundus, de quo diximus, vitæ bonæ testimonio

fit dignus, quo jure id prætendat, qui in utroque prædicto deficit, nec animam curans propriam, nec alienam, Christianus malus, pejor Sacerdos, Pastor pessimus [qualem, laus Deo, in Confraternitate bonæ voluntatis, non reperimus] talis enim jam judicatus est, locusque illi jam paratus in inferno, nisi maturè peccata sua desleat. In hujusmodi acriter invehitur Deus per os Zachariæ Prophetæ exclamantis c. II. *O Pastor, & idolum derelinquens gregem!* id est, videris esse populi Pastor, sed revera es idolum & larva Pastoris, oculos habens & non videns tuum, oviùmque præcipitium; aures habens & non audiens Dei monitum; manus habens & non palpans præsens periculum: os habens, sed non loquens ac inculcans Dei judicium & intentatum supplicium. Talibus jam olim per Ezechielem comminatus est Dominus c. 34. *Væ Pastoribus Israël, qui pascebant semetipsos! lac comdebatis, & lanis operiebamini, quod crassum erat, occidebatis, gregem autem meum non pascebatis. Quod infirmum fuit, non consolidastis: quod agrotum, non sanastis:*

nastis: quod contractum, non alligastis, & quod abjectum, non reduxistis: quod perierat, non quaesivistis. Propterea Pastores, audite verbum Domini: hac dicit Dominus Deus: Ecce ego ipse super Pastores, requiram gregem meum de manu eorum.

DD. Confratres. Cui non ambæ aures tinniant ad horrendum illud vā: Va Pastoribus, qui pascebant semetipsos! Quem non terreant minæ Domini terribiles: Ecce ego ipse requiram gregem meum de manu eorum: scilicet in magno illo & decreto-rio die, quando de ovibus singulis, Pastori strictissima ratio reddenda erit. Quàm grave ac durum Parocho negligenti tunc accidet, coram Angelis, Sanctis & Dæmonibus à Domino audire: O Pastor, ô Idololum! Ego te vocavi, ego te elegi ex millibus, & Pastorem tot centenarum ovium constitui, ut eas mei loco, verbo & oratione, exemplis & Sacramentis pasceres; tu verò, quod infirmum fuit, non consolidasti, quod amissum, non quaesivisti; lac, lanam & carnes ovium sumpstisti, sed te ipsum, non illas pavisti! O Pastor, & idololum derelinquens gregens! O quàm felix tunc erit

erit, cui cum Redemptore dicere licebit :
Quos dedisti mihi, non perdidisti ex eis quem-
quam! Quam è contra infelix, cujus culpâ
 anima vel unica periit, justè propterea Pa-
 storem suum in iudicio accusatura, & in
 inferno maledictura in æternum!

Objiciet hîc fortè quispiam, si tam se-
 vera à Parochis exigenda foret ratio, quis
 susciperet curam animarum? Sic est: hæc
 si plures benè perpenderent, non ita ad
 beneficium curatum currerent, & quidem
 eò celerius, quò illud est pinguius. Sanè
 hoc reddendæ rationis onus justo timore
 viros percussit etiam sanctissimos. Hinc
 S. Gregorius antro se abdidit, ne in caput
 Ecclesiæ assumeretur: hinc latebras quæsi-
 vit Chrysostronus, hinc clàm Mediolani
 oberrabat Ambrosius; ne honos & onus
 animarum sibi imponeretur. Amplius
 quid fecit S. Nilamon, qui cùm adigere-
 tur Episcopi manus suscipere, postulavit
 paxillum temporis, quo in conclavi
 Deum per orationem consulere; intra-
 vit, oravit & in ipsa oratione animam Deo
 reddidit, mortem præeligens dignitati &
 oneri reddendæ rationis de ovibus suis.

Admirandus est quoque ille Episcopus ,
 qui ex ritu Pontificalis interrogatus , num
 se obstringeret ad dandam Deo rationem
 pro animabus sibi commissis , surgens è
 solio , vestibus sese Episcopalibus exiit,
 contestatus se cum hoc onere honorem
 nolle, lachrymansq; profugit ad montes.

Advertamus obsecro id bene : Ad quod
 obstringitur Episcopus in Diœcesi sua ; &
 Pontifex in universâ Ecclesiâ, ad idem Pa-
 rochus tenetur in suâ parœciâ ; in quâ est
 quasi minor quidam Episcopus. Multum
 accepisti , multum requiretur : parum ac-
 cepisti , parum exigetur. Omnes pro o-
 vium multitudine major minôrve stringit
 obligatio : quam perpendens S. Chryso-
 stomus ingemiscens interrogavit: Qui pos-
 sent salvari Rectores animarum ? Et Ho-
 milia in acta ait : Non arbitror inter Sacer-
 dotes multos qui salvi fiant , sed multò
 magis qui pereant , non tam propriis pec-
 catis , quàm alienis , quæ non curarunt.
 Dilatavit Infernus animam suam & ape-
 ruit os suum absque ullo termino. Isaia
 5. 14.

Nec tamen ideo animum despondeas, si
 bonæ

bonæ sis voluntatis, & munus impositum ritè pro viribus obire coneris; cogita, quemadmodum malè administrantis multiplex est peccatum & periculum: ita & benè officio fungentis multiplex esse meritum & præmium. Si Deus hoc onus alicui imponat, quis excutiet? Si Christus jubeat: *Pasce oves meas*: quis dicere audebit, nolo, Domine, eas pascere, ne ipsè in pericula incidam? qui vocat & jubet, opem feret, modò pura intentione hoc munus adeas & obeas, nihil terrenum, nihil humanum spectans: sed solum, quod cœlestes, quod æternum & divinum est, quærens & desiderans. Sic Deus aderit tibi, plus quàm quibuscunque aliis, & vires, gratiam ac Spiritum dabit. dum enim Ministri Domini, Dei vices obeunt gubernando & pascendo alios, opem Dei merentur exponendo semetiplos. Magnus labor est, sed & merces magna nimis: *unusquisque enim propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. 1. Cor. 3.* Difficilis pugna est, sed legitimè certanti & generosè vincētī reposita est æterna justitiæ corona. Vigilent itaq; animarū Curatores,

orent, obsecrent, gratiam postulent, obligationem suam crebrò perpendant, pretium animarum considerent, actiones suas prudenter disponant, & Deo adjuvante, omne periculum evadent, ingentia animarum lucra facient, & ubi suos ad justitiam bene erudierint, fulgebunt quasi stellæ in perpetuas æternitates.

IV. Rejectis à vitæ laudatæ encomio ternis præcedentibus & correctis, facile patet, quis denique vitæ bonæ testimonium jure sibi vendicet: ille scilicet, qui officio sibi à Deo imposito ritè fungitur, qui *secundùm virtutem suam proximum recuperat* & attendit sibi: *ne incidat*: Eccl. 29. qui & sibi invigilat & sibi commissis, tanquam rationem redditurus de illis, sive Sacerdos tantùm, sive etiam Parochus fuerit [vix enim Sacerdos reperitur, quin aliquorum saltem familiarium & cognatorum curam habeat; cùm & Deus unicuique mandarit de proximo suo Eccl. 17.] Ille verò vitæ optimæ, vitæ perfectæ & sanctæ elogium merebitur coram Deo & hominibus, qui munus suum integrè, perfectè & sanctè obierit. Et quidem

1. Munus Sacerdotale, ut vitam perfectam Sacerdote dignam instituat, angelicamque puritatem imitari contendat. *Loquere ad Sacerdotes: Sancti erunt Deo suo*, ait Dominus Levit. 21. *Et Estote perfecti*, inquit Christus Matth. 5. Sacerdos enim *Angelus Domini exercituum est*. Malach. 2. præclarè docet S. Laurentius Justin. Serm. de Corp. Christi. Quoniam, inquit, Sacerdotes descendens de cœlo. in carne Verbum contrectant manibus, tribuunt populis, in seque suscipiunt, & Angelorum sive adstantium sive ministrantium vice funguntur [quod nunquam datum est Angelis] potiùs Angelicam, quàm humanam debent conversationem habere. Accedat igitur Sacerdos ad Altaris tribunal ut Christus, assistat ut Angelus, ministrat ut sanctus: populorum offerat vota, ut Pontifex, interpellat pro pace, ut mediator, pro se autem oret ut homo.

2. Munus pastorale perfectè impleat: *Ministerium tuum imple* 2. Tim. 4. in eo situm, ut faciat & doceat: *Qui fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in regno cœlorum* Matth. 5. ut *Ardeat & luceat*:

ardeat pietate , Zelo & charitate Dei & proximi , luceat omnium virtutum & bonorum operum exemplo. Ut sibi & mundo mortuus nihil caducum quærat, solius Dei gloriam & salutem animarum sitiât, passiones animi velut pestes comprimat, otium diaboli pulvinar fugiat, nihilque existimet gloriosius atque utilius, quàm Dei & animarum sibi commissarum causâ magnos & continuos exantlare labores, bene facere & mala pati. Ille, inquam, vitæ optimæ & perfectæ laude dignus censebitur, qui omni studio se exhibere conatur virum verè Apostolicum, qualem Titum, Timotheum, aliosque esse optabat Apostolus ad Tit. 1. & 1. ad Tim. 3. *Non superbum, non iracundum, non vinolentum, non percussorem, non turpis lucricupidum: sed hospitalem, benignum, sobrium, justum, sanctum, continentem, amplectentem eum, qui secundum sanam doctrinam est, sermonem, ut potens sit exhortari in doctrina sana, & eos, qui contradicunt, arguere. Atque in omnibus prabeat seipsum exemplum bonorum operum, in doctrinâ, in integritate, in gravitate,*

tate, in verbo sano & irreprehensibili; paratufque sit si occasio tulerit, exemplo Christi, Pastoris optimi, ponere animam pro ovibus sibi concreditis.

Domini Confratres. Hic est scopus, ad quem collimare, hæc est meta perfectionis, ad quam aspirare & currere debemus: cum autem ad eam absque continuo virtutum exercitio pertingere nequeamus, manum operi applicemus, in stadio hoc de virtute in virtutem eurramus, ac strenuè nos exercendo desudemus: quoniam verò sine gratiæ divinæ auxilio, nihil omnino efficere valemus, ad orationem tanquam medium potentissimum confugiamus, atque hac similive precatione, virtutes Sacerdotales, Pastorales & Apostolicas sæpius efflagitemus.

O R A T I O.

O Æterna veritas, vera Sanctitas, sancta Felicitas, illumina tenebras nostras, ut officii nobis impositi partes & obligationes cognoscamus & expleamus: aperi oculos mentis nostræ, ut dignitatē & pretiū anima-

rum penetremus, atque ita illis nos im-
pendamus, ut animæ propriæ detrimen-
tum non patiamur; nec ita nobis ipsis invi-
gilemus, ut animas nobis commissas né-
gligamus. Eja aspiret dies & lux, ut incli-
nentur umbræ, ut nulla nos seducat, nulla
inquietet, nulla condemnet phylargyriæ
vanitas. Infunde cordi nostro justitiam,
ut quæ Ecclesiæ sunt, Ecclesiæ; quæ Dei
sunt, Deo reddamus. Infunde continen-
tiam, ut modice [pro modicâ enim vitæ
hujus viâ modico opus est viatico] victu
& amictu contenti, sobriè justè & piè viva-
mus in hoc sæculo, expectantes beatam
spem & adventum gloriæ magni Dei. In-
funde religionem & pietatem, ut non
mammonæ iniquo, sed tibi Domino no-
stro serviamus in sanctitate & justitiâ om-
nibus diebus nostris. Infunde charita-
tem, ut animam magis diligamus quàm
arcam: ut pauperes & inopes magis ame-
mus, quàm aurum, & opes. Infunde
sapientiam ut veras divitias ambiamus &
coacervemus, quæ nobiscum perennent
in cœlis, non vanas & mox perituras in
ter-

uisse: Cessante enim Confratrum morte, cessat etiam post annum ab obitu hebdomadaria vivorum obligatio, pro uno vel pluribus defunctis celebrandi, donec alius vel alii iterum significantur è vivis excessisse.

EXPOSITIO

Canon hic binis constat partibus: prima exigit sacrificium menstruum pro Confratribus vivis, altera hebdomadarium pro defunctis. Ordiamur à primâ.

Numeramus inscriptos Sodalitii nostri albo Sacerdotes Anno 1696., in Districtu Lingensi 21. In Osnabrugensi 78. in Monasteriensi 67. In Cosfeldiensi 78. In Warendorpiensi 37. in Rheinensi 33. In Emslandico & Cloppenburgensi 17. Denique in Districtu Vechtensi 16. Uuiversim 356. atque hos inter animarum Pastores 147. Omnes hi & singuli, si quot mensibus sacrosanctum Milkæ Sacrificium Altissimo offerant, Sacrorum numerus, anni unius decursu, accedet ad 4272. decennii autem spatio, ad quadraginta duo millia, septingenta & viginti, computus ascendet.

Si

Si verò computemus Confratres quingen-
 tos & ultra, quos hoc anno 1709. nume-
 ramus, quo Canones denuò uno in Libel-
 lo impressos distribuimus, sacrificiorum....
 Calculus quot annis ad sex millia, quot
 decenniis, ad millia sexaginta pertinet.
 O quantus thesaurus, si æstimare nosse-
 mus! Quantus fructus si probè Nobis,
 Confratribusque nostris applicaremus!
 Quod ut promptè, libenter, fideliterque
 quot mensibus præstemus, gemino hoc
 motivo Nos efficaciter excitabimus: pri-
 mum est, summa quæ à Nobis requiritur
 vitæ sanctitas, quam virtute efficacissimi
 Sacrificii obtinere intendimus: alterum
 est, summa quâ premimur necessitas, cui
 tot Sacris succurrere desideramus.

I. Quanta in Sacerdotibus requiratur
 vitæ sanctimonia; ex eorum statu, officio,
 & sacrificio, sole clariùs elucescit: Si enim
 Deus omnipotens Legis antiquæ Sacer-
 dotes, ad animalium victimas & holo-
 causta duntaxat destinatos, sanctos esse
 voluit: *Sancti erunt Deo suo, & non
 polluent nomen ejus. Levit. 21.* Quan-
 tam, obsecro, à vobis, ô Sacerdotes

novæ Legis! Jesum Christum Agnum Dei immaculatum toties offerentibus, vitæ sanctitatem exiget? haud dubiè non vulgarem; sed longè Sacerdotibus illis eminentiorem: vos enim Deitatis imagines, & Vicarii Numinis, Dei in terris personam sustinetis; adeoque Dei ipsius sanctitatem vos æmulari necesse est: *Sancti estote, quoniam etiam ego sanctus sum.* Levit. 20.

2. Vos, ô Sacerdotes Altissimi! Angeli nuncupamini: *Labia Sacerdotis*, inquit Malachias c. 2. *custodient scientiam, & veritatem ex ore ejus requirent: Angelus enim Domini Exercituum est.* Imò vos Angelos ipsos, Cherubinos quoque & Seraphinos officii excellentiâ vincitis: neque enim illis potestas aut peccata remittendi, aut Corpus Domini Jesu consecrandi, unquam concessa fuit. Quanta igitur virtus, quanta puritas vobis competit? sanè S. Chrysostomus L. 3. de Sacerdotio, dicere non est veritus; *Necesse est Sacerdotem sic esse purum, ut si in ipsis cælis collocatus inter caelestes illas virtutes medius staret:*

3. Vos, ô Dei Mystæ! Omnes Patriarchas, Prophetas omnes, & ipsum adeò, qui teste

teste æternâ Veritate, plus quàm Propheta
 est, muneris sublimitate antecellitis. San-
 ctissimus, fateor, & magnus erat ille Do-
 mini Baptista Joannes: at vos in pluribus
 eum longè superatis. Ille venit ad dan-
 dam populo scientiam salutis; vos, non
 scientiam solùm, sed ipsam quoque salu-
 tem, id est, Deum omnis scientiæ & salutis
 authorem præbetis. Ille digito monstra-
 vit Agnum absque maculâ, vos eundem
 consecratis manibus tractatis, & cordi ve-
 stro immergitis. Ille Baptismum pœniten-
 tiæ, solam veri & ineffabilis hujus Sacra-
 menti figuram, plebi conferebat; vos ip-
 sum Sacramentum & Sacramenti gratiam
 impertimini. Ille unâ solùm vice, manum
 vertici Salvatoris imposuit, dum eum in
 Jordane baptizaret: vos verò multò fre-
 quentius, illum consecratis, benedicitis,
 tangitis, elevatis, & quod amplius est, in-
 timò cordis sinu recipitis. Quid jam cen-
 setis esse majus: Christum digito monstra-
 re, an recipere; baptizare, an consecrare?
 Totus hic discursus est melliflui & Sancti
 Patris Bernardi. Ex his igitur tot tantisque
 prærogativis, an non liquet, quanta in

vobis requiratur vitæ integritas , quanta perfectio ? quanta sanctitas ?

4. Vos ô Christi, seu Uncti Domini! estis *Genus electum* , *regale sacerdotium*, *gens sancta*, *populus acquisitionis*, ut Princeps Apostolorum, commemorat. 1. Pet. 2. Propria enim, vel ex etymologiâ nominis, Sacerdotis dos est sanctitas; vos etenim sacri sanctique estis, quia Deo consecrati & sanctificati estis: cæteri laici sunt & profani; vos verò sancti, & quasi divini, quos tangere & violare non licet. Si igitur S. Diouysii definitione: *Sanctitas sit ab omni iniquatione libera, incontaminatissima, & perfectissima puritas*. Et ex mente Origenis *Sanctus* dicatur quasi *sine terra*, qui scilicet à terrenis facibus sit secretus, purus, cælestis, ac Deo cohærens. Quantam rursus vestram vitæ sanctimoniam esse par est, ô Sacerdotes! Profecto cōvenit, ut conversatio vestra ab omni vitio gulæ præsertim & libidinis, illibata; sit non eū hominibus in terris; sed cum Angelis & Sanctis in cælis.

5. Vos denique, ô Sacerdotes, Christi Vicarii! alios quoque sanctificandi virtute polletis: *vos enim estis sal terra*, *Lux*

Mun-

Mundi, Civitas supra montem sita; & lucerna in Candelabro posita; ut omnibus, qui in Ecclesiæ Domo aut Paroeciâ vestrâ sunt, verbo & exemplo præluceatis, viamque salutis ac perfectionis commonstretis. Vos estis Mediatores inter Deum & Homines, qui Sacrificiis & precibus Justitiam Divinam placatis, & Misericordiam ejus exoratis, ideoque peccata populi comeditis & consumitis. Vos estis, ut loquitur S. Gregor. & S. Hilarius, Satores æternitatis; qui agnos vestros sacrâ Baptismi undâ ab originis labe mundando, in vitâ æternam gignitis, vos oves vestras errantes & in fauces Luporum infernalium lapsas, peccatorû remissione, in caulas cælestes reducit; vos easdem famelicas verbo vitæ æternæ & sanctissimâ Christi carne pascitis, ac sanguine pretioso potatis: vos denique iter æternitatis ingressuras ad ultimam luctam inungitis. Quantam igitur, per Deum immortalem! necesse est, vestrâ esse non solum vitæ probitatē, sed & perfectionis & sanctitatis eximiam splendore? Verè dixit S. Dionysius, Sacerdotes oportere esse instar crystalli pellucidæ & radiantis, in quam radii solis incidentes, in cætera, quæ vicina sunt, re-

sun-

fundantur. Consentit *S. Chrysoſtomus* afferens Sacerdotem aliis tantâ debere virtute præſtare; ut ſit quaſi homo inter bruta, vir inter pueros, Angelus inter homines.

6. Atque hac de cauſa viri, licet ſanctiſſimi, Sacerdotale munus, velut eo indigni, tanto pere refugerunt. *S. Franciſcus Seraphicus*, nunquam ad Characterem ſacerdotalem ſuſcipiendum induci potuit, aſſerens: Si hinc Angelus, inde Sacerdos mihi occurreret, Angelo relicto ad Sacerdotem accederem, ejuſque mânuſ exoſcularer: ille enim & panem & verba vitæ mihi miniſtrat. *S. Marcus Anachoreta* pollicem ſibi abſcidit, ut ſacerdotalem dignitatem declinaret. Sic *S. Antonius*, *S. Hilarion* & plurima Monachorum millia honore ſacerdotali inſigniri detrectârunt; adeo, ut in multis Ægypti Cœnobis, ne unus quidem ſacerdotio initiatus reperiretur, ut Patrum vitæ teſtantur.

7. *Domini Conſratres*: Ecce hic apex eſt virtutis & perfectionis, quem ſtatuſ veſter poſtulit: hæc eſt ſanctitas, quam Divina Majeſtas à vobis requirit. Si non obiter perpenditis, quiſ veſtrum non videt, quan-

nis abnegationibus & sui victoriis, quantis precibus, suspiriis, lacrymis, ac præcipuè sanctis Missæ sacrificiis opus sit, ut omnia perfectionis impedimenta removeatis, ut virtutis obstacula & animæ vincula perumpatis, atque ita in arduum perfectionis & sanctitatis montem eluctemini? Ut igitur hoc consequamini, offerre, obsecro, sedulò & ferventer pro vobis invicem, quot mensibus, Missæ Sacrificia, quorum virtus etiam ferrea aut adamantina vitiorum vincula & repagula disrumperet: ut docet *S. Gregor. M. Homil, 37. in Evangel.* Ubi eùm retulisset soluta toties viro absentis & carceri mancipato vincula, quoties pia conjux Sacrum pro ea legendum curasset; sic concludit; *Hinc ergo Fratres charissimi, hinc certâ consideratione colligite, oblata à nobis hostia sacra, quantum in nobis [addo & aliis] solvere valeat ligaturam cordis; si oblata ab altero, potuit in altero solvere vincula corporis.*

II. Consideratâ, quæ requiritur in nobis, sanctitate; nunc ex alterâ parte, ejusdem in nobis defectum perpendamus, quantòque intervallo à perfectionis Sacerdotalis apice distemus, exponamus; & longe

longè magis summam Sacrificiorū, precū,
& aliorū mediōrū necessitatē perspiciemus.

1. Postulat à nobis supremus Cæli Mo-
narcha, ut sancti simus, quoniam ipse san-
ctus est. Quod si jam nonnulli inter nos re-
perirentur (quod minimè speramus) qui
forsan nullam de sanctitate & perfectione
adipiscendā, seriam cogitationem susce-
pissent, aut necdum prima sanctitatis fun-
damenta jecissent; qualia sunt, constans
peccati lethalis & venialis deliberati fuga,
sensuum mortificatio, passionum refrœ-
natio &c. quanta his necessitas incumbet,
ut, antequam supremo Judici sistantur,
decretoriā sententiam audituri; Domino-
rum Confratrum Sacrificiis adjuti, prima
tandē, post tot annos, perfectionis elemen-
ta addiscerent, ac seriò in praxin redigerēt!

2. Si Sacerdotes Angeli sunt, ut paulò
antè Malachiæ testimonio comprobavi-
mus; quid sentiemus, si quis fortasse, quod
absit, & horror est cogitare, volutaretur in
carne & sanguine? non angelicis moribus,
sed belluinis; non virtutibus sacerdote di-
gnis, sed vitiiis nefandis deditus? Quanta
hîc rursus foret necessitas precum & sa-
crificiorum?

3. Joan-

3. Joannis Christi præcursoris, ut vidimus, officium dignitate & potestate, longè antecellimus. At verò, quem gratis excedimus, an exæquamus virtute? Væ nobis, si dignitate eminentus, & sanctitate inferiores sumus! Ubi est in nobis illa, quâ Joannes præfulgebat cœlestis ac penè angelica puritas? ubi illud divinum silentium? illa oratio assidua? illa pœnitentia tam austera & vix aliàs visa? ille fervor in annuntiando Messiam? humilis illa ad pedes Salvatoris affusio, quâ se judicabat indignum, qui illi ministraret, aut corrigiam calceamenti solveret? Ubi cæteræ virtutes, quas exercebat in deserto? Ubi eximius ille zelus & sancta libertas reprehendendi scandala Herodis in ipso Palatio? Ubi illa animi firmitudo & constantia, quâ fieri meruit Martyr castitatis? Væ nobis! iterum dico, væ nobis, si nos ampliori dignitate dotatos cernimus, quàm Baptistam Domini, & in illo eminere virtutes: in nobis vitia, imperfectiones & miserias! Et ubi in nobis hic defectus fortè deprehensus fuerit: quanta iterum, præter alia media, sacrificiorum necessitas, ut corrigatur?

4. Sumus, ut ante perpendimus, *genus electum, regale sacerdotium, gens sancta*, ab omnibus mundi curis & sæculi negotiis remota, ut uni Deo vivamus: *Nemo enim militans Deo, implicat se negotiis secularibus*; ut docet Apostolus 2. Tim. 2. Jam verò si nos non minori pro jumentis & agris, pro facultatibus necessariis & superfluis, pro controversiis & litibus, pro consanguineis & nepotibus, sollicitudine distrahi & irretiri reperiamus, quàm sæculares pro Uxoribus & liberis, an non dolenter cum Poëta lamentabimur?

Cum Factor rerum, privarit semine Clerum;

Ad Sathana votum, successit turba nepotum!

Atque in hoc casu, quem Divina avertat, & si fortasse apud nonnullos irrepsit, corrigat Clementia, quanta denuò incumbit necessitas, quàm ferventissimè Sacrificiis mutuis gratiam postulandi; ne rerum caducarum amore, animas adeò pretiosas, Jesu sanguine redemptas, negligamus; sed potiùs Apostolico more à terrenis omnibus avulli, magno Deo nostro unicè serviamus,

mus, salutique ac perfectioni proximo-
rum invigilemus; & sic transeamus per bo-
na temporalia, ut non amittamus æterna?

§. Si consideremus nos esse salem terræ,
& mundi luminaria, ideoque obligatos
esse, ut nostræ curæ commissis, omnium
virtutum exemplis præluceamus, si cogi-
temus nos esse animarum Pastores, quo-
rum est oves suas verbo divino & Sacra-
mentis pascere, excessus corrigere, scanda-
la tollere, mœurs distortos aut depravatos
emendare, atque universos sibi concredi-
tos ad salutem & perfectionem manudu-
cere: quis necessitatem obtinendæ per Sa-
crificia gratiæ copiosæ non videt? præser-
tim cùm numerus animarum Curatis com-
missarum forte ascendat ad centum millia?
de quibus omnibus & singulis strictissi-
mam supremo Judici rationem sunt red-
dituri? Si mundi Lumina sumus, mun-
dum verbi & exempli radiis illuminare de-
bemus: quæ verò ratione illuminabit alios,
ipse fortassis hærens in tenebris? quo pacto
arguet alios, ipse reus, aut quomodo do-
cebit iracundus mansuetudinem, temu-
lentus sobrietatem, incontinenens castimo-
niam,

niam, gulofus temperantiam, eleemofynam avarus, vitiorum denique cœno immerfus, perfectionis fublimitatem? Sanè nunquam bene poterit alios ducere cæcus, nec fordidus alios emundare, nec tepidus aut frigidus inflammare. Nemo enim dat, quod non habet, ajunt Philofophi. Ac proinde communiter, qualis Rex, talis grex; qualis populus, talis facerdos; & qualis facerdos, talis eft & populus. Quam igitur ferio & frequenter divina imploranda auxilia, offerenda facrificia; ut induamur virtute ex alto: ut ministerium noftrum impleamus, animasque nobis fubjectas non ad Infernum fed beatitudinem æternam perducamus.

6. Porrò fi ftatum noftrum Clericalem penitiùs rimemur, fateri omnino cogimur, nos pluribus, gravioribusque damnationis æternæ periculis obnoxios effe, quàm vel fæculares affiduis laboribus, negotiisque intentos, vel Religiofos, Monafteriorum fuorum feptis vallatos, & vigili Moderatorum oculo cuftoditos. Quanta enim pericula fecum trahit, & in ftatum noftrum invehit [præcipuè fi amor Dei, metus

metus gehennæ, aut solida desit occupa-
 tio] Libertas & Societas ; lautitia & otio-
 sitas ; facultatum copia, occasionum præ-
 sentia , Prælatorum ac Testium absentia,
 consuetudo depravata , ac tandem Diabo-
 li, tanquam Leonis rugientis , erga Dei
 Ministros , rabies & sævitia ? De quibus
 præclare *D. Hieronymus* Epist. ad Eusto-
 chium de custod. Virgin. *Magnis in hac
 vita circumdamur inimicorum agminibus:
 hostium plena sunt omnia: caro fragilis &
 cinis futura post modicum , pugnat cum
 pluribus. Non querit Diabolus homines in-
 fideles , non eos qui foris sunt: & quorum
 carnes Rex Assyrius in olla succendit: de
 Ecclesia Christi rapere festinat: esca ejus,
 secundum Habacuc electa sunt: Job sub-
 vertere cupit, & devorato Judâ ad cribran-
 dos Apostolos expetit potestatem. O quan-
 tis igitur adminiculis indigemus, ut omni-
 bus hisce laqueis contritis , feliciter libe-
 remur !*

7. Quot heu ! de Clero [minimè ta-
 men sperem de nostro laudabili Sodali-
 tio tot precibus ac sacrificiis defenso]
 quot , inquam , infernalis illa bellua de-
 vorat !

vorat! Totus cohorreo dum apud religiosissimum Dionysium Carthusianum de novissimis p. 3. c. 13. lego, quempiam Religiosum Anglum, mente ad Purgatorii ergastula raptum, cum miraretur vix se in illis Sacerdotes animadvertere; didicisse ab Angelo, paucos omnino ex Sacerdotibus purgandos, plurimos æternum damnandos. Sed cur obsecro? Quia nempe Sacerdotum crimina vix mediocria sunt. Sed hoc ipsum cur nam? Quia, inquam, pauperes ac defunctos Fundatores aut Benefactores defraudant. Pauperes quidem, quia inutiliter aliqui consumunt, quod pauperibus Deus distributum vellet: Defunctos verò; quia sacra, ex obligatione persolvenda, vel omittunt, vel procrastinant. [Sed rursus dico, absint hæc & similia à nostro sodalitie.] Hæc autem fraus vindictam extorquet è cælo, quippe misericordix indigna, quæ crudelitatis sit plena. Quo fit, ut post continuatas ejusmodi fraudes, sinantur à Deo in novas ac novas noxas abire præcipites, nec metu Novissimorum tangi se sinant; sed post porcinarum vitam, juxta templa & aras peractam porcina

cinâ quoque morte defungantur. Quod indicavit Angelus ille, dum tantæ cladis causam assignavit, *pœnitudinis in morse defectum*: è criminibus utique non levis ortum: qualia sunt; debitorum Sacrificiorum & Horarum Canoniarum neglectus; patrimonii Christi dilapidatio, Sacramentorum indigna tractatio, curæ animarum omissio, beneficiorum sine justa causa multiplicatio; ebrietas, luxus, luxuria, avaritia, simonia, sacrilegia, aliâque scandala & peccata aliena; æternæ infelicitatis ac damnationis, cheu! nimis copiosæ scaturigines.

8. Quæ cum ita sint, *Admodum Reverendi Domini*, quis vestrum non videt, luce meridiana clariùs, quanta nobis opis & auxilii mutui necessitas incumbat? Nonne par esset, nos omnes tremere, prosterni, lachrymari, pectora tundere, & ante thronum divinæ Majestatis supplices in cœlum palmas extendere, ac validam ejus manum implorare: ut quos ad dignitatem Sacerdotalem evexit, & bonæ voluntatis esse effecit, his periculis abripi non sinat, & ob peccata in Infernum non deprimat,

D

æter-

æternis suppliciis cruciandos ? Nonne ex-
 pediret, non solum, quot mensibus ; verum
 etiam quot hebdomadibus , sacrificiis mu-
 tuis Clementiam divinam flectere ; ut quam
 à nobis requirit vitæ perfectionem & san-
 ctimoniam , largâ manu elargiatur ? Quo-
 niam verò Deus indies prodigia patrare
 non vult ; nec absque mediis ordinariis ad
 virtutum culmen nos evehere ; an non ro-
 gandus cum lacrymis & instantiâ Deus : ut
 saltem in nobis virtutum obices revellat ;
 perfectionis obstacula disrumpat , atque
 ad omnia sanctitatis media gratiam copio-
 sissimam concedat ? Quænam autem hæc
 media sint , notum vobis , perspectum-
 que est : nimirum peccatorum emenda-
 tio, vitiorum extirpatio, passionum subju-
 gatio : sensuum mortificatio , assidua vir-
 tutum exercitatio, fervens è corde bullien-
 te profecta oratio , profunda æternorum
 meditatio, studiosa Librorum asceticorum
 lectio, & in primis, de quâ nunc agimus,
 sacrosancti Missæ sacrificii crebra, & fer-
 ventissima oblatio : in quâ omnis sanctita-
 tis fontem & ipsi sumitis & pro DD. Con-
 fratrum salute ac perfectione immolatis :
 cuius

cujus virtute inexhaustâ omnia perfectio-
nis obstacula, facîle removebitis, ac deni-
que ipsam vitæ sacerdotalis sanctimo-
niam, pretiosam illam margaritam, feli-
citer invenietis.

O R A T I O.

*Sen intentio ante Sacrum, quot mensi-
bus offerendum.*

Clementissime Deus, Author naturæ,
Edator gratiæ, omnium bonorum fons
indifferentissime! Ego N. indignus famu-
lus tuus, offero Tibi hoc sacrificium, pro
Confratribus meis, ex pacto inter nos ini-
to, idque ex puro amore amicitæ & bene-
volentæ in Te Deum verum & vivum: ad
gustum & gloriam tuæ Divinæ Majestatis:
in gratiarum actionem pro omnibus be-
neficiis, Confratribus meis unquam à Te
collatis, aut conferendis: in satisfactio-
nem pro omnibus eorum peccatis: ac pro
impetrandis omnibus virtutibus, gratiis
ac donis, statui eorum sacerdotali con-
gruis & necessariis; in odorem suavitatis.

Si tempus ferat, addi queunt hæc particularia.

1. Misere igitur, ô misericordissime miserationum Pater: omnium Confratrum meorum, & fac eos salem terræ: ac lucem mundi: vitamque tam perfectam instituant; atque sanctissima illorum dignitas requirit.

2. Concede eis verissimam contritionem, ut dignos pœnitentiæ fructus faciant, multis lacrymis delicta sua eluant, & operibus heroicis compensent.

3. Da quoque illis, Domine, verissimum omnium terrenorum contemptum, ut nec honores quærant, nec dignitates ambiant, nec divitias aut voluptates suspirent; sed omnem honorem suum, omnes thesauros atque delicias suas, in te bonorum omnium fonte respiciant.

4. Libera eos, Deus meus, ab omnibus tentationibus ac dolis hostium visibilium & invisibilium; ab omnibus quoque passionibus & inclinationibus pravis, à desideriis malignis, à concupiscentiis infructibus; ut carne mortificati faciliùs cœlestia capiant, atque degustent.

5. Illumina mentes eorum vivâ fide & supernaturali lumine, quo divina mystéria tua meliùs cognoscant; & quæ de Te ac Filio tuo credunt, perfectiùs intelligant.

6. Largire eis spem firmam; quâ in sinu Providentiæ tuæ, omnes curas suas collocent; & vitam æternam, omniâque ad eam media, se consecuturos de tuâ benignitate confidant.

7. Tribue iis quoque, ô Domine! septem dona Spiritûs sancti, & reliquas virtutes, sobrietatem & abstinentiam, castitatem & pudicitiam, humilitatem & patientiam, zelum animarum & charitatem; quâ te & proximos suos purissimè & perfectissimè diligant.

8. Denique per merita & vulnera, per passionem & mortem Redemptoris mei, obsecro; largire eis mortem beatam, ut post vitam sanctè peractam, sanctâ morte justorum moriantur. Tolle ab eis nimium amorem hujus vitæ, & nimium quoque ac immoderatum mortis timorem remove. Da illis intimam lucem horæ mortis, ut mundi blandientis illecebras fugiant: da intimum saporem æternitatis, ut læti tran-

fitoria delerant : da veram resignationem in tuam sanctissimam voluntatem ; ut quando & quomodo disposueris, alacriter abscedant. Ad extremum, suscipe animas Famulorum tuorum, & gratiâ tuâ, ac veste nuptiali charitatis vestitas in cœlestem Patriam admitte ; ut ibidem laudes & misericordias tuas cum Angelis & Sanctis æternùm decantent. Amen.

P A R S II. Canonis.

Altera pars Canonis exigit, ut quot hebdomadibus sacrificium offeramus pro uno vel pluribus Confratribus defunctis ; idque unius anni spatio : quæ sacra si ad calculum revocemus ; anno unico, à Sacerdotibus 356: peracta, facilè numerabimus octodecim millia, quingenta ac duodecim. Atque hic erat DD. Confratrū numerus Anno 1696. ; at anno currēte 1709. ad quingentos & ultrà ascendit : adeoque si Sacrificiorum computum ineamus, sex & viginti millia quot annis reperiemus.

O quantus thesaurus ! ô quantum nobis ex hac luce migraturis solatium ! quantum in acerbissimis flammis purgantibus refri-

geri-

gerium? Ut igitur ea Sacra pro defunctis Confratribus alacri ac promptâ voluntate peragamus, sequentia, quæ paucis perstringimus, nos permoveant incitamenta.

1. Præter proprium meritum, ob insigni charitatis obsequium; moveat nos multiplex, quæ defunctis fidelibus Dei servis exhibetur misericordia: septena enim misericordiæ corporalis opera, hoc versu expressa. *Visto, poto, cibo, redimò, tego, colligo, condo*, quovis sacrificio, erga pios manes eminenter exercemus. Nam 1. *agrotos visitamus*, ac solatio afficimus: verè enim laborant pii Manes, non febribus calidis, sed ignibus ardentibus, cum quibus omnes febres, pestesque comparatæ, deliciae reputantur. 2. *Sitientes potamus*, sitimque Defunctorum levamus; quæ sitis aliud non est, nisi sensus & mæror ex privatione nectaris Beatorum, ergo quantum nectari cœlesti cedit humidum illud & frigidum, quòd hîc sitientes appetimus; tantum sitis piorum Manium superat sitim mortalem. 3. *Esurientes pascimus*; fament enim piæ animæ & cibum appetunt: Sed *Ecclesiastico* teste c. 14.

Non est apud Inferos reperire cibum. Pal-
 cimus ergo illos pane vitæ, & manna cœ-
 lesti; damus eis cibum non qui perit, sed
 qui permanet & satiat in æternum. 4. *Cap-*
tivos redimimus, dum tot Sacrificiorum
 lytrum pro iis persolvimus, eosque è car-
 cere purgante ad libertatem Filiorum Dei,
 atque ad Paradisum cœlestem perducimus.
 5. *Nudos vestimus,* dum purgato-
 riū inquilinos, nudos & gratia cœlesti pri-
 vatos, veste immortalitatis contegimus. 6.
Hospitio peregrinos excipimus, dum Con-
 fratrum nostrorum animas cœlo etian-
 num exules, in cordis nostri hospitium per
 charitatem proximi, recipimus; atque in
 domum Patriæ cœlestis introducimus. 7.
Denique mortuos sepelimus, sepulchrū-
 que piis Manibus apparamus; dum è flam-
 mis purgantibus, in quibus sepulti jacent,
 eos elevamus, atque in corde Christi, ani-
 marum Redemptoris ac Custodis optini,
 tanquam in sepulchro glorioso commen-
 damus, recondimus, & inhumamus.

2. Moveat multiplex beneficentia, ac
 dona cœlestia, quæ pii Manes per nos li-
 berati, cœloque recepti, ut animi ingrati

notam effugiant, à supremo Numine nobis impetrabunt.

3. Moveat summa gaudii cœlestis magnitudo, & æternum beatitudinis ac gloriæ pondus, quod ope nostrâ piis manibus accersitur, & acceleratur.

4. Moveat summa pœnæ acerbitas & ignis purgantis cruciatus, qui omnium Martyrum ac Reorum tormenta ac supplicia longè antecedit. *Gravior enim erit ille ignis, quàm quidquid homo potest pati in hac vita.* Ut scribit S. Augustinus in Psalm. 37.

5. Moveat denique pœnæ diuturnitas, quæ subinde non tantùm ad denos aut vicenos, verùm etiam ad centenos & milenarios annos extenditur.

Quis igitur *Admodum Reverendi Domini*, è vobis, non libentissimè Confratrum suorum Manibus piis opitulari pro viribus conabitur? Cui tanta amicorum suorum calamitas, tanta pœnarum acerbitas, tanta cruciatuum diuturnitas cor non emolliat, & pectoris chalybem frangat? *Ite ergo Angeli veloces.* [Sacerdotes inquam] *ad gentem convulsam, dilaceratam*

Expectantem : Ite veloces , qualibet enim mora longa est , quodlibet momentum annus ; & *sacrificate sacrificium justitiæ* , atque animas Confratrum vestrorum , Deum perpetuo laudaturas , Beatorum Choris inserite.

O R A T I O .

Sex intentio ante Sacrum , quot hebdomadibus celebrandum.

BENIGNISSIME & MISERICORDISSIME DEUS ,
 Ego N. famulorum tuorum minimus ,
 pro potestate mihi licet indigno per Sacramentum Ordinis hisce verbis concessâ :
Accipe potestatem offerendi Sacrificium pro vivis & defunctis : munus hoc mihi impositum , expleturus venio , & hoc sacrificium pro animâ N. Confratris mei defuncti [vel Confratrum] humillimè offero , ac per merita & sanguinem Filii tui unigeniti te oro atque obtestor , ut eam oculis misericordiæ tuæ benignè respicias ; per sanctos Angelos tuos eam solatio recrees ; culpas ex humanâ fragilitate contractas , condones : ac pœnas omnes justitiæ

tia tuæ debitas , clementer remittas : Ut
 anima hæc Famuli tui , tormentis purga-
 torii erepta , è carcere ad libertatem , ex
 igne ad refrigerium , è caligine ad lucem,
 è mœtore ad gaudium , ab exilio ad pa-
 triam cœlestem transferatur ; ibidémque
 conspectu tuo amabilissimo æternum
 perfruatur. Amen.

CANON III.

UNus sit perpetuus Confraternitatis Di-
 rector seu Inspector , qui in quolibet
 remotiore districtu suos habeat Definidores
 & Assistentes , quorum adunato zelo , &
 admittendorum cura habeatur , & Con-
 sodalium seu vita , sen mors , ubi idopus ,
 significetur.

EXPOSITIO

Quemadmodum in Regno Rex , in
 campo Dux , in pelago Archichalaf-
 sus , in curia prætor , in familia genitor ,

qui regat & gubernet, exigitur; ita in Confraternitate nostra laudabili Inspector cum Definitoribus & Assistentibus requiritur, qui inspiciat & dirigat: *Quæ enim à Deo sunt, ordinata sunt*, ait Apostolus ad Rom. 13. 1. Ut autem gubernationis finis obtineatur, & respublica quævis facta tecta conservetur; & Præsides & subjectos, officii sui obligationem cognoscere atque exequi necesse est. Quod ut in Confraternitate nostra facilius consequamur, singulorum officia erunt declaranda. Undenam verò uniuscujusque muneris partes rescimus, aut colligemus? Non aliunde meliùs, certiusve, quàm ex ipsa Sanctissimi Domini Innocentii XI. Pontificis maximi, sanctæ memoriæ, Bullâ, Confraternitatis nostræ confirmatoriâ, Anno Domini 1687. quinto idus Augusti, nobis communicata; ex qua tam D. Inspectoris, quàm DD. Definitorum, Assistentium ac reliquorum Confratrum officia desumpsimus, quæ ut, velut in synopsis, identidem inspici queant, hic pro perpetua memoria, atteximus.

OFFICIUM

D. PRÆSIDIS, INSPECTORIS SEU DIRECTORIS CONFRATERNITATIS BONÆ VOLUNTATIS.

1. **D** Præses sive Inspector generalis est tanquam Caput totius Sodalitii; reliqui verò DD. Confratres, sunt veluti membra, ut Bulla prædicta loquitur: ac proinde, sicut in corpore, inter caput & membra viget unio dilectionis; ita & inter nos floreat unio & conjunctio sinceræ charitatis. *Pro invicem sollicita sunt membra*, ait Apostolus 1. Corinth. 12. *Et si quid patitur unum membrum, compatiuntur omnia membra, sive gloriatur unum membrum, congaudent omnia membra. Vos autem estis corpus Christi, & membra de membro.* Similis inter nos charitas & Sympathia requiritur, in quibus conjunctio est, non necessitatis, sed libertatis, non coactionis, sed bonæ voluntatis, Deo unicè servire ac placere cupientis. Hinc Canones non præceptivi, sed directivi, hinc nulla coactio, nulla stricta obligatio, nulla

vindicta, aut pœna; sed mera, puraque directio, & dilectio, in Christo JESU, nos gubernat, qualis in capite & membris corporis adumbratur.

Deinde Caput in humano corpore, dignitate, loco & officio eminet, cæterisque membris præcellit: Author enim naturæ, Corporis humani fabricam ordinans, relicto sensu tactûs aliis membris communi, in capite quinque sensus collocavit, in quibus tota gubernatio subsistit: ita pariter in mystico Confraternitatis nostræ corpore caput plures quàm alia membra, virtutes sibi vendicat. Illustrem hujus figuram Præsilibus nostris Saul exhibet, de quo 1. Reg. 9. 2. Regum facti perhibent. *Erat electus & bonus, & non erat vir de filiis Israël melior illo; ab humero, & sursum eminebat super omnem populum.* Quod S. Gregorius l. 4. in 1. Reg. c. 4. explicans, ait: *Hac corporis supra reliquos omnes proceritas significabat excessum, quo etiam in spiritali virtutum excellentia eosdem superabas: humerus enim quo portantur onera, significabat fortitudinem & patientiam: collum*

Et guttur, ubi vox efformatur, verborum efficaciam ad dirigendum & docendum alios, indicabat. Non absimili modo Confraternitatis nostræ Inspector, non solum bonus sit & electus; verum etiam præ aliis virtute, prudentiâ, zelo & sincero in Confraternitatem, ejusque bonum & incrementum, amoris affectu; ab humero & sursum emineat; ut videri possit & videri; videre scilicet DD. Confratres suos, & ad præfixum Confraternitatis finem dirigere; videri autem tanquam vivum perfectionis Ecclesiasticæ exemplum, & tanquam lumen supra candelabrum positum, ut luceat omnibus qui in Domino sunt; præstet fortitudine ut curas & molestias in officio suo occurrentes, pro gloria Dei, patienti libentique animo toleret; valeat eloquio sacro, aut alio verbo, scriptivè ad meliora promovere possit.

2. Alterum nomen & officium Præsidi in Bulla attributum, est *Inspectoris*, quod exigere videtur, ut toti Sodalitio diligenter invigilet, Confratrum vitam morèsq; inspiciat, & si quid fortè minùs rectum,

rectum, aut, quod absit scandalosum, deprehenderit, per se vel Definitores suos suaviter commonefaciat: Sicut enim Episcopi est, Diœcesin, Pastoris Parochiam inspicere & observare, ita quodammodo Inspectoris est Confraternitatem intueri & mentis oculis lustrare: hoc tamen discrimine, quod illi ex obligatione & iustitia, hic verò ex mera charitate & animarum zelo munus suum obeat. *Charitas Christi urget nos*, inquit Apostolus 2. Cor. 5. 14. Sic illum Charitas Christi ad vigilantiam excitat, Charitas Christi inspiciendi curam acuit, dirigit, custodit, animat, atque defendit. Charitas & vigilantia Naucleri, navem salvam in portum feliciter deducit, somnolentia in naufragii pericula conjicit. Charitas & vigilantia Pastoris, gregem à lupis defendit: oscitantia, Luporum dentibus dilaniandum objicit. Archistrategi magnanimitas & generositas, toti exercitui animos addit, ejusdem pusillanimitas cunctis gregariis formidinem incutit. Ita quoque D. Inspectoris charitas, vigilantia, strenuitas, ac zelus in Definitores, ab illis in Assistentes, ab his deni-

denique in reliquos Contratres, non sine
eximius spiritus emolumentis derivatur,
nam *Secundum iudicem populi, sic & mi-*
nistri eius: & qualis Rector est Civitatis,
tales & inhabitantes in ea. Eccl. 10. 2.

3. Tertium nomen, quod *Bulla* insi-
nuat, & officium indicat, est *Directoris*:
incumbit enim illi Confraternitatem uni-
versam ad finem sibi præstitutum dirigere,
gubernare, promovere. Nimirum 1. Ad
Dei omnipotentis laudem, honorem &
gloriam. 2. Ad DD. Confratrum in statu
suo Ecclesiastico Pastoralis aut Sacerdotali
perfectionem. 3. Ad populi, à Clero san-
ctius vivente, ædificationem, crebriorem-
que Missæ sacrificio assistendi frequen-
tiam. 4. Ad zeli, fidem Catholicam in his-
ce partibus, variis in locis, labefactatam,
reducendi, propugnandi & propagandi
instaurationem. 5. Ad sanctæ mortis, per
sacrificia menstrua, impetrationem. 6. Ad
animarum sub terra, in igne purgante, ar-
dentium refrigerium ac liberationem. 7.
Ad sedulam per admonitiones, instructio-
nes, exhortationes, litteras encyclicas, ex-
citationem & ad virtutes cujusque statui
conve-

convenientes, mutuam inter se inflammationem.

4. Officium verò Inspectoris, ut Bulla meminit, sit perpetuum, scilicet ad diem vitæ D. Inspectoris, nisi ob sufficienter moventes & validas causas, illo fungi nolit, aut nequeat: quales esse possentur, stabilis corporis infirmitas, ingens senectutis gravitas, Domicilii & habitationis mutatio seu in loca remotiora translatio; ac denique ea negotiorum moles, quæ muneri huic invigilare non sinat.

5. Inspectoris est, quolibet anno, diem conventus, pro rebus Confraternitatis disponendis, in loco quasi medietullii, indicare & Definitoribus ad Congregationem per litteras invitare, scilicet in æstate quando longiores favent dies.

6. Inspector à Definitoribus eligitur; desumiturque primâ vice ex Lingensibus, secundâ ex Monasteriensibus, tertiâ ex Onabrugensibus Confratribus. Ex aliis Provinciis aut Regionibus sicut in Confraternitatem non admittuntur; ita quoque multò minus eligi possunt, tum ob summi Pontificis sic approbantis auctori-

ratem;

tatem : tum ob difficiliorem communica-
tionem , & propter locorum distantiam
schedarum mortuariarum transmittenda-
rum difficultatem ; tum denique ob mini-
mè arduam , alibi quoque similes Confrater-
nitates erigendi, ac instituendi facultatē.

7. In Conventu annuo, hætenus Tel-
geti apud Beatissimam Virginem Matrem
dolorosam celebrato, Horâ tertiâ , quæ
modo est Nona matutina, qua SS. Aposto-
li act. 2. dicebantur *Madere musto, quos
Spiritus Sanctus repleverat*, Inspector ce-
lebrat Missam de Spiritu Sancto, à Sacro
in loco deputato post Hymnum *Veni san-
cte Spiritus* flexis genibus decantatum ,
causam congregationis depromit , finita
brevis dictione præsidet , & satisfactionem
de lectis sacris menstruis & hebdomada-
riis à singulis Definitoribus in scripto po-
stulat, omnia dirigit , dubia proponit, vel
proposita cum aliis resolvit, admissorum
nomina colligit, & per Secretarium in Al-
bum, sive ad Prothocollum generale re-
ferenda curat, Defunctorum quoque nu-
merum examinat, negligentes, & se satisfe-
cisse non indicantes expungit.

Quod si
ad

ad singula propter angustiam temporis non satis responderi possit, ea pro memoria annotantur aliàs commodius resolvenda, ac dein resoluta illi, cujus interest, à dicto Secretario postmodum transmittenda.

8. Si quidpiam mali exempli, aut scandali publici in quopiam Confratrum, notatum fuisse resciat, de remedio deliberat, & vel per se, vel per Definidores, aut alios suaviter monendos curat, & ad meliora hortatur.

9. Denique pro viribus enititur, ut Canones & statuta Confraternitatis, à quibus flos ejus dependet, probè observentur.

OFFICIUM

DD. DEFINITORUM, & ASSISTENTIUM.

Quemadmodum Principes suos Consiliarios, Consules, Scabinos, Duces, Tribunos, aliūque, Reipublicæ sive sacræ, sive politicæ Præsides, suos numerant Vicarios, Præfectos, & Officiales: ita quoque Sodalitii nostri Inspector, suis indiget Defi-

Definitoribus & Assistentibus, qui ei sint à consiliis, in partem laboris veniant, & in rebus ad Confraternitatem spectantibus, fideliter assistant. Et veluti olim Moysi, populi Israëlitici Duci, Numerorum 11. 17. Mandavit Dominus ut de Senioribus seligeret, qui regiminis curas secum partirentur: *Ut sustentent, inquit, tecum onus populi, & non tu solus graveris*, in tanta sexcentorum millium virorum [præter fœminarum, prolium, famulorum, famularumque vulgus innumerabile] regendâ multitudine: sic quoque, si parva licet componere magnis, conveniens est, ut Confraternitatis nostræ, ad 445. Sacerdotes numerantis, Inspector suis gaudeat Definitoribus & Assistentibus, qui è Senioribus seu Presbyteris electi, & virtute prudentiâque præditi, zelo coadunato, cum Inspectore, Confraternitatis onus sustinere valeant. Horum autem officium est, ut ex Bulla sæpèdicta liquet, quod sequitur.

1. DD. Definitorum est, in rebus variis præsertim dubiis, quid agendum, omitendumve sit, cum D. Inspectore definire,

ac determinare. Assistentium verò est Definitoribus consilio & auxilio assistere: atque Confraternitatis bonum, incrementum, ac negotia promoverè.

2. Definidores eliguntur ab Assistentibus, seu Promotoribus provincialibus: hi verò à Definitore denominantur; cui licet, de consilio & recommendatione Assistentium, Confraternitatis Candidatos inscribere, seu in album referre.

3. Definidores octo numerantur, unus quidem in Provincia Lingensi, & unus in Diocesi Osnabrugensi, ac sex in Diocesi Monasteriensi, qui in suis Districtibus scilicet 1. Monasteriensi. 2. Coesfeldiensi. 3. Warendorpiensi. 4. Rheinensi. 5. Vechtensi & 6. Emslandico Cloppenburgensi suos Assistentes vel Promotores censent, quatenus in destinandis constituendisque Defunctorum suffragiis se invicem juvent.

4. Definitorum & Assistentium officium non est perpetuum, sed triennale, juxta Bullam, quod in Congregatione annua renovatur vel confirmatur.

5. Definidores in locum Inspectoris
De-

Defuncti, novum eligunt, quem huic muneri aptiorem judicant.

6. Definitorum cum Inspectore, & Assistentibus quot annis, in loco medietatis conveniunt, die statuto, deque rebus Confraternitatis disponunt.

7. Si quem ex Confratribus diem suum obire contigerit; obitus illius actutum Definitori Provinciali denunciatur: qui, si occasio propinqua defuerit, cum adminiculo Assistentium, seu Promotorum suorum, & expensis dictæ Confraternitatis, id aliarum Provinciarum Definitoribus, per postam aut Nuntium, quantocyus significandum procurat.

8. Demum ut Canones & statuta observentur, pro viribus collaborant.

OFFICIUM

SINGULORUM DD. CONFRATRUM EX BULLA INNOCENTIANA ANTEDICTA.

1. Singuli Confratres, quasi Corporis unius membra, mutuâ charitate conjuncta,

juncta, quâ sacrificiis & precibus, quâ exemplis & monitis sese invicem juvant, & tam singulorum Confratrum, quàm Confraternitatis universæ bonum, incrementum, & progressum in spiritu, procurare nituntur.

2. Quovis mense, pro felici Confratrum viventium morte à Divina Bonitate impetranda semel Missæ sacrificium offerunt.

3. Qualibet hebdomade Missam de requiem nuncupatam, pro refrigerio animæ illius Confratris, quam ex hac vita decedere contigerit, celebrare tenentur. Quod si plures illo anno decesserint, hujusmodi obligationi satisfaciunt celebrando hebdomadatim unam Missam de requiem; mutato tamen numero singulari in pluralem, juxta rubricam Missalis Romani, vel etiam Missam de sancto ad dictum tamen finem applicandam, si ob festum incidens mox tacta Missa de Requiem celebrari nequeat.

4. Singuli Confratres, Definitori suæ Provinciæ, sese obligationi prædictæ satisfecisse in scriptis propriâ manu firmatis, signi-

significare tenentur : qui autem anno integro elapso , respondere neglexerit , eo ipso se à dicta Confraternitate exclusum esse sciat.

5. Si quis ex dictis Confratribus ægrota-
verit , unum è Confraternitate eligere ,
atque assumere poterit , qui ei consilio &
opere assistere teneatur ; & ipso legitime
impedito , quò minùs id per se ipsum
præstare possit , alterum ad hoc substi-
tuere , & nominare poterit.

6. Quilibet juxta Canonem 14. eligi
potest , & ipse aliquem è Confratribus
eligit , qui affectuosè & suaviter moneat
& corrigat , si quid minus decorum , aut
ipse notaverit , aut fama divulgaverit :
qui & in extremis assistat , & obitum
Confraternitati denuntiet.

7. Denique singuli observare student,
quæ de frequenti confessione , & cele-
bratione , de fuga ebrietatis , de librorum
spiritualium lectione , necessario studio ,
vestium & morum honestate , lectione ,
super mensam , ordine diei , oratione
mentali , & ascési sacra , in reliquis Con-
fraternitatis Canonibus continentur.

EPILOGUS

Habetis hic , Domini Confratres ,
 quænam sint tam D. Inspectoris
 quàm DD. Definitorum, Assistentium,
 promotorum & aliorum Confratrum
 officii partes , restat ut omnes & singuli
 eas rite explere satagant ; à quibus, uti in
 omni alia , tum Ecclesiastica, tum politica
 Communitate, ita & in celebri Con-
 fraternitate nostra, ejusdem flos & vigor
 dependet. Ut verò id alacriùs præstemus,
 Charitas Christi , Charitas proximi,
 Charitas tam vivorum, quàm defuncto-
 rum Confratrum nos urgeat, atque imp-
 pellat. Hac moti succensique charitate ;
 singuli præsentem expositionem sæpius
 relegere , & ex ea officii sui obligationes
 cognoscere atque implere studeant , de-
 scribentes eas, ut Salomon ait, in tabulis
 cordis sui ; [memoria scilicet, intellectu,
 & voluntate] ne eas vel ignorantia, vel
 oblivione vel tædio, vel contemptu præ-
 termittant ; sed ex charitate, & ex fœdere
 inito , accuratè adimpleant : hâc ratio-

ne admonitionem Apostoli præclare
 exequentur, ad Rom. 13. 7. *Reddite
 omnibus debita, cui tributum, tributum,
 cui honorem, honorem* (cui sacrificium,
 sacrificium, cui monitionem, monitionem)
*nemini quidquam debeatis, nisi
 ut invicem diligatis: qui enim diligit
 proximum, legem implevit: plenitudo
 legis est dilectio: Neque periculum erit
 ut in quopiam quis excedat, modo in
 corde dilectio regnet. Accipe, inquit S.
 Augustinus Tract. 7. in Epist. S. Joannis,
 Semel breve præceptum, dilige, & quod
 vis, fac: sive taceas, dilectione taceas;
 sive clames, dilectione clames, sive emendes,
 dilectione emendes; sive parcas, dilectione
 parcas. Radix sit intus dilectionis;
 non potest de ista radice nisi bonum
 existere: nec solum tibi erit bonum; sed
 sis etiam, qui tibi sunt commissi; nam omnia
 illis erunt utilia, cum vident esse cum
 amore conjuncta. Hæc Dei & proximi
 charitate nixa, stabit Confraternitas nostra;
 ut enim inquit idem Apostolus 1. Corinth. 13. 8. *Charitas nunquam excidit.*
 Ac proinde quæ illi innititur, stabit*

lis est conjunctio, & confœderatio, omni-
niâque cedunt in conjunctorum, ac
confœderatorum utilitatem.

Præstemus itaque DD. Confratres,
ex charitate, quæ sunt præstanda; quod
si fideliter fecerimus; illæſæ, inconcu-
ſæque ſtabunt Confraternitatis noſtræ
columnæ; & multa eximia in vivos Con-
fratres emolumenta, & in pios defun-
ctorum manes ſolatia exuberabunt.

CANON IV.

*S*emel in anno, vel per ſe, vel per alium,
ſive etiam per literas, ſinguli ſatisfa-
ctionem ſuam, & animum perfeverandi
teſtentur Directori, vel illius diſtrictus
Aſſiſtenti.

EXPOSITIO

Confraternitas noſtra laudatiſſima,
non eſt aliud, niſi Societas amoris,
& Sodalitas mutuæ charitatis; in quâ,
gubernatio, directio, Sacrificiorum ob-
latio, oratio, admonitio, exhortatio &
reli-

reliqua omnia, ex charitate, cum charitate, & in charitate fiunt; secundum Apostoli consilium 1. Corinth. 16. 14. *Omnia vestra in charitate fiant.* Ut proinde de ea, paucis mutatis, asserere posse videamur, quod S. Augustinus l. 13. de Civ. Dei. c. 8. de qualibet Civitate edixit *Civitas est conjunctio quadam multorum hominum, vinculo bonæ & honestæ cujusdam amicitiaë ligatorum: quo vinculo deficiente mox ipsa perit: nam ut ipse Salvator ait: Omne regnum in seipso divisum desolabitur.* Lucæ 11. 17. Ita similiter dicamus: Confraternitas nostra est conjunctio & confœderatio multorum Sacerdotum mutuæ charitatis vinculo, & de Sacris legendis pacto, ligatorum; quo disrupto, aut deficiente, ipsa quoque deficeret.

Quotquot in hac confœderatione numeramur; [numeramur autem modò circiter 480] pium inter nos fœdus sanximus, legendi menstruè sacrum pro Confratribus vivis, & hebdomadariè pro defunctis: quæ duo, potissima fœderis initi puncta, & quasi capita censentur,

tur , aut cardines , circa quos sodalitiū
 nostri machina volūtur. Iam verò nemo
 nostrum , ut remur , adeo hebes est , &
 ignarus ; qui , sola nominis sui in album
 Confraternitatis relatione , & omiſſâ
 pacti impletione ſacrificiorum Confra-
 ternitatis ſeu in vita , ſeu à morte
 in flammis purgantibus , participem ſe
 fore arbitretur : fœdus enim noſtrum,
 in mutua charitate fundatum , radica-
 tūmque eſt , quo tacitè quodammodo
 dicimus ; do ut des ; ſacrifico ut ſacrifices ;
 Deo approbante , & oblata ſacrificia ,
 tam vivis , quàm defunctis , pro cuiuſque
 fidelitate , & meritis applicante , ac diſ-
 penſante. Quare ut pactum hoc in ſuo
 robore & vigore firmiùs , conſtantiùſque
 perduret , præſens Canon exigit , ut & ſa-
 tisfactio , & perfeverandi animus , Præſi-
 dibus ſemel in anno , verbo , ſcriptòve ſi-
 gnificetur. Quo quid facilius ? quid levi-
 us , aut exilius exigi poteſt ? Quod ſi verò
 quiſpiã tantillū laborè ſeu moleſtiam re-
 fugiat ; an non ejuſmodi , tot milleno-
 rum ſacrificiorum fructum , ac valorem
 infinitum parvipendere , adeoque iuſdem
 indignus eſſe meritò cenſebitur ?

Ut igitur tam satisfactionem , quàm
perseverandi voluntatem alacriùs , li-
bentiùsque præstemus & significemus ;
quemadmodum in expositione Canonis
secundi , Sacrificiorum pro nobis offe-
rendorum necessitatem ; ita nunc eo-
rundem utilitatem nonnihil declarabi-
mus ; hoc ordine , ut auspiciemur à vivis ;
ac deinde ad defunctos digrediamur .

I. Celebramus quot mensibus sacrum ,
pro felici morte Confratrum vivorum ,
ut Canon 11 & Bulla Innocentii XI. in-
nuit : hic nempe finis , hic Scopus est ,
mors felix & beata , à quâ felix & beata
pendet æternitas ; Et quoniam mors
Echo vitæ est ; & mors finis , at vita me-
dium ; finis autem absque mediis obtine-
ri nequit : hinc est , quod dicta sacrificia ,
non solùm ad piam , sanctâmque mor-
tem ; verùm etiam ad piam , sanctâmque
DD. Confratrum vitam , à Divina Bo-
nitate & Clementia obtinendam diri-
gantur . Quod si porrò non solùm Sacri-
ficiorum valorem , virtutem , & efficaci-
am , tum satisfaciendi , tum impetrandi
maximam consideraverimus [Theologi
docent esse infinitam] sed etiam innu-

meras indigentias & necessitates nostras, uti & pericula ac scopulos perpenderimus; haud dubiè, non ad sacrificia duntaxat promptè offerendum, & de satisfactione edocendum, verùm etiam ad perseverandum in proposito, mirificè animabimur.

Hæcine pericula, hos Scopulos, ad quos animæ Ecclesiasticæ cymba non rarò ita alliditur, ut à mortis felicitis & beatæ æternitatis portu naufragetur; rescire & intueri desideratis? nisi fallimur, præ aliis memorandi veniunt insequentes.

I. primus Scopulus est *Defectus Bonæ Voluntatis* (qui tamen in Confratribus nostris Bonæ Voluntatis minimè reperitur) In omnibus Ecclesiæ Ministris, ac Clericis, hæc ante omnia, bona voluntas requiritur: Volo servire Deo & Ecclesiæ Dei: volo esse servus IESU CHRISTI. Ex quo tonsus sum & ordinatus Sacerdos, Christi minister factus sum, ac proinde Mundo Carni ac Dæmoni non ampliùs serviam. Talem se nominabat Apostolus ad Rom. c. I. I.

Paulus

Paulus servus JESU CHRISTI. Hic est primus titulus honoris, hæc est prima qualitas omnium Ecclesiasticorum, ut scribit Cardinalis Bellarminus l. 2. de gem.col. c. 5. Ut sint servi Christi, & servi Christi, non quomodocunque, sed propriè, id est, toti addicti obsequio Christi; ut spoliati omni aliâ curâ & sollicitudine, unum negotium sit Christo famulari, in studio propriæ & alienæ salutis, ac lucro animarum. Servus enim quidquid est, Domini est; quidquid habet, Domino habet; quidquid potest, Domino suo potest. Tales fuisse Apostolos perspicuum est, ex illis verbis beati Petri Matth. 19. *Ecce nos reliquimus omnia & secuti sumus te.* Et ex illis beati Pauli 2. ad Tim. 2. *Labora sicut bonus miles CHRISTI JESU: nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus, ut placeat ei, cui se probavit.* Hinc Apostoli, ut in sola Christi gloria & animarum salute quærenda laborarent; etiam rerum temporalium ad Ecclesiam pertinentium curam aliis demandabant; ut ipsi rebus spiritualibus unicè intenderent: *Non*

est aquum, inquebant, nos derelinquere Verbum Dei, & ministrare mensis. Act. 6. & pro cibo, potuque sollicitudinem gerere.

Quod ipsum faciendum Episcopis Apostolorum successoribus [atque in his etiam Prælatibus, Pastoribus ac Sacerdotibus] docet Concilium Carthaginense IV. c. 20. his verbis *Episcopi nullam rei famularis curam ad se revocent, sed lectioni & orationi & verbi Dei prædicationi solummodo vacent.* Quâ de re S. Bernardus loquitur l. 4. de consideratione c. 9. *Quid inquit, Episcopo [Prælato, Parocho, Presbytero] Turpius, quam incumbere suppellectili & substantiâ sua? scrutari omnia, sciscitari de singulis, morderi suspicionibus, moveri ad quacunque perditâ, vel neglectâ? Verum, quàm longè, nonnullos è Clero, ab hoc antiquo jure & more; hoc, præsertim ævo, deflectere cernimus? Quot sunt, prò dolor! qui majorem pro equis & vaccis, pro pratis & satis, quàm pro sua & ovium suarum salute æterna curam gerant? Quot sunt, qui plùs opibus terre-*
nis,

nis, quàm cœlestibus divitiis coacervâdis
 inhient? plùs pro nummis in arcam infe-
 rêdis, quàm pro animabus orci faucibus
 eripiendis & in patriam cœlestem inve-
 hendis distineantur? At necessitas, inquis,
 cogit, mos obrinuit, consuetudo præ-
 scripsit. Necessitas fateor, legem nescit,
 si vera sit, quod expendendum venit; at
 in vetito, maloque haud præscribitur.
 Quot sunt, qui alienis à Clero, & sæcula-
 ribus negotiis, minimè sibi necessariis
 sese ingerunt? Ne autem hæc labes quen-
 quam nostrum corripiat, & animæ cym-
 bam in Scopulum salutis æternæ pericu-
 losum illidat, quid Sacrificiis pro gratia
 impetranda utilius? quid necessarium
 magis?

2. Alter Scopulus in quem nonnun-
 quam Ecclesiastici impingunt, est *De-
 fectus vocationis* ad statum Clericalem;
 dum vocationem Dei non expectant,
 nec cum Apostolo dicere queunt, Rom.
 1. 1. *Vocatus Apostolus*, id est à Deo ad
 Apostolatam vocatus. Atque inde ori-
 tur quod non sint veri Servi Jesu Christi:
 qui enim se ipsos intrudunt, & quærunt

aut Ecclesiis, aut amplis parochiis præfici, aut aliis pinguibus beneficiis, & quandoque pluribus simul provideri, ut honore vel opibus potiantur, mirum esset, si quærerent, quæ sunt Jesu Christi; sed suarum cupiditatum sunt mancipia. Et illi quoque qui non per se quærunt prælaturas, divites parochias, aliave Ecclesiastica beneficia; sed ab alio accipiunt, non quod sint cæteris aptiores & digniores; aut Ecclesiæ Dei utiliores; sed quod sint propinqui sanguine, vel quod potentes aut magnates habeant fautores; non vocantur à Deo, sed à carne & sanguine; nec Jesu Christi, sed hominum servi evadunt, ideóque mirum non est, si non se totos Christi obsequio impendant; cùm non propter Christum vocati sint; sed, propter opes augendas, vel familias nobilitandas. Rectè igitur S. Bernardus admonet Eugenium Papam l. 4. de confid. *Alius, inquit, pro alio, alius fortasse & pro se rogat pro quo rogaris suspectus sit; qui ipse rogat pro se, iam judicatus est. Et infra Itaque non volentes, neque currentes assumito, sed cunctantes*

Etantes, sed renuentes etiam coge illos & compelle intrare. Ita laudatus ante C. Bel- larminus. Ut jam nemo ejusmodi farinae in Confraternitatem nostram irrepat, aut sit; vel si sit, ut Dei miseratione, emen- detur, contritionem eliciat, intentionem sinistram in meliorem commutet, since- rē, unicēque Deo servire, ac totum se ejusdem obsequio consecrare decernat; quid sacrificiis utilius? quid convenien- tius? quid efficacius?

3. Tertius, utinam rarus! Cleri præ- fertim curati Scopulus, est *Defectus predicationis* Evangelii: hoc enim, à Deo ad animarum curam vocatorum, est officium, quod explicat Apostolus his verbis: *Segregatus in Evangelium Dei* Rom. 1. 1. Episcopale & Pastorale mu- nus Apostolicum est, & in illos cadit Christi Domini dictum Joan. 20. *Sicut misit me Pater, & ego mitto vos.* Quorsum verò Pater Filium miserit, ex Itaiæ Pro- phetia declaravit idem ipse Filius, dicens Lucæ 4. *Spiritus Domini super me, prop- ter quod unxit me, evangelizare paupe- ribus misit me.* Illudque munus in vicis &

castellis, in templo & Synagogis, in campis & desertis, in montibus & in mari, in domibus privatis & mensis, Christus Dominus constantissimè exercuit. Quem & Apostoli imitati sunt, illam functionem sibi propriam esse declarantes, cum dicerent Act. 6. *Nos orationi & verbo Dei instantes erimus.* Et S. Paulus 1. Corinth. 9. *Si Evangelizavero, non est mihi gloria: necessitas enim mihi incumbit: va enim mihi si non evangelizavero.*

At quis hîc rursus in variis animarum Curatoribus defectus? quot illorum, Væ istud meritò reformident? Qui Catecheses & rudium instructiones intermittunt, Verbum Dei non annuntiant, aut ex eo plausum captant, aut negligenter se comparant, aut ad captum auditorum non perorant: adeoque populum in ignorantia & vitiis detinent & in damnationem æternam præcipitant. Ut igitur hæc lues, cœlitus quasi percussa, minuatur & cesset: quid divinis sacrificiis ad impetrandam gratiam efficacem melius? quid conducibilius? quid potentius?

4. Scopulus quartus est *Defectus Ecclesiastica conversationis* & vitæ clero dignæ, qui complures, ac terribiles Scopulos involvit, de quibus, ex parte, aliàs egimus. Quot enim animas Ecclesiasticas, in orbe terrarum, extra Confraternitatem nostram laudabilem, superbix, ambitionis, & vanæ gloriæ charybdis haurit & mergit in profundum? Quot scylla vorax gulæ, commestationis & temulentix absorbet? Quot syrtis avaritiæ, simoniæ & philargyriæ in abyssum præcipitat? Quot animas luxuriæ & inmunditiæ, ingentes Scopuli acroceraunia, sed fulmini maximè obnoxia, quantiunt, ac diffringunt? Quot denique naves ad acediæ tepiditatis & oscitantix rupem diffiliunt, dum Prælati, Parochi & animarum Curatores, toti rebus terrenis immerfi, ovibus suis non invigilant; horarum pensum absque attentione & devotione persolvunt, mysteria divina in suppellectile tordida celebrant; cœlestia Sacramenta, indignis vel indignè ministrant; plebem fidelem, ad salutem necessaria, non docent; atque ita animæ

æternum pereunt , pro quibus Christus mortuus est ; dum ipsi interim toti in eo sunt , ut possint agros , vineas , hortos plantare , redditus augere , domum egregiâ supellectile ornare , propinquos cumulare divitiis , vel ascendere ad gradus altiores. Ut alia scandala taceamus , quibus populum ad imitandum provocant & quos debuerant sanare , corrumpunt ; illud Christi fulmen non metuentes : *Qui scandalizaverit unum de pusillis istis , qui in me credunt , expedit ei ut suspendatur mola asinaria in collo ejus , & demergatur , in profundum maris.* Matth. 18.

Sed quorsum ista ad viros bonæ voluntatis atque ab his Scopulis longè remotos , proferimus ? nimirum , ut qui justus est , justificetur adhuc , & qui sanctus est , sanctificetur adhuc , & qui ab his vitiis remotus est , removeatur adhuc ; & qui forte appropinquare cœperit , non appropinquet adhuc ampliùs : sed penitus recedat , idque mensuris sacrificiis à Divina Bonitate impetrare connitamur ; quæ incredibili ad hunc finem energiâ &

efficaciâ pollent. Unde S. Laurentius Justinianus Venetorum Patriarcha in sermone de corpore Domini exclamat: *O pretiosum convivium! O sacrosanctum mysterium, omni admiratione dignissimum? quod frequentatur in Ecclesia, ut justis gratiam, peccatoribus veniam, debilibus robur, letitiam mœstis, diligentibus exultationem, nutantibus spem, credentibus pacem, victoriam certantibus, captivis libertatem atque defunctis confert requiem! In ipso enim thesauri reperiuntur plurimi, munera copiosa, spirituales deliciae, mirabilia maxima, sacra mysteria, Dei Hominiisque persona.*

II. A viventibus ad vitâ functos transeamus: & ea quæ stimulo esse possunt, ut animo libenti Defunctorum Confratrum animabus, sacris hebdomadariis, solatio simus, de satisfactione Præfides certiores reddamus, nec non perseverandi animum declarem, breviter nonnihil expendamus, & quidem potissimum hæc tria, pœnarum ignis purgatorij acerbiter, diuturnitatem atque animarum hoc igne cruciatarum multitudi-

rudinem consideremus.

1. Pœnarum ignis purgatorij acerbitas ex eo colligitur, quod SS. Patres doceant, eas, omnes hujus vitæ pœnas, rotas, catactas, enses, furcas, ignes, longe superare; teste S. Augustino in psal. 37. *Quamvis, ait futuri sint salvi per ignem; gravior tamen erit ille ignis, quam quidquid homo potest pati, in hac vita.* Et quid non sustinûere tormentorum, malefici? quid non suppliciorum Martyres Christi pertulêre? S. Augustino consentiunt S. Gregorius Magnus in explicat. 3. psal. pœnit. Venerabilis Beda, S. Thomas, S. Anselmus, S. Bernardus & alii, Quis igitur erit, nisi sit silice durior, qui Confratribus suis, non libenti animo, missæ sacrificiis opem ferat?

2. Alterum, quod pœnas has auget, est, diuturnitas, & longa duratio, quam Ecclesiæ usus, longissimo tempore, anniversaria sacra pro defunctis offerre solita, probat. Cui adstipulatur Tertullianus antiquissimus Author L. de anima c. 17. Et S. Cyprianus de diuturnitate pœnæ purgatorij loquens confirmat L. 4. epist.

epist. 2. inquit: *Aliud est pro peccatis
longo tempore cruciatum purgari diu igne;*

quod & S. Ludgardi de Innocentio III.

Pontifice revelatum esse, scilicet eum us-

que ad extremum iudicii diem in purga-

torio cruciandum; refert Surius in vita

Tom. 3. ad diem 16. Junij. O quis igitur

non libenter miseris solatium af-

ferre, & tormenta abbreviare allaboret?

Canis in igne ardentis miseremur, &

Confratris Sacerdotis & amici Dei non

miseremur?

3. Denique tertium, quod calcar

Nobis queat addere, est innumerabilis

animarum purgandarum multitudo.

Ratio perspicua est: cum enim nihil co-

inquinatum admittatur in regnum cœ-

lorum; sed soli illi rectà ad conspectum

DEI qui lux est, penetrent; in quo tene-

bræ non sunt ullæ; & soli illi locum in-

finitæ puritatis intrare valeant, qui verè

sunt sancti atque omnino immaculati, &

qui ad Ecclesiam illam pertinent, in qua

non est macula neque ruga: ejusmodi

autem rarissimi sunt; sequitur, cæteros

omnes,

omnes, qui ad Electorum numerum pertinent, per ignem purgatorij transire, donec penitus expurgentur.

Hæc si perpendamus DD. Confratres; quis non promptâ voluntate piis animabus Sacerdotum Filiorum DEI dilectorum, per sacrificia solatium auxiliumque ferat; præsertim cùm ab illis, mutam sibi charitatem & misericordiam abundè præstandam, suo tempore confidat: & quâ mensurâ mensus fuerit, sibi remetendum non ignoret? Quis satisfactionem indicare Præsidibus tergiversetur; cùm hæc ipsa insinuatio, ad satisfaciendum stimulus esse queat? Quis animum perseverandi abjiciat; cùm hæc pro defunctis oblatio, honestissima, justissima & lucrosa sit negotiatio; non secus, ac si quis, eandem pecuniam, tribus ad censum tribueret, & à singulis censum integrum reportaret? His enim sacrificiis sibi acquireret per modum meriti, vitæ æternæ præmium; deinde animabus Defunctorum, per modum satisfactionis pendit lytrum: denique per modum impetrationis eisdem obtinet libe-

liberationem, seu visionem beatificam, aut saltem refrigerium. Et quod quartum est, anima per ipsum liberata, atque in cœlestem patriam admissa non ingrata sese exhibebit, sed pro ipso apud supremum Numen intercedendo, liberatori vicem rependet; adeoque quadruplici fœnore locupletabitur.

EPILOGUS.

QUæ cum ita sint, *Illustrissimi Reverendissimi, perillustres, Amplissimi, Admodum Reverendi, ac Venerabiles Domini Confratres*, Omnia nostra in charitate, ac bona benevolâque voluntate fiant: ex charitate & benevolentia sacrificiis mensuris adjuvemus Confratres vivos: ex charitate & misericordia, hebdomadariis solemur, aut liberemus defunctos: ex charitate & fidelitate nos partibus nostris non defuisse significemus: ex charitate, & constantia in sancto fœdere perstare cupiamus, promptumque perseverandi animum quot annis accuratè contestemur: ex quibus
 magna

magna in nos emolumenta spiritualia
redundabunt.

Non ignoramus nos inter innumera
salutis æternæ pericula, veluti inter scyl-
las & Charybdes versari; & meritò me-
tuere possumus, ne in Scopulum ali-
quem, animæ nostræ cymba illidatur:
Scopuli ejusmodi, ut meminimus, sunt
defectus Bonæ Voluntatis, defectus vo-
cationis, defectus prædicationis, defe-
ctus probæ conversationis, gravissimi-
que alii, superbiæ, gulæ, avaritiæ, lu-
xuriæ, & acediæ insultus ac tentationes:
è quibus Scopulis, ut anima nostra ad
optatum beatæ æternitatis portum feli-
citer eluctetur; quodnam medium, cre-
bris missæ sacrificiis utilius, efficacius,
divinius reperiri poterit? ac proinde si
finem serio desideremus, media non
negligamus, sed ea constanter adhibea-
mus.

Deinde hebdomadariè pro Confrá-
tribus defunctis celebrare minimè gra-
ve, aut difficile reputemus, nec hebdo-
madaria sacra in menstrua aliquando
commutari cupiamus; longè enim aliter
sen-

sentiemus, ubi flammis purgantibus immerfi exquisitis tormentis cruciabimur : quando nobis hora, annus; dies, lustrium, aut olympias; hebdomas una, præ dolorum, & tormentorum atrocitate, annorum myrias aut millio esse videbitur. Incredibilis enim, ut vidimus est ignis purgantis acerbitas : ingens non raro diuturnitas, nec est animarum illuc descendentium, & ardentium paucitas; juvemus igitur pro virib⁹, & quod nobis suo tempore præstari optabimus, modo promptè libentèrque aliis ex fœdere inito præstemus; ac præstitisse, quot annis insinuare ne gravemur; simulque in bona voluntate perseveremus: hoc pacto ex parte nostra Confraternitatis Canones in flore conservabimus, multos excellentissimos actus patriæ erga Deum, charitatis erga vivos, misericordiæ erga defunctos exercebimus, & ut vicissim nobis par pari referatur, hisce virtutibus promerebimur; sicut enim, ut S. Jacobus Apostolus in epistola sua c. 2. minatur: *Judicium sine misericordia illi, qui non facit misericordiam*: ita è contra te-
 ste

ste æternâ veritate: *Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur Matth. 5.*

CANON V.

Exemplo erunt, si sapius confiteantur, & quotidie celebrent ad aram: caveant autem, ne lucri potius, quam devotionis Causâ accedant.

EXPOSITIO

Terna, eaque sanctissima, nobisque utilissima, Confraternitas nostra, Sacerdotibus bonæ voluntatis, commendata desiderat puncta: scilicet, ut crebrò per exhomologesin sacrum animum expiemus, quotidie sacrosanctum Missæ sacrificium Deo omnipotenti ad aram offeramus, ac denique ut ad ipsum non lucelli terreni gratiâ, sed eximiâ pietate ac devotione permoti accedamus. Quanto autem Jure, & æquitate, id à nobis requirat, abunde liquebit, si tantis sacrificij necessitatem, dignitatem, uti-

litatēque penitūs inspexerimus. Si enim in hoc divinissimo sacrificio corpus & sanguis Jesu Christi Domini ac redemptoris nostri, cum anima & divinitate sub speciebus panis & vini, verè ac realiter sumitur ac immolatur; quis non videt, quanta puritate, quanta aviditate, quanta devotione illud sit frequentandum! si sanguis & caro Christi nos pascit, cibatur & potatur, sustentat & confortat, Deo unit & copulat, secundum illud Joan. 6. § 1. *Caro mea verè est cibus & sanguis meus verè est potus, qui manducas meā carnē & bibit meū sanguinem, in me manet & ego in illo,* Quis nō cernit, quantā puritate, quantā aviditate, quantā devotione cibus ille & potus sit sacerdotibus sumendus? Si hic sumitur cibus & manna Angelorum & panis cœlestis, è Cœlo delapsus, Joan. 6. *Hic est panis de Cœlo descendens, si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in aeternum. Et Sap. 16. Angelorum esca nutritivit populum tuum, & paratum panem de Cœlo presticisti sine labore, omne delectamentum in se habens, & omnis saporis suavi-*

ratem. An non meritò Angelica puritas, quotidiana manducatio, & perquam singularis devotio à nobis requiretur ne ab hoc cœlesti & nuptiali convivio, absque debitis, & ornatis vestibus animæ comparemur, & velut indigni expellamur, audientes illud Regis convivium hoc adornantis: *Amice quomodo hic intrasti non habens vestem nuptialem?* Matth. 22. Ne id nobis accidat, terna hæc puncta à Confraternitate desiderata, præsentī expositione dilucidabimus; nimirum 1. Ut crebrò per sacræ exhomologeseos Sacramentum. animæ sordes abluamus: 2. Ut quotidie ad aram faciamus & sanctissimum Missæ sacrificium Deo o. m. immolemus. 3. Ut id non lucri vilis spe; sed ex sincera pietate, devotione ac charitate frequentemus.

I. Primum ad quod Confraternitas nostra hortatur, est ut crebro peccata nostra expiemus. Doctor Gentium, de Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento tractans, 1. Corinth. 11: 28. Monet sacram Synaxin adixuros; ut se ante probent, id est conscientiæ latebras excutiant,

ant , contritione & confessione peccata eluant , & sic de pane Cœlesti edant : *Probet autem seipsum homo , & sic de pane illo edat.* Quam confessionis probationem , ex jure divino seu Christi institutione , ab Apostolo requiri atque intelligi docet Concilium Tridentinum sess. 13. can. 7. uti & S. Cyprianus serm. de lapsis & S. Leo epist. 91. Ut igitur Sacerdos, ad Agnum Dei immaculatum, omnisque puritatis fontem purior accedat : 1. probet se , & si quas reperiat , à maculis peccatorum lethalium se ante omnia emundet. Deinde ut exponit S. Chrysostomus & S. Ambrosius , peccata venialia , eorumque radices , serio proposito , pia ad Deum oratione , confessione & expiatione deleat atque evellat. Hâc enim de causa Redemptor noster pedes Discipulorum , etiam Judæ proditoris , abluit ; ut quantâ mentis munditiâ , ad purissima hæc mysteria accedendum sit , demonstraret. Cùm enim in medio Angelorum consistamus ad 2-ram , & Angelorum Dominum ac Regem manibus tractemus , atque ore su-

F 2   mamus ;

mamus; par est, nos quoque puritatem Angelicam pro viribus æmulari. *Quis enim fidelium*, ait S. Gregorius L. 4. Dial. 58. *Habere dubium possit in ipsa immolationis horâ, ad Sacerdotis vocem, cœlos aperiri, in illo Jesu Christi mysterio, Angelorum choros adesse, summis ima sociari, terrena cœlestibus jungi, unum quoque ex visibilibus atque invisibilibus fieri.* Unde mox cap. 59. subdit: *Sed necesse est, cùm hac agimus nosmetipsos Deo in cordis contritione mactemus: quia qui Passionis Dominicæ mysteria celebramus, debemus imitari quæ agimus. Tunc enim verè pro nobis hostia erit Deo; cùm nos ipsos hostiam fecerimus.*

Neque duntaxat per contritionis lacrymas & pœnitentiæ Sacramentum, quandoque aut rarò peccata expiare, nosque in hostiam pro peccato, Deo immolare oportet; sed sæpius, ut Canon insinuat. Quò majori puritate animæ niteamus. Quemadmodum enim homines, honestioris conditionis, mappas aliâque lintamina sæpius lavant, sæpius-

piusque domum purgandam curant ;
 ita Sacerdotes decet , non minorem ani-
 mæ suæ munditiei curam impendere. Et
 quemadmodum araneus , divitum cu-
 bicula crebrò purgari solita , devitat ;
 eò quòd telas suas mox scopis detergi
 cernat ; ita & Diabolus , dum tentatio-
 nes suas frequenti exhomologesi dissi-
 pari notat , fugit eos homines , qui fre-
 quentiùs ad tribunal sacrum peccata ex-
 piaturi accedunt. In primis verò sequen-
 tes fructus , ex hujus Sacramenti fonte,
 tanquam rivuli promanantes , ad cre-
 bram exhomologesin nos valent per-
 moyere.

I. Crebra exhomologesin antidotum
 est contra relapsum ; ob gratiam , quam
 vocant , Sacramentalem , nos corrobo-
 rantem & perseverantem : quemadmo-
 dum enim , morbo depulso , remanent
 ejus reliquiæ , pravæque in membris dis-
 positiones , quæ nisi contrariis evacuen-
 tur medicamentis , ægritudinem nullo
 negotio revocant , vel instaurant : ita in
 nobis , post exhomologesin primam
 remanent vitiorum habitus , ex actibus

frequentatis geniti , qui nisi pœnitentiæ Sacramento , aliisque alexipharmacis curentur , facile in delicta pristina relabimur. *Confessio* , inquit S. Isidorus L. 1. c. 12. *sanat , Confessio justificat , Confessio peccatis veniam donat , Omnis spes in Confessione consistit.* Quis igitur medio præservativo tam potenti non crebrò uti desideret ?

II. Alter rivulus est , quotidianarum noxarum ablutio. Sacramentum enim pœnitentiæ , secundum Zachariæ vaticinium c. 13. est fons limpidissimus , Ecclesiæ Christi promissus , ad diluendas quotidianas peccatorum maculas. *Fons patens habitantibus Jerusalem in ablu-tionem peccatoris.* Et licet plurimi , per Dei gratiam , à gravioribus noxis immunes degant ; à levioribus tamen , nec justii liberi existunt , *Septies enim cadet justus & resurget.* Proverb. c. 24. 16. Veluti Molitores in mola versantes , farinae pulvisculos penitus devitare nequeunt ; ita & nos in mundi hujus molendino , degentes , noxarum levium pulveres omnino effugere non valemus:

ideó-

ideoque sæpius hi per pœnitentiæ scopos detergendi sunt.

3. Tertius rivulus est, inquietudinis & perplexitatis depulsio. Nam sicut coma, quæ rarò pectitur, usque aded implicatur, ut haud absque dolore extricari valeat; ita & conscientia, quæ rarò per Confessionem pectitur, intricata remanet, nec absque labore, purgati, ordinari, ac tranquillari valet. *Qui abscondit scelera sua non dirigitur: qui autem confessus fuerit & reliquerit ea, misericordiam consequetur.* Prov. 28. 13.

4. Quartus rivulus est, augmentum gratiæ; quotiescunque enim Sacerdos per Sacramentum pœnitentiæ, animæ sordes abluit; novum ipsi gratias incrementum accedit: primò quidem *ex opere operato* ut scholæ loquuntur; Christus enim huic Sacramento, sicut & cæteris sui sanguinis pretiosi virtute & merito, quandam gratiæ portionem contulit, Sacramentum hoc participantibus communicandam. Deinde *ex opere operantis*, seu hominis sese præparantis, contritionem elicientis, sese hu-

miliantis, pectus tundentis, pœnitentiam injunctam implentis, aliósque fidei, spei, charitatis & religionis actus elicentis: ita ut majori ejus præparacioni ac devotioni, gratia quoque major respondeat... Et hic est rivulus, seu potius *fons aqua salientis in vitam æternam.* Joan. 4.

5. Ut paucis multa complectar, & reliquos rivulos, sanè utilissimos & limpидissimos, combinem. Crebrior Confessio pœnas peccatorum sive ex integro, sive ex parte abolet. 6. Pravas inclinationes, habitusque malos atterit, & altiores in anima radices agere non finit. 7. Tentationes Diaboli minuit, quoniam fraudes ejus sæpius detegit, ac vincit. 8. Conscientiæ pacem ac serenitatem parit, gaudium spirituale ac fiduciam adsciscit: nam *Secura mens quasi jure convivium.* 9. Securitatem quoque adfert dum mortis & judicii, inferniquæ metum ac horrorem imminuit. 10. Meliùs Sacerdotem, ad oblationem, sacrificium & communionem disponit. 11. Instrumentum animabus lu-

erandis aptius, purius, perfectius, Deo-
 que conjunctius reddit, adeoque ad ma-
 jus auxilium proximorum confert. 12.
 Majorem in cœlo gloriam, gratiæ ma-
 jori respondentem promeretur. O fru-
 ctus nobiles! ô rivuli & fontes gratiarum
 omnino præstantes!

Atque his rationibus viri sancti,
 gratiæ, perfectionis & gloriæ æternæ
 cupidissimi, fuere permoti, ut hoc Sa-
 cramentum creberimè frequentarent,
 & plurimi quidem quotidie, alii binis
 vicibus Indies. Tu saltem, Sacerdos Al-
 tissimi, si occasio detur, saltem binis in
 hebdomade diebus animam tuam à
 quotidiano delictorum pulvere emun-
 da. Exactissimam enim puritatem, san-
 ctissima Corporis & Sanguinis Jesu my-
 steria, jure sibi vendicant. Hinc S. Chry-
 sostomus exclamat: *Quo non oportet pri-
 riorem esse, tali fruente sacrificio? Quo
 solari radio non splendidiorum manum,
 carnem hanc dividendum? Os quod igne
 spirituali repletur: linguam que tremen-
 do nimis sanguine rubeſcit? Cogita, qualis
 mensâ fruaris. Quod Angeli videntes*

horrescunt, neque propter emicantem splendorem liberè audent intueri, hoc uno pascimur, huic nos unimur, & facti sumus unum Christi corpus & una caro.

II. Alterum quod Canon suadet, est quotidiana sacrificii Missæ oblatio. Ad hanc hortatur Doctorum Aquila Augustinus, scribens in S. Matth. Evang. *Accipe quotidie, quod quotidie tibi profit. Sic vive, ut quotidie merearis accipere, qui non meretur quotidie accipere, non meretur post annum accipere.* Augustino adstipulatur S. Ambrosius de Sacramentis: *Si quotiescunque effunditur sanguis, in remissionem peccatorum funditur, deo illud semper accipere, ut semper mihi peccata dimittantur, Qui semper pecco, semper deo habere medicinam.* Accedat igitur quotidie quisquis medicina ac alimento quotidiano indiget.

Nec desunt sanctissimorum virorum exempla, quæ nos animent, atque excitent. De S. Andrea Apostolo, in horis legimus, eum quotidie Agnum Dei im-

ma-

maculatum immolasse: *Ego, inquit, Omnipotenti Deo immolo quotidie, non taurorum carnes, nec hircorum sanguinem, sed immaculatam agnum in Altari, cujus carnem, posteaquam omnis populus credentium manducaverit, Agnus qui sacrificatus est, integer perseverat & vivus...* Apostolos imitata est primitiva Christi Ecclesia, primitias Spiritus retinens, & à recenti, calentique Jesu Sanguine æstuans; ideóque in doctrina Apostolorum, & communicatione fractionis panis, perseverans. Horum deinde vestigiis & exemplis institère præsci Patres sanctimoniâ vitæ illustres, & igne devotionis & fervoris bullientes. De S. Cassio Narniensi Episcopo refert S. Gregorius M. homil. 37. in Evang. Cui, mos erat quotidianas Deo hostias offerre, cùmque ad horam sacrificii venisset, velut totus in lacrymas defluens, semetipsum cum magna cordis contritione mactabat... Unde à Domino audire meruit: *Age quod agis; operare quod operaris; non cesset pes tuus, non cesset manus tua, Natali Apostolorum venies ad me,*

Et retribuam tibi mercedem tuam. Sanctè igitur decessit festivâ SS. Apostolorum Petri & Pauli luce, & evolavit in cœlum. Hæc S. Gregorius. Qui & ipse, sanctissimum Missæ sacrificium magnâ cordis compunctione & præparatione indies celebrabat. Similia de aliis Priscis sanctis legimus, & hodie dum in innumeris, quâ Ecclesiasticis, quâ religiosis Sacerdotibus cernimus. Quorum vestigia legamus, si favores, gratiâsque insequentes tanquam Ligni vitæ duodenos fructus longè nobilissimos decerpere cupiamus.

1. Primus Saerosanctæ victimæ Eucharisticæ, & communionis fructus est: *Directio & regimen anima*: dum enim Christus se nobis in sacra synaxi unit, in medio nostri, velut Rex in throno suo residens, regit nos, velut Magister in medio discipulorum stans docet: tanquam Dux militem instruit ac regit: id quod Vates Regius vaticinatus est Psal. 22. v. 1. *Dominus regis me.*

2. Alter fructus est, *abundantia & plenitudo gratiæ* quod rursus David præ-

prædixit l. c. v. 2. *Dominus regit me & nihil mihi deerit.* Quid enim deerit illi; cui præsens adest pelagus immensum omnium cœlestium donorum, & mare infinitum omnium charismatum divinorum, *plenum gratiæ & veritatis?*

3. Tertius fructus est, *anima refectio.* Nam hoc Sacramentum pascit, nutrit, sustentat, & reficit. Teste Davide l. c. v. 1. *In loco pascuæ, ibi me collocavit.* Bonus verè Pastor, qui in pinguibus & optimis pascuis nos collocat: *Bona pascua divina Sacramenta sunt,* ait S. Ambros. O qualia pascua: Corpus Christi; caro sanguis & anima Jesu, unà cum divinitate!

4. Quartus Fructus est. *Sitis levamen;* hoc enim epulum sacrum cupiditates inordinatas sedat, passionum tumultus refrænât, & concupiscentiæ ignem velut ros divinus refrigerat, vitiorum flammâs, velut ignem in fornace Babylonica compescit & temperat. Quod Propheta l. c. indicat: *Super aquam refectiois educavit me.* Et Isaias c. 12.

*Haurietis aquas in gaudio de fontibus
Salvatoris.*

5. Quintus Fructus est *anima con-
versio*. Si anima mea sicut ovis, quæ pe-
riit, incidat in peccati & Diaboli fauces;
Dominus eripit, &, ut inquit David: *Et
animam meam convertit*. l. c. v. 2. O
quoties clamavit: *Revertere, revertere,
ut intueamur te!* Cant. 6. nec cessavit
clamare, donec vocem exaudiens re-
verterem!

6. Sextus Fructus est *deductio in se-
mitas justitiæ & perfectionis*. Insinuat
adriusum Psalmographus l. c. v. 3. *De-
duxit me in semitam justitiæ*: semita
justitiæ est, via mandatorum Dei, via
consiliorum, via inspirationum, via vir-
tutis & omnigenæ perfectionis. *O Do-
mine deduc me in semita mandatorum,
deduc me in via tua!* Psal. 118. & 85.

7. Septimus Fructus est, *protectio*, ab
hostibus, tentationibus & periculis æ-
ternæ damnationis.. Christus enim Eu-
charisticus, protector noster est, nos ve-
lut columbas pavidas, sub umbra ala-
rum suarum protegens: *Nam etsi ambu-
lavere-*

lavero, in medio umbrae mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es. l. c. v. 4.

8. Fructus est *Consolatio spiritualis*, spes singularis, & fiducia eximia. *Virga tua & baculus tuus ipsa me consolata sunt.* l. c. v. 4. nimirum virga directionis, virga regni, & baculus boni Pastoris.

9. Fructus est *Fortitudo in adversis*, robur in tentationibus, magnanimitas in persecutionibus. *Parasti in conspectu meo mensam, adversus eos qui tribulant me.* v. 5. mensam scilicet Eucharisticam.

10. Fructus est *unctio gratia, misericordia & letitia.* *Impinguasti in oleo caput meum.* v. 5.

11. Fructus est *Ebrietas spiritualis.* *Calix meus inebrians quàm praeclarus est!* v. 5. Cor hominis laticans, mororem depellens, excitans, animans, omniaque amara in dulcedinem convertens.

12. Fructus est *Deductio in caelum.* *Miser cordia eius subsequetur me, omnibus diebus vitae meae, ut inhabilem in domo*

domo Domini in longitudinem dierum.
 l. c. v. 6. Atque hi favores, hæ gratiæ,
 misericordiæ Domini ac charismata, nos
 prosequuntur, omnibus diebus vitæ no-
 stræ, quoties Jesu Carne & Sanguine
 pretioso saginamur: donec veniamus ad
 patriam cœlestem; ubi eum quem nunc
 velatum aspiciamus, revelatâ facie con-
 templabimur, cum summa exultatione,
 gaudio, quiete, satietate, in omnem æ-
 ternitatem secundum Christi promif-
 sum: *Qui manducat hunc panem vivet
 in aeternum.* Joan. c. 6.

Domini Confratres, quis tantos
 Eucharistiæ divinæ fructus, tamque va-
 rias benedictiones & gratias conside-
 rans; non indies libenter ad eam acce-
 dat, ut iisdem frui & repleti mereatur?
 O quàm suavis est Domine spiritus tuus!
 O quàm magna multitudo dulcedinis
 tuæ, quam abscondisti timentibus te!
 Psal. 30. *Verè dicere licet: Venerunt mi-
 hi omnia bona pariter cum ea.* Sap. 7. 11.

III. Tertium quod in Canone requi-
 rit à nobis Confraternitas nostra, est, ut
caveamus ne lucri potius causâ, quàm de-

votionis gratiâ accedamus. Quanquam id satis constat ex antedictis: Si quis enim, non attentis, intentisque tam nobilibus gratiis, favoribus ac fructibus, jam enumeratis, vile & exile lucellum duntaxat spectaret, næ is cæcus, stolidus & ingratus, Sacerdotisque nomine & functione indignus meritò reputaretur; qui nimirum instar pueri, pro bullis & crepundiis puerilibus equum venderet, aut pomum cum nummo aureo commutaret, aut instar Euclionis avari, vile vitrum margarito, lutum auro, terram, terrenaque cælo ac cœlestibus anteponeret. Nihilominus, veluti paulò antè Sacrosanctæ Eucharistiæ, ut Sacramentum est, fructus retulimus, ita nunc quoque de ejusdem, ut sacrificium est, laudibus & effectibus, pauca attexamus, ut quàm stolidi sint Sacerdotes, cœlesti neglecto, terrenum lucrum spectantes, clariùs perspiciamus.

Quid enim? Si sacrificium ipsum intuearis, est illud longè nobilissimum, omnibus Abelis & Noë, Abrahæ & Melchisedech sacrificiis, omnibus Legis Mo-

saicæ

faicæ victimis, hostiis & holocaustis in-
 finitè præstantius. Si rem oblatam aspi-
 cias, ea est unigenitus Dei Filius, Do-
 minus Jesus Christus, Redemptor no-
 ster, in quo sunt omnes thesauri sapien-
 tiæ & scientiæ Dei. Si ipsam sacrifican-
 di actionem spectes, est functio eminenti-
 ssima, sanctissima, divinissima, prodi-
 giosissima, ipsis Angelicis, Seraphicis
 & Cherubicis Spiritibus denegata. Si
 finem respicias, est sacrificium *larrenti-*
um, quo divinæ Majestati, debitum
 cultum exhibemus, ejusque potentiam,
 excellentiam, dominium, absolutumque
 imperium in omnes creaturas agnoscimus,
 profiteamur ac protestamur. Est sa-
 crificium *Eucharisticum*, quo, pro in-
 finitis, & innumeris ejusdem beneficiis,
 grates referimus. Est *propitiatorium*,
 quod pro infinitis, maximis, horrendis-
 que nostris & mundi universi sceleribus,
 in placationis hostiam offerimus. Est *pa-*
cificum & impetratorium, quo infinitis
 & maximis nostris miseriis ac necessitati-
 bus, opem atque medelam efflagitamus.
 Quis igitur Sacerdotum adeò vecors &
 stoli-

stolidus existat, ut tantis, tantique momenti finibus relictis, in obolos, nummósque paucos respiciat! Absit, absit hoc à Sacerdotibus *bona Voluntatis*, qui oculis Aquilinis itentidem, in solem divinum intendunt; non ut talpæ, oculos terræ infigunt.

Quotiescunque igitur nullum legale impedit obstaculum, ex sincera erga Majestatem divinam devotione, ejusque gloriæ, proximorumque salutis intentione, divinam hostiam offeramus; ne damna ingentia ex neglectu sacrificii manantia incurramus. Nam ut verissimè Doctor Seraphicus S. Bonaventura scribit, in præparat. ad Miss. c. 1. *Cum Sacerdos est absque peccato mortali & in proposito bono, non habens legitimum impedimentum; & non ex reverentia, sed negligentia celebrare omittit: privat Trinitatem laude, & gloriâ; Angelos letitiâ; peccatores veniâ, justos subsidio, & grato, in purgatorio existentes, refrigerio; Ecclesiam Christi spirituali beneficio, seipsum medicinâ & remedio, contra quotidiana peccata & infirmitates.* Item pri-
vat

vat se omnibus provenientius ex sacra
 Communione , quæ sunt peccatorum
 remissio , fomitis mitigatio , mentis illu-
 minatio , interior refectio , Christi &
 Corporis ejus mystici incorporatio , vir-
 tutum roboratio , contra Diabolum ar-
 matio , fidei certitudo , spei elevatio , cha-
 ritatis excitatio , devotionis augmenta-
 tio , Angelorum convivatio. Ergo quan-
 tum potes , toto conatu , per exercitium
 boni operis , lacrymarum contritionem
 & devotionis flammam expelle à te om-
 nem teporem , & negligentiam. Hæc S.
 Doctor Seraphicus.

Quapropter , Reverendissimi , Adm.
 Reverendi Domini , conemur terna ad eò
 salutaria Confraternitatis monita am-
 babus ulnis amplecti & quidem I. ut
 crebrius , peccata nostra expiemus , se-
 cundum Apostoli edictum : *Probet an-
 tem se ipsum homo , & sic de pane illo edat
 & de calice bibat.* Probet se , examinet ,
 discutiatur , contritionem eliciat , & expiet ,
 non modo graviora delicta , sed & levio-
 ra ; quin & minimas labeculas & ut di-
 cam , pulvisculos , abstergat ; ut eò purior
 ad

ad omnis puritatis fontem & Agnum
 Dei immaculatum accedat : præsertim
 cum ex hoc pœnitentiæ Sacramenti fon-
 te, rivuli adeò salutiferi scaturiant, qua-
 les sunt, à relapsu præservatio, noxa-
 rum quotidianarum ablutio, inquietu-
 dinis sedatio, gratiæ augmentatio, pœ-
 narum debitarum relaxatio, habituum
 pravorum expulsio, tentationum victo-
 ria, horroris, mortis & judicii imminu-
 tio, ad sacram synaxin dispositio, major
 cum Deo conjunctio, ac demum gloriæ
 cœlestis amplificatio. 2. Quotidie, quan-
 tum licet, Exemplo SS. Apostolorum
 primitivæ Ecclesiæ, S. Gregorii, S. Cassii
 Episcopi, aliorumque Veterum Sancto-
 rum, & modernorum Sacerdotum fer-
 ventiorum, ad aram faciamus; ut fructus
 duodenos, ex hoc Sacrificio & Sacra-
 mento, tanquam ligno vitæ protube-
 rantes, referamus. Nimirum animæ di-
 rectionem, gratiæ plenitudinem, mentis
 refectionem, sitis levamen, cordis con-
 versionem, justitiæ incrementum, con-
 tra hostes protectionem, spiritualem
 consolationem, in adversis fortitudinem,
 unctio-

unctionem gratiæ & lætitiæ, spiritûs ebrietatem, ac denique felicem ad patriam cœlestem, profectioem.

3. Ex quibus nullo negotio, concludemus ac deducemus tertium: nimirum nobis non terrenum lucellum; sed cœleste & spirituale, sed grande & æternum, quærendum, & pro fine primario spectandum esse; atque hoc sacrificium divinum, ex intimâ devotione, sincerâ intentione, ardenti charitate Deo omnipotenti esse immolandum, tanquam sacrificium, omnibus antiquis victimis & holocaustis infinitè præstantius: Tanquam sacrificium latreuticum, Eucharisticum, propitiatorium, & pacificum, eminentissimum & perfectissimum, quo Deum velut Monarcham supremum, ac vitæ mortisque Dominum colimus & honoramus: Angelos & Cœlites lætitiâ afficimus; proximos sive viventes, sive vitâ functos, ope & solatio recreamus, ac denique nosmetipsos, omnium virtutum, ac thesaurorum cœlestium abundantia locupletamus: ac simul comminationem Domini, olim in Lege veteri

intend-

intentatam, & nobis quodammodo, si negligentibus existerimus, convenientem, evadimus & subterfugimus. Si quis mundus est [scilicet à peccato lethali] & in itinere non fuerit (scilicet aliter impeditus) & non fecerit phasē; exterminabitur anima illa, de populo suo, quia sacrificium non obtulit Domino, in tempore suo. Numerorum c. 9. v. 13.

CANON VI.

Abstineant omnino ab Ebrietate, & à Conviviis, quoad fieri potest, imò & ab omni, quod redolere potest apud Laicos, maxime infirmos.

EXPOSITIO

Canon præsens Sacerdotes fœderi nostro innexos jubet 1. ab Ebrietate. 2. à Conviviis velut ejus causis. 3. à redolentibus, tanquam ejusdem effectibus, omnino abstinere; Quod ut facilius impetremus, ebrietatis fœditatem ac damna ob oculos ponemus, Pythagoram

ram imitantes , qui à quopiam consul-
tus, quânam ratione ebrietatem evita-
ret; respondit; si quæ per ebrietatem
committis, animo volveris. Et Lacedæ-
monios; qui ut filii temulentia horro-
rem incuterent, servum ebrium, ejusque
fædos & ridiculos mores eorum obtuti-
bus objiciebant. Statuamus itaque ob
oculos; 1. Quàm magno dedecori &
damno ebrietas sit cuivis homini ratione
prædito. 2. Quàm longè majori cuili-
bet Christiano. 3. Quàm longè maximo
cuicunque Sacerdoti & Pastori anima-
rum; eo fine, ut detestandum hoc vi-
tium cane pejus & angue fugiamus.

C A P U T I.

Invaluère prò dolor! usque adedò in di-
versis Germaniæ nostræ Provinciis
crebra & diuturna convivia ac sympo-
sia, ut vix ullæ primitiæ Sacerdotum, Pa-
trocinia templorum, dedicationes Basili-
carum, Collationes beneficiorum, So-
lemnitates contractuum, absque illis
institui posse censeantur. In hisce verò

con-

conviviis (quorum luxus ferè ab Eccle-
 siasticis dignioribus & majoribus ad in-
 feriores magno cum abusu descendit)
 aliis atq; aliis ferculis & missibus men-
 ſæ onerantur ac instaurantur: aliis atq; aliis
 cælatis vitris ac poculis sanitatum hau-
 stus prælibantur & respondendo exhau-
 riuntur; Dumque hæc convivia & sym-
 posia in quinas, senasve horas, utinam
 non in seras quandoque noctes protra-
 huntur, Convivis ad æquales haustus se-
 se vel invitantibus, vel cogentibus; quis
 non videt, quæ ebrietatis vel scandali
 pericula Sacerdotem maneat? Inde e-
 nim non rarò accidit, (nisi veritatem dif-
 fiteri, nobisque blandiri velimus) ut
 Sacerdos characteris sui & dignitatis
 oblitus, potu incalescere, ratione tur-
 bari, & denique ebrietatis scelere sese
 obstringere incipiat, aut si eò res non de-
 veniat, certè in ebrietatis confiniis con-
 stitutus, in ea, quæ vini vis & excessus,
 occasio & libertas suggerit, scelera sese
 probrosè præcipitet, ob quæ totâ dein-
 ceptâ vitâ atque æternitate meritò erubef-
 cat, & confundatur. Observandissimi

Domini, si jam ejusmodi abusus & excessus in Clericis nostris, quod absit, accidant: quid hoc aliud est quàm diem manè cum Deo inchoare, & vespere eundem cum Diabolo claudere? manè in Ecclesia Sacerdotem Altissimi, à meridie in ganeâ Bacchi sacrificulum agere? manè calicem salutaris accipere & nomen Domini invocare; à meridie calicem ebrietatis exhaurire & nomen Domini blasphemare?

Quàm verò id homini ratione prædico, ne dicam Christiano, aut Sacerdoti probrosum, noxiùmque sit, quis verbis exprimat? Si enim verum est, ut est verissimum, Spiritus sancti per os Osee c. 4. 11. Prophetæ effatum: *Vinum & ebrietas auferunt cor*: id est, quemadmodum Theodoretus & Theophylactus exponit, meritum auferunt, rationem & judicium eripiunt, hominem vicedem atque dementem reddunt; Deinde vires atterunt, sanitatem lædunt, vitam decurtant, honorem atque estimationem imminuunt, proximo scandalum pariunt, corpus catarrhis, febribus,

bus, humoribus arthriticis, morbisque innumeris inficiant; animam verò multiplici scelerum & vitiorum colluvie conspurcant: quid iis ignominiosius, nocentiùsque in homine mentis compote reperiri potest? Quàm malè conveniant homo rationis compos & impos? homo & bellua? Refert unà cum Philone Antiquitas Noëmum vini inventorem, viti & vino ab eâ expresso, dulcorandi gratiâ miscuisse sanguinem animalium, Leonis, Agni, porci, & urfi. Commentum id equidem est, sed perquam ingeniosum, cum vini vim cor humanum auferendi & in bestiam quodammodo transformandi, præclare ob oculos ponat; ostendatque, quomodo instar Nabuchodonosoris: *Cor ejus ab humano commutetur, & cor fera detur ei.* Danielis 4. 13. Ebrü enim crudelitate & audaciâ Leones sunt, pugnant, omniâque corporis & animæ pericula facilè contemnunt. Simiæ sunt & Moriones, qui gestibus mimicis & moribus inconditis, omnibus deridiculo existunt: Agni sunt, qui ducuntur ad victimam,

ut Diabolo sacrificentur. Porci sunt, qui in vitiorum sordibus & voluptatum spurcarum cœno sese volutant. Denique sunt velut Ursi rapaces, qui famam alienam lacerant, & dum alios ad ebrietatem, aliave vitia inducunt vel cogunt, vitam iis spiritualem auferunt & crudeliter occidunt.

Ejusmodi ferinum intueri desideratis? terribile est, quod in sermonibus ad Fratres de eremo apud D. Augustinum sermone 33. legimus. *Ecce inquit hodie ebrietatem perpessus, prater alias turpitudines nefandas & horrendas, Patrem occidit, duas sorores vulneravit ad mortem. O magna Diaboli Dominatio! Patrem, quem post Deum revereri debebat, occidit: sorores, quas tenerrime diligere debebat, vulneravit ad mortem! O dolorosa ebrietas, omnium malorum mater, omnis luxuria soror, omnis superbie Pater!*

Verè, vinum & ebrietas auferunt cor. rationem turbant, eaque turbatâ, aut in turpitudinem & confusionem desinunt, aut gravissima vitæ, animæque pericula

incautis accersunt. Exempla plura si cupitis, Sacrarum Literarum monumenta, & Sanctorum Patrum volumina inspiciate, S. Hieronymus Epist. 83. ad Oceanum scribit: *Noë ad unius horæ ebrietatem nudat femora sua, quæ per sexcentos annos sobrietate contexerat. Lot per temulentiam nesciens libidine miscet incestum, & quem Sodoma non vicerat, vina vicerunt.* Addite si placet alia, Samson vino madens, per Dalilam, hostibus traditur; Holoferni ebrio à Juditha caput refecatur: Balthasar Babyloniorum Monarcharum ultimus, temulentus manum scribentis aspicit, & eadem nocte à Cyro vitâ & regno spoliatur.

An non igitur verissimè Propheta præmonet: *Vinum & ebrietas auferunt cor.* Id est, eripiunt rationem, pudorem, fortunas, vitam, famam, animam, salutem & omnia? præclare D. Chrysologus serm. 26. *Ebrietas cadis mater, parens litium, furoris genitrix, magistra petulantia: hanc qui habet, homo non est: hanc qui habet, non peccatum facit, sed est ipse peccatum.* Si homo non est, quid

ergo! Leo, Simia, porcus & ursus, quin
& asinus & canis. Verè enim S. Chryso-
stomus Homil. 58. in Matth. ait: *Quan-
tò melior asinus ebrioso est; quantò canis
præstantior; omnes certè bestia cumbi-
bunt & comedunt, ultra quàm satis est
non sumunt, etiamsi mille homines coge-
rent.*

Videtis Reverendissimi, Admodum
Reverendi & Venerabiles Domini, ex
his, quàm fœda, quàm probrosa, quàm
noxia sit ebrietas, & quantopere homi-
nem ratione præditum dedecet, ut ta-
ceamus hominem Christianum & Sacer-
dotem. Et tamen, quò, prò dolor! effre-
nis potandi rabies & libido homines nò
abripit! quot mortalibus licet aliàs cor-
datis, cor non aufert? quot viros licet ali-
às prudentes non intoxicat, & veluti
Circe, Ulyssis socios, illecebris suis in
porcos, boves, & asinos transformat?
O labes humani generis! ô fœdissima
Germaniæ nostræ macula! *Verè Homo,
cùm in honore esset, non intellexit, com-
paratus est jumentis insipientibus, & simi-
lis factus est illis.* Psalm. 40.

CAPUT II.

Discurramus modò ulteriùs: si ebrietas ut vidimus, tanto probro & detrimento est homini cuius, ratione à supremo Numine dotato; quantæ ignominia, damnoque erit homini Christiano, per Baptismum Deo consecrato, & Diabolo, pompisque ejus & vitiis abrenuntianti, ac postmodum pactum cum Deo initum sacrilegè violanti? *Apparuit*, ait Apostolus ad Titum 2. 11. *gratia Dei Salvatoris nostri, omnibus hominibus, erudiens nos, ut abnegantes impietatem & secularia desideria sobriè (erga nos) justè [erga proximum] & piè [erga Deum] vivamus in hoc seculo; expectantes beatam spem [id est speratam beatitudinem] & adventum gloriae magni Dei & Salvatoris nostri Jesu Christi.*

Quomodo autem expectabimus æternam beatitudinem, qui impietatem & sæcularia desideria non abnegamus; sed vitam transigimus in *comessationibus*

Ebrietatibus , de quibus Apostolus
Qui talia agunt , regnum Dei non conse-
quentur. ad Gal. 4. 21.

Quomodo sperabimus lætum adven-
 tum gloriæ magni Dei , qui nec *sobriè* ,
 sed cum Epulone splendidè : nec *justè* ,
 sed Ecclesiis & pauperibus debita abli-
 guriendo , injuriosè ; nec *piè* , sed somno ,
 crapulâque prævalente , impiè ; vitam
 nostram instituimus ? & templa , sacrifi-
 cia , divinâque officia , aut acediosè ne-
 gligimus , aut tepidè , oscitantérque per-
 solvimus.

Quomodo præstolabimur adventum
 Salvatoris nostri JESU Christi , ad judi-
 candum vivos & mortuos comparituri ;
 si , quod non rarò accidit , vino somno-
 que sepulti , catarrho apoplectico suffo-
 cati ad tribunal ejus rapiamur , pro me-
 rito condemnemur , & à tortoribus in-
 fernalibus in gehennam præcipitemur
 æternùm cruciandi ?

Quomodo denique ad felicem æter-
 nitatem in regno gloriæ & lætitiæ cæle-
 stis , consequendam aspirabimus , quibus
 toties in sacris paginis Spiritus sanctus
 hor-

horrendum *va* intonat, velut notam infelicitatis perpetuæ & signum damnationis æternæ? Legamus obsecro, sæpius & ruminemus divina oracula. Proverb. 23. *Cui va, cui rixa, cui fovea, cui sue causa vulnera, cui suffusio oculorum? nonne his qui commorantur in vino & student calicibus epotandis?* Et Isaïæ c. 5. 11. *Va qui consurgitis manè ad ebrietatem sectandam, & potandum usque ad vesperam, ut vino astuetis; Sequitur pœna* v. 24. *Propterea dilatavit infernus animam suam absque termino.* Et idem Propheta l. c. v. 22. *Va qui potentes estis ad bibendum vinum, & viri fortes ad miscendam ebrietatem! propter hoc sicut devorat stipulam lingua ignis, & calor flamma exurit: sic radix eorum quasi favilla erit, & germen eorum, quasi pulvis ascendet.*

Reverendissimi Admodum Reverendi & Venerabiles Domini, cui ad toties repetitum *Va*, aures ambæ non tinniant? quis, si fortè excessum in se deprehendat, non illicò decernat in posterum, juxta leges Christianas, *sobriè, justè, pièq;* vive-

re; commestationes & ebrietates, convivia & confortia potatorum, omnesque temulentiaë occasiones sedulo devitare, ut adventum gloria magni Dei & vultum Salvatoris nostri Jesu Christi lætus aliquando subeat, & Væ damnationis æternæ feliciter evadat?

C A P U T III.

A Scendamus nunc in discursu nostro altiùs: Quodsi ebrietas tanto est dedecori & damno homini cuilibet Christiano; quanto probro & detrimento erit, Christianis Sacerdotibus, Parochis & Prælatis? *Qui* ut ait S. Chrysoft. l. 2. de Sacerd. *longè omnibus præstant; quique virtute animi tantum reliquos excellere debent, quantum corporis magnitudine Saul Hebræorum gentes excelluit, seu potius multò etiam magis.* Doctor gentium 1. Tim. 3. vult Episcopum [sub quo tanquam Sacerdote majore minores complectitur] *irreprehensibilem esse, sobrium non violentum. Diaconos similiter* [quibus & Clericos inferiores

res comprehendit] *non multo vino deditos*. Non dixit, ait Theophilactus, non ebrios, non temulentos; hoc enim omnino indignum est; verum *non multo vino deditos*, non multum potantes: hoc enim animæ, mentisque vim & energiam, licet non eripiat, luxat tamen & debilitat, maloque exemplo dignitatem clericalem dedecorat, infamat ac deturpat. Apostoli sententiæ subscribunt Canones Apostolici [citati à D. Thoma 2. 2. q. 150.] circa hoc brutale vitium laudabiliter rigidi: Canon 42 sic decernit: *Episcopus aut Presbyter, aut Diaconus, alea aut ebrietati deserviens, aut desinat, aut deponatur; Subdiaconus autem Lector, aut cantor similia faciens, aut desinat, aut communione privetur*. Et merito sanè: ut enim S. Petrus Chrysologus serm. 26. asserit: Ebrietas in aliis crimen est, in Sacerdote sacrilegium.

Verum ut clariùs hujus vitii turpitudinem intueamur, Sacerdotis dignitatem, cum Ebrietatis fœditate, componamus: Contraria enim juxta se posita magis elucescunt. Quid est obsecro Sacer-

dos? quid Sacerdotium? quid verò ebrius & ebrietas? Sacerdos est Christus seu Uñtus Domini, vas consecratum Numini, Templum Spiritus sancti; *Genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta* 1. Pet. 2. est Sanctus: nam *Sancti erunt Deo suo* Levit. 21. c. Quid verò ebrius? mancipium sui abdominis, speleum Dæmonis, cloaca fœditatis. Ebrietas enim, S. Basilio teste Homil. de ebriet. *Est malitia mater, virtutis inimica, qua fortitudinem enervat, temperantiam opprimat, justitiam ignorat, prudentiam extinguit: verbo omnis sanctimonia venenum est, & pestis virtutum.*

Quid est Sacerdos? Puritatis exemplum, Castitatis speculum, *Angelus Domini exercituum* Malachiæ 2. 7. Quid autem Ebrius? Audite S. Chrysostomum Hom. 5. ad Pop. *Dæmon est voluntarius, mortuus animatus, morbus veniam non habens, ruina excusatione carens, commune generis nostri opprobrium. Nam ubi Ebrietas, ibi Diabolus, ibi turpia verba; ubi saturitas, illic Dæmones choreas agunt.*

Quid

Quid est Sacerdos ? quid Pastor animarum ? *Sal terra est* , ut mortalium mentes , vitæ æternæ sapore condiat : Lux mundi est ; *ut omnibus , qui in Domo Ecclesia sunt , luceat . Civitas est supra montem posita* , ut tanquam vitæ exemplum Laicis , & asylum omnibus ad se confugientibus pateat .

Quid verò Ebrius , nisi fœdum sterquilinum , chaos tenebrarum , author scandalorum , prostibulum vitiorum , lusus Dæmonum ? Eleganter scribit Petrus Abbas Cellensis , vir eximiè sanctus l. 3. c. 10. *Vitium ignobile* , & *inter cetera vitia ignobilius est Ebrietas* : ubi enim sensus ebrii ? ubi reverentia ? ubi dignitas ? *immemor est præteriti , futuri ignarus , præsentis nescius . Discretio confunditur , ratio hebetatur , sensus ligantur , mens ipsa sepelitur , pes errat , labitur lingua , trepidat manus , labia tremunt , caligat visus , auditus surdescit . Ac denique sic concludit . O bone vir ! nonne tibi videntur hæc principia mortis , fomenta ignis æterni , esca supplicii , illecebra damnationis ? Sic est Reverendissimi Admodum*

Reverendi & venerabiles Domini, certissimum enim effatum est Apostoli: *Necque ebriosi regnum Dei possidebunt.* 1. Corinth. 6. 10.

Conferte nunc, si placet, ulteriùs Sacerdotis virtutes ac vitia Ebrietatis: & longè amplius ab hac labe teterrima abhorrebitis. Quid enim est Sacerdos, nisi sacra dans, aut sacra dos, tot dotibus, quot virtutibus decoratus?

Prima dos tua sacra, O Sacerdos! est *Angelica castitas*; cum toties ex officio immoles & comedas *Agnum immaculatum*, & bibas *vinum germinans virgines*, Zacch. 9. 17. Hæc dos, hæc virtus NB. fundamentum est omnium aliarum, sine qua, mihi crede, frustra pietatem, frustra devotionem; frustra timorem aut amorem Domini, frustra denique universam perfectionem expectas. Sed quæ eam convivii, symposiis, vinoque multo deditus aut obtinebis aut conservabis? Cum audias Apostolum intonantem: *Nolite inebriari vino, in quo est luxuria* ad Ephes. 5. 18. Et S. Ambrosium lib. 1, de penitentiâ c. 13. *Pascitur libido*

conviviis, nutritur deliciis, vino ascen-
ditur, ebrietate flammatur. Si tam effera
sunt passiones, ut ratio vigil violentiam
adhibere debeat, ne dominantur; quid ra-
tio turbata, & nimio potu sopita faciet?
ubi caro ebriatur, ait idem Antistes c. 14.
mens titubat, animus vacillat, cor fluctu-
at, ac facile mergitur in profundum. Ni-
mis sunt cognata nomina Vinum & Ve-
nus; nec absque re vites dicuntur luxu-
riare, nec sine causa vinum lac Veneris
nuncupatur: inter vitra & vitia, nec no-
mina multum discrepant; & propagines
vitium, facile progenerant vitium.

Altera Dos tua & virtus, O Sacerdos!
est *Honestas eximia*, singularis modestia,
verecundia & gratus omnium actionum
nitor. Hæc virtus est veluti vestis quæ-
dam urbana sacerdotalis animæ, à qua
suus in vultu decor; in genis rubor, in o-
culis continentia, in gestu, motuque to-
tius corporis amœna quædam & amabi-
lis compositio, & totius hominis con-
formatio, rationi virtutique consona ef-
floreſcit. At an non omnis hic virtutum
chorus cum omni suo apparatu ab ebrie-
tate

tate diffipatur? An non succedit inurbanitas, petulantia, impudentia, & immodesta quædam & ridicula scurrilitas, quæ in oculis, in verbis, & vultu, in gestu, motuque totius corporis legitur? *Violentia scurrarum est & comessatorum, venterq; mero astuans, citò despumat in libidines,* ait S. Hieronymus Epist. 83. ad Oceanum & S. Chrysologus serm. 26. *Ebrietas petulantia magistra, illecebra honestatis, pudoris injuria. Hanc nullus noverit Christianus, ne auditu quidem Sacerdos attingat, ne qui est forma virtutum, vitiorum inde fiat & inveniatur exemplū.*

Tertia Sacerdotis & animarum Pastoris Dos est *pietas in Deum*, orationis studium, & divinum servitium: sunt enim Clerici, id est, fors & hæreditas Domini, Vicarii & Ministri Christi, ejus cultui penitèns mancipati, à populo segregati, ut dum hic mundi curis & laboribus distinetur, illi pro eo preces fundant, sacrificia offerant, Deumque psalmis & hymnis laudent ac glorificent.

Quo autem pacto pietati & orationi vacabit Ecclesiasticus, commestationi &

erapulæ deditus? Plenus venter non orat
 libenter, teste experienciâ. Quomodo in
 cellam vinariam contemplationis & me-
 ditationis cœlestis, spiritu inducetur
 à Rege cœlorum, ac Divino animarum
 sponso, qui musto plenus, mentis impos,
 aut ratione turbatus, nil nisi scyphos,
 cyathos & pocula spirat? Quomodo e-
 ruclabit suspiriis, motibus anagogicis,
 ac precibus ignitis verbum bonum, è
 pectore amoris divini æstu bulliente, qui
 potu sese ingurgitans aut vini aut crema-
 ti, aut cerevisiæ feces exhalat, & mephi-
 tim teterrimam eructat? Quomodo lin-
 gua illa Majestatem divinam laudabit
 psalmis, hymnis & cantibus spirituali-
 bus, quæ humore immodico tumens &
 fluctuans, in clamores inconditos, ver-
 ba absona & cantica scurrilia laxatur?

Dos quarta Sacerdotis & in primis a-
 nimarum Rectoris est *honor, reverentia*
& æstimatio populi. At quæ potest esse re-
 verentia populi erga Sacerdotem aut
 Pastorem potatorem, manè vino crema-
 to, liquorève distillato succensum, à me-
 tidie incendium manè excitatum, vino

aut

aut cerevisiâ restinguentem? Quis honor Sacerdoti aut Parocho , qui cernitur à plebe instar Epibatarum , militumve gregariorum tabaci fistulam ore gestare, fauces haulto, emissoque fumo in caminum fumantem convertere? ac musæum suum sacrationibus studiis destinatum , in graveolens stipendiariorum gargustum commutare ? tot nobiles temporis pretiosissimi horas , salutis æternæ negotiis consecrandas , aut otiosè terere, aut quod deterius est, fumando, bibendo, spuendo & [sit venia verbo] vomendo malè collocare , alternatim fauces calido tabaci fumo inflammare , ut bibat , & mox ignem infuso liquore restinguere , ut denuò vaporando accendat, aut postmodum mephiti graveolentis animæ , sanis & infirmis non solum creet molestiam , verùm etiam mali exempli fœtorem afflet. Quis denique respectus, quæ æstimatio, veneratio & auctoritas Pastori animarum , vel in sacro tribunali coram pœnitentibus vel in aedibus aut cubiculis coram infirmis, gravem ejusmodi odorem diffundere , aut vultu

vultu ob potum rubenti, carbunculisq;
 confito ambonem conscendere, suosque
 auditores verbo, non exemplo, ad leges
 temperantiæ exhortari? *Confusio certe &*
ignominia est Iesum Christum crucifi-
xum, pauperem & esurientem fartis præ-
dicare corporibus & jejuniorum doctri-
nam rubentes buccas, tumentiaque ora
proferre. Cap. Ecclesiæ principes. distin.
 35. Et quamvis ejusmodi scandalum ut-
 cunque tegatur in iis, qui neque Chri-
 stum, neque jejunium prædicant, intem-
 perantiæ tamen & temulentia vitium
 adeo ex seipso non modò Sacerdoti in-
 decorum & virtutibus quibuscunque
 noxium & adversum est; ut Sacerdotibus
 & Clericis omnibus præcipuo studio
 cavendum esse censeatur. *Væ, væ tibi Cle-*
ricice, exclamat S. Bernardus *mors in olla,*
mors in deliciis est non modò, quia secus
introitum delectationis posita esse cognos-
citur, sed ob id maxime, quia populi con-
stat esse peccata qua comedis. Væ profe-
 ctò Sacerdoti, qui ut loquitur Oseas c. 4.
 8. peccata populi, id est, à fidelibus ob-
 lata pro peccatis, comedit, si ea comest-
 ando

fando & potitando abligurit, atque ita in novam peccati materiam convertit, dum interim oves ejus non paucae quibus, succurrere oportebat, penuriâ, morbo, fame, sitique conficiuntur. O dedecus indignum! O abominatio non ferenda!

Pulchrè S. Ambrosius scribit ad Irenæum ep. 6. *Vides nihil in Sacerdotibus plebeium requiri, nihil popolare, nihil commune cum multitudine? Sobriam esse turbis gravitatem, seriam vitam, singulare pondus dignitatis sibi vendicat dignitas Sacerdotis. Quomodo enim observari potest à populo qui nihil habet secretum à populo, dispar à multitudine? Quid enim in te miretur, si sua in te recognoscat? Si nihil in te aspiciat quod ultra se inveniat? Si qua in se erubescit, in te, quem reverendum arbitratur, offendat! Supergrediamur igitur plebejas opiniones & strata quaedam gregalis conversationis, & queramus nobis viam inaccessam sermonibus insolentium. Sit nostra via augustior, virtus exuberantior, trames pressior, fides sublimior, callis arctior, vigor*
mentis

mentis exundans. semita recta sit egressus.
ad superiora. Non ad inferiora, non ad
 esum, pastum, potum, aliaque cum brutis
 & vulgo ac face populi communia.
 Audimus non rarò quosdam objicien-
 tes, & ebrietates atque excessus intempe-
 rantia suæ hoc specioso vel honestatis
 vel necessitatis palliolo obvelantes; nolo
 esse singularis, nequeo haustum dene-
 gare amicorum precibus, neque resiste-
 re Magnatum imperiis. Verùm his res-
 pondet S. Augustinus Serm. 232. De
 Ebrietate, ubi sic loquitur: *Solent ebriosi*
ita se excusare ut dicant: Persona potens
me coëgit ut amplius bibam & in convi-
vio Regis non potui aliter facere. Ad ex-
cusandas excusationes in peccatis ista
pratendimus, & quod implere nolumus,
non potuisse nos dicimus. Etiam si ad hoc
veniretur ut diceretur tibi, aut bibas aut
morieris, melius erat ut caro tua sobria
occideretur, quàm per ebrietatem anima
moreretur. Sed excusatio ista falsi objici-
tur: ipsi enim reges & quicumque alii po-
tentes, si te viderent desinisse ut eis non
acquiescas, pro timore DEI non inebria-
 ri,

ri, sit tibi sub hora videantur irasci, postea verò te in grandi admiratione suscipiunt, dicentes; *Quantis eum minis & terroribus fatigavimus & tamen nunquam eum à sobrietate separare potuimus?* Denique respondet S. Doctor: *Ille qui ebrietati resistit, si cum Dei adjutorio, perseveraverit & pro ipsa aliquas ille pertulerit tribulationes, omnia ei Deus ad martyrii gloriam reputabit.*

Quæ cum ita sint, Domini Confratres finiamus cum seria admonitione Principis Apostolorum quam indies [utinam non obiter] legimus; *Fratres sobrii estote & vigilate, quia adversarius vester Diabolus tanquam leo rugiens circumcivit, querens quem devoret, cui resistite fortes in fide, & attendite ne ebrietatis labes adeò indigna homine ratione prædito, vos unquam inficiat: hæc enim ut vidimus homini cor aufert, rationem evertit, mentem eripit, morbos accersit, vires enervat, vitam abbreviat, famam obfuscat, animam & salutem in præsens discrimen adducit ac homines in bestias, feràsque quodammodo transformat.*

Ut

Ut enim S. Chrysoftomus ait homil. 38.
 in Matt. *Ebrietas mater & origo omnium
 vitiorum Sues ex hominibus facit*, quin
 & Leones, Simias, Urfos, Boves & Canes,
 ut vidimus. Igitur Fratres *sobris
 estote & vigilate*, ne hæc pestis, veluti
 Noëmum, Lothum, Samsonem, Baltha-
 sarem, Holofernem, Epulonem, aliósq;
 innumeros aliquando vos inficiat, & in-
 cautos dementet, opprimat atque inter-
 ficiat.

Sobrii estote & vigilate. Attendite ut
sobrie, justè & piè vivatis in hoc sæculo,
 ut impietatem & sæcularia desideria ab-
 negetis, ut diu noctúque expectetis ad-
 ventum gloriæ magni Dei & Salvatoris
 nostri Jesu Christi, ut cum pulsaverit,
 vósque ad iudicium, ad reddendas stri-
 ctissimæ vitæ transactæ, nec non accepti
 & expensæ rationes citaverit, non somno
 vinóque sepultos inveniat & horren-
 dum damnationis æternæ *va*, toties
 ebriosis bibonibus ac lurconibus inten-
 tatum, in vos contorqueat. Sed sobrios,
 vigilantes & paratos deprehendat, atq;
 cum servis fidelibus & Virginibus pru-
 den-

dentibus ad perenne convivium cœli ad
cœnam nuptiarum Agni lætantes intro-
ducat.

Sobrii estote & vigilate, quotquot
Sacerdotali, parochiali, aliâve majore
dignitate fulgetis; ne unquam sœda hæc
Ebrietas macula sit in gloria vestra: Vi-
distis enim tantam esse repugnantiam
inter Sacerdotalem dignitatem & ebrie-
tatem, quanta est inter ignem & aquam,
lucem & tenebras, diem & noctem: quæ
enim conventio Christi & Belial, Ange-
li & Cacodæmonis, Salis & corruptio-
nis; Sapientis & stulti, Sancti & Impii,
Electi & reprobi, Templi Spiritus Sancti
& speluncæ Diaboli. Vidistis quàm ma-
lè convenient, dotes & virtutes Sacerdo-
tales & vitia labesque ebrietatis; neque
enim castitas & luxuria, verecundia &
impudentia, modestia & petulantia, ho-
nestas & scurrilitas, vilitas & autoritas,
exemplum bonum & scandalum in una
sede aut corde morantur.

Sobrii ergo estote & vigilate, convi-
via, sympolia, confortia potatorum, pro
viribus declinate, quidquid inflammat,
quid-

quidquid redolet, quidquid cerebrum
 turbat, fugite; Verbo & exemplo sobrie-
 tatem & temperantiam docete; ebrieta-
 tem, veluti pestem mortiferam, & vene-
 num lethale devitate. Videte ne quis vos
 seducat ullo modo; ad æquales haustus
 vos cogi nunquam finite; excessûs pal-
 liola & excusationes nunquam prætexi-
 te; gulæ momentaneam delectationem
 voluptati æternæ semper postponite;
*Amaritudo animæ vinum multum pota-
 tum* Eccl. 31. Quare ut cum Salomonis
 doctrina finiamus; *Ne intuearis vinum
 quando flavescit, cum splenduerit in vitro
 color ejus ingreditur blandè, sed in no-
 vissimo mordebit ut coluber, & sicut regu-
 lus venena diffundet.* Prov. 33.

CANON VII.

DEdant se studio & in primis Lectio-
 ni Librorum spiritualium; è quibus
 Spiritum Ecclesiasticum, omnibus neces-
 sarium, & Spiritum vere devotionis,
 non tam hauriant, quàm augeant, ne
 plenitudine Spiritûs repleantur.

H

EX-

EXPOSITIO

QUod Gentium Doctor Timotheo
 Ephesino Episcopo, ac Martyri
 fortissimo præscribit; *Attende lectioni.*
 1. Tim. 4. 13. Idem Confraternitatis
 nostræ Canon præsens suadet (utinam
 persuadeat!) omnibus nobis. *Dedant se*
inquit studio, scilicet scientiarum ac re-
rum statui ac officio suo necessariarum,
Et in primis lectioni librorum spirituali-
um. Quorumnam verò? In his *primum*
 sibi locum jure vindicat Sacer Codex,
 quem D. Ambrosius l. 3. De fide c. 7.
Librum sacerdotalem: S. Dionysius de
 Eccles. Hierarchiâ c. 1. *Sacerdotii nostri*
substantiam nuncupat. Cujus lectionem
 ita commendat S. Chrysostomus homil.
 2. De Providentia; ut dicere non vereat-
 tur: *Omne vita tempus est breve; quod si*
vel longissimum esset, consumendum foret
in scientia sanctarum scripturarum:
 Quæ legendo, ruminando, & Interpre-
 tum commentaria pervolvendo, cum
 gustu percipitur *Alterum* locum occu-
 pant

pant SS. Patrum & Ecclesiæ Doctorum præstantissima ac spiritu Dei plenissima monumenta. *Tertium* postulant illustrium Ascetarum de virtute, de cognitione & amore Dei, ac de perfectione omnigenâ, piissimè, utilissimeque exarata volumina. *Quartum* heroicis virtutum ac sui victoriarum exemplis referatissimæ Sanctorum vitæ; historiæ & acta.

Ut igitur libentiùs alacriùs, atque constantiùs Lectioni sacræ attendamus, quanta ex quaternis hisce fontibus, veluti totidem Paradisi fluviis jucunditas & utilitas hauriatur; quantaque ejusdem necessitas sit, ad spiritum Ecclesiasticum ac devotionis imbibendum, augendum & conservandum, Canonis præsentis dilucidatione ob oculos ponemus.

C A P U T I.

Lectionis spiritualis necessitas.

QUanta in primis sacræ lectionis necessitas Sacerdoti & Animarum Pastori incumbat, ad spiritum suum fo-

vendum muniâque sacerdotalia debite
 obeundum, vel ex eo liquet, Quod S.
 Chrysoftomus homil. 29. In Genesin,
 S. Augustinus serm. 38. Ad Fratres. S.
 Ephrem serm. 7. Aliique Patres lectio-
 nem spiritualem, *Anima cibum* appella-
 re non dubitârint; & non magis sine hac
 escâ spirituali animum, quam sine ali-
 mento corpus, subsistere posse asserue-
 rint. Nec immeritò sanè: si enim necesse
 est Sacerdotem & animarum Curato-
 rem identidem orationi vacare, secun-
 dùm illud Christi: *Oportet semper orare.*
 Lucæ 18. Lectio orationis soror est. Si
 necesse est Ecclesiasticum psalmodiæ
 cum intellectu, & sapientiæ gustu in-
 tendere; juxta illud Regi Vatis *Psallite*
Deo nostro, psallite sapienter. Psal. 46. 8.
 Lectio intelligentiæ & sapientiæ lux est.
 Si necesse est Dei servum cœlestium me-
 ditatione & contemplatione animum
 pascere; ut innuit Psalmus 1. 2. *In lege*
ejus meditabitur die ac nocte. Lectio me-
 ditationis Comes & fida adjutrix est. Si
 necesse est Clericum spiritu Ecclesia sti-
 co & veræ devotionis imbui; ut Filius
 Dei

Dei nominetur & sit ; juxta illud : *Quicumque spiritu Dei aguntur , ii sunt Filii Dei*, Rom. 8. 14. Lectio sacra hujus spiritûs follis est & instrumentum. Si necesse est Dei Ministrum , cœcam carnis & mundi prudentiam , deponere , quæ desideria & studia , otia & negotia , ad carnis commoda , ad honores & vanam sæculi felicitatem , plerumque contra Dei voluntatem, solet convertere. Lectio oculus, calcar, & stimulus est. Denique si necesse est Sacerdotem Domini & seipsum perficere , & alios in salutis ac perfectionis semitâ dirigere; Lectio sacra efficax medium est. Hæc enim velut cibus electus animam nutrit & corroborat; hæc vires spiritûs fractas instaurat : hæc adversus mundi , Carnis , ac Dæmonis insultus præmunit; hæc orationem, meditationem, Psalmodiam, devotionem, & sapientiam promovet, aliòsque id genus fructus longè præstantissimos ac saluberrimos in anima producit; ita ut, S. Athanasio teste , *Absque lectione , neminem ad Deum intentum videas*. Sed potius in perfectionis curriculo deficere

ac retrocedere comperias. Ut itaque hos
a deo præcellentes fructus carpas, *Atten-
de lectioni.*

C A P U T II.

Lectionis sacra jucunditas.

QUANTA deinde è lectione spirituali
suavitas & jucunditas scaturiat ;
novère illi, qui gustu, palatòque defæ-
cato id re ipsâ comprobârunt. *Quam
dulcia faucibus meis eloquia tua : excla-
mat Propheta regius. Psal. 118. Super
meli ori meo ! Sunt in Libris illis , ait S.
Augustinus , sancta delicia , sunt gaudia
spiritualia ex divinis eloquiis scrutatis
& investigatis, ex dulcedine inventionis,
quam præcessit labor inquisitionis. Ori-
genes homil. 7. In Exodum , Lectionem
sacram cum manna comparat , quo ni-
hil dulcius , nihil ad omnis saporis sua-
vitatem aptius ; reddit enim hoc manna
in ore tuo saporem , quemcunque vo-
lueris. S. Evangelista Joannes Librum
ab Angelo porrectum devorare jussus ,
Apo-*

Apoccl. c. 10. Eundem devoravit, id est legit, ruminavit, expendit; *Et erat inquit, in ore meo tanquam mel dulce*, ob revelationes, & arcana in eo, Dei digito exarata. Quid peregrino dulcius? quid lectu jucundius literis à parentibus, ab amicis & charis è patriâ submissis? *Libri divini* [aliique de cœlestibus & æternis tractantes] *quasi litera de patriâ nostrâ sunt*, ait S. Augustinus serm 56. ad Fratres. Quis igitur in hoc exilio constitutus, hæc cœlestes epistolas, hæc ad eò grata è patriâ cœlesti nuncia, non cum gaudio & animi voluptate excipiat, letet, atque identidem volvat & revolvat? Ut animum recreet, atque inter hosce amœnissimæ voluptatis, & plûsquam Alcinoi hortos inambulans jucundissimo cœlestium fructuum, aspectu & gustu perfruatur? Et sanè uti in paradiso, inter vernantes arborum, florumque furculos, aut rutilantes malorum facies prætereuntem, vel odore saltem & colore refici; utque in sole, licet animi causâ, deambulantem clarescere tamen & rubedine imbui videmus;

ita divinas literas, librosque spiritu ple-
nos affiduè legentium ac discentium
mentes mirificè recreari, sensus, consilia,
vota, moresque velut quodam divinita-
tis colore tingi, sanctisque affectibus ac-
cendi necesse est: Ut expertus est S. Ca-
rolus Borromæus, sacras literas tan-
quam Dei oracula, non nisi nudo capite
& flexo poplite legere solitus; ingenti
animi sui solatio.

Quare si delicias hasce spiritûs degu-
stare aves, *Attende lectioni*, & ex eâ gu-
stum & fructum cape. *Si ad lectionem*
accedas, monet S. Bernardus in speculo,
non tam queras scientiam, quam Sapo-
rem & gustum voluntatis: nam sola in-
tellectus cognitio arida est; nisi voluntati
applicetur & cognitione affectus foveatur,
& mentis devotio conservetur.

CAPUT III.

Pia Lectionis utilitas.

QUanta denique è Librorum sancto-
rum lectione utilitas promanet,
vel

vel ipsa volumina divina & SS. Patrum
 monumenta luculentè contestantur. Si
 in triplici perfectionis viâ solidè ac con-
 stanter progredi cupias, quod haud du-
 biè summæ est utilitatis, audi S. Paulum
 2. Tim. 3. 16. Ita scribentem : *Omnis
 scriptura divinitus inspirata, utilis est ad
 docendum* ea omnia, quæ ad hunc spiri-
 tûs profectum sunt necessaria: si enim in
 viâ primâ animum à peccatis ac vitiis e-
 maculare desideres : *utilis est ad arguen-
 dum, ad corripiendum.* In eâ velut *in spe-
 culo*, ut ait S. Gregorius l. 2. moral. c.
 7. *qua fœda, qua pulchra sunt, conspicias.*
 In eâ velut *in officina apothecaria*, ut scri-
 bit S. Basilius. epist. 1. ad Gregorium
 Nazian, *omnibus animi morbis alexi-
 pharmaca reperies.* In eâ velut in turri
 Davidicâ, mille clypeos, mille armorum
 genera, omnibus difficultatibus, pericu-
 lis, tentationibus, & erroribus propul-
 sandis & jugulandis accommodatissima,
 invenies.

Si verò plusculum progressus, eam
 quam Ascetæ illuminativam dicunt, per-
 fectionis viam intrâris : *Omnis scriptura*

divinitus inspirata utilis est ad erudiendum in justitia; honestate, castitate, humilitate, patientiâ, fortitudine, magnanimitate, cæterisque virtutibus. Si quis, inquit S. Basilius l. c. Castitatis est cupidus, historiam Joseph assidue legat; & hauriet pudiciæ amorem & spiritum: si quis patientiam desiderat, legat gesta sancti Jobi; si quis fortitudinem cupit, legat acta Davidis: si quis mansuetudinem appetit, Moysen volvat & imitetur. *Lucerna pedibus meis, id est affectibus, verbum tuum, & lumen semitis meis*; id est actionibus affectus consequentibus. Psalm. 118.

Denique, si viam eminentiorem, quæ charitatis & unionis dicitur, decurrere cœperis, utilis est sacra lectio, ad eò provehendum; *ut homo Deus sit perfectus*; Deo unitus, totusque divino amore succensus. *Nunquid non verba mea quasi ignis? Jeremiæ c. 23.* Ita sanè nam *Ignitum eloquium tuum.* Psalm. 118. Efficiens cor ardens in nobis; ut exempla innumera comprobant.

Quid magnum illum Antonium, juvenem

venem nobilem & opibus inclytum ,
 paupertatis evangelicæ & cœlestis in
 terrâ vitæ amore succendit; nisi Evange-
 lli lectio ? Quid Victorinum turgidum
 urbis Rhetorem à gentilitia superstitione
 & fastu ad Christianam fidem & demissionem
 inflexit , nisi Evangelica lectio? Quid
 Simonem Stylytem ilicò convertere potuit,
 eòque provehere , ut annos octoginta
 continuos in columnâ consisteret, ut per
 dius & pernox orationi vacaret , penè
 sine cibo & somno viveret, ut portentum
 orbis, neque tam homo , quàm lapsus in
 carnem Angelus esse videretur ; nisi
 evangelica lectio ? Quid Augustinum hæreticum;
 non tantum Orthodoxis adjungere ; sed & è
 voluptatum cloacâ erutum ad continentiam,
 castitatemque, non dico maritalem, sed
 cœlibem omnino & intactam provehere;
 nisi paulina lectio? *Tolle lege, tolle lege.*
 Et quid legit? *Non in cubilibus & impudicitis,
 non in comessationibus & ebrietatibus ;
 sed induimini Dominum IESUM Christum ?*
 Rom. 13. Legit, exarsit, & alium
 hominem, imo Christum

induit. Quid Joannem Columbanum Jesuatorum, seu Clericorum Apostolicorum Authorem repente immutatum, ad tantam sanctitatem evexit, nisi lectio vitæ S. Mariæ Ægyptiacæ? Quid Ignatium, Serapionem, Servulum, Justinum & sexcentos alios, à mundo ad Christum, è limo vitiorum, ad perfectionis apicem sustulit, nisi Divinæ scripturæ, vitæ Christi, ac Sanctorum utilissima lectio? Quanta igitur est lectiois sacræ emphasis, quàm stupenda vis, quàm admirabilis energia, quæ tanta edidit conversionum prodigia?

Reverendissimi, Admodum Reverendi Domini, si tanta est, ut legimus, Divinorum voluminum, aliorumque librorum spiritualium lectiois necessitas jucunditas, atque utilitas, ad docendum, & recreandum, ad corripiendum & arguendum, ad erudiendum & inflammandum in omni perfectione & justitia; quis è nobis non indies aliquod temporis spatium tam sancto exercitio deputet? quis non etiam diutiùs, si per occupationes liceat, tam utili functioni

intendat ? Quis minùs necessaria negotiolarum non abiciat, ut lectione sacrâ animam pascat, vitia superet, intellectum illuminet, voluntatem succendat, sæculi tristitiam depellat, veram secundum Deum lætitiâ obtineat, desideria cœlestia, aliosque saluberrimos in anima affectus & effectus experiatur ?

C A P U T I V.

Præcipuus Lectionis fructus est Spiritus Ecclesiasticus ac Devotionis.

Altera Canonis pars binos lectionis spiritalis fructus, eosque non infimos complectitur; scilicet spiritum Ecclesiasticum, & huic affinem spiritum Devotionis.

Hæc Devotio ex mente Doctoris Angelici est voluntas quædam promptè se tradendi iis, quæ pertinent ad Dei obsequium, quemadmodum Israelitæ obtulerunt mente promptissimâ atque devotissimâ primitias Domino. Exodi 35. Ita ut cum Davide dicere liceat; *paratum cor*

meum Deus paratum cor meum. Psalm. 56. Paratum ad amplectendum quidquid tibi placuerit : paratum ad repudiandum quidquid displicuerit : paratum ad offerendum, quidquid à me petieris : paratum ad tolerandum, quidquid mihi immiseris. Huic Devotioni, tanquam primariae, secundaria non rarò jungitur, quam sensibilem vocitant, quæ velut emplastrum & lenimen est contra devotionis prioris impedimenta; mentemque, quamdiu durat, lætitiâ, solatio, ac tenerâ dulcedine replet; ita ut *cor & caro exultent in Deum vivum.* Psalm. 83. Utraque autem hæc devotio; uti ex oratione, ita & ex lectione hauritur : hæc fons est ex quo hoc irriguum superius & irriguum inferius, partis animæ superioris & inferioris scaturit : Hæc puteus altus est, ex quâ aqua illa viva extrahitur, quæ mundat & refrigerat, fœcundat & vivificat, ad omne Dei servitium; motam, impulsam & vitam, scilicet vividum veræ devotionis spiritum tribuens. *Verba quæ ego loquor spiritus & vita sunt.* Joan. 6.

Huic deinde Spiritui cognatus est
Spi-

Spiritus Ecclesiasticus, ad statum hunc restrictus; quem ut clarius perspiciamus prænotandum est, Deum O. M. sicut olim Protoplasto Parenti nostro vitæ naturalis spiraculum inspiravit; ita hodie dum Fidelibus ad statum certum vocatis, spiritalis vitæ spiraculum communicare: & in primis Ecclesiastico cuius, non avaritiæ, non ambitionis spiritu, non commoditatis propriæ, aliõve sinistro intuitu; sed purâ serviti divini intentione statum hunc aggredienti, Spiritum Ecclesiasticum infundere: quo præsentè Dei spiritu movetur & regitur: quo absente, non Ecclesiasticus sed larva ejus; non Pastor sed idolum est; os enim habet & non loquitur; oculos habet & non videt; pedes habet & non graditur; utpote vitâ & spiritu Ecclesiastico destitutus.

Quare divina Providentia & Bonitas Ecclesiæ suæ ac membrorum ejus præcipuè eorum, quos posuit regere Ecclesiam Dei, curam gerens, eosdem hoc spiritu imbuit, idoneos novi Testamenti Ministros efficiens; non secus atque olim,
 ele-

electis septuaginta regiminis Coadju-
toribus, Moyfi promisit: *Aufferam de spiri-
tu tuo tradámque eis, ut sustentent tecum
onus populi.* Num. 11. Ita inquam ho-
diedum Deus, de spiritu suo, ac de spiri-
tu Christi aufferit, & cujusque capacitati
ac muneri attemperans in omnes distri-
buit, ac pro beneplacito suo dividit. *Di-
visiones gratiarum sunt,* ait Apostolus 1.
Cor. 11. Uti & administrationum & o-
perationum in Ecclesiâ Dei. *Alii datur
sermo sapientia, alii scientia, alteri fides.
Hac autem omnia operatur unus atque
idem spiritus, dividens singulis prout
vult.*

Hac ratione voluit Apostolis eorúm-
que Successoribus conferre spiritum A-
postolicum; seu spiritum Eliâ duplicem,
scilicet dilectionis Dei & proximi. Ec-
clesiæ verò Doctoribus, spiritum Sapi-
entiæ & Intellectûs; Martyribus spiri-
tum fortitudinis, ordinum Fundatori-
bus, eorumque affeclis spiritum multi-
formem; his quidem spiritum austerita-
tis & pœnitentiæ, illis autem spiritum
solitudinis & silentiû; istis verò spiritum
pro-

propagandæ gloriæ divinæ & salutis animarum. Clericis denique spiritum clericalem seu Ecclesiasticum, quo animati munera divina rite obirent, ac vitam, moresque clero dignos præferrent.

Videris ex his, ut opinor, *DD. Confratres*, quis, qualisve sit spiritus Ecclesiasticus, tanto pere vobis necessarius, Quid enim est aliud, nisi participatio copiosa Spiritûs Christi, quâ Persona Ecclesiastica animatur; & veluti navis, expansis velis, à vento suaviter & efficaciter propellitur; ut functiones Ecclesiasticas, muniaque omnia ad statum clericalem, sacerdotalem, aut pastorem pertinentia, cum aptitudine & habilitate, cum promptitudine & alacritate cum fortitudine & constantiâ peragat? O Spiritus verè nobilis! O Spiritus vehemens & excellens! Utinam omnium Ecclesiasticorum animos intimè penetrares, ac potenter impelleres!

Ingredimini *DD. Confratres*, sinum mentis vestræ & perspicite quo spiritu regamini; an spiritu Christi, an mundi;

an Ecclesiastico, an politico. Si quispiam
 reperiatur in vobis, quod minimè spera-
 mus, qui nec habeat, nec habere curet
 aptitudinem & habitudinem ad debite
 peragenda, quæ sunt Ecclesiastici mune-
 ris; sed è contrà implicetur negotiis sa-
 cularibus, distendatur curis mundanis,
 involvatur litibus & controversiis; dele-
 ctetur conversationibus vanis, & peri-
 culosis; pascatur ludis, symposiis, vena-
 tionibus: hic profecto spiritum Christi
 non habet, nec est ejus. *Nemo enim mili-
 tans Deo implicat se negotiis secularibus*
 2. Tim. 2.

Deinde si quis divina peragat potius
 lucri spe, quàm Christi amore, si Templi
 Altariſve sibi commiſſi ornatum ac de-
 corem negligat, si in supellectili sacrâ, in
 pallis & mappis, in vestibus & ornam-
 entis sordes toleret: si in sacrificiis & con-
 cionibus, in catechesibus & Sacramen-
 torum administrationibus, remissum se-
 se & perfunctorium exhibeat: is haud
 dubiè *spiritum Christi non habet nec est*
ejus: Nescit enim tarda molimina spiri-
 tûs sancti gratia: & *Maledictus qui facit*

*opus Dei negligenter. Jerem. c. 48. Neq;
infinitæ Dei Majestati servendum ex tri-
stiriâ aut necessitate, hilarem enim dato-
rem diligit Deus.*

Denique qui in muneribus Ecclesia-
sticis minimæ difficultati cedit; qui labo-
res pro Christo refugit : qui consueta
pietatis officia levi de causâ intermittit
qui timoribus & respectibus humanis
facilè concutitur ; qui veritatem aut vir-
tutem contra incredulos aut impios tue-
ri ac propugnare veretur ; qui se Cleri-
cum & Christi Domini servum, habitu,
tonsurâ, moribus, aliisque exterioribus
notis profiteri erubescit ; hic sanè spiri-
tum Christi non habet, nec est ejus. Nam
*qui me erubuerit & sermones meos, hunc
& Filius hominis erubescet, cùm venerit
in majestate suâ. Lucæ 9.*

Hæc perpendens D. Chrysostomus,
rectè asseruit, Sacerdotalem ordinem
magnum & excelsum animum require-
re, ad innumera mundi retia, carnis
blandimenta, salutis pericula, & perfe-
ctionis obstacula, in tot occasionibus
propè inextricabilibus, fortiter perum-
penda :

penda : Quoniam verò pauci (quod tamen de Sacerdotibus nostræ Confraternitatis minimè dictum velimus] hæc, ut par est, aggrediuntur, hujus Sancti Doctoris judicio ; hinc ejusmodi terrore plenam profert sententiam : *Non temerè, inquit, loquor, sed ut affectus sum, sentio : non arbitror inter Sacerdotes multos esse qui salvi fiant, sed multò plures, qui pereant* : Quamobrem verò ? Quia spiritu Ecclesiastico carent ; quia officio suo debitè non funguntur ; quia celsitudinem illam ac magnanimitatem Spiritûs sacerdotalis non obtinent, quo tam varios, & propè insuperabiles laqueos convellant, mundum calcent, carnem doment, Deum & animarum salutem unicè quarant, & pro Domo Dei murum sese fortiter opponant.

Domini Confratres : si quis è nobis, quod absit, hoc spiritu magnanimo & sublimi destitutum se deprehendat ; an non meritò omnem diligentiam, conatum, industriam adhibeat, ut illo tandem potiatur ? Unde verò generosum adeò & excelsum spiritum hauriet ?

1. Oret: *Optavi*, ait Salomon & *datus est mihi sensus*, invocavi & *venit in me spiritus sapientie* Sap. 7. instet igitur, petat, quærat, pulset: & Pater cœlestis stabit Christi promissis, ac *dabit spiritum bonum petentibus se.*

2. Deserat negotia sæcularia, contemnat oblectamenta vana, fugiat confortia mundana; ac libens conversetur cum iis, in quibus spiritus Ecclesiasticus præclarè refulget: verba movent, exempla trahunt: *Qui cum Sapientibus graditur, sapiens erit.* Proverb. 13. 20.

3. Denique librorum spiritualium ac præcipuè sacrarum scripturarum lectioni piè, attentèque vacet: hæc enim lectio ignorantiam rerum divinarum tollit, mentis cœcitatem dispellit, cordis oculos aperit, illustria Christi & famulorum ejus exempla proponit, mysteria divina pandit, intellectum illuminat, voluntatem accendit, & animum ad imitationem, fervorem, & perfectionem inflammat, ut exemplis luculentis supra comprobavimus.

Vacet autem quisque lectioni, quantum

tum munus aut tempus finit : non enim ignoramus plurimos è vobis occupationum & negotiorum mole obrutos ; ac proinde , à nemine horum exigimus , cum S. Ambrosio l. i. Offic. c. 20. *Cur non illa tempora, quibus ab Ecclesiâ vacas lectioni impendas ? Cur non Christum revisas, Christum alloquaris, Christum audias ? Nam illum alloquimur cum oramus ; illum audimus, cum divina legimus oracula.* Nec requirimus ab ejusmodi occupato , quod à Celantiâ D. Hieronymus : *Sint semper divina scripture in manibus tuis, & jugiter in mente volvantur.* Nec illud quod idem S. Doctor ab Eustochio Virgine postulat : *Tenenti codicem somnus obrepat, & cadentem faciem pagina sancta excipiat.* Sed hoc desideramus, hoc optamus, hoc petimus, ut cui plus temporis suppetit, plusculum huic sanctæ occupationi tribuat ; cui verò minùs vacat , indies saltem, tempore opportuniore, vel matutino, vel vespertino vel meridiano mediam horam, aut si nec hoc, per tempus, liceat, solidum saltem horæ quadrantem

tem lectioni sacrae attribuat, ut fructus
praedictos, ex hac fecunda arbore de-
cerpat.

EPILOGUS.

QUæ cum ita sint *Domini Confratres*,
quid vobis agendum sit, conclu-
dite; atque ut efficacius concludatis, ha-
ctenus dicta uno velut intuitu recolite.
1. Vidistis lectionis sacrae necessitatem,
sine qua anima, velut corpus, sine cibo,
deficit; sine qua nec ritè orationi ac psal-
modiæ vacare; nec æternorum medita-
tioni intendere; nec mundi carnisque
prudentiam superare, nec veram, cœle-
stemque sapientiam assequi, nec tenta-
tionum insultus retundere, nec se, nec
alios ad perfectionis culmen provehere,
nec spiritum Ecclesiasticum ac Devotio-
nis, ut Sacerdotem decet, unquam obti-
nere licebit.

2. Spectastis quoque piæ lectionis
jucunditatem & amœnitatem; quæ tan-
quam mel animæ palatum recreat, tan-
quam manna pascit & grata omnis sa-
poris

poris varietate oblectat. Hæc est in tribulatione refugium, in spe solatium, in iracundiâ frænum, in dolore gaudium, in penuriâ subsidium. Hæc velut epistola de patriâ missa in hoc exilio mirificè afficit & erigit: hæc in ignorantia tenebris amœnâ scientiarum diversitate, velut Pharos illuminat: hæc mentes, morésque nostros, solis instar blando quodam divinitatis splendore tingit & colorat.

3. Expendistis etiam lectionis spiritualis utilitatem; quæ per triplicem perfectionis callem, incedentem Sacerdotem vehementer promovet; contra peccata & vitia, tanquam animæ morbos, locuples pharmacopolium aperit, & antidota efficacissima suggerit: affectuum pedibus lucernam, & actionum semitis faciem præfert: omnium virtutum specula illustria proponit; velut ignis corda succendit, liquefacit, ac Deo unit: ad sanctorum imitandos triumphos animat; ne fracti laboribus, debilitati que fatiscamus.

4. Denique legistis & considerastis è lectione

lectione sacrâ Spiritum Ecclesiasticum
 & spiritum veræ devotionis hauriri, au-
 geri, ac perfici: quo nos animante, ad om-
 nes functiones sacerdotales & paro-
 chiales, velut naves, vento secundo pro-
 vehimur, ac demum beatitudinis æternæ
 portum feliciter ingredimur. Quo defi-
 ciente mens arida, oratio tepida, plimo-
 dia distracta, munia sacerdotalia aut pa-
 storalia omnia, remissa, perfunctoria &
 manca subsequuntur: & homo velut
 navis, sine velis & ventis, sine remis &
 remigibus hæret periculis expositus; ac
 tandem tentationum procellis obrutus
 & circumactus in profundum devolvi-
 tur. Quod ne tibi accidat, ut cum S.
 Paulo finiamus quocum cœpimus:
Attende lectioni: & cum S. Hieronymo:
Unum illud tibi, praeque omnibus unum
predicam, & repetens iterum, iterumq̄
monebo, ut animum tuum sacra lectionis
studio occupes, nec in bona terra pectoris
tui, sementem lolii avenarumq̄, suscipi-
as: ne dormiente Patrefamilias, qui est
animus Deo semper adherens, inimicus
homo zizania super semines.

CANON VIII.

OMnes & singuli praesertim Curati ,
 studiosè conentur, non obiter scire ;
 sed comprehendere & penetrare ea , quae
 tam ad sui , quàm aliorum directionem
 & instructionem pertinent.

EXPOSITIO

IN lege veteri Sacerdoti summo olim
 mandavit Dominus, Exodi 28. Ut
 in Rationali inter gemmas duodenas ,
 toti dem Tribus Israëli exhibentes, *Urim*
 & *Tummim* ad pectus circumferret.
 Causa mandati hujus alia haud exitit ,
 nisi ut sui jugiter admoneretur officii ,
 oportere scilicet in pectore sacerdotali
 fulgere *Urim*, id est illuminationem &
 doctrinam ; quâ populum in lege Do-
 mini erudiens, velut columna nubis per
 diem dirigeret : ac *Tummim*, id est, ve-
 ritatem, integritatem & perfectionem ;
 quâ eundem velut columnâ ignis per

noctem illustrans , ad imitationem sui succenderet.

Idem omnino , quod à Sacerdote Legis antiquæ postulavit Dominus ; à Sacerdote Legis novæ ad illustriora munia destinato exigit Christus , & à quolibet Confraternitatis nostræ membro Canon octavus ; *Urim* scilicet & *Tummim* , doctrinam & veritatem ; illuminationem & perfectionem in pectore gestandam ; quâ tum ad propriam directionem , tum ad instructionem alienam utantur. *Labia enim Sacerdotis custodient scientiam ; & veritatem requirent ex ore ejus : Angelus enim Domini Exercituum est. Malachia 2. 7.*

Exponemus proinde 1. Quænam in Sacerdote requiratur scientia. 2. Quæ ex ejus defectu detrimenta. 3. Quæ ex ea emolumenta proficiantur : ut his probè perpensis , in eam vel acquirendam , vel augendam vel conservandam sedulò incumbamus , atque ita Canonis præsentis intentionem feliciter assequamur.

CAPUT I.

De Scientiis Sacerdotalibus.

Labia Sacerdotis custodient scientiam
Mal. 2. 7.

Q Uemadmodum stomachus, ait Au-
 thor Imperfecti apud S. Chryso-
 stomum hom. 38. in Matth. cibum re-
 ceptum custodit, & coquit; ita & Sacer-
 dos haustam à Deo, è Scripturis Sacris,
 sermonis scientiam custodit; & rumi-
 nando, meditandóque excoquit, ut po-
 pulo universo subministret. *Labia enim*
Sacerdotis custodient scientiam. Custodi-
ent inquit S. Hieronymus, non intem-
 pestivè ac vanè protrudent; *custodient*,
 ut eam opportunè & congruè profe-
 rant, dando *Conservis Cibum in tempo-*
re suo, ut monet Redemptor noster,
 Matth. 24. 45. Ita, ut os Sacerdotis, sit
 arca quædam salutaris, unde quisque si-
 bi depromat necessaria, quæ ibi Deus ad
 communem cujusque utilitatem & in-
 structionem recondidit. Ut

Ut verò ea in tempore depromi queant, arca hæc multiplici scientiâ antè erit instruenda : ante omnes autem scientiam linguæ latinæ supponimus ; cuius ratio est , quod secundum Ecclesiæ Leges idiomate isto omnia ferè peragantur sacerdotalia munia ; Sacerdotique dedecori haud exiguo sit, nobilissimæ hujus linguæ defectus , aut ignorantia. Inter reliquas verò.

Prima est Scientia Divinarum Scripturarum, quæ reliquarum scientiarum sacrarum basis est; quamque Apostolus commendat Timotheo Discipulo suo 2. Tim. 3. 15. dum scribit : *Memor esto quia ab infantia sacras literas nosti, quæ Te possunt instruere ad salutem perfidem, quæ est in Christo Jesu.* In his summè splendet veritas & certitudo rerum, à Deo tanquam suprema & infallibili Veritate revelatarum, aut inspiratarum. Ad quas intelligendas primò diligens studium & Interpretum lectio requiretur : *Scrutamini Scripturas* Ioan. 5. 39. Deinde illustratio & inspiratio ejusdem Domini, qui illas dictavit : *Inspiratio Om-*

nipotentis dat intelligentiam Iob. 32. 8. Geminis illis hujus scientiæ mediis, si utamur; Spiritus divinus intellectum dat, sensum illum assequendi, quem sub verborum cortice occultavit.

Altera [suppositâ sufficiente Philosophicâ scientiâ aliarum sublimiorum scientiarum clavi] Sacerdoti perquam necessaria est scientia THEOLOGICA, quam Scholasticam vocant, de Deo, de SS. Trinitate, Incarnatione, Fide, Spe, Charitate, Gratia, Justitia, Sacramentis; aliisque tractans & ex principiis revelatis, adhibito rationis discursu, conclusiones ad fidei mysteria ac morum instructionem spectantes inferens. Sine quâ nec Theologus moralis, nec Polemicus, nec Canonicus, nec Ecclesiastes, nec Asceta, solidè, perfectè, ac cum fundamento sciet procedere. Hanc Doctor Angelicus naturalibus aliis scientiis & speculativis & practicis certitudine ac materiæ dignitate decet præcellere. p. I. q. 1. a. 5. Hac scientiâ, ait S. Augustinus l. 14. de Trinit. c. 1. *Fides saluberrima gignitur, nutritur, defenditur, roboratur.*

III. Gignitur in multis Infidelibus, nutritur in Fidelibus, defenditur ab Hæreticis, atque ita roboratur; ut omnes ei, tanquam Veritatis columnæ firmiter innitantur.

Tertia est scientia **POLEMICA**; & mysteriorum Fidei, dogmatumque Religionis Christianæ defensiva & offensiva contra quoscunque notitia, cujus beneficio Sacerdos veritates catholicas ab erroribus damnatis discernat easdemq; rudi populo explicare valeat; cujus ope è Verbi divini Codicibus, SS. Patrum voluminibus, Doctorumque Polemicorum monumentis testimonia & argumentorum tela depromat; quibus armatus, Fidem strenuè propugnare, & hæreses fortiter retundere audeat. Quo & Orthodoxi curæ ejus pastorali commisi in fide verâ stabiliantur; Heterodoxi verò, quos fortè in paræciâ repererit, à Lutheri, Calvinive harâ, ad Ecclesiæ sanctæ ovile reducantur.

Quarta, Quam *Labia Sacerdotis custodient* est scientia **JURIS Canonici**; & Legum, obligationumque sibi ab Eccle-

fiâ impositarum ; ut eisdem integrè satisfacere , omnesque ministerii sui partes ad amissim explere noverit , indignum enim illum Sacerdotali statu censet Concilium Nicenum, qui scientia ad satisfaciendum oneri & obligationi suæ destituitur. cap. omnes. dist. 38. Et, Nisi cùm pridem , de renunt. &c. Hæc autem scientia illum docebit , horas canonicas piè & exactè sive cantando, sive recitando persolvere , Pro Fundatoribus aut Benefactoribus debita Missæ sacrificia offerre : census Ecclesiasticos sustentationi honestæ superfluos , non vanitatibus ; sed piis causis impendere : habitum decentem , pullum , & talarem , nec non tonsuram clericalem deferre : sexûs sequioris contubernia & consortia scandalosa aut periculosa devitare ; oves sibi creditas verbo & exemplo pascere ; aliaque hujusmodi quàm plurima ad officium pastorale spectantia exactè observare ; quemadmodum SS. Concilii Tridentini decreta sanctionesque synodales enucleatè præscribunt.

Quinta eaque utilissima Sacerdoti
scien-

scientia est Theologia moralis, & functionum sacerdotalium adeò multiplicium peritia. Has inter primum sibi locum vindicat divinissimi Missæ Sacrificii accurata celebratio, & sacrosancti Eucharistiæ Sacramenti administratio, cujus materiam, formam, intentionem, attentionem, applicationem, ritus observandos, defectus cavendos, commissosque reparandos præter alia complura, eum scire omnino necesse est. Alterum locum postulat, Baptismi, Matrimonii, Unctionis supremæ, atque potissimum Sacramenti pœnitentiæ administratio; ut sacrum illud lavacrum, tum ad proprias, tum ad alienas peccatorum maculas eluendas rite usurpare noverit. Scire proinde ipsum convenit, delictorum gravium & levium; circumstantiarum aggravantium, & speciem mutantium; impedimentorum Matrimonii dirimentium, & solùm impediendum differentiam; famæ & bonorum restitutionem concernentia, aliâque propè innumera, quæ Theologi morales prolixè pertractant.

Sexta est Scientia Sanctorum, scientia spiritus, seu Ascetica; qua Sacerdos & seipsum in via sanctitatis dirigat, & proximum sibi commissum ad apicem perfectionis Christianæ deducat. Existimare enim debet sibi à Deo idem quod Jeremiæ Prophetæ, mandatum esse: *Ecce constitui te hodie, super gentes & regna, ut evellas & destruas & disperdas, & dissipes; & adifices & plantes. Constitui te dum Sacerdotio initiavi, dum curam animarum commisi, Ut evellas radicitus vitia, scelera & peccata. Et destruas passionem inordinatam, quæ penitus evelli nequeunt; sed destrui, quemadmodum herbas noxias conculcando destruimus: scilicet amorem, odium, desiderium, fugam, gaudium, tristitiam in appetitu concupiscente radicatas; tum etiam inordinatam spem, desperationem, audaciam, timorem, iram in appetitu irascente nidulantes. Et disperdas pravos habitus & consuetudines ex frequentatis actibus malis progenitas. Et dissipes tentationes periculosas, sive à naturali*

ab indomitis passionibus, sive à diabolici-
 cis insultibus promanantes. *Et adifices*
 Domum sapientiæ, aut turrim perfe-
 ctionis Evangelicæ. *Et plantes* in horto
 animæ tam propriæ, quàm alienæ præ-
 stantissimos virtutum flores, fidem vi-
 vam, spem firmam, charitatem arden-
 tem, animi demissionem profundam,
 patientiam invictam, conformitatem
 cum voluntate divina perfectam, pru-
 dentiam, justitiam, fortitudinem, tem-
 perantiam, reliquaque virtutum germi-
 na, quibus te plantante & rigante, Deo
 autem incrementum dante, & tua &
 proximi anima mirificè exornetur; atque
 in amœnissimum Sponsi cœlestis para-
 disum convertatur.

Septima denique est *Scientia Orato-*
ria, Rhetorica cœlestis, Eloquentia sa-
 cra; seu ars annuntiandi cum fructu
 Domini nostri Jesu Christi Evangelium:
 quâ Sancti, Petrus, Paulus, Augustinus,
 Ambrosius, Gregorius, Chryostomus,
 Fulgentius, Bernardinus, Vincentius,
 aliaque Oratorum sacrorum lumina,
 summa cum laude effulserunt. Nolu-

mus tamen Vos DD. Confratres, in exhortando populo, tumida quadam uti vaniloquentia, & juvenum Oratorum more, immaturos ingenii fucos vendere: hæc enim tanquam Verbi divini dehonestamenta omnino sunt rejicienda. Nolumus quoque vos affectata verborum elegancia, acuminum subtilitate, inventionum & conceptuum sublimitate, rerum curiosarum & rararum copiosa farragine Auditorem mulcere, & delectare potiùs, quàm, qui dictionis sacræ finis est, persuadere & permovere dictione. Ista enim qui faciat, linguâ propè sacrilegâ, eloquia Domini casta adulterat, atque hoc ipso judicii sui tenuitatem, æterna æstimare nescientis, & Verbi Divini vim ac potentiam admirandam ignorantis, apertè demonstrat.

Nolumus tamen etiam vos, absque studio & præparatione debita, quidquid è proximo Libro primum occurrerit, crudum, ac malè coctum indigestumq; coram populo deblaterare; aut quidquid fortè in buccam venerit, temerè protrudere; atque inaniter garriendo
sine

sine lege & ordine, horæ spatium ex-
 plere: ex hujusmodi enim concionibus,
 nullus fructus, nulla *compunctio*, nulla
 vitæ emendatio, nulla morum mutatio
 facilè reportatur; sed post centenas, &
 millenas etiam dictiones, eadem in po-
 pulo vitia, eadem peccata, eadem frigi-
 ditas, eadem dissolutio cernitur. Causa
 in promptu est: quia inania solùm ver-
 ba funduntur, & infani clamores spiritu
 divinæ charitatis haud animati excitantur,
 qui instar bombardæ sine globo, sonitum solùm edunt; at neminem feriunt.

Verùm unicè optamus, vos maximâ
 quâ potestis, diligentiam ac studio ad di-
 ctionem parandam, componendam,
 describendamque incumbere. Deside-
 ramus vehementer vos Auditorum ca-
 pacitati apta, bene digesta, & clara, ver-
 bi divini authoritate irrefragabili robo-
 rata, Sanctorum Patrum expositione
 declarata, rationibus solidis & æternis
 stabilita, similitudinibus, contrariis, Pa-
 rabolis, atque exemplis probatis eluci-
 data proferre. Flagitamus quoque unicè

ut ea quæ dicturi estis , non sint solùm studiosè quæsitæ sed & diu , multumque meditata ac ruminata , precibus etiam ardentissimis , & præviis operibus pœnosis quodammodo inflammata. Cùmque hac ratione partes vestras expleveritis , gratia divina haudquaquam deerit ; sed opem feret , ut obdurata Auditorum corda veritatibus æternis percellere , ad dignos pœnitentiæ fructus inflectere , è vitiorum & peccatorum sordibus extrahere , ad virtutum , operùmque bonorum exercitia efficaciter permovere valeatis ; Atque ita fiet ut è concionibus vestris peccatores revertantur percutientes pectora sua , ac in alios viros commutati mores distortos penitus corrigant.

Ex recensitis antè multiplicibus , arduisque scientiis , nullo negotio videtis , Reverendissimi , Admodum Reverendi Domini , quantum studium , labor , industria & conatus requiratur , ut eas non obiter comparetis ; sed omnino comprehendatis & penetretis. Studete igitur , & omnem industriam impendite : sed to-

rum studium vestrum, geminas comites
semper habeat, virtutem scilicet studio-
sitate & puram sinceramque intencio-
nem: illa studium ita dirigat, ut curiosi-
tatem quæ rebus inutilibus & statui suo
non convenientibus vacare gestit, re-
frœnet; & simul negligentiam, quæ est
voluntaria omissio discendi ea, quæ scire
tenemur, exstimulet; Hæc verò efficiat,
ut ad unius Numinis Supremi majorem
gloriam, salutemque animarum perpe-
tuam studia omnia referantur. Id quod
præclarè Doctor mellifluus monet.
serm. 36. in cant. *Observa* inquit, *Quid*
scire magis priusve oporteat, tempus enim
breve est. Ea igitur prius scire ampliusq̃
curato, quæ senseris viciniora saluti; de-
inde quo sine. Sunt namque qui scire vo-
lunt eo tantum sine, ut sciant; & turpis
curiositas est. Et sunt qui scire volunt, ut
sciatur ipsi; & turpis vanitas est. Et sunt
qui scire volunt, ut scientiam suam ven-
dant; & turpis questus est. Et sunt quoq̃
qui scire volunt, ut adificent; & charitas
est. Et item scire volunt, ut adificentur,
& prudentia est. Ista cavete, hæc secta-
mini,

mini, & studiis vestris magno merito, ac fructu non pœnitendo vacabitis. Deinde studete [ut docet Suarez tom. 4. de relig. ex S. Augustino de gratia & lib. arbit. c. 1.] sed animus non ita studiis absorbeat, ut ad Deum quandoque non recurrat; nunc intentionem renovando, nunc petendo auxilium, nunc pro veritatis intelligentia gratias referendo. Studete denique sed studium vestrum ut consecratis Deo personas decet, totum sit sacrum divinum & cum charitate divina conjunctum *nam scientia inflat, charitas verò adificat.* 1. Cor. 8. 1. Sit divinum, ita ut Deus semper præsens sit ante studium, in studio, post studium: ante studium illud ad Dei gloriam & amorem dirigendo, in studio speculationibus affectus pios immiscendo; post studium instar lapidis alicubi detenti sublato impedimento, ad centrum Deum O. M. relabendo. Hæc est scientia sacra, sapientia divina, hanc sectemur in terris, ut nobiscum perseveret in cœlis.

C A P U T II.

De damnis Ignorantiæ Sacerdotum.

Et legem ex ore ejus requirent. Malach.

l. c.

EN causam , à Deo per Prophetam indicatam , ob quam *Labia Sacerdotis custodient scientiam* Legis, fidei , religionis , vitæ & morum : quia videlicet animæ ipsi commissæ , jure suo hanc , quâ ipsæ carent , scientiam , veritatem , perfectionem ex ore ejus requirent : *Et legem requirent ex ore ejus* : Sacerdotis enim est Legem cognoscere , atque alios edocere , secundum illud Ecclesiastici de Aarone cap. 41. 21. *Et dedit illi in preceptis suis potestatem docere* *Jacob testimonia* [id est Leges : hæ enim sunt voluntatis divinæ testimonia ; quid nimirum à nobis fieri , vel non fieri desideret Deus] *Et in lege sua lucem dare Israël* , id est , legem Dei proponendo explicando , inculcando , dubia dissolvendo ,

po-

populum Israeliticum illustrare. O magna Sacerdotis dignitas ! ô officii sublimitas ! ô cœlestis Doctrinæ necessitas ! Quod si verò ipsemet legem ignoraverit, quæ malorum ilias inde propullulabit ?

Etenim si Regna & Provinciæ Barbarorum, Mahometanorum, Ethnicorum aut Infidelium sine lege Christiana viventium, aut animæ nonnullæ ex locis istis in has ora translatae ad orthodoxæ Ecclesiæ gremium redire voluerint ; à quibus legem Christi requirent ? à quibus Evangelii legem haurient, nisi ab iis, quibus dictum est : *Euntes in mundum universum, predicare Evangelium omni creatura : qui crediderit & baptizatus fuerit salvus erit ; qui verò non crediderit, condemnabitur.* Matth. 16. 15.

Si Hæreses in populo enatae fuerint, earumque veneno animæ innumeræ tanquam epidemicâ lue passim afflentur ; quis medelam efficacem adhibebit ? Quis *Legem fidei* Rom. 3. 27. Quis legem veritatis errantibus proponet ? nisi Sacerdos, de quo Malachias c. 2. 6. *Lex veritatis in ore ejus ; & hanc animæ seductæ*

ductæ *Legem ex ore ejus requirent* ;
quam si ignoraverit , quot animæ orci
perpetuis addicentur incendiis ?

Si populi Christiani rudes , viam Do-
mini ignorantes , de quibus illud Jere-
miæ jure pronuntiâris : *Tenentes legem
nescierunt c. 2. 8.* docendi & erudiendi
in lege Domini fuerint ; quis legem salu-
tis , *Legem mandatorum* Ephes. 2. 15.
illis proponet ? nisi illi , quibus dictum à
Domino : *Docentes eos servare omnia ,
quæcunque mandavi vobis ?* Matth. 28.
19. Ex quorum ignorantia , quot animæ
ruent in interitum ?

Si plebs , si oves commissæ derelique-
rint legem Domini , & in lege ejus am-
bulare noluerint , quis improperabit
illis peccata legis ? Quis legis libros co-
ram eis expandet & explanabit *Legem
Justitia ?* Sap. 6. 5. Ut custodiant eam
semper , nisi Sacerdos Altissimi ? cui in-
cumbit illud Isaïæ : *Clama , ne cesses , qua-
situba exalta vocem tuam , & annuntia
populo meo scelera eorum. c. 58.* Et si is
ex ignorantia , aut ignavia clamare ces-
saverit ; quot animæ in peccatorum suo-
rum cœno computrescent ? Si

Si animæ selectæ, vitæ sublimioris ac perfectionis avidæ servire Deo in sanctitate & iustitia coram ipso omnibus diebus suis exoptârint : quis illis legem sanctitatis *Legem Libertatis perfectam* : Jacobi 25. explanabit ? quis virtutis ac perfectionis regulas tradet , nisi Sacerdos Domini , qui & ipse sit vitæ sanctioris amator , & in lege ejus meditetur die ac nocte , eamque in medio cordis sui reposuerit ? Qui sufficiente spiritûs scientiâ instructus , cum Apostolo loquatur *Sapientiam inter perfectos ; non in doctis humane sapientia verbis , sed in doctrina spiritûs , spiritualibus spiritualia comparando* ? I. Cor. 2. *Quæ animalis homo non percipit , stultitia enim est illi , & non potest intelligere.* I. c. Et si Sacerdos ipse horum ignarus & animalis fuerit , quot unâ cum ipso in insipientiâ tenebris palpabunt ?

Si dubia & ambigua in lege , ejusque observatione , aut exemptione exorta fuerint ; quis in his lumen perplexis affundet , nisi Sacerdos , cui Deus *potestatem dedit ; In lege sua lucem dare Israël ?*

Eccli. 41. 21. *Interroga Sacerdotes legem. Aggæi. c. 2. 12. Si difficile & ambiguum, ait Dominus, apud te iudicium esse perspexeris, inter sanguinem & sanguinem inter causam & causam inter lepram & lepram, venies ad Sacerdotes, quæresque ab eis, & indicabunt tibi iudicii veritatem; & facies quodcunque dixerint, qui præsumunt, & doxerint te, juxta legem ejus: qui autem superbierit, nolens obedire Sacerdotis imperio, moriatur homo ille. Deuter. 17. 8. Si hæc in veteri, quid in lege novâ, in quâ longè difficiliora Sacerdoti incumbunt iudicia; inter lepram & lepram, non corporis, sed animæ; inter sanguinem & sanguinem id est inter homicidium & homicidium, inter causam & causam, justam vel injustam, aliaque propè innumera: cum illis à Christo Domino dictum sit: Amen dico vobis, quæcunque alligaveritis super terram, erunt ligata & in cælo, & quæcunque solveritis super terram, erunt soluta & in cælo. Matth. 18. 18. Quæ si quis Sacerdotum ignorârit, quomodo rectum iudicium iudicabit?*

cabit ? Quot miseros in sanguine & le-
 prâ peccatorum relinquet ? Quot ani-
 mas cœlo aliàs inferendas in damnatio-
 nis æternæ barathrum ruere præcipientes
 suâ inscitiâ permittet ?

Verùm , ut damna è Sacerdotum ru-
 ditate promanantia clariùs perspiciamus ;
 demus quempiam è laudatissimo
 Sodalitio nostro, quod tamen absit, eo-
 rum, quæ ad ministerium suum perti-
 nent, inscitiâ laborantem reperiri.

1. An non ejusmodi ignorantia ip-
 sum petit Episcopum, à quo sive ex in-
 advertentia & negligentia, sive ex nimia
 indulgentia Ordinibus sacris initiatus
 est ? An non eum omnium delictorum
 ex ignorantia ista ortorum participem
 efficit ? Atque ita eum, quem ut animæ
 suæ parentem amore & veneratione
 prosequi oportebat, in idem secum per-
 ditionis æternæ præcipitium devolvit ?

2. Quantum dedecus hujusmodi
 ignorantia Ecclesiæ ; quantam ignomi-
 niam ipsimet Ordini Sacerdotali affri-
 cat ; dum ansam præbet, ut ministerium
 sacrum vituperetur ; religio sancta con-
 temptui

temptui habeatur; & divinissima Sacramenta crebrius deridiculo exponantur.

3. Quis exprimat, quæ damna indoctus Parochus populo Christiano accersat? Unde enim errores, hæreses, superstitiones, vanæ observationes, tanquam pestes cultûs divini sinceritatem inficientes profluxêre? Unde corrupti Laicorum mores, unde injustitiæ, adulteria, sacrilegia, aliâque sexcenta flagitia promanavêre? Nonne ex hac scaturigine, quod nec ritè doceantur, nec paternè moneantur, nec cordatè arguantur; & pro pane lapidem, pro pisce serpentem ab ignaris & autoritate carentibus Pastoribus accipiant? si ignorans ignoranti, *si cæcus cæco ducatum præstet, nonne ambo in foveam cadunt?* Matth. 15.

4. Denique cui inscitia istiusmodi gravius detrimentum parit, quàm ipsimet Sacerdoti? Etenim, *Vir peritus anima sua suavis est.* Eccli. 37. 22. At imperitus sibi semper infestus, nullam animi quietem, nullam conscientiæ pacem experitur, in omnibus propè actibus suis dubius fluctuat, illic sæpenumero trepidans

pidans timore ubi non est timor. At *vir sapiens hereditabit in populo honorem* Eccli. 37. 27. Quem verò honorem, quam authoritatem vir illiteratus habebit apud subditos? quot in functionibus sacris defectus committit? quot iudiciis erroneis & consiliis inauspicatis incautos decipit? quot sacrilegiis se nescius implicat? à quibus tamen insciã suã nullatenus excusatur? De quo jure Deus per Prophetam questus est: *Speculatores ejus cæci omnes, nescierunt universi, canes muti non valentes latrare, dormientes & amantes somnia: ipsi Pastores ignoraverunt intelligentiam* (inde vitia, inde scelera) *omnes in viam suam declinaverunt, unusquisque ad avaritiam suam, à summo usque ad novissimum. Venite, sumamus vinum & impleamur ebrietate; & erit sicut hodie, sic & cras & multò amplius.* Isaia 56. n. 10. 11. 12.

Reverendissimi, Admodum Reverendi Domini, Quis igitur damnis ad eò enormibus bene perpensis, si scientiæ necessariæ defectum in se deprehenderit, ausit deinceps studia negligere, libros ab-

abjicere, Instructores refugere ; & vel otio pernicioso se dedere , vel reculis impertinentibus nobilissimum tempus inutiliter terere ? Quis ausit, contra conscientiaē stimulum tantæ Ecclesiæ , proximo & sibi ipsi detrimenta accerlere ? Enim verò verissimè S. Chrysostronus Epist. 2. ad Olymp. *Unum è maximis Ecclesia infortunis esse asserit ; Si pro Pastore Lupum , Prædonem pro Governatore , Carnificem pro medico accipiat.* Horret quidem hæc aut animus cogitare aut calamus referre ; at ipsimet sententiam pronunciate : An non talis est Sacerdos ignarus ; qui cum nec pascere, nec dirigere, nec sanare noverit ; *Tantis obest , quantis præest*, ut loquitur S. Bernardus Epist. 137? cùm enim damna , quæ animæ, corpori ac bonis infert, non terrena & temporalia , sed cœlestia & æterna sint : quis eum omni lupo , Prædone , Carnifice deteriorem esse inficias jerit ?

C A P U T III.

De officiis & emolumentis docti Sacerdotis.

Angelus enim Domini Exercituum est.
Malach. l. c.

MAGNA Deus, hisce Malachiaë verbis, officia & emolumenta ab intelligente Sacerdote referenda, insinuat: Si enim *Angelus Domini* est, & Angelus nuntium sonat: Sacerdos Nuntius est, seu ut vertit Tigurina, *Legatus est Domini Exercituum*. Quanta dignitas! Legatus est, inquam, tam populi ad Deum, quàm Dei ad Populum; velut utriusque internuntius, mediator & sequester deferens mandata Dei ad Populum, ac populi preces & vota ad Deum. Quemadmodum autem D. Chryostomo teste hom. 2. in ep. ad Rom. Legatus non aliud, nisi Principis se Legantis voluntatem annuntiat; eique nihil addere, nihil demere valet; ita & Sacerdos studio

dio diligenti Libros divinos & sanctos
scrutatur, ut voluntatem Dei probè co-
gnitam, populo fideliter proponat: Et
tanquam Angelus inter homines, tan-
quam Magister inter Pueros, tanquam
Pastor inter animalia versetur; præcipuè
verò terna hæc munia, Angelorum mo-
re, inter eos exerceat, quæ S. Dionysius
Areopagita de cœlesti Hierarchia enu-
merat: scilicet *Purgare, illuminare, per-
ficere.*

I. Officium, emolumentum, & fru-
ctus primus Sacerdotis intelligentis est,
animas sibi commissas à peccatorum
sordibus *Expurgare*; singulisque pecca-
torum morbis alexipharmaca opportu-
na præscribere. Quod ut felicius asse-
quatur; cogitet se à Deo mitti tanquam
Medicum ad sanandum languidos, pa-
ralyticos, cæcos, claudos, aridos, &
oppressos à Diabolo; imò cogitet totum
sibi creditum oppidum, pagum, parœ-
ciam, amplum quoddam esse Nosoco-
mium seu valetudinarium; plurimis æ-
gis non uno, sed maximè variis, peri-
culosisque morbis refertum. O quanta

hîc opus est vel excellentissimi Archiat-
tri scientiâ & experienciâ ! Videas enim
hos inter nonnullos, qui sanitati pristinæ
restitui velint ac possint; alios repe-
rias morborum spiritualium numero &
incurfu adeò debiles & fractos, ut vix
manu contingi sustineant: alios cernas
à Medico ac medela ita averfos, ut licet
sanari queant, penitus tamen renuant:
alios denique offendas, tanquam phre-
neticos; qui nec se infirmos esse sentiant,
nec incolunitati reddi cupiant.

Vides opinor, ô Pastor! ô Medice
animarum! quantæ molis & periculi
negotium tibi incumbat: Quis vel Hy-
pocrates vel Galenus spiritualis hîc non
paveat? Quanta hîc requiritur scientia,
ut morbos tam apertos quàm latentes
dignoscas? Quanta charitas & notitia,
ut *omnibus omnia* fias, & volentibus, no-
lentibus pharmacum conveniens præ-
scribas? Quanta experientia, & virtus;
ut dum contagiosos curas, ipse nullo
contagio te inficias? Quanta se animan-
di & confortandi praxis, ut animum
non despondeas, officium curandi sus-
ceptum

ceptum non deferas , nec de ullo unquam licet perditissimo spem abjicias ; sed in Deum, cujus Ministrum & instrumentum agis, fiduciam inconcussam reponas ?

Legatur si placet S. Chrysostomus L.

2. & 3. de Sacerdotio & S. Gregorius 3. p. Pastoralis. qui in hoc argumento sunt tori.

2. Alterum officium, emolumentum & fructus Eruditi zelosique Pastoris est ; oves curæ suæ traditas *illuminare* ; ignorantiae nebulas discutere ; in tenebris & umbrâ mortis sedentes , scientiæ & virtutis splendore collustrare.

Circumspicite, obsecro, DD. Confratres, mundum propè universum, Asiam, Africam, Americam, & ipsamet Europam ; & nisi ipsi cæcutiveritis, eum cæcitate percussum, & horrendis ex ea ortis sceleribus obrutum conspicietis. *Totus mundus in maligno posuitur est*, scribit S. Joannes 1. ep. c. 5. 19. Quam verò malignitatis hujus radicem esse existimabimus ? clarissimè eam indicat Oseas Propheta cap. 4. 1. dum ait ;

Non est scientia Dei in terra. Sed quid, inde? inde cæcitas, inde omnium scelerum colluvies; mox enim subdit: *Non est veritas, non est misericordia: sed maledictum & mendacium, & homicidium & furtum & adulterium inundaverunt, & sanguis sanguinem tetigit.* Id est cædes cædi, turpitudine turpitudini, peccatum peccato accumulatur. Omnium verò horum origo est, quia *non est scientia Dei in terra*: scilicet scientia practica, cum Dei timore, amore, cultu & obedientia conjuncta; quâ mortales Dei Numen, Bonitatem, Providentiam, Justitiam, vindictam cognoscant, æstiment, & venerentur. Ecce quantus hîc campus, quantus fructus colligi potest! quanta messis! Utinam operarii forent non pauci!

Quod si ad particularia descendere lubet; lustrate in circuitu universos, & inspicite non obiter singulos, summos & infimos, nobiles & ignobiles, doctos & indoctos, Viros & Fæminas, Juvenes & Virgines, & quàm exigua sit scientia Dei in terra, luce meridianâ clariùs perspicietis.

ſpicietis. Quàm enim ex omnibus hiſce pauci ſunt, qui Deum practicè cognofcant; id eſt, qui ejus Majeſtatem & Providentiam, ejus Potentiam, Sapientiam & Bonitatem bene apprehendant, atque ut par eſt, æſtiment, timeant, colant, ament, & revereantur? Quam pauci ſunt, qui ejus juſtitiam impioſ æternis ignibus plectentem; pios gloriâ æternâ præmiantem probè intelligant, ei unicè placere ſtudeant, virtutibus ſerio vacent; vitiis conſtanter abſtineant? Quanta proinde à vobis hinc colligi poſſunt merita? quanta fabricari gloriæ corona, ſi officio veſtro ſtrenuè fungamini?

Reverendiſſimi, Admodum Reverendi Domini: ô ſi Angelorum inſtar, has mortalium tenebras diſſipare, veræque Dei ſcientiæ radiis, ſi non omnes, ſaltem nobis commiſſos perfundere poſſemus! O ſi hac practicâ Dei cognitione illuminare liceret mundi Reges, Principes, Magnates, Duces Proceres! quàm longè aliter vitam ſuam inſtituerent; quàm longè meliùs populoſ ſubjectoſ, provinciâſque gubernarent? O

si hac practicâ Dei notitiâ imbuere fas
 esset tot illustres animas, tot Comites ,
 Barones, Nobiles; profectò eorum vi-
 vendi ratio, non in politicis, politisque
 cæremoniis , aut phaleratis verborum
 lenociniis consisteret ; nec tam notabili
 veræ devotionis, pietatis, & rerum æter-
 narum æstimationis defectu laboraret !
 O si hac practicâ Dei scientiâ in Viris
 amplissimis, Consultissimis, Clarissimis
 magis vigeret ; quanto ferventiùs, justi-
 tiam, cujus Sacerdotes audiunt , cole-
 rent ! atque ex Bartolo & Baldo in spe-
 ciem textus allegare refugerent ! O si
 hoc lumen practicum, fortiùs Mercato-
 rum, Civium, Militum, & colonorum
 oculos perstringeret, quàm longè aliam
 vivendi methodum inirent ! quàm longè
 ab eis furta, mendacia, doli, fraudes ,
 luxuria, invidia, acedia, aliâque scelera
 exularent, non sine maximo animarum
 innumerarum lucro & emolumento !

3. Tertium officium , emolumentum & fructus Sacerdotis scientiâ virtu-
 réque insignis est ; animas perfectionis
 desiderio succensas *Perficere*, & ad per-
 fectionis

fectionis culmen perducere. Utinam Domini Confratres nobilissima hæc scientia, & sapientia cœlestis in cordibus nostris resplenderet; quâ & nos ipsos, & nobis concreditos ad veram perfectionem elevaremus! Et sanè id postulat officii nostri ratio; id æterna Veritas à nobis requirit: Omnibus enim nobis inculcatum est sanctimonix Christianæ studium; omnibus dictum est: *Estote perfecti, sicut Pater vester cœlestis perfectus est.* Matth. 5. Omnibus dictum est: *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo,* Matth. 22. Omnibus dictum est: *Oportet semper orare, omnibus renuntiare, animam suam odisse, injurias patienter ferre, dignos pœnitentiæ fructus facere, per angustam portam intrare; in omni conversatione sanctos esse.* Hæc oportet nos facere & docere: & qui fecerit & docuerit, magnus vocabitur in regno calorum. Matth. 5. 19.

Hæc evangelica perfectio, vera est Sapiencia, sed mundi affectis ignota, imò stultitia est; & tamen magnum Dei donum est. Hæc est drachma illa Evan-

gelica, à paucis cognita, à paucioribus
 quæfita, à paucissimis reperta, & tamen
 beatitudinis æternæ pretium est. Lucæ
 15. Hæc est margarita illa pretiosa, quam
 qui invenit & cognoscit, ita æstimat &
 amat; ut venditis omnibus eam compa-
 ret. Matth. 13. Hic est thesaurus ille
 absconditus, ab oculis innumerorum
 mortalium; utinam non etiam quorun-
 dam Sacerdotum; & tamen omnibus
 mundi opibus infinitè præstantior: Et ut
 paucis multa complectar, hæc perfectio
 est arrha salutis & pignus regni cœlestis,
 Est amicitia, cognatio, unio animæ cum
 Deo & beatitudo, quæ in terris haberi
 potest ineffabiles homini divitias, deli-
 ciasque accumulans.

Reverendissimi Admodum Reve-
 rendi Domini; Si hanc perfectionem
 Dominus Christus desiderat ab omni-
 bus, quantò magis à Sacerdotibus &
 Pastoribus ministris suis personam suam
 sustinentibus; ut & ipsi hæc scientiâ san-
 ctorum & sapientiâ cœlesti splendeant,
 & sibi commissos eadem illuminent?
 Quâ verò ratione alios illuminabunt,
 qui

qui ipsimet luce scientiæ carent ? quomodo margaritam pretiosam , thesaurum absconditum , aliis patefacient , quem ipsi ignorant ? quomodo hujus cum Deo unionis pretium & æstimationem aliis inculcabunt , qui eam ipsi nec æstimant, nec obtinere satagunt. Unde verò lucem & æstimationem ejus obtinebimus ? 1. Ex oratione. *Invocavi & venit in me Spiritus Sapientie. Sap. 76.*
 - 2. Ex meditatione. *In meditatione mea exardescet ignis. psal. 38. 3.* - 3. Ex lectione : *Declaratio sermonum tuorum illuminat. psal. 118. 130.* - 4. Denique ex studio diligenti : *Vacate & videte. psal. 54. 11.* Vacemus igitur studiis & videamus , ut cognoscamus , & cognita æstimemus , æstimatâque cum maximo spirituali lucro aliis communicemus.

DIGRESSIO

Ad Sacerdotes curam pastoralem non habentes.

V Ideo mihi hîc audire Sacerdotem quempiam ista mihi oggerentem :

K 6

Equi-

Equidem non eâ mente characterem Sacerdotalem suscepi, ut animarum curæ & Sacramentorum administrationi me implicarem: sufficit mihi, statis diebus ad aram facere; & psalmos Davidicos cum aliis in Choro decantare; de cætero in pace & quiete Deo servire cupio, ac bibliothecas, sublimiores scientias & Doctorales laureas, libens aliis relinquo. Ita ille. Audio. Itane verò? An non cogitas, ô Sacerdos Domini! Te Clericum, Ecclesiasticum & quidem sacerdotio initiatum esse? adeoque & te esse Angelum Domini Exercituum, Dei ministrum, Nuntium & Legatum! Sancta simplicitas & rusticitas, ut loquitur D. Hieronymus, sibi solùm prodest: at, an hoc Ministro Christi sufficit?

Minister Christi es, ô Sacerdos! sic enim Malachiae verba Interpretes Chaldaeus vertit: *Minister est coram Domino Exercituum*, quomodo autem debite ministrabis coram Domino, si ea quæ ad ministerium tuum pertinent, aut omnino non, aut non exactè callueris?

Minister Christi es, ejusque vices gerens in celebrando & offerendo divinis-
simo sacrificio: quomodo verò illud ut
par est, offeres; nisi materiam, formam,
attentionem, intentionem, applicatio-
nem, aliáque supradicta, studio dili-
genti intelligere laboráris.

Minister Christi es, & vice populi, ad
laudes Domino decantandas destinatus
instar Angeli [Angelorum enim est lau-
dare Deum, ut ait S. Basilius] ut velut
illi in cœlo, sic & tu in choro, concinas:
*Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus
Deus Sabaoth.* Quomodo autem sapi-
enter & intelligenter psalles, si psalmos
nec intellexeris, nec abdita mysteria eor-
um noveris? Quomodo verò intelli-
ges, Si Augustinum, Bellarminum ali-
osque Interpretes non studiosè evolve-
ris?

Minister Christi es, Angelus es, ma-
jorem Angelis à Deo potestatem adeptus:
quantâ igitur virtute, quantâ cha-
ritate, & perfectione te conspicuum esse
convenit? Unde verò illarum notitiam
hauries, si libros asceticos de virtutibus

& perfectione tractantes non perlegeris ? adeoque nec virtutes , nec earum actus , nec objecta nec motiva nec discrimen à vitiis , dignoscere didiceris ?

Minister Christi es ; Deique Legatus ; nullane à liberalissimo Numine talenta consecutus es , quibus legatione fungaris , animasque lucreris , vel catechesin tradendo , vel verbum Dei prædicando , vel domi privatim instruendo , vel ad bonum cohortando , vel à malo abstrahendo , vel cum aliis utiliter conversando ? Itane gratias & facultates in Ordinis sacri susceptione collatas negligere , licitum arbitraberis ? Et siquidem vel unicum talentum obtinueris , quò ferres in die Iudicii confusionem illam quando mnam tuam in sudario repositam , odiosamque proferens , à supremo Iudice audies : *Serve nequam , quare non dedisti pecuniam meam ad mensam ; ut ego veniens cum usuris utique exegissem illam , Aufferte ab illo Mnam.* Lucæ 19. 23.

Minister Christi es denique ; Non oportet , fateor , te Authoritate propria
my-

mysteriorum Dei dispensationem tibi
 arrogare; sed an non paratum, disposi-
 tumque te esse oportebit; ubi Prælati
 tuus, cui reverentiam & obedientiam
 pollicitus es, injungere voluerit? Verum
 demus Episcopum hac in parte tecum
 connivere, nec ad ullam te Sacramenti
 administrationem urgere; nullusne ex-
 tremæ necessitatis casus contingere po-
 test, quo non solum possis, sed strictè
 tenearis moribundo Sacramenti cujus-
 piam collatione opitulari? Infantulus
 quispiam de vita periclitatur? adultus
 quidam morbo repentino ad ultimum
 vitæ spiritum redigitur: lethali vulnere
 fauciatus, aut casu improvise oppressus,
 aut lapsu ex alto collisus, animam mox
 acturus creditur; nec alius adest sacer-
 dos, nec accersiri potest præter te, qui
 nullatenus Sacramentis administrandis
 immisceri te velle professus es, ideoque
 ad hujusmodi ministeria spectantia scire
 neglexisti; quid obsecro casu isto occur-
 rente, ages? in quas angustias te cum
 moribundo redactum conspicias, cum
 Sacramenti administrandi nec materiam

nec

nec formam , nec alia ad validam , licitamve administrationem , tam ex parte tua quàm ex parte moribundi , requisita didiceris , aut penitus ex studii defectu , oblivioni tradideris ? Cernis igitur , ô Sacerdos ! licet te ad animarum curam non destinatum asseras non tamen studendi onere penitus esse liberum ; sed eodem quoque obstrictum teneri te studiis Ecclesiastico convenientibus , operam navare ; quo & salutem ac perfectionem propriam & alienam procurare , Deoque officii sacerdotalibus debite deservire valeas : ne eveniat tibi quod Deus per Oseam c. 4. 6. minatus est : *Quia tu scientiam repulisti , repellam te , ne sacerdotio fungaris mihi.*

EPILOGUS.

QUæ cum ita sint , Domini Fratres , patet , quanta sit necessitas quanta utilitas , ut juxta Canonem modo expositum , omnes & singuli , præsertim Curati contentur non obiter scire , sed comprehendere & penetrare ea ,
 quæ

tam ad sui, quàm aliorum directionem & instructionem pertinent. Quod si è jam dictis cognoverimus ; restat ut, si scientiæ necessariæ defectum in nobis deprehenderimus , serio ad studia animum adjiciamus ; & quod in scientia scripturæ Theologica, Morali, Polemica, Ascetica vel Ecclesiastica nobis deest, sedulò comparare allaboremus. Studeamus igitur sed purissimâ intentione gloriæ divinæ ; studeamus sed æternitati , non vanitati : Studeamus sed omne studium nostrum sit sanctum ; quale postulat Apostolus ad Titum c. I. *Ad agnitionem Veritatis , qua secundum pietatem est , in spem vite aeternæ, & jungamus cognitioni amorem ; ad similitudinem Verbi æterni , quod procedit à Patre , non tanquam Verbum solùm , sed tanquam verbum spirans amorem ; ita & scientia nostra non sit sola scientia ; sed scientia spirans charitatem, reducendo cognitionem ad affectum.*

Studeamus, ne ex defectu scientiæ damna ingentia nobis , aliisque accersamus ; cùm clarè viderimus, nos absque scientiæ

sciētiæ adminiculo ; nec infideles instruere , nec Hæreticos reducere , nec Rudes Christianos informare , nec peccatores à vitiis abstrahere , nec animas perfectionis avidas per semitam perfectionis posse deducere. Quodsi , his non obstantibus , studia neglexerimus ; quâ ratione , præter dicta , alia complura damna evademus ? Quomodo coram supremo Numine defendemus , quod ex ignorantia nostrâ , Dignitas sacerdotalis ignominiâ afficiatur , Populus Christianus in erroribus , superstitionibus & sceleribus relinquatur ; nosque ipsimet , in dubiis , angoribus , scrupulis , defectibus & non rarò in sacrilegiis miseri hæreamus , & inglorii , rudésque in otio confenescamus.

Studeamus strenuè , ut munus Angelicum , munus Nuntii & Legati ritè obeamus , optatósque sciētiæ sacræ fructus copiosè referamus. Quantum emolumentum est animas nosse à vitiis purgare , & ab innumeris animæ morbis dextrè liberare ? ut non æternùm pereant sed habeant vitam æternam ?

Quantum

tum emolumentum est , omnis statûs homines in tenebris & umbra mortis ambulantes , divinæ gratiæ ope illuminare , & practicâ Dei cognitione , imbueri , quo Deum O. M. ut par est , æstiment , colant , timeant , ament , & debitis obsequiis honorent ? Quantum emolumentum est , scientiam Sanctorum , scientiam spiritûs probè callere , quâ & nos ipsos , & proximos nostros , ad montem perfectionis feliciter perducamus ; & acquisitis sublimibus virtutum gradibus Deum totâ æternitate quàm maximè glorificemus ?

Nec Sacerdotes curâ animarum carentes , studiis sese eximant , verùm omnia ad sacrificii , psalmodiæ Sacramentorum in necessitate administrandorum scientiam & experientiam & præcipuè ad scientiam spiritûs pertinentia , intelligere studeant , tum ne otio contabescant , tum ne talenta à Deo accepta infructuosè in terram defodiant , tum ne nobilissima Scientiâ Sanctorum careant , ne eveniat illis , quod Deus per Oseam c. 4. 6. minatur.

Stu-

Studeamus itaque gnaviter DD.
 Confratres, ne quidquam, ad officium
 nostrum spectans ignoremus: *Si quis
 ignorat, ignorabitur: 1. Cor. 14. 38.*
 Dicamus in terris, ait S. Hieronymus,
 quorum scientia perseverat in cœlis. Sic
 stude, suadet idem S. Doctor, tanquam
 semper victurus, sic vive tanquam sem-
 per moriturus. Sic ergò vivamus, sic stu-
 deamus, legamus, scribamus, cum
 Zeuxe pingente æternitati, & scientiis
 acquisitis ad gloriam Dei ac salutem a-
 nimarum, sic utamur; ut in nobis Pro-
 pheticum promissum impleatur: *Qui
 autem docti fuerint, fulgebunt, quasi
 splendor firmamenti: & qui ad justitiam
 erudiunt multos, quasi stellæ in perpetuas
 æternitates. Dan. 12. 3.*

CANON IX.

Habitu utantur communi, simplici,
 honesto & modesto; studeant place-
 re moribus, non vestibus.

EXPOSITIO

Sponsa in Cantico Canticorum, Christi Sponsi, pulcherrimi, consortium ambiens, & ab eo amari unice desiderans, seipsam unâ atque eâdem verborum serie, de nigredine & venustate commendat: *Nigra sum*, inquit, & *formosa Filie Jerusalem, sicut Tabernacula Cedar, sicut pelles Salomonis.* Cant. i. 4. At, ô Sponsa, nonne nigredo potius esset à te silentio suppressenda, quæ ipsam pulchritudinem obfuscat, & decorem corporis ex amœno colore & debità membrorum proportione confurgentem non parùm extenuat? Color atter in scœmina apud Æthiopes forsitan habetur in precio; sed Sponsa in Candidorum regione nata, quo pacto colorem nigrum cum pulchritudine junctum, in sui laudem commemorat? Verùm enim vero, si rem penitus inspiciamus, haud erit difficilis expositio, cum Sponsa de diversis sermonem instituat; quando nimirum de corporis nigre-

gredine, ac de mentis pulchritudine se deprædicat: tanquam si diceret: Corpore quidem sum nigra & squalida; sed mente pulchra sum & decora, *Sicut tabernacula Cedar*, seu tentoria Arabum, quorum Cedar Ismaëlis Filius, Pater exitit; quæ eum identidem locum mutant & per deserta ac inuia ferantur, foris coriaceâ & subnigrâ pelle squallent; intus autem divitias & elaboratam pulchritudinem continent. *Et sicut pelles Salomonis* seu tentoria foris deformia, intus formosa sunt; dum magnam auri, argenti & gemmarum copiam, & immensam cortinarum pulchritudinem, atque ipsum Regem Salomonem intus quiescentem, vilibus sagis & ciliciis cooperiunt; ita ego, ait sponsa, *Nigra sum, sed formosa.*

Reverendissimi, & Admodum Reverendi Domini Confratres, Anima sancta, anima iusti, anima Sacerdotis, Sponsa est Salvatoris: quæ ut Sponso cœlesti placeat, *Nigra sit & formosa*; Nigra in corpore, sed candida in anima; fusca in veste, sed formosa in mente; atra operi-

mento

mento membrorum corporis ; sed pulchra ornamento morum & virtutis ; *Sicut tabernacula Cedar & pelles Salomonis*. Atque hoc ipsum est, quod Canon nonus Confraternitatis nostræ celeberrimæ præscribit : ut scilicet mores & vitam pulchram, justam, sanctamque reddant ; & nigredo vestis ac modestia cultûs, veluti operimentum virtutis, ac murus sanctitatis, eandem contegant, tueantur atque conservent. Quod utrumque, ut prompto, libentique animo, & corde toto amplectamur ; auctoritates & rationes solidas tam de vestibus, quàm de moribus, producemus.

CAPUT I.

DE VESTIBUS.

Prima Encomii Sponsæ pars est, nigredo : *Nigra sum*, inquit. Laudem hanc meritò sibi quoque Confraternitas nostra laudabilissima vindicat. *Nigra sum* : id est : *Habitu utor, nigro, communi, simplici, honesto & modesto* : quem admo-

admodum status sacerdotalis ac pastoralis exigit; & Canon præfens exposcit: ne verò quisquam ab eo unquam defleat, Divinorum eloquiorum oracula, Conciliorum Oecumenicorum decreta, Sanctorum Patrum monita, & rectæ rationis argumenta, quæ subjungimus, seriò ac sedulò expendat.

§. I.

*SACRÆ SCRIPTURÆ
ORACULA.*

Si verbi divini Codices pervolvamus, Exempla Christi, quæ moveant, Apostolorum monita, quæ doceant, & Prophetarum minas, quæ terreant, atque à luxu & vanitate vestium deterreant, inveniemus.

I. Quid enim obsecro, Dominus & Salvator noster, tum per se docuit, tum per Apostolos suos sæpius ingessit; quàm mundi gloriam spernere, fastum sæculi calcare, vitæ superbiam fugere, superflua refecare; & paupertatem spiritûs ex
animo

animo sectari ? Ut verò doctrinam hanc
 suo firmaret exemplo ; ipse nasci voluit
 in stabulo, reclinari in præsepio, pannis
 involvi, ac vitæ totius decursu, domo,
 lectulo, omnique ferè humano solatio
 destitui. *Vulpes*, inquit: *foveas habent*,
 & *volucres cæli nidos*, *Filius autem ho-*
minis, *non habet, ubi caput reclinet.*
 Matth. 8. Si verò hæc amplexus est Do-
 minus, quid faciet servus ? si hæc Sacer-
 dos summus, quid infimus & minister
 ejus ? Tu ipse, Sacerdos Altissimi, fer
 sententiam: an non quò longiùs abil-
 lustrissimo hoc perfectionis omnis pro-
 totypo in vestitu, domo, supellectile
 recedis ; eò omnis sanctitatis speculo
 dissimilior, & mundo, ejusque affeclis
 conformior evadis ?

2. Præclarè sanè modestiam hanc à
 Christo hausère Apostoli, eamq; ad po-
 steros suos, tum verbo, tum exèplo trans-
 misère: *Habentes, inquit eorum unus, ali-*
menta & quibus tegamur, his contenti
simus 2. Tim. 6. 8. *Quibus tegamur* ait
 Apostolus, non quibus gloriemur, &
 efferamur, cùmque hoc exigat à sæcu-

L

lari-

laribus , quid à sacerdotibus Dei ministris requireret ? Profectò idem Doctor gentium , dum Timotheo Ephesino Episcopo [sub quo & Sacerdos comprehenditur] morum præcepta tradit ; inter cætera , eum esse *Ornatum* desiderat 1. Tim. 3. hoc est , habitu honesto & modesto , qui virum gravem deceat , exornatum , ut S. Chrylostom. hom. 8. in Epist. 1. ad Tim. explicat : *Habitu[m]* [Apostolus] *profectò tunicam undique honestam compositam , significare voluit. Ornatum , non exquisitum intelligas , sed moderatum ; hic enim ornatus habitus est ; ille autem fœdus , seu ut S. Hieronymus ad Oceanum , exponit , moribus compositum ; qui in motu , incessu , habitu , & sermone decorum servet ; quo etiam per corpus , animi moderatio & temperantia elucescat. Amictus enim corporis , & risus dentium , & ingressus hominis , eunt nuntiant de illo. Eccl. 19. 27. Quia videlicet sicut immoderatus risus levitatem , ac pompaticus incessus arrogantiam & superbiam , ita exquisitus corporis cultus utrumque indicat & significat :*

cat : velut optimè notat Clemens Alexandrinus 3. Pædag. C. 11. *Quemadmodum ait fumus ignem , bonus autem color , bonusque pulsus sanitatem , ita etiam talis qui est apud nos amictus , indicat , qualis sit nostrorum morum constitutio.*

3. Nec minæ propheticæ in transgressores modestiæ defunt , primo enim minatur Sophonias c. 1. 8. vaticinans : *Et erit in die hostiæ Domini , visitabo super omnes , qui induti sunt veste peregrinâ.* Impleta est prophetia hæc ad litteram , quando *in die hostiæ* , id est tempore excidii Hierosolymitani , quo urbs hæc à Chaldæis velut victima mactata est ; Judæi veste peregrinâ gentilium , Ægyptiorum , Philistæorum Ammonitarum & Tyriorum induti , in pœnam levitatis & curiositatis suæ visitati & everfi sunt , Implebitur verò tropologicè hoc vaticinium in Sacerdotibus ac Pastoribus Animarum , quando *in die hostiæ* , in die iudicii extremi , *Visitabit Dominus super omnes , qui induti fuere veste peregrinâ* , sive à statu suo alienâ ,

L 2   dum

dum non instar Clericorum Deo sacra-
torum ; sed hominum mundanorum ,
non instar Sacerdotum , sed militum
aut officialium bellicorum, vestitu colo-
rato , variegato , aureisque lemniscis di-
stincto , statûs sui sanctitatem dehone-
stârunt :

Si vero mysticè interpretari velimus :
vestis nostra Christus est , quam in bap-
tismo assumpsimus , secundum illud A-
postoli ad Gal. 3. 27. *Quicumque in
Christo baptizati estis , Christum indu-
istis.* Et ad Ephes. 4. 24. *Induite novum
hominem , qui secundum Deum creatus
est , in justitia & sanctitate veritatis , &
ad Coloss. 3. 12. Induite vos ergo sicut
electi Dei viscera misericordie , benigni-
tatem , humilitatem , modestiam.* Jam
vero , quod si nos non vestem Sacerdo-
tis Christi , sed victimæ orci , non servi
Dei , sed mundi & Diaboli insignia cir-
cumferamus ; si pro misericordia crude-
litate , pro benignitate asperitatem ,
pro humilitate superbiam , pro modestiâ
fastum , & luxuriam vestium induamus ,
an non veste peregrinâ Cacodæmonis

ami-

amicimur? Absit, absit, Domini Confratres. *Sed induimini Dominum nostrum Iesum Christum* Rom. 13. 14. ejusque simplicitatem, humilitatem, ac modestiam: qui enim virtutibus hisce spretis vitia contraria assumit, Antichristum induit.

His deinde accedit, Amos Prophetæ Comminatio, vanitatum sectatoribus horrendum vae intentantis, *Vae* inquit, *qui opulenti estis in Sion & confiditis in monte Samaria. Optimates [Ecclesiæ] Capita populorum ingredientiæ pompaticè domum Israël; qui dormitis in lectis eburneis, & lascivitis instratis vestris bibentes vinum in phialis, & optimo unguento delibuti, & nihil patiebantur super contritione Joseph. Amos c. 6. v. 1.* Heu! quam timendum est, ne qui in mystica Sion, id est in Ecclesia Christi, opibus affluunt, vino, crapulæ & voluptatibus se dedunt, pompas sæculi ambiunt, mundi cultum luxumque requirunt, & quod inde sequi assolet, immisericordiæ vitio laborant, & contritionē id est ærumnas populi publicas, & pri-

vatas non curant, Quam inquam, timendum est, ut audiant quod per Prophetam eundem Dominus jurat : *Iuravit Dominus, detestor ego, superbiam Jacob, & domos ejusmodi [magnificas] & tradam civitatem cum habitatoribus suis l. c. Assyriis eorum hostibus v. 8.* Quam meritò timendum est, ut hujusmodi aliquando pœnitentiam nimis feram agant, & pœ angustia spiritus ingemilcentes dicant, *Quid nobis profuit superbia aut divitiarum jactantia, quid contulit nobis? transierunt omnia illa tanquam umbra & tanquam nuncius præcurrens Sap. c. 5.*

§. II.

CONCILIORUM OECUMENICORUM DECRETA.

Librorum divinorum oraculis luxum vestium damnantibus, varia Conciliorum Oecumenicorum Ecclesiam univetsam representantium Decreta adstipulantur, quæ sæpe numero decem

centem vestitûs cultûsque modum non sine pœnis in transgressores additis Clero præfigunt.

Concilium Nicanum 11. Anno 788. celebratum Canone 2. decernit sequentia, *omnis ornatus corporens, est à sacerdotali ordine alienus, Episcopus ergo & Clericos, qui se splendidis & insignibus vestibus exornant, corrigere oportet: sin autem permaneant, supplicio tradi: similiter & eos, qui sunt unguentis delibati. Et si inventi fuerint aliqui, qui vili modestoque habitu indutos irriserint pœna corrigantur: à superioribus enim temporibus omnis vir sacerdotalis cum moderato & honesto indumento versatur.*

Concilium Agathense Anno 506. habitum Canone 20. fancivit: *Clerici qui comam nutriunt [quid dicturum fuisset de iis presbyteris, qui cum prolixo capillitio ficto, ad ipsum Altare sacrosanctum accedunt] ab Archi-Diacono, etiam si noluerint inviti detondeantur: vestimenta vel calceamenta etiam eis, nisi quæ religionem deceant, uti, aut habere non liceat.*

Concilium Matifconense Anno 581. collectum Canone 3. statuit : ut nullus clericus sagum, aut vestimenta ſæcularia, nec niſi qua religionem deceant, induere præſumat. Quod ſi poſt hanc definitionem Clericus, aut cum indecenti veſte aut cum armis inventus fuerit, à Seniore ita coerceatur, ut triginta dierum in cluſione detentus aquâ tantum & modico pane, diebus ſingulis, ſuſtentetur.

Synodus Quiniſexta Canone 27. ordinavit ut nullus eorum, qui in Cleri Catalogum relati ſunt, veſtem ſibi non convenientem induat, neque in civitate degens, neque NB. iter faciens, ſed utatur veſtibus, qua clericis attributa ſunt, ſiquis autem tale quid fecerit, una ſeptimana à ſegregetur. Omiſſis aliis quam plurimis quæ brevitatis gratiâ præterimus Conciliis antiquioribus, noviffimè.

Concilium Tridentinum ſeſſ. 24. cap. 6. ſic definiivit, oportet clericos veſtes ſuo congruentes ordini ſemper deferre, ut per decentiam habitus extrinſeci, morum honeſtatem intrinſecam oſtendant. Tanta autem hodie aliquorum inolevit

temeritas, religionisque contemptus, ut propriam dignitatem, & honorem clericalem parvipendentes vestes etiam deferant purè laicales, pedes in diversis ponentes, unum in divinis alterum in carnalibus -- Unde Concilium pœnam salutarem addit, ut si tales ab Episcopo moniti, sese non correxerint, ab ordinibus, officiis, ac beneficio, suspensi, etiam fructibus ac redditibus priventur.

O sacer rigor! ô sancta cleri veteris disciplina! ô salutaria conciliorum universalium decreta! utinam à moderno Clero, summo, medio, infimo, absque respectu personarum, servaremini, aut servari juberemini! ô salutare Canones antiqui, utinam hoc ævo quibusdam in locis, cum magno Ecclesiæ damno in defuetudinem non abiretis! & siquidem fortassis id accidat, alibi in aliis, at non hîc in membris laudabilissimæ nostræ Confraternitatis.

§. III.

SANCTORUM PATRUM MO-
NITA.

PAGINIS sacris conciliisque Oecume-
nicis sancti patres & Ecclesiæ Do-
ctores, unanimi consensu, suffragantur,
& luxum, ac vanitatem vestium; in Cle-
ro præsertim linguâ, & calamo acriore
perstringunt. Hos inter.

S. Chrysostomus monitum illud Ec-
clesiastici explanans: *in vestitu ne glorie-
ris unquam* cap. 11. 4. Homil. 2. in E-
pist. 1. ad Timotheum hac ratione dis-
currit. *In amictu vestium ne gloriesis :*
nam tinea ubi pretiosiora illa invaserint
indumenta, hujus te gloria voluptate pri-
vabunt, vides quam incerta, quàmque
instabilis sit hæc vita presentis gloria ;
gloriantur in re, quam vermes & gi-
gnunt & perdunt.

Idem Homil. 30. in Epist. ad Roma-
nos: *Deposito, inquit vilis fœni onere*
[hoc enim est vestium sumptus] ornatum
accipe

accipe cœlestem virtutum. Hic est Ecclesia (& Ecclesiasticorum) ornatus , ille theatrorum ; hic est cœlis dignus , ille equis & mulis : ille & mortuorum corporibus circumdatur , hic in solâ splendet animâ , in quâ habitat Christus. S. Augustinus ferm. 8. de verbis Apostoli scribit. Exterioris hominis ornamenta , quanto magis appetuntur , tanto sunt interioris majora detrimenta ; quanto autem minus appetuntur , tanto magis moribus pulchris homo adornatur. Quare ad modestiam cultûs hortatur , ita ut excessus pariter & defectus evitetur , nam lib. de vita beata idem S. Doctor ait : Modestia utrique dicta est à modo , & à tempe i.e. temperantia , ubi autem modus est atque temperies , nec plus est quicquam nec minus. Medium itaque Clericis tenendum , sita namque in medio virtus , vitium ad extrema rejicitur , ut ea devitent ac fugiant , scilicet & quæsitam venustatem & inamœnam speciem , pœdorem & horrorem insignem ; quamvis in hoc pauci , in illo plures excedere notentur.

Clerici igitur luxum & sordes pariter devitent quod de S. Bernardo referri solet : *In vestibus semper ei paupertas placuit, sordes nunquam.* L. 3. vitæ c. 2.

Verum antiqua est mellei hujus Doctoris querela, quam in Epistola sua 42. hisce verbis insinuat, *Cernitur in nonnullis Sacerdotibus vestium cultus plurimus, virtutum aut nullus aut exiguus : quibus ego si rememorem illud apostolicum : non in veste pretiosa : 1. Tim. 2. vereor ne indignentur.*

Labem hanc suæ etiam ætati inustam gemit & aculeatâ oratione pungit S. Hieronymus Epist. 22. *Omnis inquit his cura de vestibus, si benè oleant, si pes laxa pelle non folleat : animus verò, qui in primis curis esse debuit, ponitur in postremis.*

Sed dicunt aliqui [ut observat & sibi met obicit laudatus ante S. Bernardus l. 3. de conscientia c. 5.] *Num de vestibus cura est Deo, & non magis de moribus ? At forma hæc vestium, deformatatis mentium & morum est indicium, quid enim sibi vult, quod Clerici aliud esse,*

esse, aliud videri volunt? id quidem mi-
 nus castum miransque sincerum; nempe
 habitu milites, quasi clerici, actu nen-
 trum exhibent: nam neque pugnant ut
 milites, neque ut clerici evangelizant,
 cujus ordinis sunt? cum utriusque esse
 cupiunt, utrumque deserunt utrumque
 confundunt: unusquisque inquit Apo-
 stolus in suo ordine resurget: isti in quo?
 An qui sine ordine peccaverunt, sine or-
 dine peribunt? ut igitur hoc infelicitatis
 præcipitium devitet Christi Sacerdos,
 & quivis alius Clero Ecclesiæ adscri-
 ptus; seriò cogitet, secumque perpen-
 dat, quantum hæc pompæ sæculi
 affectatio statûs sui sanctitati repugnet;
 quamque indignum & turpe sit, illum,
 quem gloriari nullatenus decet, nisi in
 Cruce Domini nostri Jesu Christi Gal. 6.
 mundanæ gloriolæ auram ex vano ali-
 quo exteriori apparatu venari,

§. IV.

RATIONUM MOMENTA.

Quod si Sacerdotem nonneminem (neminem ex nostrâ *Confraternitate* futurum confidimus) usque adeo vanitatis studio abreptum reperire sit, ut eum nec verbi divini oracula, nec Conciliorum generalium sancita, nec Patrum sanctissimorum fulmina percellant ac moveant, is valida saltem rationum momenta ad rationis trutinam revocet, si forsan pondere suo ad modestiam nonnihil inflectant resistentem.

Rationem primam vel ab ipsa indumentorum naturâ ac fine desumere licebit: vestimenta enim data sunt, tum in erubescentiâ, tum in infirmitatis humanæ remedium. Ac primo quidem nobis fuerunt in subsidium erubescentiâ concessa, quoniam corpora nostra, adversus animam rebellantia, & contra voluntatem hominis in turpes se motus efferentia, debuerunt, ut sine rubore

in unum multi viveremus, indumentis operiri: ut ex Genesi liquet, ubi post transgressionem de parentibus protoplastis dicitur: *Cumque cognovissent se esse nudos, consuerunt folia ficus, & fecerunt sibi perizomata.* Gen. 3. 9.

Deinde vestimenta sunt nobis propter indigentiam prærogata: quia nimirum æstu fatigati, & frigore afflicti, & imbribus & nivibus, & grandine ac pruina, & aliis inclementiis verberati, debuimus indumentis veluti medicamentis foveri & veluti armis ab ictibus fervorum nostrorum, qui propter peccatum in nos insurrexerunt, utcumque defendi.

Ex his statim, ut facile cuivis patet, consequitur, indumentum esse veluti infamiae notam, miseriae & infelicitatis insigne: si enim in fidelitate erga Deum Dominum nostrum perstitissemus; nec corpus contra rationis imperium in turpes motus præsiliret, nec nos molestia rerum naturalium invaderet, unde nec necessitas vestimentorum accederet aut urgeret. Quid hinc denique inferemus

& concludemus? hoc sane, indumenta exquisitiora parare, & ex illis aut oblectationem, aut honorem quærere, esse manifestè à lege divinâ exorbitare, atque ab honesto fine, propter quem sunt instituta, deficere, quid enim est in re probrosâ gloriari? nisi furis instar ad furcam damnati, de resti collo injectâ sese inaniter ostentare ac triumphare.

ALTERA Ratio maximi sanè momenti ad luxum vestium, aliarumque rerum fugiendum, potenter impellens est, quod bona Ecclesiastica Sacerdotibus superflua, atque in usus superfluos ac vanos insumpta, sint *res aliena, bona pauperum, Patrimonium Christi, Res Dei*. ut clarè testantur Concilium Antiochenum, Toletanum, Aquisgranense, Lateranense, ac Tridentinum sess. 25. de reformat. Item SS. Ambrosius Augustinus, Hieronymus, Prosper, Isidorus Pelusiota & alii quàm plurimi, ac proinde inferunt, ea bona, non in superflua, vana noxiâque esse insumenda; verum in usus pios & proficuos Ecclesiæ Dei ac pauperibus; qui secus fecerint,

eos esse fures, sacrilegos, & Raptores, asseverare non dubitant. Omisiss brevitat^{is} gratiâ aliis, unum audiamus Doctorem mellifluum Epist. 2. ad Fulconem Canonicum Lugdunensem ita scribentem: *Dignum est inquit ut qui Altari deservit, de Altari & vivat, conceditur ergo tibi, ut si benè deservis, de Altari vivas, non autem, ut de Altari luxurieris, ut de altari superbias, ut inde tibi compares fræna aurea, sellas depictas, calcaria de argentata, varia griseâque pellicea, denique quidquid præter necessarium victum & simplicem vestitum de Altari retines, tuum non est, rapina est, sacrilegium est.*

Idem S. Doctor Epist. 42. ad Henricum Senonensem ArchiEpiscopum c. 2. scribit. *Clamant nudi, clamant famelici, conqueruntur & dicunt: dicite Pontifices, in fræno quid facit aurum, nunquid aurum à fræno repellit frigus aut famem? nobis frigore aut fame laborantibus quid conferunt tot mutatoria, vel extensa in perticis vel plicata in manticis? nostrum est quod effunditis; nobis crudeliter sub-*

trahitur, quod inaniter expenditis : & nos etiam Dei plasmatio, & nos Christi sanguine redempti sumus, nostris necessitatibus demitur, quidquid accedit vanitatibus vestris. Hæc quæ S. Bernardus sincerè confidenter & cordatè scribit Archi-Episcopo, quilibet Sacerdos, quem conscientia propria accusaverit, facile sibi adaptaverit.

His verò ritè perpensis, quis erit vel adeo insipiens, & præposterus, ut quod ordinatum est, in erubescentiæ & indigentia remedium, vertat in signum honoris & gloriæ, vel adeo iniquus & inhumanus, ut pauperibus dedita ac necessaria, in usus superfluos vanosque convertat ? præsertim si consideret ; quod, sicut de reliquis omnibus, ita etiam de bonorum temporalium usu atq; expensis, supremo Judici rationem strictam redditurus sit, idque ut ipsemet edixit usque ad novissimum quadrantem.

§. V.

*DE MATERIA FORMA ET
Colore vestium Clericalium.*

QUandoquidem tot authoritatum
& rationum momentis à luxu fa-
stique vestium deterremur , isque in-
tribus potissimum versetur , scilicet ma-
teriâ , formâ & colore , dispiciamus si
placeat , quænam in his observanda , ca-
vendaque videantur.

Materia vestis clericalis , lanea ple-
rumque sit , non bombycina aut serica ,
nisi fortè hanc exigeret singularis quæ-
dam Personæ illustri aut dignitatis ma-
gnæ ratio , cui modum statuet ingenue
mentis decus , ac devota modestia ; quæ
supra sortem assumi , nihil omnino pa-
tietur ; ita ut nihil in eâ lautum sit ac
molle , nihil artificio exquisito stru-
ctum , nihil umbilicis tumidum , nihil
folicante copiâ superfluum , nihil ad sæ-
culi elegantiam compositum ; quivis
enim vel in materiâ , vel in pretio ac ni-
tore

tore excessus, potius ad probrum & dedecus, quàm ad splendorem & dignitatem facere videtur, cum omnibus à naturâ insitum sit, ea odisse ac damnare, quæ seu à personâ, seu à statu aliena judicantur.

Forma fervetur laudabili cleri consuetudini ac dignitati consona & debita, qualis est oblonga & *TALARIS*, ea enim ex primæva Ecclesiæ institutione, ex Sanctorum Patrum placitis, ex Sacrosanctis Conciliorum Lateranensis sub Innocentio II. & Tridentini sess. 22. c. 1. de reform. Decretis introducta, laudata, confirmata, totque sæculorum usu comprobata, ac passim in Italiâ, Hispaniâ, Galliâ, Lusitaniâ, aliisque Regionibus usitata fuit. Hæc auctoritatem & reverentiam Sacerdotibus, atque Animarum Pastoribus conciliat; hæc jam olim à S. Basilio commendata fuit. Epist. 1. ad Grego. ubi ait. Tunica seu vestis *Talaris* cinctu appressa sit corpori & astricta: hæc dignitatem & sanctitatem sacerdotalem illis assiduè ob oculos ponit, atque in officio continet, ne

modestiae limites transiliant; hæc tonsuræ præsertim & *Coronæ* [cujus pro dolor! hæc tempestate quosdam pudor occupat] aliisque insignibus clericalibus sociata, instar lorice est & galeæ salutis, quâ Ecclesiastici tanquam cataphracti Christi milites, contra quasvis mundi illecebras & tentationes tuti, securique procedant, ita ut nec mundus illos allatrare, nec quicquam pudori aut virtuti adversum ab iis efflagitare vel eblandiri præsumat; & quamvis id impudenter attentaret, ipsi tamen præsiidiis hisce muniti, nisi frontem omnino exuerint, aut verecundiæ repagula penitus peruperint, indecorum quidpiam perpetrare non audebunt sacro horrore percussi, ut experientia ipsa comprobat. Quare parum laudandi sunt illi, qui non clericali, sed sæculari curtóque habitu utuntur, non sine nævo aliquo aut probro sui ordinis: Quis enim Clericum, quis sacris initiatum agnoscat, in veste breviori & concisa quæ vix genua contegat? quis in thorace caligisque nudis, qualis etiam conjugato ului esse possint? nemo certè

certè, nemo unus omnium, Clericum esse pronuntiârit, qui solis oculis credat; quî enim pronuntiaret? sanè ut ex velle-re ovis, & è plumis volucris, ita ex veste Clericus agnosci debet. Unde meritò laudabilis *nostra Confraternitas* optat ac desiderat, ut omnia ejus membra, decentem hanc & convenientem *oblongam Talarémve* vestis formam suscipiant.

Color niger sit, *Nigra sum sed formosa* ait Sponsa l. c. Antiquitus Esseni, qui formam quandam religionis habuerunt, soliti sunt, ut ait Josephus albatî incedere; existimantes colorem hunc animi candorem, lætitiâque demonstrare. Verùm quia hic color Dynastarum erat proprius, omnium rerum abundantia, lætitiâ, gloriâ, felicitate florentium, sacro Clericali ordini visus est minùs esse consentaneus.

Quare niger hic color placeat, atque in usu apud Clerum constanti remaneat; quem jam olim Clerici amplexi sunt, teste S. Athanasio, ac per tot sæculorum decursus ad Nos pervenit. Quin & ipse

S.

S. Augustinus fuscam vestem, quam nigellam vocat, fuisse insigne continentiam profitentium indicat. Color hic modestiæ significandæ opportunus, index est luctûs & pœnitentiæ. Visum est, ait *Petrus Cluniacensis*, ad S. Bernardum scribens, magnis Patribus illis, nigrum colorem, magis humilitati, magis pœnitentiæ, magis luctui convenire; Clerici enim mundo mortui, soli Christo Domino nostro vivunt & serviunt. Unde *S. Joannes Climacus* gradu 7. col. 2. ait: Ipsum quoque indumentum tuum te ad exercitium luctûs hortatur: ornnes enim qui mortuos lugent, nigris vestibus operiuntur. Idem confirmat *S. Hieronymus* in Epist. ad Marcellam & alibi, dum vestem fuscam seu pullam, mundo mortuis in usu fuisse insinuat.

Reverendissimi, Admodum Reverendi Domini Confratres; quidquid aliû, minùs laudabiliter faciant, Nos à majorum consuetudine non degeneremus; materiam formam, colorem vestis à scripturâ sacra, Conciliis ac patribus commendatam constanter usurpemus:
hâc

hâc ratione auctoritatem , reverenti-
amque Ordinis Ecclesiastici probè tue-
bimur , nec non , humilitatis, modestiæ,
luctûs , mundique contemptus speci-
men cunctis ad ædificationem exhibebi-
mus : atque à tentationibus ac vanitati-
bus mundi securi munitique perflite-
mus.

CAPUT II.

DE MORIBUS SACERDOTA- LIBUS.

Altera Encomii Sponsæ pars est ,
quòd licet nigra exterius videatur,
simul tamen sit *formosa* interius : id
quod omnibus quoq; & singulis mem-
bris suis optat & vovet *Confraternitas*
nostra: Nigra sint vestibus, formosa
moribus, quibus non mundo, sed Deo
& proximo propter Deum, placere stu-
deant.

Mores ejusmodi Clero dignos præ-
scribit & exigit à Sacerdotibus & vel
maximè ab Animarum curatoribus.

Con-

Concilium Tridentinum sess. 22. c. 1. de reform. ubi ita loquitur : *Sic deceet omnino Clericos in sortem Domini vocatos, vitam, moresque suos omnes componere, ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque rebus omnibus nil nisi grave moderatum ac Religione plenum præseferant: levia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant, ut eorum actiones cunctis afferant venerationem.*

Idem sess. 24. c. 12. de reform. monet. *Vestitu insuper decenti, tam in Ecclesiâ, quam extra assidue utantur: ab illicitis venationibus, aucupis, choreis, tabernis, lusibusque abstineant, atque eâ morum integritate polleant, ut merito Ecclesie Senatus dici possint.*

Ut autem ea, quæ laudabiliter sancita sunt, effectum sortiantur, Idem Concilium Episcopis præscribit; ut & ipsimet morum exemplo præluceant, & subditorum mores distortos emendent: Et primo quidem sess. 25. in Decreto de reform. c. 1. sic legimus: *Episcopi imprimis ita mores suos componant, ut reliqui ab eis, fragilitatis, modestiæ, continentiæ,*

ac qua Nos tantopere Deo commendat
 sanctæ humilitatis exemplar, petere pos-
 sint. Quapropter exemplo Patrum nostrorum
 in Concilio Carthaginensi, non solum
 jubet, ut Episcopi modestâ supellectili &
 mensâ ac frugali victu contenti sint, ve-
 rum etiam in reliquo vita genere, ac tota
 ejus domo caveant, ne quid appareat,
 quod à sancto hoc instituto sit alienum,
 quodque non simplicitatem, Dei zelum,
 ac vanitatum contemptum præ se ferat.

Si hæc à magnis Episcopis & Diocæ-
 sium ampliarum Præsulibus, quid à Sa-
 cerdotibus ac Pastoribus inferioribus
 Synodus sancta requiret? Illa sane de
 his quoque sensum suum mox subtexit,
 inquam *Quæ vero de Episcopis dicta
 sunt, eadem de quibuscunque beneficia
 Ecclesiastica obtinentibus, pro gradûs
 sui conditione, observari decernit.*

Pro correctione vero subditorum ead-
 em Synodus Episcopis injungit se-
 quentia sess. 14. in præmio Decreti de
 refor. *Cum proprie Episcoporum munus
 sit subditorum omnium vicia redarguere,
 hoc illis præcipue cavendum erit, ne Cl-*

rici praesertim ad animarum curam con-
stituti, criminosi sint, neve inhonestam
vitam ipsis conniventibus ducant: nam se
eos pravus & corruptis moribus esse per-
mittant, quo pacto laicos de ipsorum vi-
tiis redarguent? monebunt proinde E-
piscopi suos Clericos in quocunque ordine
fuerint, ut conversatione sermone & sci-
entia, commisso sibi Dei populo praecant,
memores ejus quod scriptum est: Sancti
estote quia & ego sanctus sum Levit. 11.
& juxta Apostoli vocem 1. Cor. 6. nemini
dantes ullam offensionem, ut non vitupe-
retur ministerium eorum, sed in omnibus
exhibeant se, sicut Ministros Dei, ne il-
lud Propheta dictum impleatur in eis:
Sacerdotes Dei contaminant sancta & re-
probant legem. Ezech. 22. Sophon. 3.

Quod si haec à Conciliis Decreta, tum
 ab Episcopis tum à Clericis sanctè ser-
 ventur, hoc pacto ut ait S. Bernardus
 Epist. ad Henticum Archi-Episcopum
 Senonensem. *Erit honorabile ministeri-*
um eorum, illudque honorificabunt, non
cultu vestium, non equorum fastu, non
amplis aedificiis, sed ornatis moribus, stu-

diis spiritualibus , operibus bonis. Deinde Deo sibi que commisso populo Deum timenti placebunt , licet mundo ejusque vanitatibus ac illecebris deditis , fortasse displiceant , ut rectè I. c. Doctor mellifluus monet. Tu inquit Sacerdos Altissimi , uni ex his placere gestis ? mundo an Deo ? Si Mundo , cur Sacerdos ? si Deo , cur qualis populus talis Sacerdos ? nam si placere vis mundo , quid tibi prodest Sacerdotium ? non enim potes duobus Dominis servire : qui autem vult amicus esse mundi , inimicus Dei constituitur . & Propheta : Deus inquit dissipabit ossa eorum qui hominibus placent , confusi sunt quoniam Deus sprevit eos . & Apostolus Si hominibus placerem Christi servus non essem .

His ita quasi in genere de moribus Ecclesiasticorum declaratis atque expofitis , desideratis fortasse , Reverendissimi , Admodum Reverendi Domini , ut quædam de Moribus Clero dignis enucleatiùs , atque in particulari proferamus , & in memoriam revocemus , quo quilibet in eorum studium *alacriori mente*

mente incumbat. Si id placeat prænotandum & recolendum ex Doctore Angelico 1. 2. q. 58. a. 1. *Quod mos duos significet, consuetudinem scilicet & inclinationem naturalem, aut quasi naturalem, ad aliquid agendum.* Deinde quod consuetudo, quodam modo vertatur in naturam, inclinationemque naturali similem efficiat. Atque inde virtus moralis à more nomen traxit, ex quâ D. Thomæ expositione liquet, mores Ecclesiasticos, aliud haud esse quàm consuetudines & inclinationes ad rectè agendum juxta statûs sui exigentiam, sive virtutes morales, ad Cleri perfectionem requisitas, eumque ad actiones Ecclesiasticas pias, virtuosas, sanctasque inclinantes, quales censentur sequentes.

I. Prima virtus, mos, consuetudo, Inclinatio Sacerdote aut Clerico digna & ante omnia necessaria est **CASTITATIS**: sine quâ cuncta ejus opera luto infixa & sordibus quodammodo conspurcata sunt. Hæc autem inclinatur 1. ut Clericus non solum corpus à pollutione carnali custodiat, verum etiam Animam

concupiscentia carnali mundam conseruet. 2. inclinatur in media puritatis, qualia sunt victus parcitas, cultus vilitas, corporis incommoditas, & fuga loci ac temporis impudicitiae opportuni: deinde sensuum omnium, visus in primis & tactus, diligentissima refrenatio, cordisque à vanitatum illecebris, cogitationibus & delectationibus subtractio: denique Christi Domini, Beatissimae Matris ejus, Apostolorum plurimorumque Episcoporum & Sacerdotum sanctitate illustrium in angelica puritate imitatio.

II. Secunda Virtus, Mos, Consuetudo & Inclinatio Clerici, priori subseruiens, & quasi Anima Cleri est *PIETATIS ac verae devotionis*; quâ precibus, psalmis, hymnis Dei laudibus & alloquiis jugiter insistere, & meditationibus contemplationibusque rerum caelestium divinarum & aeternarum sedulo vacare delectetur & inclinetur: *Gustato enim spiritu desipit omnis caro*, ut ait S. Bernardus, cui consentit S. Gregorius discurrens: *Qui terrenarum rerum amore*

more vincitur in Deo nullatenus delectatur. Esse quidem sine delectatione Anima nunquam potest: nam aut infimis delectatur, aut summis: & quanto altiori exercetur ad summa, tanto majori fastidio torpescit ad infima: quantoque acriore cura inardescit ad infima, tanto tepore damnabili frigescit à summis: utraque enim simul & equaliter amari non possunt.

III. Tertia Virtus, Mos consuetudo & inclinatio Clero digna utrique præcedenti opem ferens viresque ministrans est *Temperantia, Abstinencia & Sobrietatis*, quæ eum inclinât, ut affectiones & passiones internas, motus & actiones externas, intellectum & voluntatem, linguam, victum, vestitum, somnum, aliâque secundum rectæ rationis & virtutis præscriptum moderetur; omnia in mensurâ, numero & pondere ordinet, iuxta dispositionis divinæ exemplum: ita ut, quemadmodum S. Albertus M. in paradiso suo loquitur, *Omnis actio nostra, mores & vita sit mensurata, numerata, & ponderata: Hoc est in virtute patris, cui mensura, in virtute filii, cui*

numerus, in virtute Spiritus sancti, cui pondus adscribitur : Omniaque sine superfluitate, sine inordinatione, sine inquietudine & perturbatione à nobis peragantur.

IV. Quarta Virtus mos, consuetudo & inclinatio omni Clerico & Sacerdoti apprimè conveniens est *HUMILITATIS*, exemplo Christi Domini Sacerdotis summi, verbo & exemplo eum docentis: *discite inquit, à me, quia mitis sum & humilis corde*, Matth. 12. Hæc virtus virum Ecclesiasticum inclinet, ut vilitatem, fragilitatem, & nihilum suum identidem sibi ob oculos ponat, gloriam sibi exhibitam contemnat, nec exhibendam appetat, nullum omnino nisi se solum spernat, nulli penitus se anteponat, intimè penetret, quod per se nullam tentationem vincere, nullum opus bonum sine gratia Dei, exercere valeat, infimum locum & officium quantum fas est, quærat, Deo, non hominibus, unice placere desideret, potius subesse quàm præesse eligat, soli Deo gloriam omnem tribuat, se verò despici

&

& contemni ex animo appetat & gaudeat, Christi Domini sui exemplo: *Qui proposito sibi gaudio sustinuit Crucem confusione contempta*, Hebr. 12. 2. Hac via *Humilitatis* Magistro Jesu Christo crucifixo similis & concors evadet, ac requiem Animæ suæ inveniet.

V. Quinta Virtus, Mos, consuetudo & inclinatio Sacerdotis Ecclesiastici est *Mansuetudinis*, quæ eum inclinet ac moveat, ut propter illatas sibi injurias nulla eum amaritudo mentis exacerbet, nullus rancor aut ira eum afficiat, sed omnia æquanimiter sustineat: non irretet, nec irretetur, non noceat nec nocere cogitet, non mordeat, nec mordentes verbis remordeat, sed malis moribus dominetur, & animum Deo quietum semper reservet. Tales enim *Mansueti hereditabunt terram, & delectabuntur in multitudine pacis*. psal. 141.

VI. Sexta Virtus, Mos, Consuetudo & inclinatio Sacerdotis Ecclesiastici est *contemptus mundi* & omnium vanitatum ejus; qui eum inflectat, ut omne Regnum mundi, & omnem ornatum

ſæculi deſpiciat , propter amorem Do-
 mini noſtri Jeſu Chriſti, in cujus Clerum
 & ſortem transcriptus eſt , & mundi re-
 bus temporalibus , divitiis , pompis , di-
 gnitatibus , prælaturis cor non affigat ,
 ab amicis ſeſe abſtrahat, nec generis no-
 bilitatem æſtimet , nec carnis voluptates
 quærat , nec opes appetat , nec culmen
 honoris ambiat , nec ſæculi blanditiis
 mulceatur , nec minis potentum terrea-
 tur , nec vituperio aut laude humanâ
 moveatur , ſed cum Apoſtolo , *Omnia*
arbitretur ut ſtercora ut Chriſtum lucri
faciat. ad Philip. 3.

VII. Septima Virtus, Mos, Conſuetu-
 do & inclinatio Sacerdotis Eccleſiaſtici
 eſt *Miſericordia*, quæ ex priore oritur ,
 eumque inclinet , ut in dando condon-
 nando & ſupererogando beneficium ſe
 exhibeat , buccellam ſuam ſolus non co-
 medat , indigentibus pro poſſe, neceſſa-
 ria ſubminiſtret , injuriam læſus remit-
 tat , non vindicet ; maledictionem pro
 maledictione non reddat ; ſed malum
 in bono vincat , cujuſvis neceſſitatem
 pro viribus ſublevet , ſecundùm Chriſti
 Sal-

Salvatoris nostri consilium : *Euntes autem discite , quid est Misericordiam volo & non Sacrificium* Matth. 9. & *Judicium sine Misericordia illi , qui non facit Misericordiam.* Jacobi 2. 13.

VIII. Octava Virtus vel maxime necessaria Sacerdoti Ecclesiastico non quidem Moralis sed Theologica est *CHARITAS* erga Deum , quæ eum moveat & inclinet , ut Dominum Deum suum ex toto corde , animâ , mente & virtute diligat , idque non pœnæ metu , aut præmii sivè temporalis sivè æterni Spe , sed solum propter ejus summam & infinitam bonitatem , potentiam , Sapientiam , benignitatem , pulchritudinem , providentiam , & dilectionem erga nos æternam , immensam & fidelissimam : Verum non corde tantum vel ore diligit , sed opere etiam & veritate dilectionem demonstrat : ut enim docet S. Gregorius *Probatio dilectionis exhibitio est operis.* Itaque mandata ejus servet , vota impleat , Deum laudet , revereatur , colat , eique fideliter ex timore serviat , *Qui habet mandata mea & servat ea , ille est ,*

qui diligit me, Joan. 14. Et de dilectione Conditoris subjungit dictus S. Gregorius : *Lingua, mens, & vita requiruntur, nunquam est amor Dei otiosus operatur etenim magna si est, si vero operari renuit, amor non est.*

IX. Nona Virtus, habitus, consuetudo & inclinatio Sacerdotis Ecclesiastici est *Charitatis & dilectionis proximi*; quæ eum inclinet & inducat ut proximum suum, amicum & inimicum amet sicut seipsum, id est juxta expositionem Divi Augustini, ut *eum in Deo, ad Deum & propter Deum diligit*, ita ut, sicut unusquisque bonum proprium in corpore & Anima in rebus & honore diligit, sic diligit & proximi: & sicut unusquisque in prædictis omne malum ac damnum odit & fugit, sic pariter & proximi, tam amici, quam inimici, malum oderit & fugiat: nam amantem solum diligere, naturæ est, non meriti, non amantem verò diligere, gratiæ est, & eundem beneficiis ad amorem attrahere perfectionis est. Quare *Sacerdos* Christi exemplo, tam amico, quam inimico in adversis

con-

condoleat , in prosperis ex corde con-
gaudeat , & gratuletur. Contraria verò
odii signa , veluti remis velisque refugiat;
qualia sunt , si cum gravitate mentis
de proximo cogitet , cum tristitia cordis
eum videat , cum amaritudine animi ei
loquatur , aut loqui audiat , bonum ejus
pro viribus impediatur , diminuat , per-
vertat. *Qui non diligit manet in morte.* 1.
Joan. 3. 14. Hæc dilectio est genuina
tessera & nota filiorum Dei & discipu-
lorum Christi : *In hoc cognoscent omnes
quòd discipuli mei estis si dilectionem ha-
bueritis ad invicem:*

X. Decima Virtus habitus , consuetu-
do & inclinatio Sacerdoti Ecclesiastico ,
& in primis Parocho necessaria est *Zeli
animarum* ; qui eum inclinet ac permo-
veat ; ut meditationibus sanctis , ferven-
tibus desideriis , lachrymis , orationibus ,
vigiliis , jejuniis , prædicationibus , ex-
homologesibus , consiliis , doctrinâ , at-
que aliis operibus bonis , pro salute ani-
marum laboret ; exemplo Christi Do-
mini , tanto fervore peccatorum con-
versionem , ac bonorum perfectionem

sitientis, quærentis, circumeuntis, fu-
 dantis, patientis, atque in Cruce mori-
 entis. Purus hic & sincerus *animarum*
zelus Christi & Apostolorum exemplo,
 Sacerdotem inflectat; ut nec lucrum re-
 spiciat, nec munera quærat; nec com-
 modis inhiat, nec honorem ambiat, nec
 propriam delectationem in zeli actioni-
 bus intendat imò nec labores, nec ærum-
 nas, nec adversitates, nec corpus, nec
 vitam propriam curet; ut plures animas
 Christo lucrifaciat, cum Apostolo asse-
 rens; *Ego autem libentissimè impendam*
& superimpendam ipse pro animabus ve-
stris. 2. Corinth. 12. Quàm verò grata
 Deo accidant hæc *zeli* opera, testatur
 S. Dionysius Areopagita, S. Chrysosto-
 mus, S. Gregorius l. 1. in Ezech. homil.
 12. *Nullum quippe omnipotenti Deo tale*
est sacrificium, quale est zelus animarum.
 Ex quibus operibus, veluti concatena-
 tis, universa Pastoris vita contexta est;
 sive studeat, sive celebret, sive catachi-
 zet, sive prædicet, sive ægros invisat,
 sive Sacramenta administret. O quanta
 Sacerdotis felicitas! quanta seges meri-
 torum!

torum! quot occasiones coronarum cœlestium!

Atque hi præcipui sunt (omissis prolixitatis vitandæ gratia aliis) mores Sacerdote Ecclesiastico, & quovis Clerico digni, ejusque statui in primis convenientes ac necessarii, ut munere suo cœlesti ac propè divino rite perfungatur. Quibus si careat, larva & idolum Sacerdotis & Pastoris est; vel ipso ejus nomine indignus; quibus si clareat, Deo optimo maximo & proximo suo placebit, nomen & omen viri Deo sacrati & sancti sustinebit; maximamque auctoritatem, reverentiam, & fructum animarum ad majorem Dei gloriam reportabit.

Quæ cum ita sint *Reverendissimi, Admodum Reverendi ac Venerabiles Domini*; ut Confraternitas nostra laudatissima, instar Sponsæ in Cantico laudatæ, *nigrasit & formosa*, Deoque ac proximo gratissima, duo explicata Canonis puncta fideliter observare conemur.

I. Decernamus, firmiterque statuamus, habitu nigro, communi, simplici,
ho-

honesto & modesto , ut cœpimus, constanter uti : hoc enim, ut vidimus, à Nobis Scripturæ divinæ oracula exposcunt; hoc Conciliorum Oecumenicorum decreta sanciant; hoc sanctorum Patrum monita requirunt ; hoc rationum momenta valida exigunt atque evincunt, Mundo mortui, foro exempti, ac in Clerum fortemque Domini translati sumus; sæculo & pompis ejus renunciavimus ; quid igitur nobis cum mundo & vanitatibus ejus ? Quid gloria ejus inanis ? quid fluxa ejus delectatio nos titillat ? Sacerdotes Dei sumus servitio ejus mancipati, cur igitur nugas profanas quilibet quilibetque non spernimus? Pastores animarum à Deo constituti sumus ; igitur ne ventis & umbris inanissimis nos pascamus. Nunquam induci nos sinamus, ut vel à materia , vel forma, vel colore vestis Clericalis exorbitemus ; nunquam in vestitibus materia aut pretio excedamus ; nunquam formam inusitatam, peregrinam & sæcularem ambiamus , aut curtas conjugatorum vestes portemus ; sed *TALARI* in aliis regnis & Provin-

ciis

ciis consuetâ , contra tentationes muni-
 ente , reverentiâque debitam concili-
 ante induti incedamus : Colorem quo-
 que aureum , cæruleum , rubicundum ,
 aliôsq̃ue sæcularibus familiares , aut mi-
 litares refugiamus , & nigrum luctûs &
 pœnitentiæ indicem , perlibenter geste-
 mus , hoc pacto , Confraternitas nostra
nigra erit , sed formosa , nigra exteriùs ,
 interiùs candida & venusta , ac Deo uni-
 cè chara , grata atque accepta .

2. Studeamus *placere non vestibus ,
 sed moribus* , ut Canon præfens Nos do-
 cuit ; qui animam mirificè exornant , at-
 que apud Deum Angelos & Sanctos no-
 bis gratiam conciliant . Mores Clero di-
 gni , sunt actus & virtutes morales , quæ
 consuetudine & inclinatione acquisitâ ,
 ad varia bonorum operum exercitia mo-
 vent , & excitant ; quales sunt Castitas
 angelica , unicè Clero necessaria ; pietas
 ac devotio tenera ; Temperantia , absti-
 nentia & sobrietas exacta ; humilitas ,
 animique demissio profunda ; mansue-
 tudo agnina , verus mundi contemptus ,
 misericordia larga ac benefica . Charitas

in

in Deum flagrans & propè seraphica ,
Charitas in proximum plus quàm pa-
terna & materna , Denique zelus anima-
rum infatiabilis & infatigabilis , exem-
plo Christi Domini Apostolorum , alio-
rumque Sacerdotum & Clericorum
sanctitate eminentium .

Atque hæc est vestis Sponsæ variegata
& polymita ; deaurata & nuptialis ; ex
omnium morum optimorum filis virtu-
túmque floribus contexta : quâ si in hora
mortis ac supremo iudicii die exornati à
Christo iudice inventi fuerimus , ad
nuptias cœlestes , felices terque beati
admittemur : quod si verò veste peregrinâ,
vanâ, mundanâ contecti , & insuper
atro tetro æthiopibus stygiis simillimo
vitiorum luxuriæ, superbix, avaritiæ, in-
vidiæ, iræ, gulæ & acediæ centone de-
honestati, ac sordidati comparuerimus,
cum fatuis Virginibus audiemus, *nescio*
vos, clausa est janua cœlestis patriæ, fe-
licitatis perpetuæ, & beatitudinis æter-
næ; quæ semel clausa , semper clausa,
nullis annorum millionibus, nullis sæ-
culorū revolutionibus, nullis perenni-
tatis cyclis, unquam ampliùs referabitur.

CANON

CANON X.

IN omni convivio Sacerdotali lectio
Sacra admisceatur.

EXPOSITIO

QUANTUM, ad vitam Clero dignam,
instituentiam, juvet & conferat,
Sacerdotii dignitatem intimè cognosce-
re; ejusque excellentiam, æquâ bilance
ponderare, D. Ambrosius in Libro de
dign. Sacerd. perspicuè insinuat, dum
ait: *Dignum est, ut dignitas Sacerdota-*
lis prius cognoscatur à nobis, deinde ser-
vetur à nobis; ut Psalmographi sententia
queat repelli à nobis: Homo cum in hono-
re esset, non intellexit; comparatus est ju-
mentis insipientibus, & similis factus est
illis. Ne id nobis eveniat, in convivii
præsertim, ubi majora imminent peri-
cula: cognoscant ante omnia, singuli è
nobis, dignitatem suam; sciântque esse
se, *Christi Domini adjutores* 1. Corinth.
3. in procuranda salute animarum. Esse
se

se Salvatoris nostri Ablegatos, pro ipso
 legatione fungentes. 2. Corinth. 5. Esse
 se, *Divinorum mysteriorum*, seu Sacra-
 mentorum, *dispensatores*. 1. Corinth.
 4. *Dei homines*. 1. Tim. 6. *Angelos*. 1.
 Corinth. 11. *Christi amicos*. Joan. 16.
Ejusdem Fratres. Joan. 20. *Quin &*
Deos. *Ego dixi: Dii estis, & filii excelsi*
omnes. Plal. 81. *Deos*, inquam, non
 communicatione naturæ; sed imitatio-
 ne virtutis, & potestatis participatione.
 O quanta dignitas! Quanta status Sacer-
 dotalis super alios eminentia!

Sed audiamus quoque Sanctorum
 Patrum eadem confirmantium ac dilu-
 cidantium testimonia; ut magis in æsti-
 matione sublimitatis nostræ robaremur.
Sacerdotium, inquit S. Chrysof. L. 1.
 de sacer. c. 3. *In terris quidem peragi-
 tur: sed in cœlestium classem, ordinem-
 que referendum est*. Addit S. Clemens
 in consist. Apost. L. 2. c. 34. *Quantò a-
 nima præstantior est corpore: tanto est Sa-
 cerdotium regno excellentius*: Sanctus
 verò Ignatius M. Epist. ad Smyrn. *Sacer-
 dotium, omnium bonorum, quæ in homi-
 nibus*

nibus sunt, apicem nuncupat. Cui consentit S. Gregorius L. 14. Moral. c. 10. Ubi Sacerdotes primam & nobilissimam, membrorum Christi Domini partem esse, pronuntiat. Accedit hifce S. Prosper L. 2. de vita act. c. 2. asserens : Sacerdotes sunt Ecclesie decus, in quibus amplius fulget Ecclesia: ipsi janua civitatis eterne, per quos omnes, qui credunt in Christum, ingrediuntur ad Christum: ipsi janitores, quibus claves datae sunt regni caelorum: ipsi etiam dispensatores regiae Domus. Hujusmodi & alia quam plurima, de Sacerdotii praestantia, exhibent nobis, Sanctorum Patrum volumina. Sed quorsum tam prolixè hæc omnia? Quia dignum est, ait Ambrosius, *Ut dignitas Sacerdotalis prius cognoscatur à nobis, ac benè penetretur: deinde ut servetur à nobis: id est, ut dignitati tantæ probè cognita, & perspecta, vita non dispar respondeat: tantum splendorem, morum turpitudine non obfuscet: statum Angelicum, ac propè divinum, gestus inconditi, actusque belluini in cibo potuque sumendo, potissimum; non contaminent atque defædent.* Si

Si enim Sacerdotes, unà cum operibus suis tanquam arbores cum fructibus, Deo oblati, consecratique existunt: dignum omnino & æquum est; ut non modo in eorum sacrificio & psalterio; in precatone & prædicatione, aliisque spiritualibus; verùm etiam in corporis refectione, in quolibet convivio prandio, cœna, cæterisque adia phoris, peculiari modestia, temperantia, decor, & quidam pietatis, perfectionis, & sanctimonix nitor effulgeat; ne aliàs honotis ac dignitatis suæ obliti, comparentur jumentis insipientibus; & gulâ, crapulâ, ebrietate, cupiditateque indomitâ, prædominante, similes, imò deteriores illis evadant:

Ad hoc cacoëthes, si fortassis alicubi invaluit, abolendum; Confraternitas nostra celeberrima; brevè sed efficacem Canonè decimū suppeditat; ut nimirum *In omni convivio Sacerdotali, lectio sacramis ceatur*. Ubi primo Nomine *Convivii* non solum multorum convictum & epulum, veluti in prinitis & agapis; in enceniis & patrociniis; verùm etiam **Canonici & Vicarii, Parochi & Sacella-**

ni inter se, vel cum Domesticis, vel etiam se solis prandium, cœnamque complectitur.

2. Nomine *Convivii Sacerdotalis*; convivium Sacerdotibus dignum atque conveniens, & nihil à sacratis personis, alienum admittens, intelligit.

3. Nomine autem *lectionis sacrae*; non accipit recitationem librorum, fabulis, nugis, ludicrisque facetiis resperforum, aut historias merè profanas recensentium fastorum; sed lectionem, piam, sanctam, ad ædificationem, perfectionem & salutem propriam, alienamque directam; pro quâ sacrarum literarum monumenta; Martyrum, aliorumque Divorum heroica facinora; & cætera Sanctorum Patrum & Ascetarum illustrium, spiritualia opuscula, uberem materiam suggerunt.

Hujusmodi igitur convivium Sacerdotale, puncta quaterna non solùm veluti ornamenta; sed etiam necessariò requisita videtur exigere; quæ si defecerint, non Sacerdotale; sed sæculare, profanumque mundi assecularum convivium,

vium , jure reputabitur. Quæ sunt mensæ benedictio, frugalitas, temperantia, & lectio sacra. Quæ expositione præsentis duximus declaranda.

C A P U T I.

*De benedictione mensæ Sacerdotalis,
& gratiarum actione.*

Primum, quod Sacerdotibus, in refectione corporis, omnique convivio, observandum venit; est mensæ benedictio: ne sine precatione, ac mentis in Deum, liberalissimum bonorum omnium largitorem, elevatione, velut animantia bruta, ad pastum proruant; aut Nobilium quorundam more, absque crucis venerandæ signo & vix obiter ac præcipitanter, recitatâ oratione Dominicâ, ad mensam properent: sed pietate, attentione, devotione, ac reverentiâ eximia preces consuetas, in mensæ benedictione, persolvant.

Communissimum verò hunc mensæ benedicendi, gratæque piè referendi ritum;

tum; quisnam luculentius docuit; quam ipse Salvator noster Jesus Christus? Dum enim quinque panibus, & piscibus duobus, quinque hominum millia, exceptis mulieribus & parvulis, refocillaturus esset: ut innuit sacer textus: *Aspiciens in cœlum, benedixit, & fregit, & dedit*, Matth. 15. 19. *Accepit Jesus panem, & cum gratias egisset, distribuit*. Joann. 6. 11, More enim suo, prius Patri gratias egit, ac deinde panes benedixit. Non absimili phrasi, Evangelistæ Marcus & Lucas utuntur Marci 6. 41. Lucæ 9. 36. Similia eum observasse legimus, dum panes septem multiplicaret. Marci 8. dum cum discipulis duobus in Emmaus, mensæ accumberet; & dum Eucharistiam sacrosanctam instituturus, benedictionem impertiret; cœnâque peracta, & *hymno dicto* Matth. 26. 30. (aut decantato, ut exponit S. Augustinus in psal. 72.) in montem Oliveti, passionem suam auspicatorum exiret. An non præclarissimo hoc Redemptoris exemplo discimus, nec sine benedictione, ad prandium cœnâque accedere; nec

absque gratiarum actione ab iis pedem
referre?

Equidem non arbitramur è Confraternitate nostra laudabili, quenquam esse, qui antiquissimum hunc ad mensam precandi morem, pietatis defectu, transfiliat: præsertim cum auctores nonnulli Apostolicam traditionem; Sanctus Chrysostomus legem Apostolicam, Ambrosius Catherinus Doctrinam & traditionem Dominicam, Tertullianus priscam consuetudinem Christianam esse, asseveranter affirmant: quæ & insuper lege Ecclesiasticâ, in Concilio Nannensi & aliis non semel statuta fuit: adeoque sunt ex Theologis, qui non absque delicti venialis noxâ negligi asserant. At hoc solum hortamur atque optamus, ut quotquot Confraternitatis nostræ albo inserti sunt eâ, quâ par est, pietate, ac devotione, Deo laudes & grates persolvant, quò fructus illos multiplices reportent, quos sancti Patres commemorant. Sed quosnam illos?

I. Primus benedictionis mensæ fructus est cibi, potûsque, quem sumpturum sumus,

sumus, sanctificatio ; quemadmodum ex verbis Apostoli 1. Tim. 4. 4. colligitur. *Omnis creatura Dei bona est, & nihil rejiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur: sanctificatur enim per verbum Dei & orationem.* Quem Apostoli locum, multi Patres & nobiles Interpretes, de mensæ benedictione intelligunt. S. Anselmus in dictum locum scribit : *Sanctificatur cibus ipse per verbum Dei, quod est in actione gratiarum, & oratione, quæ adjungitur, ne Diabolus per eum noceat.* S. Athanasius in Reg. Virg. *Cibus tuus, ait, & potus tuus, sanctificatus est: per preces enim & sanctiora verba sanctificatur.* Et Origenes Author antiquissimus l. 8. adversus Celsum : *Ubi gratias egimus, pane vescimur, qui utique oratione & precibus, sanctum quoddam corpus conflat; quod sanè sanctiores hos reddit, qui mente integriore hoc ipso utuntur.* Quæ verò devotione, gratiæ illæ reddendæ sint, Idem L, 3. in Job, insinuat : *Cum manducamus & bibimus; fidei memores fuerimus, si terribile nomen ejus invocaverimus, si nosmet-*

ipſos, vel cibum & potum noſtrum, ſigno venerabilis crucis Chriſti ſignaverimus: ſi ad cœlum oculos noſtros levantes dicamus: Qui das eſcam omni carni, das etiam cum benedictione hunc cibum ſumere. Ita Origenes, qui tertio, poſt Chriſtum natum, ſæcũlo, floruit.

2. Alter benedictionis menſæ fructus eſt, ſanitas corporis, omniſque maleficii, ac nocumenti, à Dæmonibus, aut magis corpori humano inferendi, depulſio. S. Chryſoſtomus de oratione poſt menſam, exemplo Annæ Matris Samuelis, inſtituenda, loquens, ſic inquit: *Ubi precatio & gratiarum actio, eò Spiritus ſancti advenit gratia: Dæmones abiguntur, & omnis adverſaria poteſtas diffugit. Idem confirmat paulò ante citatus Origenes l. c. de benedictione menſæ agens: Si dixerimus, cum ſinceritate ad Dominum noſtrum: Tu Domine dixiſti: quia ſi mortiferum aliquid biberimus, tuum invocantes nomen, non erit moleſtum. Tu itaque Domine virtutis & gloria, averte veneficam & iniquam operationem à nobis, & ab omnibus cibis noſtris:*

*stris: nisi enim tua misericordia conser-
vaverit: quomodo possumus effugere tan-
ta pericula ciborum sanè ac potuum, qua
frequenter plùs repunt ac serpunt, quàm
maligna & venenosa bestia?*

3. Tertius benedictionis fructus est;
incolumitas animæ, cupiditatis inordi-
natæ repressio, diabolicæque impugna-
tionis repulsa; ne scilicet hostis stygius
tentationibus suis nocumentum afferat,
gulamque irritet, ut justam cibi potus-
que mensuram excedamus. Innuvit hoc
S. Chrysost. l. c. *Hoc lucrum à foemina
(Anna Samuelis matre) Consecuti sumus
ut sciamus post convivium orare; quis-
quis enim ad hoc preparatus fuerit; nun-
quam in ebrietatem aut vinolentiam in-
cidet, nunquam edacitate distendetur:
sed quoniam expectationem orationis, ha-
bet pro fræno impostam animo, conveni-
enti mensurâ attinget, ex omnibus, qua
fuerint apposita; multaque benedictione,
tum animam tum corpus implebit.*

Quare, Domini Confratres, si fru-
ctus hosce salutare nancisci cupimus;
Christi Domini nostri, priscorumque
Sanctorum exemplo, summâ, quâ pos-

sumus, pietate, reverentiâ, gratique
 animi significatione, & antè, mensæ be-
 nedicamus, & post eam, liberalissimo
 Conditori grates maximas reddamus;
 qui tam largè aperit manum suam, &
 implet omne animal benedictione. O
 quantopere pietatem nostram acueret,
 devotionémque inflammaret, si tot be-
 neficiorum millia, quæ vel in unica pa-
 nis buccella, Deus O. M. nobis exhibet,
 crebrius perpenderemus! Quis ad calcu-
 lum revocet, tantam beneficiorum mul-
 titudinem, quæ intervenit, in specierum
 frumenti, per tot annorum millia, de
 anno in annum, conservatione? Item
 in semente, in incremento, in pluvia
 irrigatione, in solis irradiatione, in venti
 agitatione in messe, tritura, pistura, ho-
 minumque ac jumentorum, ad ea coo-
 perantium conservatione, sustentatione,
 commotione; aliisque innumeris: quo-
 rum similia & in quovis vini ac cerevisiæ
 haustu; & in quovis, oleris, leguminis;
 pomi, carnis, piscisve bolo reperiuntur?
 O quàm ardentés tam munifico largito-
 ri deceret referre grates! O si vel per ri-
 mulam

mulam intueri licuisset, quâ methodo, quâ modestiâ, quo devotionis interno fervore, & exteriore decore, Dominus noster Iesus, vel duodennis in Nazarethana Domo, vel postmodum maturæ ætatis, in grandi illo cœnaculo, mensæ benedictionem, & gratiarum actionem protulisset? Quis sensus, quæ admiratio, quæ pietatis, ac devotionis teneritudo, mentes nostras occupasset? O quid ergo nos tot obruti beneficiis, retribuemus Domino, pro omnibus, quæ retribuit nobis? *In omnibus gratias agite* 1. Thess. 5. *Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate & super exaltate eum in secula.* Dan. 3. *Consistimini Domino, quoniam bonus; quoniam in seculum misericordia ejus.* Psal. 106.

C A P U T II.

De frugalitate mensæ Sacerdotalis.

UT convivium, cœna, prandium, cujusvis, è Sodalitio nostro, presbyteri, Sacerdotale, id est Sacerdote dig-

num evadat, præter orationem & lectionem geminis instructum sit dotibus, necessum est? frugalitate nimirum & temperantiâ; de hâc sequenti; de illa capite præfenti agemus.

Mensam itaque frugalem dicimus, quæ non ciborum copiâ gravatur; non deliciarum & cupediarum varietate instruitur; sed cibus communibus, honestæ Sacerdotum sustentationi congruentibus, adornatur: in qua modestia observatur, lectio sacra haud intermittitur, quæ etiam non ultra modum, in horas complures protrahitur. Ejusmodi olim à primis Christianis convivia & prandia, agapæ dicta celebrabantur; quæ graphicè depingit antiquissimus Tertullianus, Apologetici t. 39. Cæna nostra, inquit, in nomine, rationem sui ostendit; vocatur enim AGAPY id est dilectio: quæ quantiscunque sumptibus constat, lucrum est, pietatis nomine, facere sumptum? siquidem inopes etiam refrigerio isto juvamus. Hæc nihil scurrilitatis, nihil immodestiæ admittit: non priùs discumbitur, quàm oratio ad

Deum

Deum prægustetur : editur quantum
 esurientes capiunt , bibitur , quantum
 pudicis est utile : ita saturantur ; ut me-
 minerint , etiam per noctem adoran-
 dum Deum sibi esse : ita fabulantur ; ut
 quisque Dominum audire. Post aquam
 manulem & lumina ; ut quisque de
 Scripturis sanctis , vel de proprio inge-
 nio potest , provocatur , in medium , Deo
 canere. Hinc probatur , quomodo bibe-
 rit. Æquè oratio convivium dirimit. In-
 de disceditur , non in catervas cænio-
 num , neque in classes discursationum ,
 nec in eruptiones lasciviarum , sed ad
 eandem curam modestiæ & pudicitæ :
 ne qui non tam cænam cœnaverint :
 quàm disciplinam. Hactenus Tertullia-
 nus , qui sæculo secundo , à partu Virgi-
 neo , viguit.

Verùm unde tanta Christianis pri-
 mævis victûs frugalitas ac parsimonia ;
 omnisque in mensa luxûs & redundan-
 tiæ fuga ? non alio , crediderimus , ex
 fonte , nisi ex Christi Domini , Sancto-
 rumque Apostolorum traditione , & ex-
 emplo , quorum primitivus spiritus in

N s eorum-

eorundem pectoribus ad huc calebat. Ad Ducis exemplum miles: *Regis ad exemplum totus componitur orbis.* Canit Claudianus. Quibusnam, igitur epulis, Rex noster in hac mortali vita recreatus fuit? profectó non delicatioribus & exquisitis, quas omnes reiecit, spreuit, contempsit, sed cibo vulgari contentus, fuit; nam, liberâ ipsius electione & providentiâ, non aliâ illi, in pueritia & adolescentia, epulæ sunt appositæ, quæ, quas mater inops, & nutritius faber lignarius, ex paupere penu, apponere sole- ret: tempore autem prædicationis, non lautius quoque habitus fuit: tametsi enim loculos habuit, ac pecuniam non- nullam, à fidelibus oblatam, & Judæ tanquam Collegii Apostolici procura- tori commissam in usus communes as- servavit, nihil tamen ex ea desumpsit; ni- si quod sibi & Apostolis, ad mensam fru- galem, vulgaremque victum, necessa- rium foret: & quidem nonnunquam ita modicum; ut Apostoli præ fame *spis- sas vellerent*, & excerpta inde grana manducarent. Matth. 12. *Quin & in peculii*

peculii defectu, mulieres quædam devotæ, ipsum sequentes, ministrabant ei de facultatibus suis. Lucæ c. 8. Quales, ut S. Evangelista ibi recenset, fuere, *Maria Magdalena, Susanna, Ioanna uxor Chusa, procuratoris Herodis, & alia multa.* v. 3. Quæ cibo parabili, non epulis exquisitis ac sumptuosis, quas repudiabat, ipsum sustentârunt.

Missi deinde ad prædicandum per loca diversa Apostoli ac Discipuli Domini: vestigia Ducis ac Magistri legerunt, nam rejectis lautitiis & deliciis; obviis, vulgaribusque escis, quæ civitates, oppida, pagosve intransibus, & apud alios hospitantibus, offerebantur, contenti fuere; secundum Domini mandatum: *Comedite quæ apponuntur vobis.* Lucæ c. 10. 8. S. Paulus habens alimenta, & quibus tegetetur, his contentus erat. 1. Tim. 6. S. Matthæus Apostolus, teste Clemente Alexandrino L. 2. Pædag. c. 2. solis oleribus & pane vitam toleravit. S. Jacobus Frater Domini, vino & carne abstinuit, teste Egesippo. S. Evangelistæ Marci discipuli, pane, sale,

Hyssopo & aquâ contenti vixere ; ut refert Eusebius. l. 2. Hist. c. 22. Et S. Hieronymus de viris illustribus , probat ex philone. Horum porro vestigiis institerunt primi summi pontifices, Sanctitate conspicui, qui obviis escis, sibi à fidelibus oblatis acquiescebant? quales fuere S. Clemens, S. Pius S. Cajus, S. Marcellus & alij; quos S. Plautilla, S. Flavia Domitilla, S. Lucina, S. Priscilla, S. Pudenciana, S. Praxedis aliæque piæ matronæ, aut Virgines devotæ alebant: ut historiæ Ecclesiasticæ perhibent.

Ab his verò summis Ecclesiæ capitibus, ad Ecclesiæ primitivæ Clerum laudabilis illa frugalitas ac temperantia descendit & transit, quæ in communibus quoque tricliniis (quorum in Cathedralibus æque, ac in Collegiatis Ecclesiis hodiedum extant vestigia) pluribus sæculis perduravit. Refulsit in eo, cum primis S. Augustinus Episcopus, de quo refert Possidonius in vita c. 22. *Eum mensâ usum frugali & parcâ, quæ inter olera & legumina, aliquando carnes, propter hospites, & infirmiores quos-*
que

que contineret. Sanctus quoque Laurentius Iustinianus ad infulam Episcopalem euectus; ut cap. 5. vitæ describitur: *In mensa, non sordida; sed munda, cibo vulgari semper usus; amavit ova, quòd & stomacho amica essent; & voluptatem non irritarent. Nihil appetere aut damnare solitus; quidquid apponeres sumere.* Eapropter Concilium Tridèntinum, ut frugalitatem veterem, passim collapsam, erigeret, atque instauraret; sess. 2. de reform, Hortatur Episcopos, atque in illis, omnes quoque reliquos Ecclesiasticos, Prælatos, Pastores ac Sacerdotes, ut ad pristinam moderationem postliminio revertantur: verba ejus sunt: *Quoniam oportet Episcopos esse irreprehensibiles sobrios, castos, domui sue bene prepositos, hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in mensa servet sobrietatem, moderationemque ciborum.*

Exemplis hisce adèo illustribus, nec non documentis erudita, monitæque; unicè optat & hortatur, boni communis uorum amantissima Confraternitas nostra: ut quotquot in ea Sacerdotali

dignitate initiati sumus ; varium gulæ
 appetitum præ reliquis domare ac ra-
 tionis fræno cohibere; profusionem ni-
 miam, & ciborum redundantiam, cave-
 re nitamur : ne in quenquam nostrum
 intorqueri valeat , quod Innocentius
 Papa III. L. de contemptu Mundi 2. c.
 17. in gulosos depromit. *Gulosis non
 sufficiunt fructus arborum, non genera
 leguminum, non pisces maris, non bestia
 terre, non aves cœli: sed queruntur pig-
 menta, comparantur aromata, & nutri-
 untur altitia. Capiuntur ob escam qua
 studiosè coquuntur que laute parantur,
 officio ministrorum: alius contundit &
 colat; alius confundit & conficit, & sub-
 stantiam vertit in accidens; naturam
 mutat in artem; ut saturitas transeat in
 esuriem: ut fastidium revocet appetitum,
 ad irritandam gulam, non ad sustentan-
 dam naturam; non ad necessitatem sup-
 plendam, sed ad aviditatem explendam.
 Ceterum tam brevis est gule voluptas, ut
 spatium loci vix sit quatuor digitorum; spa-
 tium temporis vix sit totidem momentorum.
 Contemnitur mediocritas, & superfluitas
 affecta-*

affectatur, in diversitate saporum; in varietate ciborum; aviditas nescit modum, & varietas excedit mensuram: sed & mens gravatur, & stomachus turbatur, sensus opprimitur in illis, inde non salus & sanitas, sed morbus & mors. An non ista verè & eleganter Innocentius?

Sed absint illa à nobis, quàm longissimè D. D. Confratres; absit à nobis, irritare gulam, affectare superflua, ignorare modum, gravare & turbare stomachum, lædere sanitatem, accelerare mortem: quibus uni Deo vivere, servire ac placere in votis est. Absit ut Cleri primarii mensa Principum magnorum, copiam, varietatèmq; ciborum æmuletur: absit ut Cleri secundarii quadra Nobilium, sæculariumque Dòminorum Dapes exquisitas sectetur: absit ut complurium horarum mora conviviis nostris perperam insumatur, atque ita tempus nobilissimum à nobis dilapidetur. Ista enim si in convivia Sacerdotalia irreperent; metuendum sanè nobis foret, id, quod de sui ævi Clericis lamentatur

tatur S. Bernardus ferm. 35. in Cantica. *Inde, ait, Comestationes & ebrietates: inde cythara & lyra & tibia: inde redundantia torcularia, & promptuaria plena, eructantia, ex hoc, in illud: inde dolia pigmentaria inde marsupia plena. Propter hujusmodi volunt esse Ecclesiarum Prepositi, Decani, Archidiaconi, Episcopi, Archiepiscopi. Olim predictum est; & nunc tempus impletionis advenit: Ecce in pace amaritudo mea amarissima: amaraprius in nece martyrum; amarior in conflictu hereticorum; amarissima nunc in moribus domesticorum, Quod à nobis Altissimus, clementissimè avertere dignetur.*

C A P U T III.

De temperantia Sacerdotum in mensa.

ALtera comes convivii Sacerdotalis, frugalitatisque soror, est virtus temperantiæ, nullo unquam tempore à mensis nostris excludenda: si enim omnes omnino Christianos monet Salva-
TOR

tor noster Lucae c. 21. 36. *Attendite, ne forte graventur corda vestra in crapula & ebrietate, & curis hujus vite, & superveniat in vos repentina dies illa. Quantò magis Ecclesiasticos in sortem Domini vocatos, & tanquam luminaria, in Ecclesiae candelabro, locatos, attendere decet, ne graventur crapulâ & ebrietate, cum ipsi ad hoc electi vocati que sint, ut alios quoque verbo & exemplo, ab his vitiorum fordibus extrahant, & emaculent. Si S. Petrus Apostolorum princeps, omnes hortatur & rogat, ut hujusmodi desideria, brutalia comprimant, dum ait: *Charissimi, obsecro vos, tanquam peregrinos & advenas, abstinere vos à carnalibus desideriis, quae militent adversus animam.* 1. Petri 2. Quantò magis abstinendum, cavendumque erit, in Clerum venerabilem adscitis, à mundo jam segregatis, Christi Iesu servis, & in Evangelium Dei vocatis, aut saltem Sacerdotali caractere inclytis; ut tanquam advenæ, in hoc mundi exilio, peregrinantes, desideria sua, non terrenis ac carnalibus facibus demergant*

gant; sed ad cælestes, æternasque delicias attollant? Si Paulus Doctor gentium, Romanos suos licet sæculares hortatur, ut *non in comessationibus & ebrietatibus non in cubilibus & impudiciis*, vitam suam mortalem ac brevem transigant, sed induant potiùs Dominum nostrum Iesum Christum. Ad Rom. 13. 13. Quantò magis, ab hujusmodi excessibus abominandis, alienos esse decet, Christi ministros, ejus Evangelii sacrosancti præcones; qui ejus insignia gestare, ejusdem vestibus, id est moribus ac virtutibus, sese exornare, adedòque Dominum nostrum Iesum Christum debent induere?

Quæ si præstiterimus, Domini Confratres, si sobriè, & quod inde sequitur, iustè & piè temperanterque in hoc sæculo vixerimus; qualia, quantaque nos bona & in hac, & in futura vita præstolantur? Nòstis ipsimet, audistis, legistis, Sanctorum Patrum volumina in laudes temperantiæ affatim excurrentium, pervolvistis; nec opus est, ut quis vos doceat; sed tamen nonnullorum vobis refri-

cari memoriam, ut confidimus, haud
ægrè feretis.

Si igitur 1. ad implendas rite mune-
ris vestri Sacerdotalis aut pastoralis par-
tes, corporis vires, sanitatèmq; tueri,
ac morborum variorum colluviem ar-
cere desideratis; Temperantiæ & absti-
nentiæ alexipharmacum capeffite *Ma-
ter sanitatis est abstinentia; Mater agri-
tudinis voluptas*, ait S. Hieronymus in
Epist. Et sapiens Eccli 37. 34. *In multis
escis non deerit infirmitas; qui autem ab-
stinens est, adjiciet vitam.*

2. Si castitatis liliu, ut statûs vestri
exigit sublimitas & sanctitas, purum illi-
batumque conservare aveatis; tempe-
rantia & abstinentiæ sepimento eam
præmunite. Ut enim magnus docet Gre-
gorius L. 5. in Reg. c. 14. *Abstinentia
ciborum contra hoc vitium fortissima est:
si enim ignis libido est; subtrahis igni ma-
teriam, cum cibos subtrahis, & vinum
præsertim, in quo, ut est apud Apostolum,
luxuria est.* Gregorio ad stipulatur S. Lau-
rentius Justinianus l. 5. de continentia:
*Nuquam, ait; poterit ad decorem at tin-
gere*

gere pudicitie, qui voracitati gula fræna
 laxaverit: neque ardentes poterit concu-
 piscencia stimulos inhibere: quisquis desi-
 deria gula arctare nequiverit, Interioris
 hominis castitas, virtutis hujus consum-
 matione discernitur: nequaquam enim,
 cum robustioribus æmulis colluctari posse
 fidendum est; qui in leviori conflictu, con-
 spicitur ab infirmioribus, parvisque supe-
 rari.

3. Si in orationibus devotis, in me-
 ditationibus Sanctis; in hymnis & psal-
 teriis, aliisque pietatis exercitiis, gustum
 spiritualem sentire, si solatia spiritûs in-
 tima, ac super mel & favum desiderabi-
 lia (pietati parum, multum sensualitati
 addictis, incognita) delibare cupiatis?
 inordinatum, nimiumque erga volup-
 tates hæc, cum belluis communes, af-
 fectum & inclinationem comprimate:
 nam *Animalis homo, non percipit ea quæ
 sunt spiritûs.* 1. Corinth. 2. 14. *Esse qui-
 dem,* ait, S. Gregorius l. 18. moral. c.
 61. *Anima sine delectatione non potest:
 nam aut delectatur infimis, aut summis:
 Et quanto altiori studio exercetur ad
 summa;*

Summa ; tanto majori fastidio torpescit ad infima , tanto torpore damnabili frigescit ad Summa. Hoc igitur consolationum cœlestium manna ; non datur , nisi consumptis antè Ægypti cæpis & alliis. Absit enim , ut divina consolatio infundi debeat vasi inquinato. ait Humbertus Epist. de 3. votis. Terrenæ autem voluptates inordinatè quæsità , aut amata inquinant ; à cœlestibus avocant , consolationes divinas eliminant , oblivionem Dei inducunt , sterilitatem bonorum operum inferunt , & spiritualibus deliciis cor privant. Delicata enim est divina consolatio , & non datur admittentibus alienam ; inquit S. Laurentius Justinianus.

4. Denique si quis vitam ordinatam ; vitam moderatam , pacatam , tranquillam , vitiis vacuam , virtutibus ornatam , cœlestibusque charismatibus refertam exoptet , temperantiæ perfectæ virtutem obtinere satagat : nam ut asserit S. Prosper L. 2. de vita contempl. *Temperantia temperantem facit , abstinentem , parcum , sobrium , moderatum , pudicum ,*
taciturnum ,

tacitum, serium, verecundum. Hæc virtus si in anima habitat, libidines frænat, affectus temperat, desideria sancta multiplicat, vitiosa castigat, omnia intractata confusa ordinat, inordinata corroborat, cogitationes pravæ removet, sanctas inserit, mentem placidâ tranquillitate componit & totam semper ab omni vitiorum tempestate defendit.

Quanta igitur temperantiæ excellentia ! quàm ingentia ejus commoda & emolumenta ! At quâ inquit quispiam, ratione ac via virtutem adeo nobilem, Sacerdotique necessariam, si eâ caream, adipiscar ? Responso in promptu est : duplici enim potissimum instrumento comparatur ; oratione & mortificatione assiduâ : *Petite & accipietis*, ait, *Salvator Luca c. 11. En orationem. Statue cultrum in gutture tuo* ait Sapiens Proverb. 23 En abnegationem : serviet quoque plurimum, ac juvabit, semper ante oculos posita D. Augustini temperantiæ regula ; ad quam velut ad amulum, omne convivium, & refectio corporis est dirigenda *Habet, inquit, vir temperans,*

in rebus hujus vite regulam, utroque te-
 stamento firmatam, ut eorum nihil dili-
 gat, nihil per se appetendum putet: sed ad
 vite hujus & officiorum necessitatē, quan-
 tum satis est, usurpet, utentis modestiā,
 non amanti affectu: lib. de moribus Eccl.
 21. Lessius de temp. l. 4. c. 2. docet ab
 Augustino aliisque Patribus, per *necessi-
 tatem*, intelligi quoque utilitatem &
 convenientiam: Sumenda itaque est Re-
 gula temperantiæ, ex fine, ob quem illa
 usurpatur: hic autem est bona corporis
 valetudo, & mentis ad suas functiones
 idonea dispositio: Ob hanc enim cau-
 sam & non ob aliam, & quatenus ad
 hunc finem expedit, edendum & biben-
 dum est, non amplius, non alio modo,
 nec etiam minus, nisi finis altior inten-
 datur; v. g. satisfactio pro peccatis. Ita-
 que qui plus bibit aut edit, aut sæpius,
 aut alio modo, aut res alias, quàm con-
 gruit valetudini & mentis functionibus,
 non servat temperantiæ regulam. Ita il-
 le. Sed cheu! quoties, prò dolor! à san-
 cta hac regula, in Germaniæ nostræ par-
 tibus, deflectitur? Quoties non necessi-
 tati,

rati, sed cupiditati servitur? Quoties aut bibendi, edendique libidine, aut amicorum gratiâ, sanitas pessundatur; morbus accersitur, morsante tempus acceleratur? Quoties pauperibus quod nobis redundat, eripitur; Donum Dei per abusum corrumpitur; Deus O. M. offenditur: ac de omni cibo potuque superfluo, & noxio; potiùs quàm de verbo otioso; judici supremo ratio reddenda reservatur?

C A P U T I V.

De lectione mensæ Sacerdotalis.

AD gulæ appetitum intra temperantiæ limites coërcendum, fabulâque & sermones otiosos proscribendum, plurimùm valere, sacram mensæ tempore, lectionem, Sancti Patres, Ecclesiæque Doctores illi omnes censuere, quotquot eandem & ipsimet observarunt, & suis observandam præscripserunt. A quibus manavit pius, non Religiosorum duntaxat, sed etiam Ecclesiasticorum usus;

sus ; ut in convivio , cœna , ac prandio ,
 caput è divinis scripturis ad mensam
 prælegatur , & prisco Patrum more , ci-
 bi sacrarum literarum dulcedine condi-
 antur. *Quàm dulcia faucibus meis elo-
 quia tua!* exclamat vates regius Psal. 118
 103.

Hinc est , quod Concilium Tridenti-
 num legitimè in Spiritu Sancto con-
 gregatum , mox initio , sess. 2. lectionem
 hanc seriò Episcopis , & in illis , re-
 liquis quoque Clericis , commendet ,
 hisce verbis : *Hortatur etiam , sancta Sy-
 nodus , ut ante omnia quilibet in mensa
 servet sobrietatem , moderationemque ci-
 borum : deinde cum in eo loco , saepe otiose
 sermones oriri soleant , ut in ipsorum Epis-
 coporum mensis divinarum scriptura-
 rum lectio admisceatur .*

Exactè hunc morem tenuit S. Carolus
 Borromæus Mediolanensis Antistes , ad
 cujus mensam , ut refert Bellarminus de
 Gem. col. 1. 2. c. 4. Non ut in aliorum
 conviviis & cythara & lyra & tibia ; sed
 fora scripturarum sanctarum verba so-
 nabant , Eadem laudabilis consuetudo

in mensa S. Augustini Hipponensis Episcopi multis sæculis ante inoleverat : de quo Possidonius in vita c. 22, recenset. Eum refectiois tempore, magis lectionem vel disputationem; quàm epulationem, potationemque dilexisse : atque ad eò sobrietatis amantem extitisse, ut secum convivantibus, & commorantibus, numerum poculorum præscripserit. Ab eodem pio legendi, super mensam, more, non deflexit S. Laurentius Justinianus Venetorum Patriarcha : qui, ut in vita c. 5. refertur, non solum ad mensam suam divina eloquia recitanda curavit, verùm etiam aliis id ipsum magno verborum ac rationum pondere persuadere studuit, in lib. de discipl. c. 20. cujus verba documentis plena tametsi prolixa, non pigebit hic attexere.

Priusquam, inquit, carnale capiant alimentum, Deo gratias & laudes immensas voce ac spiritù pro iis quæ appositæ sunt, reddant, prout Divina clementia ministraverit : post quas, cibum sumant parcè, voracitate religatâ. Indignum prorsus est, & à via spiritus alienum,

num, ut mens, quæ nullo corporali e-
 get alimento, corpore se reficiente, je-
 juna permaneat : *Propter quod semper*
refectionis tempore, aliquid de divinis
scripturis, legendum est : quatenus inte-
rior homo habeat unde nutriatur. Divina
 namque eloquia & lectio scripturarum,
 sic animæ, sicut cibus corpori, tribuit
 nutrimentum; juxta Domini sententiam,
 dicentis: *Non in solo pane vivit homo; sed*
ex omni verbo quod procedit de ore DEL.
 Lucæ c. 4. Eapropter Sancti Patres cœ-
 lesti afflati spiritu; sapientiæ lumine ra-
 diantes, sanxerunt; ut in congregationi-
 bus & refectionibus Christo militan-
 tium, quum mensis discumbitur, Mar-
 tyrum certamina ac Sanctorum gesta,
 seu ipsorum dicta, ab uno, altâ voce can-
 tentur; ut ex iis, quæ pronuntiata exte-
 riùs, elevata mens ab infimis, in sensus
 carnalium non transeat delectationum,
 igitur linguâ omnino, sub silentii rigore
 persistente, tota mens in consideratione
 eorum, quæ leguntur, delectabiliter oc-
 cupetur, & de iis saginetur; nec alio va-
 getur; nisi fortè ex supervenienti, ad al-

tiora traheretur. Deficiente autem eo, qui legat, circa ea, quæ paulò superiùs, narrata sunt, exerceatur animus. Prorsus quippe lingua refectionis tempore religanda est à servis Dei, quibus omnis congruit disciplina sanctitatis,

Quis autem explicet verbo, quanta inania, dissoluta, & detractoria, in conviviiis proferantur verba? quantum distrahatur animus? repleatur venter, & offendatur Deus? si verò hæc in sæcularium comessationibus detestanda sunt; quantò magis in refectionibus servorum Christi, quibus omnino interdicitur conversatio hujus sæculi: ipsis enim incumbit, ut non quæ placent; sed quæ ædificant, agere debeant. Sic inquit *Dominus luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona & glorificent Patrem vestrum qui in cælis est.* Matth. 5. 16. Hactenus gloriosus Venerorum Patriarcha. Cujus, & aliorum Sanctorum doctrinam atque exemplum, non religiosæ solum verum etiam Ecclesiasticæ disciplinæ astricti, imò & sæculares nonnulli amplectuntur.

Vidi-

Vidimus Reverendissimum, ac do-
 ctrinâ rarâ conspicuum, quendam Cha-
 thedralis Ecclesiæ Monasteriensis Deca-
 num, qui per Ministrorum, aut musico-
 rum suorum nonneminem libros pios,
 aut doctos, etiam de fidei controversiis,
 super mensam prælegendos mandabat.
 Vidimus animarum Pastores & Sacella-
 nos, Pauli de Barry Annum sanctum,
 documenta præclara, in singulos anni
 dies, insinuantem, vernaculâ linguâ,
 pro sua & familiarium ædificatione, ad
 mensam legentes. Vidimus, etiam Do-
 minos sæculares, præcipuis in Republi-
 ca muniis inclytos, Annum cœleste in
 Joannis Nadasi, pro quavis anni luce,
 sanctorum eo die occurrentia, breve
 vitæ compendium autelogium exhi-
 bentem, pro liberorum & familiæ exem-
 plo ad mensam recitantes.

Quidni igitur & Nos, Domini Con-
 fratres, consuetudinem hanc laudabi-
 lem, si habemus, constanter prosequa-
 mur; aut si fortè apud nos exolevit, post-
 liminio in usum revocemus; aut si defue-
 rit hactenus, introducamus? nec est

O 3   quod

quod quis Lectoris defectum causet: Quis enim Prælatorum, aut Dominorum est, qui non è suis unum facile reperiat, qui anagnosten agat? Quis Parochorum, aut Sacellano, aut alio familiari caret; qui hoc munere perfungatur? Quis Sacerdotum tametsi desit alius, suæ suorumque instructioni, & animæ refectiõni, caput aliquod aut è sacris paginis, aut è Divi Augustini soliloquiis & meditationibus, aut è Cardinalis Bona, vitæ christianæ principis, aut è Thomæ Kempensis utilissimis libris, aut aliis piissimis ascetis, ipse recitare facile non valeat? *Qualis est terra sine pluvia, & caro sine cibo? talis est anima, si non reficiatur Dei verbo;* ait de lectione mentis loquens, S. Theridius seu Cæsarius.

Quapropter, Reverendissimi, Admodum Reverendi, ac venerabiles Domini; ne in Canone brevi, longiores simus, expositioni coronidem imponimus, & hortamur, ut, qui ad sublimem Sacerdotii dignitatem, gratiâ Dei, prorsus singulari, eVecti sumus, omnino nobis persuadeamus, dignum esse (cum

Am-

Ambrosio loquimur) ut cognitâ dignitate nostrâ, eandem observare, æstimare, honorare; vitâ & moribus exprimere; in conviviis præsertim & epulis, de quibus in præsentiarum agimus, totis viribus satagamus, punctâque quaterna superiùs commemorata & elucidata, probè exequamur; quo refectio nostra convivii Sacerdotalis, nomen & omen jure sibi vendicet. Ac proinde 1. Benedictionem mensæ, & gratiarum actionem non obiter; vulgi & aulicorum quorundam more, sed Christi Domini, sanctorumque exemplo, maximâ, quâ possumus, devotione, attentione, reverentiâ, & animi grati testificatione peragamus, ut ejus virtute atque efficaciâ, cibum sumendum sanctificemus; sanitatem corporis tueamur, omnéque maleficium, ac virus noxium, si fortè quid subsit, depellamus; animæ quoque incolumitatem conservemus, & Diaboli tentationes, gulæque irritamenta generosè retundamus. 2. More Christi, ac primum Christianorum, convivia nostra, prandia & cœnæ, frugalitatem Ecclesi-

asticam sapiant, & veluti priscae agapæ
 charitatem æquè ac misericordiam re-
 doleant. Mensæ nostræ non ciborum
 lautitia & varietate, non deliciarum co-
 pia & multitudine; non ex Italia, Gallia,
 Hispania, India, aliave plagâ remotiore,
 accersitâ fructuum, vinorum & Dapum
 delicatarum diversitate; sed cibo com-
 muni, sano, parabili, statuique nostro
 pauperi, consentaneo instruantur. Fide-
 lium piorum legatis, & pro salute sua
 oblati ac fundati, vivimus, alimur &
 sustentamur. Natura paucis contenta,
 non cupiditas, verè bellua insatiabilis,
 quæ jugiter frugalitatis & temperantiæ
 fræno domanda est, 3. Tanquam Sa-
 cerdotes Altissimi, & Dei ministri ne-
 quaquam crapulâ & ebrietate, corda
 nostra gravemus; sed tanquam advenæ,
 in hoc mundi exilio & peregrini ad de-
 licias patriæ ad Dapes Angelorum &
 beatarum mentium aspirantes, à carna-
 libus desideriis abstineamus; rejectisque
 comestationibus & ebrietatibus, genti-
 lium magis quàm Christianorum pro-
 priis, Iesu Christi, Domini nostri, mo-
 destiam,

destiam , sobrietatem , temperantiam ,
 aliâque virtutum insignia induamus :
 hâc ratione , sanitatem ad obsequium
 Dei , sartam tectam conservabimus , ca-
 stitatis florem , ut Sacerdotes decet , illi-
 barum custodiemus , in precibus , & a-
 morosis cum Majestate divina colloqui-
 is , consolationum nectar delibabimus ,
 vitamque tranquillam , serenam , & à vi-
 tiorum tumultibus minimè perturba-
 tam , transigemus . 4. Denique exemplo
 S. Augustini , S. Caroli Borromæi , S.
 Laurentii Iustiniani , aliorumque innu-
 merorum , tum sub religiosa , tum sub
 Ecclesiastica disciplina Deo militanti-
 um , sacram mensæ lectionem constan-
 ter adhibeamus : ita Concilii Tridentini
 postulato faciemus satis ; & non solùm
 ventrem cibo corporali ; sed etiam men-
 tem alimoniâ spirituali reficiemus ; dis-
 cursus otiosos , fabulas , detractiones ,
 cæterasque linguæ pestes , à mensis , &
 conviviis nostris , proscribemus ; præ-
 clarissimos , doctissimos , omnique sapi-
 entia cœlesti & scientiâ sanctorum re-
 fertissimos libros audiemus , aut perle-

O ; gemus ;

gemus; quorum documentis & intellectum nostrum illustrabimus; & piis voluntatem affectibus accendemus: illisque accensebimur, de quibus Veritas æterna: *Qui ex Deo est, verba Dei audit.* Joan. 8. 47. Ab illis verò, quibus improperatum est: *Ideo vos non auditis, quia ex Deo non estis;* quàm longissimè secernemur ac discriminabimur.

CANON XI.

TEmpus impendant sedulo; neglectum bonis operibus redimant, & quoniam à tempore ritè impenso ferè pendet tota hominis salus, quò securiùs per id gradientur, pro suo quisque statu certum sibi prescribat diei ordinem, eique tenaciter inhareat, nisi charitas ad aliud invitet, aut necessitas compellat.

EXPOSITIO

Siquidquam in mundo est quod largo lachrymarum flumine sit deplorandum,

dum, illud sanè est , adeò mortalibus
 commune, temporis pretiosi dispendi-
 um. Aufers puero nuces , & plorat ; in-
 quit S. Augustinus. Conflagrat colono-
 casula rusticana, & ejulat : Perit Euclio-
 ni pecuniæ summa ; & expostulat , ac
 præ mœrore somnum vix capit ; Amittit
 mulier drachmam , & domum totam
 everrit, quæritque eam donec recipiat :
 Perdit Pastor ovem, & per avia ac devia
 currit, investigatque, donec inveniat.
 Et homo lege Christianâ imbutus, quin
 & Sacerdotio initiatus, atque anima-
 rum curæ devotus, perdit tempus, om-
 nibus mundi thesauris præstantius ; &
 nullus sensus, nullus dolor, lacryma
 nulla, nulla recuperandi cura aut cogi-
 tatio cernitur. Quotus quisque, obsecro
 vatem imitatur asseientem :

*Damna fleo rerum sed plus fleo damna
 dierum :*

*Quis que potest rebus succurrere nemo
 diebus ?*

Hanc mortalium innumerorum vecor-
 diam deplorabat S. Ambrosius ; quòd
 tempus, quo domicilium pulcherri-

mum in cœlis sibi ædificare valerent ;
 nugis , bullis , & crepundiis , more pue-
 rorum , confectandis , infumerent . Hanc
 quoque amentiam incusabat Romanus
 sapiens licet veræ fidei lumine destitu-
 tus ; dum in querelas effusus , inquebat :
Tempus quasi nihil petitur ; & quasi nihil
datur , ac proinde magna vita pars elabi-
tur malè agentibus , magna nihil agenti-
bus ; tota aliud agentibus . Et sanè an non
 hoc , in bene multis , ipsissima compro-
 bat veritas ? Quot enim milleni in orbe
 terrarum , *malè agunt* : dum scelera sce-
 leribus accumulando , vitæ suæ tempus
 pessimè dilapidant ? Quot milleni *nihil*
agunt ; dum in multam lucem stertendo ,
 aut otio indulgendo , & vanitatibus va-
 cando , vitæ suæ dies miserè prodigunt ?
 Quot milleni *aliud agunt* , non id , ad
 quod conditi , creatique sunt ; dum an-
 nos suos lucris æternis destinatos , rebus
 terrenis atque caducis totos infumunt ,
 & stolidè transigunt ? Quot denique
 milleni , nugarum institores , & fabella-
 rum artifices , tempus nobile , quasi ve-
 nale circumferunt , & ad verbum aut
 nutum

nutum socii cujusdam obvii, fabulando, jocando, obambulando, helluando, tripudiando noxiè divendunt; atq; ita jacturam faciunt, tota aternitate deplorandam, nunquam refarciendam?

Ne verò quenquam Dominorum Confratrum nostrorum, hujus prodigalitati aura fortassis afflaret, sollicita Confraternitas nostra, Canone præsentis, terna præclarissima suggerit consilia, tanquam Amuleta longè efficacissima; & quidem unum pro tempore præsentis; alterum pro futuro, tertium pro præterito. 1. Pro tempore præsentis suadet, *ut tempus sedulo impendant.* 2. Pro futuro, *ut stabilem diei ordinem sibi præscribant.* 3. Pro præterito; *ut tempus neglectum, bonis operibus redimant.* Quæ autem ratione; quibusve de causis, tria hæc nobis præstanda videantur, more nostro exponemus, ac temporis brevitate, *nobilitatem, & irrevocabilitatem declarabimus.*

I. Consilium primum à Confraternitate nobis, pro tempore præsentis suggestum: est, *Tempus sedulo impendant.*

Idem dudum antè monuerat Siracides :
Fili conserva tempus , & devita à malo.
 Eccl. c. 14. 4. Conserva tempus , illud-
 que omni , quâ potes , sedulitate ac di-
 ligentiâ impende. At qua de causâ ? Au-
 diamus Apostolum : *Tempus breve est.*
 1. Corinth. c. 7. 29. ideóque maximâ
 accuratione expendendum : punctis e-
 nim minutulis , & momentis successivis ,
 quàm citissimè prætervolat. Confirmat
 id S. Jacobus in Epistola sua Catholica
 c. 4. dum interrogat : *Quæ est vita ve-*
stra ? in qua adeò multa , magnâque di-
 sponitis , & grandia in aëre castella fa-
 bricatis ? Scitisne , quàm arcti sint vitæ
 vestræ limites , ? Quænam obsecro , aut
 qualis est vita vestra ? *Vapor est admodi-*
sum parens , & deinceps exterminabi-
sur. Vapor est , qui calore solis , ex aqua
 terræ extrahitur , in altum elevatur , &
 mox in auras resolvitur. Tam levis &
 brevis ; tam labilis & fragilis est vita ve-
 stra ; quæ instar vaporis tenerescit : instar
 floris illico marcescit ; instar roris colli-
 quescit ; instar umbræ evanescit ; instar
 rumoris

rumoris falsi, subito conticescit. O vapor levis! O vita brevis!

Verè tempus nostrum breve est: cujus brevitatem ac pernicitatem, ut paginae sacrae, magis magisque nobis inculcarent, jam cum Nave, ave, sagitta; jam cum nube, vento, fumo; jam cum peregrino, cursore, ac fulmine illud composuere: & merito sane: tempus enim tanquam navis celeriter transnatat; tanquam avis citò prætervolat, tanquam sagitta properat, tanquam nubes propellitur, tanquam ventus rapitur, tanquam fumus dissipatur, tanquam cursor non retardatur, tanquam peregrinus abit, & non revertitur, tanquam fulgur, in ictu oculi extinguitur. Ubi obsecro sunt dies vitæ vestrae? Numerate, si placet, annos, menses, dies, horas, ubinam sunt? Fugerunt, *transierunt velociores cursore* festinante, celeriores ipso sole, quovis horæ spatio ultra millionem milliarium decurrente. Et quamvis cum Adamo protoplasto parente nostro, cum Seth, Enos, & Mathusalem, ultra annos nongentos vitam proteletis; co-

gemini

gemi tamen tandem cum Jobo fateri:
Brevis dies hominis c. 14. Et cum Patri-
 archa Jacobo; *Dies peregrinationis mea,*
parvi & mali. Gen. c. 47. 9. id est pau-
 ci, ac miseris, ærumnisque referti.

Verum scire & perspicere amplius
 desideratis vitæ vestræ brevitatem? An-
 nos vestros cum æternitate componite,
 & cernetis. Demus enim vos vitam, ad
 annum centesimum prorogare; quod
 tamen è millenis vix uni accidit, quid
 sunt, obsecro anni centum, aut sæcu-
 lum unum, ad æternitatem? Profecto
 non aliud, nisi arena ad mundum, gut-
 ta ad oceanum, stella ad cælum. Atque
 ut id clariùs penetretis, crebriùs in infi-
 nitam æternitatis abyssum, mentibus ve-
 stris descendite, hæc ratione.

Apprehendite manu Bibliorum sa-
 crorum volumen, aperite illud, ac pri-
 mum Geneseos caput inspicite: deinde
 considerate; si ab Angelo, ad hoc à DEO
 deputato quolibet annorum millione
 evoluto [millionem voco, decies cen-
 tena millia] unus duntaxat voluminis
 dicti character deleteretur; quot millio-
 nes

nes annorum effluerent , antequam caput unum , ne dicam totus deleteretur Liber Geneseos ? Quot milliones , antequam Liber Exodi ? Quot milliones , antequam Liber Regum , Psalmorum , Prophetarum , Machabæorum , Evangeliorum , ac Reliquorum , omnino expungeretur ? O quis Mathematicorum , numerum tantum ad calculum revocet ? verum , si placet , pergite ulteriùs considerare : erasis jam cunctis è codice Bibliorum , literis : idem Angelus ad alios tomos , ad alias , & alias Italiæ , Germaniæ , Galliæ , Hispaniæ , bibliothecas descendat , & pari ratione , post quamlibet annorum myriadem , gramma non nisi unicum obliteret : ô quot milliones annorum , quot dimilliones , tri milliones , & millionum milliones elabentur , priùsquam omnium horum tomorum & bibliothecarum characteres , dictâ methodo , penitus expungantur ? ô quis non hæreat attonitus ? Quis hic non longissimam æternitatem sibi imagineatur ? Et tamen , mihi credite , nondum censendum est initium , nondum medium ,

um , ne dicam finis æternitatis , five Beatorum in paradisi gaudiis , five damnatorum in Inferni tormentis , O pelagus æternitatis intransnatabile ! O abyffus nulla exploranda bolide ! O numerus annorum sine numero ! O labyrinthus sæculorum sine exitu !

Atque his probè perpensis : quàm brevis , quàm exilis & momentanea fit vitæ nostræ periodus , vosmet ipsi , Domini Confratres , decernite , ac sententiâ vestrâ definite. An non eam meritò cum Davide somnium , cum Apostolo vaporem , cum aliis rorem , florem , umbram , & iotum oculi quo clauduntur omnia , esse censebitis ? At quid inde concludetis ? quid consilii capietis ? Haud dubiè , cum Doctore gentium inferetis : Si tantæ brevitatis , est vitæ nostræ cursus : *Ergo dum tempus habemus , operemur bonum ad omnes , præsertim ad Domesticos fidei.* Ad Gal. 6. 10. Imitemur Norvvegiæ falcones , qui , quia brevissimi istic dies aguntur , magnâ velocitate alimoniam prædantur , ne à nocte præveniantur. Ita pariter & Nos

dum

dum tempus habemus, ac dies breves, *operemur bonum* velociter. Cogitamus ab hoc illóve defectu nos expedire, aut à vitæ tepore desistere, ac ferventem, dignámque Sacerdote vitam auspicari? Auspicemur velociter. Cupimus elemosynas in egentes erogare, aliave opera pia aggredi? Ne differamus de die in diem, demus citò; qui citò dat, bis dat. Da tua, dum tua sunt, post mortem, tunc tua non sunt, *Dum tempus habemus, operemur bonum*, ne rejiciamus in crastinum: quia nostri similibus nemo Divos tam habuit faventes, crastinum ut posset sibi polliceri, operemur ergo dum dies est, veniet nox, quando nemo potest operari.

II. Consilium secundum, pro tempore futuro, in Canone præsentem nobis suppeditatum, est; *ut ordinem diei stabilem sibi quisque præfigat ei que tenaciter inhæreat; nisi charitas ad aliud invitet, aut necessitas compellat.* Ad idem hortatur Apostolus suos Corinthios, dum ait: *Omnia bonestè, & secundum ordinem fiant in vobis.* 1. Corinth. c. 4.

Ordo

Ordo enim, ut loquitur S. Augustinus l. 2. de ord. *Dux est ad Deum, & quæ à Deo sunt, ordinata sunt.*

Ratio ulterior, perquam efficax assignatur in Canone: *quoniam à tempore rite impenso ferè pendet tota hominis salus.* Adeoque tempus nobile, tempus pretiosum est, utpote ad veniam & gratiam, ad salutem & gloriam perennem comparandam, nobis à Numine supremo concessum: de quo præclare monet Doctor mellifluus in serm: ad schol. *Nemo, ait, vestrum parvi estimet tempus quod in verbis consumitur otiosis: volat verbum irrevocabile, volat tempus irremediabile, nec advertit insipiens, quid amittat. Libet fabulari, ajunt, donec hora prætereat. O donec hora prætereat! quam tibi ad agendam pœnitentiam, ad obtinendam veniam, ad acquirendam gratiam, ad promerendam gloriam, miseratio Conditoris indulserat. O donec transeat tempus! quo divinam propitiare debueras pietatem, properare ad Angelicam societatem; suspirare ad amissam hereditatem; excitare remissam voluntatem:*

tatem: flere commissam iniquitatem! O igitur tempus nobile! O horæ pretiosæ; in quibus, tot ac tanta bona, dona ac charismata licet comparare.

Et sanè, quis tempus *nobile* esse neget, à quo tota pendet æternitas, in quo gloria æternitatis in immensum augeri valet? Hinc est, quod S. Gregorius Nazianſenus vitam hanc mercatum, seu tempus nundinarum esse edixerit; in quo omnis generis opes, scilicet virtutes, nobis coëmere valeamus; eo autem finito, nullus amplius emendi locus relinquatur. Cogitemus Regem quempiam ditissimum ac liberalissimum, suum nobis aperire gazophylacium: ut ex eo pro libitu, in omnem vitam reliquam, necessaria capiamus; sed unico duntaxat die; quo neglecto; ætatem nostram omnem, in fame & siti, in egestate & nuditate infeliciter tracturi sumus; nos verò lufibus, epulis, fabulis, aliisque nugis diem illum stolidè transigere. Quænam, obsecro, isthæc foret infania? Et tamen hujusmodi amentiam innumeri quotidie incurrunt mortales; dum thesaurorum

rum cœlestium & perennium obliti ,
 terram , non aurum ; vitrum , non mar-
 garitum , conchas , non uniones con-
 gregant ; quando toto conatu in cadu-
 ca periturâque bona irruunt , ac sese pe-
 nitus effundunt. O utinam saperent !
 utinam oculos aperirent ! Utinam hi
 temporis pretium inæstimabile nôssent
 ac perspicerent !

Hoc temporis nobilissimi pretium , si
 quisquam alius , rectè ad libellam ap-
 pendere , atque æstimare scivit , Sancto-
 rum Patrum Aquila Augustinus , dum
 dixit L. 1. Confess. c. 21. *Carò mihi va-
 lent stilla temporum.* At quàm carò ? Quis
 Oedipus nobis pretium ejus divinabit ,
 atque edisseret ? Interrogate Cæsares ,
 Reges , Principes , supremæ vitæ lineæ
 admotos , quonam pretio vel unicum
 vitæ annum licitarentur ? Ludovicus
 XI. Gallix Rex in morbo fatali , Archia-
 tro suo , in dies singulos , quos pharma-
 corum ope vita adjicere posset , num-
 mos aureos spondebat sexcentos. Sed
non poterat pretio vel breve tempus emi.
 Interrogate Damnatos , an non mille
 num-

mundos cum omnibus thesauris darent
 ut vel unicam pœnitentiæ agendæ ho-
 ram obtinerent ? Sed *non poterit pretio
 vel breve tempus emi.* Interrogate Bea-
 tos, an non tempus augendæ gloriæ &
 coronæ suæ in cœlis, omnibus equuleis,
 gladiis, rotis, ignibus, bestiis, ac marty-
 riis, empturi essent, si liceret ? Sed de-
 inceps, *non poterit pretio vel breve tem-
 pus emi.*

Ne igitur & nos, Domini Confra-
 tres, parùm æquis temporis æstimatori-
 bus accenseamur ; & caras, pretiosasque
 temporis nostri stillas, eâsque forte per-
 modicas, in vitæ nostræ clepsydra resi-
 duas, absque lucris æternis, infructuosè
 prætermittamus, ordinem diei stabilem
 nobis contexamus, ad quem temporis
 nostri horas & occupationes exactè me-
 tiamur (cujus praxin in horologio Sa-
 cerdotali & Pastorum Manuali p. 2. c.
 1. videre est ; quò ut brevitati consula-
 mus, lectorem remittimus) Quod si an-
 ceptus quis hæreat, in his illi ve negotiis,
 aut studiis præ aliis suscipiendis, aut o-
 mittendis, ex consilio S. Bernardi, eli-
 gat

gat *viciniora saluti*; id est meliora, perfectiora, officio, statui, salutique æternæ magis consentanea; iisque inconstantia exclusa, perseveranter inhæreat; patheticam Ecclesiastæ c. 9. auscultans, & amplectens parænesin: *Quodcunq; facere potest manus tua, instanter* (id est, ferventer, constanter, perseveranter) *operare. Quia nec opus* [id est operandi locus & tempus] *nec ratio*, [seu modus cogitandi, quærendi, operandi,] *nec sapientia* (divina vestigandi, Deumque cognoscendi, amandi, colendi & promerendi) *nec scientia*, (dictas virtutes exercendi) *erunt apud Inferos, quo tu properas.* Id est *in limbo*, ad quem, Ecclesiastæ ævo, iusti omnes descendebant; vel ut exponit Chaldæus, *in sepulchro*, multò minùs erunt apud Inferos, id est apud damnatos *in inferno.* Quia igitur, ut monet S. Gregorius hom. 13. in Evang. *Et ventura mortis tempus ignoramus, & post mortem operari non possumus; superest, ut ante mortem, tempora indulta rapiamus.*

III. Consilium tertium, pro tempore præterito, in Canone nostro, nobis oblatum est: *Tempus neglectum bonis operibus redimant.* Idem illud, pridem antè Ephesios suos docuerat Apostolus: c. 5. *Redimentes tempus.* Cùm enim tempus præteritum irrevocabile sit; id unum restat, ut illud, omni meliore modo, redimamus, damnùmque, quod passi sumus, compensemus: atque ut id alacriùs præstemus, temporis irrevocabilitatem, crebrò mente volvamus.

Tempus est irreparabile, & irrevocabile: quemadmodum enim nec solis orbita in cursu suo sufflaminari, aut retroagi: nec flumina retrorsum queunt relabi; ita nec tempus elapsum, arte ullâ aut machinâ valet reduci: *Nec qua præterit rursus revocabitur unda; Nec qua præterit, hora redire potest.* Canit Ovid. L. 6. fast. Tempus suum habuere Beati, illòque probè usi, præmia æterna meruère. Tempus suum tenuère damnati; sed eo pessimè abusi sunt; & in quo gaudia cœlestia sibi comparare poterant, perpetua acquisivère supplicia. O quàm

optarent nunc miseri vel tantillum temporis ad deslendas , & abolendas vitæ præteritæ noxas ! Verùm nec dies elapla reverti , nec occasio calva retrahi , *Nec quæ præterit , hora redire potest.*

Quid igitur nobis consilii ? Si nostram consideremus infantiam , nihil in ea boni gessimus ; quia rationis usu destituti fuimus : si expendamus pueritiam , perparum in ea boni præstitimus ; quia lusuibus & crepundiis puerilibus illud exegimus : si iuventutem inspexerimus , fortassis quoque pauca bene , multa perperam acta esse deprehendemus , quia variis eam delictis iuventutis inquinavimus : si ætatem virilem ad trutinam revocaverimus , & hanc forsan meritis , virtutibus , ac operibus bonis vacuam reperiemus , quoniam vel honori , & gloriæ mundanæ velificavimus , vel in æstu curarum hujus sæculi , terrenisque acquirendis , & augendis facultatibus , eam insumpsimus. Quid igitur nunc restat solatii ? quid remedii & antidoti ? Nihil melius , quam quod suggerit Apostolus : *Redimentes tempus* : & quod tuadet

Ca-

Canon noster undecimus : *Tempus neglectum bonis operibus redimant.*

At hîc fortassis dubius quis hæret, & fluctuat; ac rescire desiderat : Quid sit tempus redimere?

Respondet 1. S. Anselmus : *Tempus redimere est, quando anteactam vitam, quam lasciviendo perdidimus, stendo reparamus, id est dum dignos pœnitentiæ fructus facimus, peccata omissa plangimus, plangenda denuò non perpetramus.*

Respondet 2. S. Augustinus serm. 24. de verb. Apost. *Tempus redimimus, dum illud litibus, & causis sæcularibus subtrahimus, ut quiete, ac tranquillitate fruamur, Deoque vacemus. Quando, inquit, aliquis tibi infert litem, perde aliquid, ut vaces Deo, non litibus: id enim quod perdis, pretium est Temporis: sicut enim das nummos, & panem emis: itaque aliquid amittis, & aliquid acquis; sic perde nummos, ut emas tibi quietem, id est tempus vacandi Deo: hoc enim est tempus redimere.*

Respondent 3. Alii Patres sancti :

P 2

Tem-

Tempus redimimus, dum reliquum vitæ nostræ tempus majore pietate, devotione, ac fervore insumimus, & negligentiam præteritam, duplicato bonorum operum tributo, ac censu compensamus. Non abs re erit, par dispar hîc attexere, & simili dissimili dictam Patrum doctrinam declarare. Mycerinus Rex vitæ voluptuariæ ex assè mancipatus, cùm accepisset (ut refert Herodotus l. 2.) se intra annum septimum, periturum, lucernarum ingentem copiam sibi adornandam curavit, ubique epulis & ludis, noctes conjungens cum diebus; ut hâc ratione, annos duplicaret & quatuordecim è septenis efficeret. Atque inde ortum proverbium *Mycerini noctes*. Hoc est tempus redimere, sed pessimè: hoc est noctes in die convertere, annosque multiplicare, sed non sine scelere & perpetua damnatione.

Aliter & methodo fortunatiore vobis, Domini Confratres, tempus redimendum est, si fortassis illud non modicâ ex parte amissum, ac dilapidatum lugeatis. Secundum Apostoli salutare monitum:

nitum: *Videte Fratres, quomodo caute ambuletis, non quasi insipientes, & tempus breve, nobile, irrevocabile, stolidè, pueriliterque prodigentes, sed sapientes, & tanquam prudentes rerum æstimatores redimentes tempus, præteritum malè transactum. Redimite ergo tempus, non cum Mycerino, diu noctûque epulis & ludis vacando, sed vitæ præteritæ delicta deffendo; redimite tempus, jurgiis: triticis, negotiisque sæcularibus sepositis, Deo, divinisque magis inhærendo; redimite tempus, virtutum opera antè neglecta deinceps duplicando. Si hactenus non sat libenter & frequenter egenis eleemosynas distribuistis; in posterum eas duplicate: si hactenus parum temporis orationi & meditationi cœlestium tribuistis; deinceps illud duplicate: si hactenus rarò jejuniis, aliisque operibus pœnosis, carnis petulantiam fregistis, nunc ea duplicate; si hactenus rarius ad aram fecistis, nunc sacrificiorum numerum geminate; hoc est enim tempus malè collocatum redimere.*

Quæ cùm ita sint, Reverendissimi,

Admodum Reverendi ac Venerabiles
 Domini Confratres, statuamus, quo pacto
 tempus nostrum, breve, nobile, ir-
 revocabile, deinceps insumamus. Vidi-
 mus 1. *Tempus præsens* vitæ nostræ bre-
 ve esse, & instar vaporis subito evanes-
 cere; instar navis, & avis; instar sagittæ,
 & nubis, instar fumi & turbinis, instar
 peregrini, & cursoris, instar fulguris, &
 fulminis prætervolare, tamen Adæ aut
 Mathusalem annos attingeremus, quod
 æternitatis consideratione illustravi-
 mus, ideoque firmiter decernamus, se-
 cundum Confraternitatis consilium,
tempus breve sedulo impendere, & dum
 tempus habemus, bona opera ad om-
 nes explicare; quantocyus manum ad-
 movere, nec ea in futurum procrastina-
 re. 2. Perpendimus restans nobis *tempus*
futurum esse omnino nobile, utpote à
 quo salus nostra, ac tota felix, aut infelix
 æternitas dependeat: esse pretiosum, ad
 agenda pœnitentiam, ad obtinendam
 veniam, ad acquirendam gratiam, ad
 promerendam gloriam, & beatitudi-
 nem perpetuam, nobis à conditoris mi-
 seri-

misericordia, & indulto ad mensum: esse
 tanquam divitem officinam mercatori-
 am, aut gazophylacium regium nobis
 liberaliter apertum, ut inde necessaria
 pro totâ æternitate depromamus, nisi
 egestate, & nuditate, fame, & siti con-
 fici velimus: esse thesaurum omni auro,
 & lapide pretioso longè præstantiorem;
 quemadmodum Cæsarum, ac Regum,
 Beatorum, ac Damnatorum testimonia,
 & exempla comprobant: quem ut mi-
 nimè prodigamus, exactum diei ordi-
 nem, & temporis partitionem concin-
 nemus, secundum quàm opera quoti-
 diana constanter dispescamus; viciniore
 salutis, statuique nostro magis congrua,
 sive studia, sive negotia prudenter eliga-
 mus; nec temporis adeò cari stillam abs-
 que fructu prætermittamus, identidem
 seriâ Ecclesiastæ parænesei teporem no-
 strum exstimulantes: *Quodcumque face-
 re potest manus tua, instanter operare:*
*quia nec opus, nec ratio, nec sapientia
 nec scientia, est apud Inferos, quo tu pro-
 peras. c. 9. 3. Perspeximus Tempus præ-
 teritum esse irrevocabile, instar fluminis*

decurrentis, & non regredientis; ac pro-
inde si id in juventute, aut maturiore æ-
tate infructuosè trivimus, secundum Ap-
postoli, & Confraternitatis consilium,
illud omni studio redimamus; vitam an-
teactam deplorando, tempus negotiis
secularibus surripiendo, & Deo, divi-
nisque consecrando; ac denique preces
elemosynas, sacrificia, aliàque opera
bona duplicando. Veniet enim aliquan-
do tempus, quando *tempus non erit am-
plius*; sed erit æternitas, sive apud Bea-
tos in paradisi gloria; sive apud Damna-
tos, in gehennæ flamma; tunc jusjuran-
dum Angelicum in nobis implebitur.
Apoc. c. 10. 6. *Juravit Angelus per vi-
ventem in sacula seculorum, quia tempus
non erit amplius.*

CANON XII.

Vacent aliquoties per diem orationi
mentali.

EXPOSITIO

Utilissimum meditationis sanctæ exercitium, sive orationem mentalem, Doctore Gentium in more positam, usitatamque exitisse, verbis illis insinuat: *Orabo spiritu, Orabo & mente*: 1. Cor. 14. 5. adeoque nobis, cunctisque viris Apostolicis, illius exemplum & methodum exhibet: *Orabo spiritu*, ut spiritus oratione pascatur, *Orabo & mente*, ut mens intelligentiâ repleatur. Meditatio namque ex S. Augustini sententiâ L. de Spiritu & Animâ: est *Studiosa occulta veritatis investigatio*: quæ ut exponit ulterius Doctor Mellissius in Scal. claustr. c. 3. *Non heret in superficie, sed interiora penetrat, singulari rimatur, ac rimando succum elicit, & transglutiendo, usque ad cordis intima transmittit*: atque ita non solum intellectum instruit, docet & illuminat; verum etiam voluntatem pascit, roborat, afficit, inclinât, & ad operandum impellit; proprium enim est creaturæ rationalis,

ut loquitur D. Thomas 2. 2. q. 25. a. 1. per inquisitionem rationis ad agendum permoveri: quod accidit, dum ternæ facultates animæ, *Memoria, Intellectus, & Voluntas*, meditationis exercitio occupantur. & 1. *Memoria* intellectus oculis, meditationis punctum objicit. 2. *Intellectus* deinde in discurrendo, unum ex alio inferendo, rerum naturas, causas, effectus, peristases, commoda, incommoda, præmia, supplicia expendendo, aliaque movendæ ac inflammandæ voluntati opportuna proponendo se detinet, 3. Denique *Voluntas* in varios erumpit affectus, & quidem, si res bona sit, desiderando, sperando, amando, gaudendo, optando, petendo, eam prosequitur; sin autem mala sit, timendo, fugiendo, dolendo, detestando, ab ea avertitur, atque in proposita aut prosequendi, aut fugiendi resolvitur, & in his sita est meditationis methodus, à SS. Ecclesiæ Doctoribus tot encomiis celebrata; meritòque Soror lectionis, nutrix orationis, directrix operis, consummatrix perfectionis: laborum solatium, ani-
mæ

mæ speculum, passionum frænum, vi-
tiorum antidotum, compunctionis vi-
num, charitatis incentivum, ab iisdem
nuncupata.

Ne igitur & Nos tanti boni expertes
videret Confraternitas nostra laudatissi-
ma; Canone duodecimo suadet, *Vacent
aliquoties per diem orationi mentali*, cu-
piens nos mysticè implere id, quod olim
in iunctum Sacerdotibus Legis antiquæ:
*Ignis in Altari meo semper ardebit:
quem nutriet Sacerdos subjiciens ligna
mane per singulos dies.* Levit. 6. 12. im-
plebimus illud, si cor nostrum fuerit
Altare: ligna, meditationis puncta, fol-
lis insufflatio, intellectus consideratio,
ignis excitatio, affectio voluntatis. Ut
igitur tam pio, sanctoque Confraterni-
tatis voto faciamus satis, & cordis nostri
Altari ligna meditationis, ad excitan-
dum ac fovendum amoris divini ignem,
per dies singulos subjiciamus, ternæ
ignis in meditatione exardescens spe-
cies, tanquam effectus & fructus, medi-
tationis, nobilissimi, à nobis Expositio-
ne præsentis producentur; nimirum

Ignis animæ scoriam expurgans , Ignis mentem illuminans , Ignis voluntatem inflammandans.

I. FRUCTUS.

Ignis anima scoriam expurgans.

Primus ignis in meditatione exardescens est, ignis animam à vitiorum scoria perpurgans, docuit id S. Diadochus cap. 97. asserens: *Qui vult cor suum purgare, semper illud recordatione Domini ꝛ ESU inflammet : ꝛ quod in corde terrenum est Dei recordatione ac meditatione consumat : ꝛ sic anima ad splendorem suum perfectè redeat.* Hunc meditationis fructum, tanquam scopum ejusdem statuit S. Ambrosius l. 2. de Virgin. scilicet dispicere: *Quid corrigere, quid effugere, quid tenere debeamus:* ad hunc enim finem collimat meditatio. Egregiè hunc è meditatione fructum retulit Vates coronatus, artis meditando, si quisquam alius, admodum gnarus, pl. 38. 4. ita canit: *concaluit*

cor meum intra me: dum nimirum æternorum ac cœlestium commentationi studiosè întenderem; concaluit cor meum, Textus arabicus legit, Æstnavit cor meum: chaldæus ebullivit cor meum. Et in meditatione mea exardescet ignis. meditari enim, inquit S. Cyrillus Alexandrinus, est, veluti silicem igniarium percutere, ut ardentes inde scintille promiscant, Dum igitur cor aridum, cor tepidum, cor mœstum, cor durum experimur, pumex ille, aut cordis silex, discursu & meditatione percutiendus est, donec in amore Dei, odio peccatorum, compunctione, desiderio humilitatis, mortificationis, & reliquarum virtutum inflammescat, nec ante desistendum, quàm ignem hunc eliciamus & accendamus.

Exemplum luculentum præbuit ante laudatus Vates Regius ps. 76. Offenderrat Is Numen divinum, numerando populum, quod delictum Divina Nemesis illico plexit, quando peste septuaginta hominum millia abstulit. Hinc Davidis mœror, hinc angustia, tribulatio & cla-

mor ad Deum : *Voce mea ad Deum clamavi* v. 2. *In die tribulationis meæ Deum exquisivi.* v. 3. *Renuit consolari anima mea, memor fui Dei, & delectatus sum, & exercitatus sum*, scilicet in oratione, meditatione & contemplatione, *Et defecit spiritus meus.* v. 4. præ anxietate, sollicitudine, timore & afflictione. At quæ meditationis tuæ materies Prophetæ sancte? *Cogitavi dies antiquos*, tum æternitatis antecedentis, tum vitæ meæ antiquæ & præteritæ. *Et annos æternos in mente habui.* v. 5. scilicet æternitatis secuturæ, vel apud Inferos in gehenna, vel apud Beatos in cœlesti patria. *Et meditatus sum nocte cum corde meo & exercitabar*, sed quis fructus hujus exercitationis & meditationis? mox subtextit: *& scopebam spiritum meum*, id est, spiritum quasi scopis verrebam & agitabam, mundabam atque purgabam à delictis & peccatis contritionis lachrymis: ne forte æternum me Deus projiciat à facie suâ, v. 8. aut in finem misericordiam suam abscindat. v. 10. moxque emendationis propositum subdit: *Et dixi, nunc capi:*

coepi: hac mutatio dextera Excelsi. v. I I.
 Ecce hic fructus meditationis Davidicæ,
scopebam spiritum, purgabam animam,
 mutabam vitam ex justitiæ & misericor-
 diæ divinæ & æternitatis sedulâ confi-
 deratione.

Reverendissimi, Admodum Reveren-
di Domini Confratres, si quis forte è No-
 bis elato est animo, aut odio, irâve suc-
 census, invidiâ aut luxuriâ afflatus: cum
 Davide annos æternos in mente habeat,
 meditetur mortis horrorem, judicii ri-
 gorem, æternas orci pœnas, perpetuas
 paradisi cœlestis delicias, & mutationem
 dexterae Excelsi sentiet; rimare, medita-
 re, *memorare novissima tua* & *in eter-*
num non peccabis. Meditatio enim ut in-
 quit S. Ephrem de orando Deum: est a-
 nimi elati repressio, iracundiæ frœnum,
 odii alexipharmacum, invidiæ destru-
 ctio, libidinis extinctio, correctio om-
 nis impietatis. Si quis nostrum labore
 acediâ, & rerum cœlestium nausêâ, ac
 tædio lectionis, orationis, & laboris:
 meditationis ligna cordis foco apponat,
 & mox exardescet ignis fervoris & de-

votio-

votionis; qui negligentiae longae callum
 aboleat, perpendat status Sacerdotalis
 obligationem, poenarum infernalium
 atrocitatem, praemiorum caelestium
 magnitudinem, aeternitatis felicitis & in-
 felicitis perpetuitatem, & cordis aetum
 sentiet taediumque depellet. Legimus in
 vitis Patrum & apud Ruffinum l. 3. n.
 107. à juniore Eremicola requisitum
 Abbatem Achillam: cur sedens in cella
 mea, patior acediam? reposuit Senex
quia nondum vidisti [nempe per confi-
 derationem & meditationem vivam] *re-*
quiem, quam speramus, neque tormenta,
qua timemus, si enim ea diligenter inspi-
ceres, etiamsi vermibus plena esset cella
tua usque ad collum, tu tamen in ipsis ja-
seres, permanens absque acedia. Sic est,
 inde omnis oscitantia & negligentia, om-
 nis malitia & nequitia, omnis exces-
 sus & defectus, in Clero & Populo, quia
 mente nonvolvunt aeterna, sive praemia
 sive tormenta, *Desolatione desolata est*
terra, clamat Propheta, quia non est qui
recogitet corde, Jerem. 12. Hinc deso-
 latio ac devastatio rerum spiritualium;
 hinc

hinc terrenorum desiderium, cœlestium fastidium, vitiorum seminarium, virtutum exilium, verbo, omnium malorum & scelerum colluvies quaquaversum scaturit.

II. FRUCTUS.

Ignis mentem illuminans.

Alter ignis in meditatione exardescens est ignis mentem sive *intelluctum illuminans*, ut cognoscenda cognoscat, ac lumine fidei & veritatis perfrusus, voluntati facem præferat, quæque amplectenda aut fugienda sint demonstret. Quænam vero emolumenta ex hac illuminatione, animæ proveniant: præclare exponit Doctor Angelicus, in instructione Principis L. 3. c. 4. ubi hortatur, ut Princeps, & quivis alius publico deserviens, considerationi & meditationi indies tempus nonnullum assignet, ne gravissimis damnis improviso emergentibus imparatus occurrat. Quod ut efficacius suadeat & persuadeat,

at, solidam dicti sui allegat rationem : dum ait: *In minori mundo*, scilicet homine id est *defectus considerationis*; quod *in majori mundo est defectus illuminationis*. Tria autem sunt in majori mundo ab illuminatione, *decor, directio & securitas*: nam primo deficiente illuminatione perit decor; quia non cernitur: deficit directio & ordo, quia nascitur confusio; deficit securitas, quia periculum, ruina, & lapsus subsequitur. Quod in Megalocosmo accidit, idem teste eodem S. Doctore & in Microcosmo nostro evenit, si adfit meditationis illuminatio: ex hac vero si adfit, animæ *decor directio & securitas* exoritur. siquidem

1. Ex ea nascitur *decor* virtutum: nam ut ait S. Chrysostomus L. 2. de orat. Si quis cum sapientibus viris colloqui solet, propter assiduam consuetudinem, sic brevi transmutatur; ut illorum prudentiam referat: quid dicere convenit de his qui cum Deo colloquia miscent, & sua vota offerunt, quantâ sapientiâ, quantâ prudentiâ, quantâ bonitate, quantâ sobrietate, quantâ morum æquitate

quitate replebit precatio, obsecratio & meditatio? Proinde nequaquam aberraverit à vero qui eam omnis virtutis ac justitiæ causam esse asseveraverit. Quemadmodum enim, ubi Regina quæpiam ingreditur Civitatem, necesse est, ut omnis opulentia consequatur, ita pariter, postquam mentalis oratio venerit in animam, omnium virtutum chorus simul ingreditur. Idem confirmat S. Venetorum Patriarcha Laurentius Justinianus, L. de cast. connub. c. 22. Meditatio, inquit, est disciplina mentis, est spiritualis Pædagogus orationis funiculus, incipientium eruditio, intentionis mentis provida gubernatrix.

Præcurrit orationem spiritûs, disponit ad contemplationem, animæ munditiam operatur, ministrat devotionem; in corde spiritualement lætitiâ ebullire facit; atque sapientiæ parat domicilium. Ex ipsius assiduitate, stabilitur mens, cogitationes purgantur, solitudo sapit, delectatur Deus, ingenium acuitur, castificatur sensus, illustratur ratio, loquela restringitur, & animus ad alta suspenditur

penditur. Hæc ille. Quantus igitur ,
quamque varius, ex hac illuminatione,
virtutum decor & splendor enascitur?

2. Ab illuminatione *directio* manat.
Quemadmodum enim noctu in tenebris
horror est & inordinatio ; orto autem
sole, lumine omnia collustrante ; exit
homo ad opus suum, & ad operationem
suam, usque ad vesperum , quia lux di-
rigit, cunctaque ex ordine peragendi fa-
cultatem tribuit : ita pariter , absente
considerationis lumine , opera nostra
confusione & inordinatione squalent ,
præsente vero illuminationis splendore,
ordine & accuratione suâ gaudent , in
quaternis hisce punctis consistente. *Pri-
mum est* , ut opera singula purâ inten-
tione divinæ gloriæ Deo offerantur. *Al-
terum* ut eximiâ diligentia & curâ pera-
gantur. *Tertium* , ut singulari fervore
ac studio Deo placendi animentur.
Quartum , ut indies modo perfectiore
instituantur , & cum diebus perfectio
in operando crescat & augeatur ; quod
ex vitæ & passionis Domini nostri Jesu
Christi , sedula meditatione hauritur
atque

atque addiscitur. Præclare hæc exponit S. Bernardus L. 1. de Consid. c. 7. *Consideratio* inquit (quæ in meditatione adhibetur) *mentem de qua oritur, purificat, regit affectus, dirigit actus, corrigit excessus, componit mores, vitam honestat & ordinat, postremo divinarum pariter & humanarum rerum scientiam confert. Hæc est, quæ confusa discriminat, hiantia cogit, sparsa colligit, secreta rimatur, vera vestigat, verisimilia examinat, ficta & fucata explorat. Hæc est quæ agenda præordinat, acta recogitat, ut nihil in mente resideat incorrectum, aut correctione egens: Hæc est quæ in prosperis adversa præsentit, in adversis quasi non sentit. &c.* Omnis hæc directio, operumque coordinatio, discretio, compositio, correctio, & vitæ nostræ puritas, honestas ac rectitudo, ex illuminatione meditationis progreditur; siquidem *Rectè novit vivere, qui rectè novit orare.* S. August. homil. 4. ex 50.

3. Ab illuminatione oritur *Securitas*. Sicut enim homo nocturnis in tenebris, omnia etiam tuta timet, ad quem vis strepitum

pitum pallet, ad quemvis passum, casum aut ruinam metuit, ad quemvis clamorem, insidias, hostes, fures, latrones instare reformidat; ita merito Clericus aut Sacerdos quilibet, meditationis illuminatione destitutus, animæ suæ insidias, hostes, lapsus & pericula timet, & ad illa expavescit. O quot pedicæ, quot retia, quot pericula statum Clericalem, Sacerdotalem ac Pastoralem obsepsere, quæ non nisi meditationis oculo perspiciuntur; aut æstimantur! Pericula sunt in castitate; pericula in bonorum administratione, pericula in beneficiorum pluralitate: pericula in cura animarum. Pericula emergunt ex cohabitatione: pericula ex comestatione: pericula ex ebrietate: pericula ex colloquutione: pericula ex propria infirmitate: pericula ex occasione: pericula ex inolitâ consuetudine: pericula ex assidua Diaboli tentatione. Pericula ex passionibus: pericula ex inclinationibus: pericula ex vitiis, pericula ex divitiis; pericula ex sociis: pericula ex subditis: pericula in hospitibus: pericula in viis: pericula

cula in prosperis: pericula in adversis:
& ubi non? cum ubique Diabolus, tan-
quam Leo rugiens circumbeat, quærens
quem devoret?

Unde igitur Nobis in tantâ discrimi-
num multiplicitate securitas? Respon-
det Doctor Angelicus ex illuminatione
meditationis & considerationis, non
una alterave, sed quotidiana, imo ut
Canon innuit, aliquoties repetita indi-
es: nisi enim Sacerdos cordis sui Altari
ligna apponat in dies singulos, paula-
tim ignis fervoris extinguetur, quan-
tumvis Sacerdotii sui initio arserit. Te-
statur id S. Bernardus serm. 3. de annunc.
Omissâ consideratione: *Tepe scimus pro-*
cessu temporis à fervore conversationis
nostræ; paulatim refrigescit charitas: a-
bundat iniquitas; ut consummemus car-
ne, qui spiritu cœperamus. Inde enim est,
ut minus ea sciamus, quæ à Deo donan-
da sunt nobis, indevoti pariter & ingra-
ti Timorem Domini relinquimus, Verbo-
si, curiosi, faceti, etiam detractores, va-
cantes nugis, fugientes laboris discipline,
quoties

quoties sine nota id licet, quasi vero confestim etiam sine noxa. Hæc ille.

Quo igitur depulsis periculis, salutis ac perfectioni nostræ & alienæ invigilemus tutius, à meditationis illuminatione securitas petenda atque accersenda erit. Hæc enim 1. est murus animæ Civitatem protegens ut ait S. Chrysof. L. 2. de orand. 2. Hæc est Clypeus, contra Pharaonem styginum, omnia ejus ignita jacula repellens. S. Ambros. 3. est arx inconcussa & terribilis Dæmonibus, in quam penetrare nequeunt, S. Chrysof. Orat. 2. de prec. 4. est gladius flammeus Cherubini, ante paradysum terrestrem (id est animam sanctam) consistentis, & adversarios avernales retundentis. Hesichius centur. 2. 5. Sagitta electa est, quâ hostem tartareum etiam eminus feriamus S. Ambros. ferm. 86.6. est salutis anchora quâ defixa & nixa animæ nostræ cimba inter mundi procellas ac turbines submersionis & naufragii devitat discrimina. 7. Denique est armatura fortium & secunda panoplia, quâ de cunctis animæ inimicis reportatur victoria,

victoria , Quare si decorem virtutum ,
 ordinem operum , securitatem periculo-
 rum desideras , sequere consilium senis
 cujusdam in vitis P P. l. 3. c. 31. suaden-
 tis , *Attende meditationi tuae , in timore
 Dei exurgens : tam mane , quam vespere ,
 & impetum inimicorum non reformida-
 bis.*

III. FRUCTUS.

Ignis animum accendens.

Tertius Ignis in meditatione excitari
 solitus est Ignis animum accendens,
 voluntatemque inflammans *In medita-
 tione mea exardescet ignis* : Ignis autem
 proprium est , calefacere , succendere &
 inflammare. Cor iusti in meditatione , est
 instar speculi concavi , quod soli iustitiæ
 objectum , flammam concipit , & amore
 Dei ac proximi succenditur , succensus
 autem in medio cordis ignis ille divini
 amoris mox ex eo peccata depellit , lati-
 tiam ingerit , contra dæmones roborat ,
 & hominem vetere exuto in novum
 trans-

transmutat. 1. peccata depellit, in ipsa enim meditatione ait S. Ambros. in ps. 38. *Ignis ex ardescit, non malus ignis qui adurat & non exurat; sed ignis, qui peccatum minuit, & suo culpam ardore depascit: ideo & Dominus venit, ut ignem hunc in terram mitteret, qui illuminaret omnes, universorum studium accenderet, crimen exureret.* 2. Hic ignis cor hominis latificat, non secus atque ignis naturalis calore suo corpus frigore algens fovet ac recreat, & ut vinum mærorem eliminat, tristitiamque abstergit, *Meditatione* inquit S. Laurent. Justin. de cast. connub. p. 314. *abscedit tristitia, fugatur tentatio, renovatur sensus, virtus debilitata roboratur, excitatur fervor, vitiorum rubigo consumitur, cælestium desideriorum scintilla emicant, & divini amoris flamma succrescit.* 3. Hic ignis si ardet in nobis, lucet Angelis & recreat, Dæmones urit & cruciat: testatur hoc ipsum S. Maximus Homil. 43. *si fuerint Dæmones fortes robore montibus haud dissimiles, ab oratione comburantur velut cera ab igne: sunt enim ve-*
lut

lut muscæ, quæ in hac flamma aduruntur & pereunt, 4. hic ignis si fervet in nobis, miram Metamorphosin agit, superbos in humiles, veteres in novos, tepidos in ferventes, in venustos homines deformes transmutat; dum ab hoc igne velut à sole illustrantur & inflamman- tur Dei amore. Ita scribit S. Chryso- stomus *Hoc sole mens illustratur, phœnicis instar Charitate uritur & consumitur, in humilitatis cinerem redigitur & se ipsa pulchrior & vegetior per fervorem re- viviscit.* O Ignis nobilis! ô potens flamma amoris! quæ tam mira raraque operaris in nobis! hujusne energiæ, efficaciam ac potentiam experimenta exemplave desi- deratis?

Hoc igne illustratus & inflammatus fuit populi Israelitici Dux Moyses, dum in monte cum Deo colloquens ac divi- na meditans & contemplans, è vultu splendorem & jubar instar cornuum e- vibravit, Gen. 34. 29. hoc igne illustra- tus & inflammatus extitit Patriarcha Isaac, *Qui egressus fuerat ad meditan- dum in agro inclinata jam die* Gen. 24.

63. quando ut docet S. Ambrosius L. de Isaac. c. 1. non res naturales duntaxat, & motus cursusque siderum, verum etiam eorum authorem & motorem Deum, aliàque divina ruminabat, ut in eorum amorem inardesceret. Hoc igne illustratus & inflammatus fuit Rex David, ut diximus, quando æternitatis adyta ingressus, & in divinorum judiciorum abyssum raptus veterem hominem exiit, & novum induit, mutatione dextræ Excelsi; Hoc igne illustratus & inflammatus S. Ephrem qui præ incendiis amoris & dulcedinis magnitudine vasculum suum (id est corpus suum) rumpendum metuebat, Hoc igne illustratus & inflammatus magnus Augustinus quando in meditationibus suis, in foliolo quibus & manuali C. 2. in has erumpebat voces ardentes. *Tui O Deus amore teneor, tui desiderio flagro, tui dulci memoria delector, cor ardet, animus gaudet, memoria viget, intellectus lucet, & totus spiritus ex visionis tue seculari desiderio accensus invisibili amore rapitur.* Hoc igne illustrati & succensi fuere S. Phi-

Philip. Neri us alii que sexcenti, quorum pectora ex meditationis igne colliquescentia, & amore divino æstuantia madidis linteolis refrigerare, aut dilatare aut tunicam pro refrigerio diloricare ac aperire necesse erat,

Tangimur ne & nos *Domini Fratres* hujus ignis desiderio? meditationi laxemus habenas, & incalescet quoque cor nostrum ignisque suscitabitur, qui noxas depascit, corda exhilaret, Dæmones urat, & nos velut Phœnices absumat, atque in homines novos transformet.

Verum, quando nam & quoties sancto huic meditationis exercitio nos dedemus? Canon noster innuit *aliquoties per diem*. Salvo meliore, tempora opportuniora remur sequentia, Primum est matutinum, cui David insueverat. *In Matutinis meditabor in te* ps. 62. 7. Alterum meridianum sive pomeridianum, quo nos contra Dæmonii meridiani assaultus & jacula obarmemus, Tertium vespertinum cum Isaaco *inclinata jam die*. Vespere & mane & meridiè narrabo

& annuntiabo pl. 54. 18. Quartum est Nocturnum, si quando somnus ab oculis fugiat, idque cum psalmista, *Anticipaverunt vigiliis oculi mei, & meditatus sum nocte, cum corde meo.* pl. 76. 7. Quintum ante Sacrificii divini oblationem, ut tanti mysterii consideratione frigore depulso mens incalcescat: ut monet Doctor Seraphicus: *Cum Sacerdos fuerit, totus alteratus atque inflammatus nil nisi Deum cogitans tunc accedat.* Sextum est, ante concionem: Vix enim Ecclesiastes populi intellectum convincet nisi suum ante meditando convicerit; vix Auditorum voluntatem accendet nisi suam ante inflammaverit, ardeat orator, qui vult accendere plebem. Septimum in itinere ad infirmos, sanctique viatici deportatione: tunc enim cœlestis, quem gestamus, Medicus, Dux æternitatis, Ignis Eucharisticus (*Deus enim novus ignis consumens est* Deut. 4.) ejusque infinita potentia, sapientia, bonitas, charitas, justitia, misericordia, cæteraque attributa; amplum meditandi campum, dum campos pertransimus, nobis suppeditabunt, atque ita Canonis nostri præscripto fideliter respondebimus. Qua-

Quapropter *Rev. Adm. Rev. ac Ven. DD.*, ut ignis hic triplex in meditationibus nostris exardescat, indies constanter cordis nostri Altari tanquam foco, ligna nonnulla, id est cōsiderationis puncta tū è vita ac passione Domini, tum è vitiōrū, Virtutū & novissimorū materie deprōpta apponamus, meditando insufflemus, donec ignē id est igneos affectus & virtutū actus suscitemus. Quod si stabiliter præstiterimus ignis ille aspirante Spiritus S. gratia, triplicem effectum, paulo ante declaratum in nobis sortiētur.

I. Primò enim, anima nostra, non secus atq; aurū in igne à peccatorū & vitiōrū scoria emūdabitur, meditatiōe æternitatis, mortis, iudicii, inferni ac cœlestis gloriæ, omnis superbiæ, avaritiæ, luxuriæ, iræ & invidiæ nec nō acediæ rubigo consumetur, via ad virtutes sternetur, novæq; vitæ basis collocabitur, dicendo cum Regio Vate *Dixi nunc cœpi*: ut ex adverso, destituti meditationis præsidio rerum spiritualium nausea laborabimus, sub pondere laboris fatiscemus, in fluctus indignationis assurgemus, diversarum æstu cupiditatum inflammabimur, &

Q 4 instar

instar tritonum in tectis per varios affectus passionumq; turbines circumagemur.

2. Deinde ex illo meditationis igne, mens nostra illuminabitur, ex illuminatione vero primo decor prudentiæ, sapientiæ, justitiæ, castitatis, devotionis, cæterarumque virtutum in animam derivabitur. Deinde operum quotidianorum directio, discretio, compositio, coordinatio, ac perfectio una cum intentione sincerâ, accuratione eximia, fervore intenso, indiesque magis ac magis proficendi desiderio subsequetur, Denique contra tot retia statui clericali annexa, contra pericula innumera à mundo, carne, Dæmone injecta, & sive ex rebus sive ex personis, sive ex occasionibus orta obarmabimur. Meditatio enim murus est nos protegens, gladius nos defendens, clypeus tela retundens, arx hostes excludens, sagitta eminus feriens, anchora à naufragio custodiens, panoplia de cunctis inimicis victoriæ palmam reportans.

3. Ad extremum ex hoc meditationis incendio, animus incalcescet, & voluntas excitata ac mota, flammam concipiet; quarum vi & energia, peccatum ejus mun-

mundabitur, culpa delebitur, cor exhilarabitur, tristitiâ abstergetur, sensus renovabitur, virtus roborabitur, anima nostra à tepore ad fervorem excitabitur, & cum Moyse, Isaaco, Davide, aliisque sanctis illustrata ac succensa in Dei conditoris sui amorem abripietur, quem quidem in hac vita auspicabitur sed in altera summa cum voluptate, felicitate ac beatitudine prosequetur, quia tota æternitate non abrumpetur nec sufflamabitur.

CANON XIII.

Hortatur Confraternitas, ut semel in anno, ab externis negotiis & conversationibus, ad dies aliquot se retrahant & in pio hoc secessu per spiritualia exercitia, teporem omnem ejiciant, & spiritum recolligant.

EXPOSITIO

REX David cùm Absolonem Achitophalem cæterisque hostes tuos fugiens tristitia ac timore constringi & ligari se sentiret, alas columbinas assumere cupiebat, ut hostium manus celerius

Q

effu-

effugeret, in locum tutum transvolaret, atque ibidem securè conquireret. *Quis* inquit, *michi dabit pennas sicut columba & volabo & requiescam?* psal. 54. v. 7. Quod ipsi in votis fuit, feliciter obtinuit: mox enim subdit: *Ecce elongavi fugiens & mansi in solitudine* v. 8. Elongavi fugiens è Jerusalem civitate regiâ, & transito, celeri gradu Jordane, mansi in solitudine, in campetribus deserti prope Jericho, ubi quietem reperi.

Typum sanè hîc præclarum, seu figuram animæ sanctæ, animæ Clericalis, Sacerdotalis, ac Pastoralis exhibet dictus Rex Sanctus; quæ mundi, carnis, ac Diaboli persecutiones, una cum vitiis & concupiscentiis evadere optans, in columbam mysticam transformari, ejusque innocentiam, puritatem, simplicitatem, candorem, castitatem, mansuetudinem, charitatem, & bonorum operum fecunditatem, induere desiderans, alas columbinas efflagitat, & cum psalte Regio ingemiscit: *Quis mihi dabit pennas sicut columba & volabo, & requiescam?*

cam: Verùm quonam volabit, ut desideratam animi tranquillitatem reperiat ? in sacram asceseos solitudinem. *Ecce elongavi fugiens & mansi in solitudine. Secedat tantisper à populi strepitu, fugiat negotiorum molem curarumque domesticarum turbam, & abdat se in sanctam solitudinem, ubi spiritum exerceat, orando, meditando, examinando, mentem excolat; ut pacem serenitatemque animi desideratam recuperet.*

Vario autem ex capite timor, anxietas, inquietudo & turbatio in animo Clericali nascitur. 1. Dum quis de statu vitæ eligendo anxie deliberat. 2. Dum dignitatis & officii recenter obtenti partes integre explere desiderat. 3. Dum vitam hæcenus malè transactam corrigere exoptat. 4. Dum teporem excutere ac mentem recolligere intendit. 5. Dum ad felicem ex hac vita transitum se comparare statuit. Atque hæc sunt quinæ in solitudinem secedendi ascēs inque sacram instituendi causæ, occasiones, & tempora: simulque finis effectus & fructus

exercitiorum. Quos præfenti expositione Canonis tertii decimi, more nostro explanabimus.

I. *Primus* exercitiorum spiritualium fructus est *recta status electio*, dum enim Ecclesiasticæ aut Clericalis vitæ candidatus, de statu vitæ eligendo deliberat, ingens nonnunquam anxietas & perplexitas animum sollicitat: Constitutus quasi in bivio Herculis fluctuat, & cui vento vela obvertat, ignorat. Hinc mundus honorum titulos, divitiarum acervos, voluptatum illecebras ostentat & allicit: Inde Christus Dominus sua in statu Clericali servitia, sacrificia, psalmidiam cæteraque Sacerdotalia ac Parochialia munia proponit & invitat. Ex his eligendum est, atque ex electione rite aut perperam factâ maxima ex parte dependet lætitia cordis, conscientiæ pax, recta vitæ gubernatio, ac demum beatitudo ac salus; aut vice versâ, flumina tristitiæ, errorum, inquietudinum ac turbationum procellæ, ac denique non rarò infelix exitus atque interitus sempiternus. Quisquis hic impetu fertur non ratione,

in-

incurrit in scopulos & certissimum nau-
 fragium. Æqualis enim periculi est, ca-
 pitū martiali ac militari tondere coro-
 nam & Clericali imponere galeam; paris
 incommodi est ad clerum vocato obtru-
 dere conjugium & hominem munda-
 num vitiosumque admittere ad Sacer-
 dotium. Quot enim implicarunt se vin-
 culis connubii, qui postea in perpetuis
 litigijs & mœroribus vixere; & curis la-
 boribusque catenatis ac ferreo necessita-
 tis nexu astricti pressique in quodia-
 nam erumpere nœniam coacti sunt: *Non
 possum tecum vivere nec sine te.* Atque ita
 post vitam miseram frequenter in per-
 petuas devolvuntur miseras. Ex adverso
 quàm multi statui Ecclesiastico se se ad-
 dixerunt vel ultrò, vel pinguioris fortu-
 næ causâ, vel invitī, ab iis adacti, quorum
 reverentiæ, omnia se debere censebant
 & prorsus infelicitè Clerici togâ tenus,
 ut quidam Philosophi amiculo; sumia in
 purpura, felis in crocotâ, qui melius in
 sago vel chlamyde incessissent; ut scan-
 dala plurima damnationisque æternæ
 pericula taceamus.

Q

Quò

Quò igitur rectè eligas errorisque pe-
 riculum evites, quid consilii? quid agas?
 ut audire merearis quid in te loquatur
 Dominus? imitare Davidem, pennas assu-
 me & vola: elongare à Domesticis, fuge
 populi strepitum, abdere in solitudi-
 nem: ibi posito ob oculos creationis fi-
 ne, considera vocationem tuam, pro-
 pensionem, talenta, vires, aliásque dispo-
 sitiones: ibi perpende quid humeri tui
 ferre valeant, quidve recusent, ibi ratio-
 nes pro & contra examina & ad æterni-
 tatis bilancem appende: ibi regulas bo-
 næ electionis in exercitiis istis tradi soli-
 tas, easque præclarissimas applica: &
 amplectere monitum Doctoris melliflui,
 datum Thomæ Præposito, Epist. 107.
*Si cupis cæli vocem audire, secede; & hu-
 ic voci Dei tui aurem præpara internam:
 fuge curam externam, ut expedito &
 vacante interno sensu, dicas & tu cum
 Samuele: loquere Domine, quia audis
 servus tuus: Vox hæc non sonat in foro;
 sed nec auditur in publico: secretum con-
 silium, secretum querit auditum: auditus*

*tuo gaudium procerto dabit & leticiam ,
si sobriâ aure perceperis.*

*II. Alter exercitiorum spiritualium
fructus est recta impositi muneris , curæ
animarum , aut prælaturæ administra-
tio. Geminam ejusmodi prælaturæ præ-
ferunt facien , alteram externam , inter-
nam alteram : externa ostentat honores ,
divitias , aliâque vitæ præsentis commo-
da : interna verò exhibet, obligationem ,
curam animarum & onus horrendum
de singulis animabus sibi commissis, red-
dendi rationem : secundum illud Apo-
stoli ad Hebr. cap. 13. 17. *Obedite Præ-
positis vestris , & subjacete eis : ipsi enim
pervigilant quasi rationem reddituri pro
animabus vestris* , scilicet in magno illo
& decretorio die , coram Angelis & ho-
minibus reddituri sunt rationem de ani-
mabus curæ suæ concreditæ ; dum enim
officium ejusmodi acceptant , animam
suam pro illis quodammodo oppigno-
rant, ac pro iisdem mortis æternæ periculo,
si negligentes fuerint, sese exponunt. Ut
igitur onus illud minuant, periculum sa-
lutis evadant, sibi commissos per virtutis
sem-*

semitam ad beatitudinem æternam perducant & jam supra Candelabrum in Ecclesia Dei collocati vitiorum tenebras dissipent, & virtutum radios, quaquaversum diffundant; quò medio, adminiculòque id obtinebunt? Cum Davide columbinas sibi adaptent alas, volitent & requiescant in sancta asceseos solitudine: ibidem orationi & meditationi dum vacant, finem creationis & vocationis suæ ritè expendant, obligationem sui muneris considerent, leges gubernandi animas sibi commissas præfigant, sumptus in familiam & famulitium, nec non in sustentationem propriam, moderatos constituent: elemosynas, secundum facultates suas, designent. Hac ratione solitudo hæc erit illis Domus Dei & porta cæli: schola virtutis, palæstra victoriæ, castrum adversus pericula, bonorum omnium, & ipsis & subditis fons atque ærarium.

Præclaro, Prælati ac populi ducibus exemplo præluxit Moyse, qui longo tempore in deserto, suæ perfectioni vacavit; antequam populi Israëliti ducatur

tum

tum ac regimen capesseret. Præluxit S. Christi Prodomus & Baptista Joannes, prius in eremum secedens, divinisque meditationibus & contemplationibus, amore divino & animarum zelo se inflammans, quàm ad Jordanem, pœnitentiam prædicaturus & baptizaturus concederet. Præluxit etiam Redemptor noster JESUS CHRISTUS, qui ipfos quadraginta dies in deserto, in recollectione, oratione, contemplatione & jejunio traduxit, priusquam prædicationis auspicaretur officium. Fuitque secessus iste præstantissimus, quo Sathanam ad pugnam elicuit, ac gloriosè detriumphavit, atque ita exercitia nostra fundavit. Præluxêre quoque Apostoli: qui antequam Evangelii disseminandi munus adirent, in cœnaculum se se recipere, dies omnino denos, in ascési sacra orando, suspirando, meditando, contemplando, spiritum sanctum postulando, insumpserê; atque ibidem lumine mysteriorum fidei maximo perfusi; cordibus & linguis, igne divino charitatis & zeli inflammatis, instructi, prodierê foras, dis-

persique

persique per orbem terrarum , tantam piscium multitudinem in sagem Christi invexerunt. Præluxit pariter S. Paulus Apostolus , quem cum in vas electionis ordinaturus esset Dominus , prius Damascum deducendum curavit , in triduanam solitudinem apud Ananiam coniecit , ut orando , jejunando , & in itinere visa , auditæque considerando , ad fidem ac baptismum se disponderet , & quasi in utero adolesceret fœtus , & formaretur in hominem Dei , in Apostolum , & vas electionis.

Hos primipilos Heroes & zelatores animarum , imitatus fuit Magnus Basilus , qui in solitudinem ponticam ad ripam Iris fluminis secessit , eo fine (ut ipse refert Epist. 79.) ut mores suos componeret , sacrarum litterarum studio vacaret , cum Angelis versaretur , & modum alios regendi , ac perficiendi , meditando addisceret ; itaque nesciens ad Episcopatum , qui à Deo ipsi destinabatur , se compararet . In pontica igitur solitudine , velut in pharetra sua Deus S. Basilium & S. Gregorium Naziansenum , quasi sagittas

gittas electas abscondit , ut eos spiritu
 ibidem concepto plenos , opportuno
 postmodum tempore tanquam novos
 Joannes Baptistas educeret , ad facien-
 dam vindictam in nationibus, & incre-
 pationes in populis. Et ne vetera tantum
 recenseamus , idem præstitit Reveren-
 dissimus Dominus Henricus Franciscus
 Archi - Episcopus Cameracensis S. R. I.
 Princeps, ut refert Cornelius à Lapide in
 pentat. Ubi enim is nuntium de Episco-
 patu obrinuit, plurium dierum spatio in
 secretum se abdedit , ubi cum solo Deo
 ageret , futurum onus perciperet , diffi-
 cultates & tempestates , eminus quasi ex
 specula prospiceret , seque contra eas
 muniret & armaret, atque leges tum fa-
 miliam, tum Episcopatum, piè & sanctè
 administrandi , sibi ipsi præscriberet.
 Quo exemplo complures ad imitatio-
 nem pertraxit, ut Episcopale munus adi-
 turi, priùs in sancta solitudine, magnâ a-
 nimi sui consolatione, magnôque suo &
 Ecclesiæ bono se compararent.

Imi-

Imitentur illustria Christi & Sanctorum exempla animarum Curatores, Decani, alique Prælati, requiescant paulisper in cubiculo, & orent Patrem cœlestem in abscondito: maneant ut loquitur S. Bernardus, in cellula, ubi Deo fruantur, officii sui partes considerent & ordinent, atque ita velut in cœlo versantes cum Angelis, eosdem exhilarent. Cellæ & cœli [ait dictus Doct̃or mellifluus Epist. ad Fratres de monte Dei] habitatio, cognatæ sunt, sicut enim cœlum & cella adinvicem videntur habere aliquam cognitionem nominis, sic & pietatis. A celando enim cœlum & cella nomen habere videntur: & quod celatur in cœlis, hoc & in cellis. Quod quæritur in cœlis, hoc & in cellis. Quidnam est hoc? Vacare Deo, frui Deo. Quod cum piè & fideliter celebratur in cellis, audeo dicere, sancti Angeli Dei, cellas habent pro cœlis, & æque delectantur in cellis ac in cœlis.

III. Tertius ascenseos sacræ fructus est, vitæ, morumque emendatio. Si quis enim se vitam, à Sacerdotii dignitate alie-

alienam, peccatis & offensis Dei refer-
tam duxisse hactenus sentiat; & aut vitæ
brevitate aut numinis supremi metu, aut
funerum quotidianorum conspectu,
alióve motivo perculsus ad frugem me-
liorem redire aveat: ad exercitiorum lo-
cum, tanquam ad asylum confugiat: &
dierum aliquot intercapedine à mundi
turbis sejunctus conquiescat: aptissi-
mámque vulneribus ac morbis suis me-
delam reperiet, animæque puritatem,
pacem, & tranquillitatem recipiet. Hic
in solitudine & quiete, vitæ suæ fædita-
tem consideret, ut gemat plangat & lu-
geat. Hic Deum offensum, iratumque si-
bi ob oculos ponat, ut placet & miti-
get. Hic ruminet finem suum, ut ad eum
redeat, perfidiam suam agnoscat, ini-
quitatem defleat. Hic mortis memoriam
refricet, mortis certitudinem & incerti-
tudinem animo volvat, mortem iusto-
rum pretiosam, peccatorum pessimam
perpendat. Hic iudicii divini rigorem
dispiciat, in quo omnia judicabuntur
sine personarum acceptione; omnia
condemnabuntur sine remissione; omnia

punientur sine commiseratione. Deniq; hic vivus descendat in infernum; & mentis oculis hanc patriam desperatorum, hanc regionem lachrymarum, hunc locum tormentorum intueatur: & vitam sine morte, laborem sine quiete, dolorem sine intermissione, ignem sine extinctione, omnium malorum iliadem sine fine, deprehendens, totus paveat, contremiscat & expallescat.

Atque ita perculsus & timoris salutis jaculo transfixus ad exhomologesin totius vitæ sese accingat, vitæ suæ rationes ineat, delicta ad calculum & trutinam revocet, quam fœda fuerit cloaca, quàm tetrum & putridum ulcus & apostema fuerit, agnoscat ex quo tanta peccatorum sanies effluxit; & intime compunctus doleat, vitamque in melius commutare, quàm firmissimè statuatur. Sedeat, cum Davide, similis factus pellicano solitudinis, ob animi angorem & dolorem, hominum consortia fugiens tanquam nycticorax in domicilio, tenebris se involvens & tanquam passer solitarius

in tecto, pro peccatis suis, eorumque
 venia clamare non cessans.

O Peccatrix anima, iræ filia, Dei ini-
 mica, Diaboli famula, titio infernalis !
 quis tibi dabit pennas, ut voles & requi-
 escas, manens in sancta solitudine ? ut
 peccata defleas & prædictos thesauros,
 & vitam æternam reperias ? Vince te,
 hominum dicteria sperne; negotia tan-
 tisper sepone, & cum Deo tuo in solitu-
 dine sancta reconciliare: sequere consi-
 lium, salutem tuam sincere quærentis a-
 mici, & lætaberis: peractisque exerciti-
 is, à criminum fordibus expiatus, cum
 S. Gregorio Nazianzeno, Deo grates re-
 ferens exclamabis: *O Cella spiritualis, ex-
 ercitiis mirabilis officina ! In qua humana
 anima Creatoris sui imaginem in se re-
 staurat, & ad suæ redit originis purita-
 tem ! Tu das ut homo Deum mundo corde
 conspiciat; qui suis obvolutus tenebris,
 Deum & seipsum ignorabat. Tu facis,
 ut homo in mentis acie constitutus, cun-
 cta sub se videat terrena defluere; se
 ipsum quoque prospiciat, in ipsa*
rerum

rerum labentium decursione, transire. O solitudo sancta! tu mors es vitiorum, tu fomes & vita virtutum! tu balneum animarum, purgatorium sordidorum, conciliabulum Dei & hominum! Tu scala Jacob, qua homines vehis ad cœlum, & Angelos ad humanum deponis auxilium. Tu fornax ubi superni Regis vasa formantur, & ad perpetuum nitorem malleo pœnitentiæ percussa, ac limâ salutifera correctionis erasa perveniunt.

IV. Quartus sanctæ hujus solitudinis fructus est, animi recollectio, fervoris flaccescentis instauratio, virtutum augmentum, teporis & languoris exilium. Quotidiana docet experientia, tam infesso studiorum labore, quam negotiorum variorum mole spiritum intepescere, orationis ac meditationis ardorem remittere, spiritualium functionum & exercitiorum usum obtundi ac velut hebescere; & animam, quasi, pabulo subtracto emaciatam languescere. Quid verò hic rursus consiliū! quid adhibendum antidotū? Assume pennas, & cum Davide, vola in sacræ asceseos eremum;

& animi cogitationes dispersas recolliges, virtutes acues, fervorem deperditum reaccendes. Quemadmodum culter usu quotidiano hebescit, & subinde ad cotem exacuendus est, ut chalybs & acies obtusior reparetur: ita anima Ecclesiastica, à quotidiano rerum negotiorum & conversationum usu, paulatim obtusior reddita, indiget ut rerum cœlestium & æternarum meditatione, velut cote acuatur. Et quemadmodum homines mundani, ad corporis sui refectio- nem, præter ordinariam & quotidiana- nam cibi sumptionem, extraordinarias quandoque instituunt recreationes & convivia; in quibus lautius, largiusque genio suo indulgeant, sic æquum omnino est, ut in Clerum ac sortem Domini cooptati, præter quotidianas preces, meditationes, & spiritûs refectioes, extraordinarias quasdam festivitates spirituales & epulas adornent; in quibus animæ ipsorum, non ad mensuram aut dimensum, ut aliis diebus, reficiantur; sed majore abundantia, ubertatèque dulcedinis & gratiæ Dei replentur. Id ipsum quo-

R que

que nos Natura ipsamet edocet , quando rore , quot noctibus stillatim decedente haud est contēta ; sed exigit præterea , ut pluvix integro nonnunquam die aut hebdomade , continuò decidentis humore terra largius inebrietur. Neque id absque causa : ut nimirum hâc ratione ab aquis ita penetraretur atque immadescat , ut eam nec æstus solaris , nec ventus urens superveniens queat are facere. Ad eundem modum , par est , animas cultui divino dicatas , præter communem & quotidianum rorem , certa habere temporum intervalla , quibus ita cœlesti , precum & meditationum imbre perfundantur , & medullatæ devotionis succo adimpleantur ; ut nec occupationum externarum æstu , nec tentationum irruentium vento , nec mundi successibus ; sive prosperis , sive adversis exarescant. Atque hoc est , quod occupationum nostrarum non ignara ac de profectu nostro sollicita Confraternitas nostra in Canone præsentis allegat , ut nimirum teporem excutiamus , spiritumque per varia distractum , & dissipatum recolligamus. Præ-

Præclarum recollectionis hujus exemplum cernimus in Apostolorum Collegio: cùm enim hi se totos proximorum auxilio ita impenderent, ut vix cibo sumendo tempus eis suppeteret: tanta scilicet erat hominum ad ipsos confluentium multitudo; Audierunt ab optimo Magistro suo: *Venite seorsum, in desertum locum, & requiescite pusillum*, Marci. c. 6. 31. Voluit nempe benignissimus Salvator, Discipulos suos à molestis laboribus non nihil quiescere, atque interrim animum recolligere, & componendis animi motibus vacare.

Apostolorum vestigiis institit S. Carolus Borromæus, Mediolanensis Archiepiscopus, qui sub vitæ sanctioris primordium semel quot annis binas hebdomades, ac postmodû binis in anno vicibus tantundem temporis in sacram acesin insumebat, eâ animi recollectione, fervoris instauratione, & virtutum augmento, ut multî hanc primam sanctimonix ejus scaturiginem extitisse testentur. Idem quot annis in more positum fuit scientiâ & virtute Eminentissimo

Cardinali Bellarmino, quando mensẽm integrum exercitiis spiritus dando , ad mortem felicem , æternitatemque beatam sese comparabat ; idem hodiẽdum præstant innumeri tum Ecclesiastici , tum variorum ordinum Religiosi ; qui annuè oẽto vel decem dierum ascẽsi, spiritum excolunt, fervorem instaurant , animi affectus paulatim ad terram terrenaque tendentes , tanquam horologii pondera, sursum attrahunt , & ad cœlestia attollunt , tanto animæ emolumento, ut ad conservandum primævum spiritum, ardoremque devotionis fovendum nihil efficacius reperiri posse videatur.

Æmulemur & Nos DD. Confratres charismata meliora , & annuè aliquot dies sancto huic exercitio deputemus; & non absimiles fructus & flores ex eo decerpemus: & quod de Eremita sua deprædicavit. S. Gregorius Nazianzenus in Tract. de laude Eremitæ; idem Nos solitudini seu ascẽsi nostræ merito applicabimus: *Solitudo cœlestis doctrina est schola ac divinarum artium disciplina, illic Deus*

Deus est totum quod discitur , via qua
tenditur , totum per quod ad summa ve-
ritatis notitiam pervenitur. Hec est para-
disus deliciarum , ubi spirant ornamenta
virtutum: ibi rosa charitatis igneo rubo-
re flammescunt : ibi lilia castitatis niveo
candore candescunt ; cum quibus etiam
humilitatis viola : ibi myrrha mortifica-
tionis , non solum carnis , sed quod glorio-
sius est propriae voluntatis exundat , &
thus assidua orationis indefinenter ema-
nat.

V. Quintus denique secessus & recol-
lectionis sacrae fructus est ad mortem fe-
licem , beatamque aeternitatem praepa-
ratio. Regibus & Principibus usitatum
est ab aëconomis , quaestoribus , & aërarii
praefectis officio suo defuncturis , acce-
pti , expensique rationes exactas repos-
cere. Omnes quotquot Deo & Ecclesiae
servitio mancipati sumus , villicum agi-
mus de acceptis , expositisque talentis
Deo rationem strictam reddituri , quan-
do à supremo Patre familias audiemus :
Redde rationem villicationis tuae ; jam e-
nim non poteris amplius villicare , quo-

niam vitæ meta appropinquat. Ut igitur rationes nostræ sint perfectæ & integræ, assumendæ sunt alæ columbinæ, volandum in solitudinē, secedendum à strepitu ac turbis, ut calculum ineamus, ad vitæ totius rationes conficiendas sedulò incumbamus, atque ita ad mortem sanctam, beatamque æternitatem studio se nos præparemus.

Quæ causa movit Carolum V. Imperarorem, ut novo & in audito ferè isto sæculo exemplo, abdicatis tot regnis in solitarium locum se reciperet, ubi liber à turbis & curis, totus sibi & Deo vacaret: atque ad instantem mortem, vitamque beatam se disponderet: uti re ipsa præstitit, perstititque usque ad mortem; verè valens dicere: *Elongavi fugiens & mansi in solitudine.* Major in suo eremo, quàm in imperio, quia major mundo, æquè ac se ipso. Eadem causa impulit Innocentium XII. Pontificem Maximum Anno 1700. ut paulò ante obitum per ascesin sacram ad mortem ipsam sese præpararet, quando in ferventissima cum Deo colloquia

&

& affectus ardentibus erupit, & inter cætera palam professus est: quanto nunc mihi satius, meliusque foret, si binos fratres meos ad ordinem religiosum secutus, & in eo potius ostij, quam cæli claves moderatus fuisset. Simile quid optavit morti propinquus Philippus III. Hispaniarum Rex inclutus, Anno 1621. pie defunctus. Is ea justitiæ, Innocentiæ, pietatisque laude vitam traduxit, ut obfirmatum haberet, omnia potius regna amittere, quam Deum O. M. vel veniali delicto offendere: & tamen in mortis agone rariquem regni administrati mox Deo reddendam penitus considerans, & expavescens; iu has voces erupit. *Utinam nunquam Rex fuisset! utinam annos in regno actos privatus exegisset in Eremito! utinam vitam solitariam cum Deo duxisset in Thebaide!* quam nunc securius moreretur, quanto fidentiùs ad Dei tribunal pergerem.

DD. Confratres nos quidem vocati à Deo non sumus ad vitam in Eremito perpetuò ducendam, sed ad lucra animarum, & proximorum auxilia: suaden-

dum tamen nobis est, ut quandóque per dies aliquot solitudinem sacram intremus, ætate præsertim grandæva; ut ad felicem transitum atque ad beatam æternitatem nos accingamus: admonent nos anni, invitant canis: quod enim senescit atque canescit, propè interitum est: igitur maturè liquidas reddamus rationes nostras: sæpe nobis inclamemus & occinamus: quod Cornelius Musius, illustris, ævo priore, Delfis in Hollandia Martyr in laudem solitudinis cecinit; hanc patheticam addens clausulam.

Vive ut vis: sed cum ægrotabis,
Iustis lacrymis damnabis
omnes mundi infulas.

Et cum morti propinquabis
Tunc, sed serò provocabis
Ad beatas cellulas.

O beata solitudo!

O sola beatitudo!

Piis secessiculis!

Quam beati candidati,

Qui ad te volant alati

Porro à mundiculis.

Quæ

Quæ cum ita sint Reverendissimi Admodum Reverendi ac venerabiles Domini, qui Aſceſeos ſacræ delicias expertus jam eſt, crebrius ad eas revolet: qui verò nondum, neſcio quibus frivolis de cauſis eas deguſtavit, ſuſpiret cum Davide: *Quis mihi dabit pennas & volabo & quieſcam in ſolitudine?* & quidem 1. ſi quis de vitæ ſtatu eligendo deliberet, ne in tanti momenti negotio unde felix aut infelix dependet æternitas, aberret, in ſolitudinem ſacram ſe abdat, bonæ electionis regulas in eâ tradi ſolitas rite perpendat, & audiat quid loquatur Dominus. 2. qui curâ animarum, aut Præſectura dotatus omnes officii ſui partes abſque ſalutis propriæ diſpendio explere deſiderat, S. Joannis Baptiſtæ, Chriſti Domini SS: Apoſtolorum aliorumq; virorum Sanctitate illuſtrium exemplo, cubiculo ſe includat, difficultates proſpiciat, cuncta ritè ordinet, contra pericula ſe obarmet, ut munus impoſitum rite adminiſtret. 3. Si quis, quod procul abſit à nobis ætatem ſuam in vitiis triverit, veternum excuriat, in ſolitudinem

confugiat, novissima perpendat; ut ve-
tere exutô novum hominem induat, &
in æternum gravius non delinquat. 4. si
quis inter studiorum curas aut negotio-
rum tumultus animum suum distraetum
dissipatumque esse advertat; exercitii spi-
ritualibus vacet ut se recolligat teporem
excutiat, fervorem acuat, & vires spiri-
tûs instauret. 5. denique si quis ætate &
senio gravis jam prope interitum est, is
in sacro secessu rationes vitæ suæ subdu-
cat. Domui suæ disponat. Ad mortem
beatam ac felicem æternitatem se com-
paret; hac ratione cum Davide volabit,
& requiescet hic in pace, ibi in perpetua
beatitudine. Itaque volate & requiescite
in quiete. *Videte vigilate & orate, nes-
citis enim quando tempus sit, nescitis
quando Dominus Domus veniat serò an
mediâ noctè, an Galli cantu, an mane; ne
cum venerit repente inveniatis vos dor-
mientes.* Marc. c. 13.

CANON

CANON XIV.

Habeat quivis Confratrem probate vite, qui affectuose & suaviter seu literis, seu verbis moneat & corrigan; si quid minùs decorum aut ipse notaverit, aut fama divulgaverit; qui & in extremis assistat, & obitum Confraternitati denuntiet.

EXPOSITIO

Si Ecclesiam, cœtumque fidelium, imo quemvis Christianum, scripturæ divinæ templum Domini nuncupant: quidni& nos Sodalitium nostrum, plus quàm quingētis Fratibus constans, sanctum Dei Templum esse dixerimus; cui illud Apostoli quadret: *Templum Dei sanctum est, quod estis vos?* 1. Corinth. 3. 17. Templi hujus quasi columnæ sunt Præsides; lapides, reliqui Domini Confratres, mutæ charitatis & unionis calce conjuncti.

De quolibet autem Templi hujus sancti lapide, certâ ratione, asserere posse videmur, quod de Sancto Sanctorum & justo Justorum, Zacharias Propheta vaticinatus est. c. 3. *Super lapidem unum septem oculi sunt: ecce ego calabo sculpturam ejus.* Super unumquemque Confraternitatis nostræ lapidem, septem oculi sunt, qui eidem invigilent: nimirum oculus Dei Patris, oculus J E S U Christi, oculus Spiritus Sancti, oculus Beatissimæ Virginis, oculus S. Angeli Tutelaris, oculus Prælati aut Superioris, & oculus Confratris: qui omnes super lapidem unum, seu quemvis ex nobis sunt intenti ac vigiles: sic enim providentia divina salutis justorum negotium disposuit, ut alter alteri manum auxiliatricem præberet, atque in cælando, corrigendo, poliendo ac exornando adjuvaret. Eum in finem Confraternitas nostra suadet & cohortatur, ut quilibet Confratrem probatæ vitæ eligat, qui tanquam oculus invigilet; & si quid minus decorum vel conspexerit, vel famâ vulgatum acceperit, affectuosè

&

& suaviter commoneat : juxta Salvatoris doctrinam : *Si peccaverit in te Frater tuus , vade & corripe eum inter te & ipsum solum . si te audierit , lucratus eris fratrem tuum .* Matth. c. 18. 15. Ut igitur & Canonis consilium, & Redemptoris monitum, meliùs exequamur; in hac expositione , 1. Officium moniti sive monendi. 2. Officium monitoris. 3. Officium utriùsque variis exemplis, declarabimus.

I. Officium moniti est , ut Confratrem eligat, benevolentiam, prudentiam, ac virtute præditum, à quo de delictis moneatur & corrigatur. Ea enim est humanæ naturæ fragilitas ac cæcitas, ut non rarò aut amore proprio, aut ira, concupiscentiam, aliâve passione ita excæcet; ut pericula sua, aut peccata propria non agnoscat nec cernat, adeoque nec corrigat. Non videmus manticæ, quod à tergo est; in propriis defectibus talpæ, in alienis lynces sumus: ac proinde quanta sit fidelis monitoris utilitas ac necessitas, quis non perspicit? Rectè scribit S. Gregorius Naziansenus in tetraſtichis :

Oculus tuetur cætera ; at se non videt.
 Ergo monitorem , rebus in cunctis habe:
 Manus requirit nam manum; pes pedem.
 Tanquam si diceret : quemadmodum
 manus manum , & pes pedem in ambu-
 lando adjuvat , ita Frater Fratri , Amicus
 Amico , Sacerdos Sacerdoti , ut lavetur
 à sordibus , & rectè incedat , se tanquam
 manum , pedemve exhibeat Neque so-
 lum magna ex eo nascitur utilitas; verum
 etiam felicitas censenda est , ejusmodi fi-
 dum reperisse amicum , qui ad animæ
 puritatem , bonæ fanæ , honorisque
 conservationem , ac perfectionem chris-
 tianam & Sacerdotalem nos promo-
 veat ; velut ex adverso non levis est Re-
 gum Principumque infelicitas , quod
 hujusmodi monitore careant ; nec vel
 unus reperiat , qui illud S. Joan-
 nis Baptistæ ad Herodem acroama in-
 sinuet atque intonet : *Non licet tibi.*
 quin potius , adulentur omnes , pal-
 pum & fucum faciant omnes , bonum,
 malum , & malum , bonum pronunti-
 ent. Horum è numero haud fuit San-
 ctissimus Dominus Clemens VIII. Pon-
 tif. x

tifex Maximus; qui sæpius asseveravit, Cardinali Bellarmino, id circo illum à se ad purpuram, evocatum; ut haberet apud se vocem virtutis à qua liberè inter voces fallentes adulantis aulæ, audiret verum; ideoque injunxisset, monere seriò, si quid adverteret pro Ecclesiæ bono posse consultiùs agi. Nec officio imposito defuit Cardinalis; sed iussa tam sancta Pontificis veneratus, dici vix potest, quantâ libertate, eo munere functus sit, quantumque suasionibus ejusmodi Ecclesiæ bono profuerit.

Cùm igitur tanta sit hujus admonitionis utilitas, necessitas ac felicitas, facile patet, quàm promptè ac placidè, admonitio fit excipiènda; quàmque æquum sit, ut admonitus, non ægrè ferat non indignetur, succenséatque monenti; sed tanquam salubre pharmacum à medico benevolè porrectum, æquàm mente suscipiat. Oportet, ait S. Basiliius c. 6. summ. 72. moral. *Reprehensionem & increpationem sic suscipere, velut medicamentum extirpatorium affectionis (inordinatæ)*

ordinatæ) *& preparatorium sanitatis.*
 Aspiciendo scilicet finem, quem Monitor aut corrector intendit, scilicet, utilitatem, emendationem, & profectum spiritualem Moniti. Admirabile est, quod legimus Exod. c. 7. de Virga Moysis thaumaturga, quæ ab Aarone, coram Rege Pharaone, projecta in terram versa est in colubrum, & devoravit omnes serpentes Ægyptiorum. Colubrum hunc cum apprehendisset Moyses per caudam, rursus versus est in virgam, quæ tanto in honore habita est, ut una cum Libris Moysis posita fuerit, in tabernaculo fœderis. Virga hæc, velut symbolum aptissimum, correctionem & monitionem fraternam adumbrat, quam si animo illubenti atque amaro susceperis, evadit in serpentem ac venenum, quam oporteret esse medicamen & antidotum. Si verò per caudam apprehenderis, id est, si finem admonitionis attenderis, eamque prono, ac lubenti animo exceperis, evadet in virgam, quæ devoret virgas seu serpentes Ægyptiorum, dum imperfectiones, peccata vitia, pravæque

vásque consuetudines, ex mundi Ægypto, velut venenatos serpentes allata, abolet ac proscribit.

Quare Domini Confratres, si nondum elegimus fidum ejusmodi amicum, qui nos, si delinquamus, commonefaciat; illum nunc constituamus; eundemque rogemus, cum ipsi in vitiis ac defectibus propriis pervidendis, non raro cœcutiamus, ut siquid sinistri in nobis vel observaverit ipse, vel famam acceperit, liberè nos commoneat; admonitionesque animo libenti ac grato acceptemus, tanquam munus ab optimo amico profectum; cum Magno Gregorio dicentes: *Ab omnibus corrigi, ab omnibus emendari paratus sum, & solum mihi amicum estimo, per cujus linguam, ante districti judicis apparitionem, me maculas mentis tergo.*

II. Monitoris verò officium est, ut terna illa, in Canone insinuata expleat.

I. *Siquid minùs decorum in Confratre suo aut ipse notaverit, aut fama divulgaverit, affectuosè & suaviter seu literis seu verbis moneat & corrigat.* Nemo igitur

tur dicat: Quid Frater ille ad me? Nunquid custos Fratris mei sum ego? sed meminert, cuius illa vox sit: scilicet pessimi Cain, quæ Deo valde displicuit. *Nemo*, inquit Doctör Mellifluus serm. de Nativ. S. Joan. *Fratris vitia palpet, peccata dissimulet; Nemo dicat nunquid custos sum ego Fratris mei? est enim consentire, silere rem, quam arguere (& emendare possis. Et, scimus, quia similis pœna facientes manet & consentientes. Unicuique enim Deus mandavit de proximo suo.*

2. In monitione autem observet, quod Canon præscribit ut *affectuose* moneat, id est, non ex intentione sinistra aut qualibet passione; sed ex affectu benevolentia & charitatis. *Quidquid enim lacerato animo dixeris*, inquit S. Augustinus, *Punientis est impetus, non charitas diligentis, Dilige & dic, quod voles.*

3. Deinde curet, ut moneat *suaviter*, velut Canon innuit. Docuit hoc S. Paulus Timotheum suum. 2. Tim. c. 4. 2. *Argue, obsecra, increpa in omni patientia. Quæ* verba exponit S. Prosper L. 2.

de

de vita contempl. c. 2. *Argue coaquales, obsecra seniores, increpa juniores; sed propterea addit in omni patientia; quia leniter castigatus, exhibet reverentiam castiganti; asperitate autem nimia & increpatione offensus, neque increpationem suscipit, neque salutem.* Eandem suavitatem monenti inculcat S. Ambrosius L. 1. off. c. 2. *Monitio sit sine asperitate, & hortatio sine offensione. Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, inquit Apostolus, ad Gal. c. 6. vos qui spirituales estis, instruite hujusmodi in spiritu lenitatis.* Ut ostenderet, eos vehementer mitēs esse oportere, ait S. Chrysostomus in comment. non dixit in mansuetudine; sed in spiritu mansuetudinis. Corrige ergo Fratrem tuum in mansuetudine; ac mansuetudinis spiritu, Dæmonis incurSIONEM accusans magis, quàm animi negligentiam.

4. Si prima monitio effectu careat, non illico despondeat animum Monitor: non uno ictu domatur quercus, iterum iterumque monitio repetenda est: tametsi animo non omnino,

&c

& prono recipiatur. *Plus amat, objur-*
gator sanans, quam adulator dissimu-
lans, ait S. Augustinus, qui rursus inquit:
Non omnis qui parcat amicus est, non om-
nis qui verberat inimicus: quia qui phre-
neticum ligat & lethargicum excitat,
ambobus molestus, ambos amat: at quam-
diu sunt acri indignantur; sed ambo sa-
nati gratulantur. Si primæ admonitioni
 non cessit, secundæ aut tertiæ fortassis
 cedit, & locum tribuet, atque ita lucra-
 beris Fratrem tuum.

5. Non solùm Monitoris; verùm et-
 iam Consolatoris, & amici fidelis, usq;
 ad mortem assistentis officium obeat.
 Obitumque Confraternitati denuntiet,
 ut suffragia debita pro defuncti anima
 exposcat. Nec dubitet, quin piissimi,
 Confratris, Manes, inanimi grati signû,
 pro acceptis beneficiis singularè quam-
 piam gratiam aut favorem, à benignissi-
 mo Numine sint exoraturi, cùm pri-
 mùm ad sacrosanctæ Triados thronum,
 conspectumque deducti fuerint.

3. Ne autem nova, aut inusitata qui-
 busdam fortasse videatur, Monitoris
 hu-

hujusmodi electio; variis, iisque perillustribus, eam exemplis declarabimus: ex quibus tam Eligentis quam Monentis officia, virtutesque abundè elucescent.

1. Primum exemplum perhibet, magnus Ecclesiæ veteris Doctor & Ductor Moyse, qui licet Deo esset longè familiarissimus, & ut paginæ sacræ testantur, *Cum Deo loqueretur facie ad faciem, sicut loqui solet homo ad amicum suum.* Exodi c. 33. Nihilominus, ne aberraret à via per desertum, elegit cognatum suum Hodab, tanquam Ductorem viæ peritum Numer. c. 10. & Monitorem, casu quo à via deflecteret. Qua verò de causa fidum hunc Achatem ac viæ comitem aut prodromum sibi adscivit? Respondet S. Augustinus in Prolog. L. de doct. Christ. dicens: *Moyse maxime providus & minimè superbus hunc cognatum suum, (Ductorem ac Monitorem:) assumpsit: noverat enim ex quacunque anima verum consilium processisset, non ei, sed illi qui est veritas, immutabili Deo; attribuendum.* Imitentur Ductores & Doctores populi, per desertum mundi
 hujus

hujus ad terram promissionis, ad cœlestem patriam viam illi demonstrantes ne & ipsi devient, aut populum sibi concreditum, in erroris labyrinthum deducant.

2. Alterum exemplum præbet S. Dionysius Areopagita S. Pauli Discipulus, à S. Chrysostomo, volucris cœli appellatus, Nihilominus, vir tantus; & Ecclesiæ primitivæ lumen, ad Timotheum scribens eundem monitorem & correctorem sibi flagitat, dum scripta sua ejus censuræ & crisi subjicit. *Si hæc inquit, aut minus rectè, aut minus planè diximus aut à veritate deviamus, erit humanitatis tuæ corrigere, & curare, nolentem egrotare.* Quis obsecro nostrum, quantavis eruditione ac prudentiâ fulgeat, monitorem detrectet? si exempla tam luculenta perpendat?

3. Exemplum est S. Basilius Magnus, Cappadociæ Episcopus eximiæ Sanctimonix & sapientiæ Doctor, omnium in Oriente Religiosorum Magister. Is nihilominus à transmarinis Episcopis, monitionem, correctionemque reposcit Epist. 77. hæc exarans: *Debebant ad nos crebrius*

crebrius vestra destinari litera; quibus
 vel in proposito confirmaremur, vel si qua
 in re offendimus, corrigeremur; non enim
 negamus innumeris nos erroribus obno-
 xios esse, cum homines simus, & in carne
 vivamus. Quanta viri tanti animi demi-
 ssio!

4. Exemplum offert S. Gregorius
 Nazianzenus S. Basilii familiaris: & ere-
 mi & mentis, & morum ac studiorum
 focus: quem idem Basiliius vas electio-
 nis, puteumque profundum nuncupat,
 S. Hieronymus præceptorem suum no-
 minat: S. Gregorius Papa, reverendæ
 memoriæ virum appellat. Hic tamen
 tantus Doctor, Basilium in monitorem
 & consiliarium elegit: identidem ab eo
 moneri, ac doceri cupiens: unde hæc e-
 jus ad illum verba: *Tu verò os divi-
 num & sacrum caput, doce nos, quous-
 que progrediendum sit.* Epist. 2. Et
 quidem tam importunè ac crebrò
 ad eum recurrit; ut illum Basiliius tan-
 dem, datis literis, cohibere sit coactus.
 Quanta correctionis sitis & desiderium?

5. S. Ambrosius Mediolanensis Episcopus orbis oraculum, Ecclesiæ lumen, fulgidissimum, & columen, Augustini Instructor & Baptista; vir hic sanctus Sabinum placentinum Episcopum, in arbitrum & monitorem adscivit, à quo & corrigi & moneri petiit Epist. 40. *Arbitrum inquit, te rogavi, tuum est liquido discernere, que corrigas.* Imitentur Pastores Pastorem Sanctum, & Sacerdotes Sacerdotem magnum.

6. S. Augustinus, Hipponensis Episcopus, Doctor Doctorum, inter Doctos sanctissimus, inter sanctos Doctissimus, Cherubinus per scientiam, per amorem Seraphinus, Defensor Fidelium, debellator Hæreticorum extitit. Et tamen, eâ fuit animi demissione, ut à quovis, etiam juniore, doceri, instrui, corrigique flagitaret. Epist. 75. *Ad Auxilium Episcopum scribit: En adsum senex à juvene Episcopo, Episcopus tot annorum à collega necdum anniculo, paratus sum discere.* Rursus idem in alio loco: *Si posses me docere, quod ignoro, libentissimè te sufferrem, non solum verbis increpantem; sed etiam verbis*

beribus castigantem. Et Sacerdos suavem & amicam admonitiunculam, si hallucinetur, aut erret, ex humilitatis defectu, refugiat?

7. S. Laurentius Justinianus, Venerorum Patriarcha & Episcopus, sanctitatis & doctrinæ laude clarissimus, vel ab ipsa sapientia divina ad connubium invitatus; eâ fuit humilitate; ut Madius de Madiis in Monitorem, & correctorem adlegerit; eundemque per literas frequens rogârit; ut siquid notaret, corrigere atque emendare dignaretur; seque ejus correctioni demissè pariturum spondit. Viri hujus sancti ac docti, legant vestigia docti.

Ne prolixiores simus, tacemus Apostolorum Principem, qui S. Paulum monitorem habuit. Ad Gal. c. 2. Tacemus S. Paulum Philemone consiliario usum. Ad Philem. v. 14. *Sine consilio tuo nihil volui facere.* Tacemus S. Bonifacium primum Archi-Episcopum Moguntinum, Martyrem & Germaniæ Apostolum, qui Ecbertum: S. Damasum Papam, qui S. Hieronymum: S. Fulgen-

tium Episcopum , qui quendam Abbatem : S. Philippum Nerium , qui Cardinalem Baronium ; S. Carolum Borromæum , qui unum & alterum monitorem adhibuit.

Hic orationis filum abrumperem meditabamur ; cùm ecce recens quodpiam exemplum incidit ; quod , ne vetera duntaxat recensere videamur , attexere , operæ pretium esse duximus. Magnus in Italia Dux & Princeps nobis notus , beneficus (cujus etiamnum superstitis nomini parcimus) ex certo Ordine religioso virum virtute ac doctrinâ conspicuum , pro conscientia suæ arbitro , simulque Monitore postulavit : is cùm advenisset , coram Christi in Crucem suffixi effigie , hisce cum verbis compellavit : mi Pater : ego tibi conscientiam & animam meam committo ; simulque injungo ; ut si me vel officio meo deesse , vel justitiam non administrare vel alia in re aut excessum , defectum admittere notâris ; sincerè , liberè , confidenterque me admoneas ; quod nisi prastiteris : coram hoc (crucifixum indigitabat) in die judicii te accusabo.

sabo. O præclarum Principis, salutis ac perfectionis suæ amantis exemplum ! Totigitur tantorumque sanctorum & virorum illustrium exemplis, quis è nobis DD. Confratres non libens monitorem in delictis, consiliarium in dubiis, amicum in secretis cordis, compatientem in adversis, in prosperis gratulantem, ac denique assistentem & consolantem in extremis, eligat atque admitat ? O quantum inde commodum ? quantum emolumentum ? Quantum solatium ! Audiamus S. Bernardum in Tractatu de ordine vitæ sic differentem : *Magnum hujus vitæ solatium est, ut habeas, cui pectus tuum aperias, cum quo arcana participes, cui committas secreta cordis tui, ut ames & sequaris eum, qui tibi paternâ pietate in tristibus compatia- tur, in persecutionibus adhortetur, & in prosperis gratuletur ;*

Quæ cum ita sint, Reverendissimi, Admodum Reverendi Domini, sequamur consilium Canonis, & monitum sapientis : *Consiliarius sit tibi unus de mille, qui tibi velut oculus invigilet, velut*

monitor corrigat, velut amicus solati-
um impertiat, velut testis fidelis assistat,
velut frater, obitûs tui diem denuntiet.
Cùm enim in defectibus propriis, ut vi-
dimus, talpæ simus eosdèmq; passione
excœcati sæpenumero non advertamus;
ejusmodi Amici, non solum utilitatem;
verùm etiam necessitatem ac felicitatem
facilè perspicimus. Adeoque si illum
nondum elegerimus, propediem eliga-
mus, electumque omnibus adulatori-
bus præferamus, velut amicum præci-
puum colamus, ejusdem monita haud
ægrè feramus; sed velut animæ medica-
menta, de manu medici, placidè acce-
ptemus: sic acceptata, erunt morbo-
rum nostrorum præsens alexipharma-
cum; repudiata verò, instar virgæ Moy-
sîs, vertentur in colubrum, toxicum &
venenum. Quodsi etiam à Confratrum
nonnemine in Monitorem assumamur;
munus id charitatis minimè detrecte-
mus; sed eo suscepto, Confratris vitia
non palpemus, lapsus, præsertim foras
erumpentes, famamque nominis læden-
tes, non dissimulemus: verùm *affectuose*,

id

id est magnâ charitatis & benevolentiaë
 significatione, & *suaviter*, id est in spi-
 ritu lenitatis, cum verborum dulcedine
 ac vultûs serenitate eosdem insinuemus;
 nec desistamus; donec correctos, aboli-
 tósque spectemus: secundùm illud Ec-
 cli. c. 4. *Ne reverearis proximum in ca-
 su suo; nec retineas verbum in tempore
 salutis.* Ac denique in extremis fideliter
 eidem assistamus: & si medicorum judi-
 cio, præsens mortis periculum adesse
 censeatur, Infirmum moneamus, ut
 maturè, antequam rationis usu desti-
 tuatur, Sacramentis supremis, ad iter
 æternitatis communiatur: & demum
 defuncti obitum Confraternitati de-
 nunciemus, ne suffragiis privetur. Si ve-
 rò utrimque, difficultas quædam occur-
 rerit, ad eam perrumpendam, expu-
 gnandâque animent nos, non solum
 superdicta rationum verùm etiam lucu-
 lenta Sanctorum magnorum Moysis,
 Dionysij, Basilij, utriusque Gregorij,
 Ambrosij, Augustini, Laurentij Justi-
 niani, aliorumque exempla. Quibus si
 permoti, dictis charitatis & misericor-

diæ officii, cum amore & suavitate cum zelo & constantia, perfuncti fuerimus; gratissimum Deo obsequium exhibebimus; & Confratribus utilitatem, proximis ædificationem, Angelis lætitiã, nobis gloriam sempiternam comparabimus, secundum illud S. Jacobi Apostoli c. 5. 20. *Qui converti fecerit peccatorem ab errore via sue, salvabit animam suam à morte; & operiet multitudinem peccatorum.* Atque hisce Canonum nostrorum expositionibus coròidem imponimus, ad laudem & gloriam sacrosanctæ Trinitatis; ad gaudium & lætitiã totius Ecclesiæ triumphantis; ad fructum & emolumentum Ecclesiæ militantis: ad solatium & levamen Ecclesiæ, in igne purgante, patientis, ac denique ad meritum, profectum & incrementum universæ nostræ Confraternitatis. Amen.

EPI-

EPILOGUS
& Conclusio.

Habetis, Admodum Reverendi, Eximii & Amplissimi Domini, Canonones Confraternitatis, eorundemque Expositiones: reliquum est, ut non solum crebro legatis ac expendatis, verum etiam, quod chartis est impressum, cordibus quoque vestris imprimatis, & id, quod hactenus fortasse executioni mandatum non est, tandem in praxin redigere allaboretis. Atque ut compendio dictorum, memoriæ vestræ consulam.

Canon I. Exigit à vobis vitæ bonæ testimonium: idque meritò: Vos enim estis lux mundi: quare *Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in cælis est.* Matth. c. 5. 14. Vos in Ecclesiis & Parochiis vestris, instar Stellarum, imò instar Solis omnium oculis expositi estis: ac proinde bonæ vitæ radios diffundite, animasque vo-

bis commissas virtutum splendoribus illu-
 lustrate : nam *Eum qui regendos alios*
suscipit, tantâ decet gloriâ virtutis ex-
cellere, ut instar Solis, ceteros velut Stel-
larum igniculos, in suo fulgore obscuret.
 S. Chrysof. hom. 10. in Epist. 1. ad Ti-
 moth.

Canon II. Requirit à vobis menstru-
 um pro vivis, hebdomadarium pro de-
 functis Sacrificium. Nolite fraudare in-
 vicem: sed præstate, quam pacti estis, vi-
 vis Charitatem, defunctis Misericordi-
 am: Quâ mensurâ mensi fueritis, reme-
 tietur vobis: *Beati enim Misericordes,*
quoniam ipsi misericordiam consequen-
tur. Matth. c. 5.

Canon III. Præscribit officia Præsi-
 dum. Videte, ut suum quisque munus
 cum vigilantia obeat ac ministerium su-
 um impleat. *Qui præst in sollicitudine*
præsit. Ad Rom. 12. 8. Atque ut monet
 S. Gregorius: *Tanquam Speculator in*
altitudine mentis sedeat, atque vocabu-
lum nominis, ex virtute actionis trahat:
in alto debet stare per vitam, ut possit pro-
desse per providentiam. Homil. 11.

Canon IV. Satisfactionis præstitæ, & animi perseverandi, indicationem postulat. Utrûmque præstate: Perseverantia enim ut docet Doctor Mellifluus Epist. 129. *Est Nutrix ad meritum, mediatrix ad premium, Amicitiarum nodus, Unitatis vinculum, propugnaculum Sanctitatis. Tolle perseverantiam, nec obsequium mercedem habet, nec beneficium gratiam, nec laudem fortitudo: sola est cui aternitas redditur, vel potius que aternitati hominem reddit, dicente Domino: Qui perseveraverit usque ad finem, hic salvus erit.*

Canon V. Crebram exhomologesin & quotidianum suadet sacrificium: Christus ipse invitât, quis emaneat? Nolite tardare, nolite vos excusare; venite accedite, accipite & manducate: erit id ad augendum meritum, ad Dei cultum, ad Angelorum gaudium, vivorum solatium, defunctorum refrigerium, ad virtutis ac sanctitatis incrementum: *Quando enim Sacerdos celebrat, Deum honorat, Angelos letificat, Ecclesiam ædificat, vivos adjuvat, defunctis requi-*

em praestat, & sese omnium bonorum participem efficit. Thom. Kemp. L. 4. c. 5.

Canon VI. Ebrietatem damnat, Sobrietatem commendat: hanc constanter colite; illam cane pejus & angue fugite. *Fratres Sobrii estote*, ingerit S. Petrus. *Consideratecum*, quantum natura poscat, non quantum cupiditas expetat: *Circumcide superflua: ede citra cruditatem; bibe citra ebrietatem.* ait S. Martinus Ep. Bracc.

Canon VII. Lectionem Librorum spiritualium inculcat. Eandem suadet Apostolus: *Attende lectioni* 1. Tim. 4. Igitur cum Augustino, Scripturarum volumina & SSPP. monumenta, aliisque asceticos, *Tolle, lege tolle lege*; ut spiritum Ecclesiasticum inde haurias & imbibas.

Canon VIII. Studium & scientiam officio necessariam praescribit: *Labia Sacerdotis custodient scientiam, & veritatem ex ore ejus requirent.* Malach. c. 3. Quare ita in studia incumbite, ut monitum Divi Hieronymi impleatis:

Sic

*Sic stude tanquam semper victurus, sic
vive, tanquam semper moriturus.*

Canon IX. Habitum honestum & modestum ordinat, juxta monitum Ecclesiastici c. 11. *In vestitu ne glorieris unquam.* Sed ut docet Apostolus. *Habentes alimenta & quibus tegamur his contentissimi.* 1. Tim. 6.

Canon X. Lectionem sacram in conviviis commendat. Legite igitur: quia *Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei.* Legite, ut dum corpus reficitur, animæ quoque refectio sua præbeatur. Legite, & ut monet S. Augustinus, ex lectis, aliquid in ventrem memoriæ demittite; quod postmodum velut animalia munda, cum fructu ruminetis.

Canon XI. Ad Ordinem diei & exactam temporis pretiosi curam excitat: *Fili conserva tempus.* Eccli. c. 4. *Non defrauderis à die bono, & particula boni doni non te prætereat.* Eccli. c. 14. 14. Quia tempus breve, tempus nobile, tempus irrevocabile est, ideóque illud quàm optimè collocate? *Omne perit tempus*

quod non Deo, aut rebus ad Deum pertinentibus impenditur. S. F. Borgias.

Canon XII. Proponit frequentiam Orationum: *Vigilate & orate ut non intretis in tentationem. Matth. 26. 41. Volo, viros orare in omni loco. 1. Tim. 2. 8. Si Mundanos, quantò magis Ecclesiasticos, Sacerdotes, Pastores? Hinc orate, petite, quærite, pulsate: Petite & accipietis, quarite & invenietis; pulsate & aperietis vobis Lucæ c. 11.*

Canon XIII. Hortatur ad annum Exercitiorum spiritualium usum; in quibus considerando ac meditando penditur & tractatur vel statûs electio, vel recta muneris impositi administratio, vel morum vitæque correctio, vel fervoris instauratio, vel deniq; ad mortem felicem præparatio. *Ducam eam in solitudinem & loquar ad cor ejus. Osee c. 2. 14. Quare venite, & audite; quid loquatur in vobis Dominus: Venite seorsum in desertum locum & requiescite pusillum: Marci c. 6. 31. simulque Gustate & videte quoniam suavis est Dominus. Psal. 33. 19.*

Canon XIV. Monitoris præscribit electionem. *Consiliarius sit tibi unus de mille.* Eccli. c. 6. 6. Et amicus sincerus, qui fidelis Monitoris partes agat. *Sicut unguento & variis odoribus delectatur cor; ita boni amici consiliis (ac monitis) anima delectabitur.* Proverb. c. 27. 9. *Et quid dulcius, quàm habere amicum, cum quo audeas, ut tecum, omnia loqui? Ab hoc admoneberis libenter, & reprehenderis patienter: Si meritò objurgavit, scito quia profuit: Si immeritò; scito, quia prodesse voluit: non acerba, sed blanda timebis verba.* S. Martinus Bracc. Epist. in Maximis.

Canonum horum atque Expositionum documenta, A. Reverendi Domini, si in praxin deduxeritis; ô quot gratiæ divinæ gradus, quot virtutum actus, quot meritorum cumulos, quot perfectionis & beatitudinis æternæ thesauros inde referetis!

Erunt vobis, tanquam *Columna nubis per diem & columna ignis per noctem* Exodi c. 13. quæ vos per varias deserti hujus ambages non ad terram promis-

S 7 sam,

sam, ad terram lacte & melle manantem, sed ad patriam cœlestem feliciter perducant.

Erunt vobis velut scuta adversus vitia, velut propugnacula adversus peccata, velut amuleta adversus Damnationis pericula. Erunt antemurale Mandatorum Dei & Ecclesiæ statutorum : de quo jure dixerimus illud Isaia c. 26. *Urbs fortitudinis nostræ Sion, Salvator, murus ponetur in ea & antemurale.* Quamdiu hoc antemurale stabit illæsum; illæsus quoque perstabit Murus Mandatorum Dei & Ecclesiæ: ubi verò illud evertetur; ipse quoque murus destruetur secundum illud Thren. c. 2. *Luxitque antemurale, & munus pariter dissipatus est.*

Erunt vobis velut seps aut sepimentum, animæ vestræ vineam circumdans, & à bestiarum incurſu protegens. Dominus noster Jesus Christus *Plantavit vineam, & sepem circumdedit ei.* Matth. c. 21. Vineam hæc est Ecclesia, est Ecclesiastica Hierarchia, est Confraternitas nostra, est anima cujusque: Si hanc Ca-

nonum utilissimorum sepem custodieritis, animæ vestræ vinea tuta & incolumis stabit ; si verò eam dissipaveritis ac destruxeritis ; animæ periculum & serpentis stygii morsum haud evaderis : nam *Qui dissipat sepem, mordebit eum coluber.* Eccle. c. 10. 8.

Erunt denique Canones hi præclarissimi, eorundemque Expositiones, instar scalæ Jacob, ad cœlum usque pertingentis. *Vidit Jacob scalam stantem super terram, & cacumen ejus tangens cœlum, ac Deum scalæ innixum.* Gen. c. 28. 12. Scalæ hujus gradus ex mente S. Bernardi & S. Antonini in summa Theolog. p. 3. *Non sunt alii, quàm lectionis, meditationis, mortificationis, aliarumq; similium exercitationum.* Et quid obsecro Canones nostri atque eorundem Expositiones aliud exigunt, aut desiderant? Per hanc igitur scalam, ac quatuordecim ejus gradus, alacriter conscendamus : hâc viâ, ad perfectionem sacerdotalem ac pastorem ; ac denique ad Deum O. M. scalæ summitati innixum
feli-

feliciter pertingemus: quod pro bonitate sua infinita nobis omnibus largiatur Deus Pater & Filius & Spiritus Sanctus. Amen.

FINIS.

Omnia ad majorem Dei gloriam,
& animarum salutem.

INDEX

42
I N D
CAN
Anon I. Agit d
/ nio.
De menstruo p
nio pro defun
De Præsidium
De Satisfactio
De crebra Con
quodiano,
De Sobrietate
VI. De lectione
VII. De necessit
II. De habitu
III. De electione p
III. De ordine di
III. De frequen
III. De annuis
VII. De electio

I N D E X
C A N O N U M.

- C**Anon I. Agit de vitæ bonæ testimo-
nio. Pag. 37.
II. De menstruo pro vivis, & hebdoma-
dario pro defunctis suffragio. 57.
III. De Præsidum officio. 83.
IV. De Satisfactionis indicio. 100.
V. De crebra Confessione & Sacrificio
quotidiano. 120.
VI. De Sobrietatis exemplo. 143.
VII. De lectione Librorum spirituali-
um. 169.
VIII. De necessitate Scientiarum. 194.
IX. De habitu modesto Ecclesiastico-
rum. 236.
X. De lectione pia, in conviviis. 283.
XI. De ordine diei & cura temporis. 322.
XII. De frequentia Meditationis. 344.
XIII. De annuis Exercitiis. 369.
XIV. De electione Monitoris. 395.

MNEMOSYNON
SEU MEMORIALE
HONORIS

REVERENDISSIMI ET
CELSISSIMI DOMINI

D. HERMAN: WERNERI

EPISCOPI PADERBORNEN-
SIS, S. R. I. PRINCIPIS CO-
MITIS PYRMONTANI, CA-
THEDRALIS HILDESIENSIS
ECCLESIAE PRÆPOSITI, &c.

Gloriosæ Memoræ, Confrater-
nitatis nostræ, Authoritate Pon-
tificiâ, Confirmatoris. De Con-
fraternitate nostra optimè meriti,
Neuhusi piissimè in Domino De-
functi 21. Maij Anno

1704.

In memoria æterna erit justus. Psal. 111. 7.

MEmoria impiorum citò perit, justo-
rum perpetuo manet : quoniam

In

In memoria aterna erit justus. psal. 111.
 & *memoria justis cum laudibus ; nomen*
verò impiorum putrescet. Proverb. 10.7.
 Ut igitur memoria & nomen Reveren-
 dissimi & Cellissimi Episcopi ac Princi-
 pis Hermannii Weneri , gloriosæ me-
 moriæ , magni benefactoris & patroni
 nostri , in Confraternitate nostra peren-
 net. Erit hoc breve elogium , tanquam
 memoriale perpetuum, nominis ejus, &
 tanquam mnemosynon nostri in eum
 grati animi, nec non testimonium debi-
 ti honoris & amoris. *Erit hoc memoria-*
le nominis tui. Judith. c. 9. 15, tum in
 præsentibus Chartis , tum in Archivii
 nostri tabulis, tum vel maximè in omni-
 um D. D. Confratrum cordibus devo-
 tis, pluribusque titulis illi obstrictis, ne
 verò tituli hi quæquam fugiant , eos
 paucis declarabimus.

I. Titulus primus, ob quem memoriâ
 æternâ digna est Celsitudo sua , hic est ,
 quòd commissione speciali, Sanctissimi
 Domini Innocentii, ejus nominis, un-
 decimi, Pontificis maximi, Confraterni-
 tatis nostræ, statuta, jura & privilegia

examinarit, approbavit & confirmaverit: hisce verbis: *Prænominatam Confraternitatem, & singulas ejus ordinationes ac constitutiones, auctoritate Apostolicâ nobis delegatâ, in perpetuum approbamus & confirmamus, illisque perpetua, & inviolabilis Apostolica firmitatis robur adjicimus: nec non eâdem auctoritate, ut prædictæ Confraternitatis Sacerdotes, juxta tenorem literarum Apostolicarum, indulgentiis in perpetuum gaudere possint, concedimus & indulgemus.* Actum in aula & residentia Neuhusana 17. Maij Anno 1688. Tanti verò beneficii memoria, ut ne unquam apud nos obli-
retur: *Eris hoc memoriale nominis tui.*
Judith. c. 9. 15.

II. Titulus secundus, animum gratum, honorem & amorem perenni memoriâ contestandi, est; quod eadem Reverendissima Celsitudo sua, Confraternitati nostræ, nomen dare, eam auctoritate suâ illustrissimâ exornare & coonestare, ejusque ordinationes ac constitutiones ad amissim explere dignata fuerit. Si enim civitas de senatore prudentiâ celebri: si Academia de Doctore
sci-

scientiâ nobili ; si exercitus de Duce aut commilitone fortitudine excellenti : si Respublica & communitas quævis de membro virtutibus eminente sibi gratuletur & applaudit, quidni Confraternitas nostra laudatissima, de membro & patrono, dignitate ac virtute adeò illustri gaudeat, glorietur : & cum laudibus recordetur? Ne verò id unquam oblivioni tradatur : *Erit hoc memoriale nominis tui.*

III. Titulus tertius, memoriæ perennis cum laudibus conservandæ, est, quia Celsitudo sua, nobis, quâ Pastoribus, quâ Sacerdotibus, omnium virtutum Episcopaliû Pastoralium & Sacerdotalium exemplis eximiè præluxit : illarum præcipuè, quæ per Episcopalia insignia & ornamenta mox subjungenda, designantur.

I. Mitra Episcopalis, honoris sublimis & sanctitatis, quæ in Episcopo requiritur, symbolum est : Unde in Mitra Pontificum veterum inscriptum legebatur *Sanctum Domino*. Et de Aarone Sacerdote magno Ecclesiastici. c. 45. 14. legimus *Corona aurea super Miram*,

expressa signo sanctitatis, (tanquam sigillata his verbis, *Sanctum Domino*) *Et gloria honoris & opus virtutis*, id est gloria, honore & majestate conspicua. Eadem deinde Mitra vigilantiae & curae Pastoralis index est: Episcopus enim vominis, superspeculans, superintendens, supervigilans est, cum ejus sit, gregi suo altius intendere & invigilare. Ideo Episcopo dictum est, Apocal. c. 3. 2. *Esto vigilans*; & ovibus tuis diu, noctuque attendens, Argus sanè sit Episcopus, necesse est, qui non unam, sed tot millenas animas custodire, curare, pascere, atque ad salutem aeternam perducere debeat, non secus ac suam. Qua de causa Concilium Tridentinum: *Episcopatum onus Angelicis humeris formidabile* nuncupat. Quale verò virtutum harum specimen, Celsitudo sua nobis præbuerit, elogii hujus brevitatis, non finit particulariùs enucleare; novit eas Diocesis Paderana universa, ac memoria perenni celebrare non desinet.

2. Pedum Episcopale seu Pastorale, regiminis signum exhibet: ut enim Pastor oves baculo, sic Præsul easdem pedo

gubernat. Quod quidem Antistitis regimen munia terna complectitur. 1. Infideles & infirmos ad Christum allicere. 2. Probos dirigere, 3. Improbos castigare: quæ tria pedum repræsentat: id enim in apice curvum est; quasi uncus attrahens; in medio rectum, quasi oves morigeras dirigens: & in imo, cuspidis instar, acuminatum, aberrantes & exorbitantes pungens; quæ munia hoc metro Poëta expressit: *Curva trahit; pars recta regit; pars infima pungit.* Quali rursus in his, exemplo nobis refulserit Celsissimus Episcopus ac Princeps Hermannus Wernerus, gloriosæ memoriæ; quis enarra- verit? loquitur id Patria universa, apud quam memoria ejus non delebitur.

3. Crux aurea, gemmis & adamanti- bus distincta in pectore ab Episcopo gestata: passionis ac Crucis Christi jugem memoriam refricat: in laboribus, doloribus & adversitatibus animat: atque ad amplificandum Christi Crucifixi regnû, stimulos ac robur addit. Quo amore Celsissimus Princeps, Christum Crucifixum complexus fuerit: quâ animi fortitudine ac patientia dolores & adversita-

tes, ultimi præsertim morbi tempore, tolerârît; quo zelo Christi regnum dilatare allaborârît; novit aula, novit perillustris familia, novit patria; in qua etiam post fata, vivit memoria ejus cû laudib⁹.

4. Annulus Episcopalis, qui in digito medio manus dexteræ gestatur, virtutis, fidei & discretionis est Hieroglyphicum: velut ipsa donationis anuli formula declarat: quæ sic habet: *Accipe anulum discretionis, & honoris fidei signum: ut quæ signanda sunt signes; & quæ aperienda sunt pandas; quæ liganda sunt liges; quæ solvenda solvas.* Quâ fide, prudentiâ, discretionem, humanitate, benevolentia & affabilitate Celsissimus Præsul Hermannus Wernerus oves sibi commissas rexit, & nobis facem prætulit, neminem qui virum noverit, latet; ideoque apud neminem non, memoria ejus in benedictione est.

5. Alia Episcopalia vestimenta & ornamenta, cætera virtutum decora adumbrant; quæ Celsissimum & Reverendissimum Hermannum Wernerum egregiè cõdecorarunt: qualia fuêre: Justitia, Fortitudo, Tẽperantia, Religio, Pietas, De-

votio & Charitas; quæ stellarum instar
 radios suos longè latè que diffudère; ac
 nobis, exemplo luculento præfulsère; quas
 verbo hîc duntaxat perstringimus, particu-
 laria, & prolixiora Ecclesiaste pro
 concione funebri peroraturò, relinquē-
 tes, ut brevitate, memoriæ consulamus.

Quapropter Admodum Reverendi,
 eximii, & Amplissimi Domini, vigeat
 apud nos, & Confraternitatem universã,
 tanti Patroni ac fautoris memoria cum
 laudibus: Et sit *hoc memoriale nominis* ejus,
 in perpetuum: is enim dum in vivis esset,
 ut meminimus nomine Innocentii XI.
 Pontificis sanctissimi Confraternitatem
 nostram confirmavit: ei nomen dedit &
 eam personã suã celsissima illustravit: ac
 denique eidem vigilantia, patientia, zeli,
 directionis, discretionis, justitiæ, pruden-
 tiæ, fortitudinis, temperantiæ, religionis,
 devotionis, charitatis, cæterarúm q; vir-
 tutum Episcopaliũ & Pastoralium exem-
 plis præluxit. Vivat igitur apud nos, post
 fata superstes, ejus memoria, cum grati
 animi significatione, cum honore, amore
 & laudibus. Nec desint vota & appreca-
 tiones, quibus faveamus, voveamus, &
 apprecemur suæ Celsitudini, coronam &
 præmium felicitatis æternæ; vario sche-

mate & nomine, varias excellentias indicante, Episcopis septenis in Apocalypsi à Christo c. 2. & 3. promissum: Et quidem Angelo, id est Episcopo Smyrnæ, Coronam gloriæ: *Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam gloriæ.* Apoc. c. 2. v. 10. Angelo, id est. Episcopo Ephesi *lignum vitæ.* v. 7. Angelo Pergami, *Calculus candidum* v. 17. Angelo Thyatiræ *Stellam matutinam* Angelo Sardensi, *Librum vitæ.* Apoc. c. 3. v. 5. Angelo Philadelphix: *Columnam in templo Dei* v. 12. Angelo Laodicix; *Sessionem in throno Christi,* v. 21. cunctæ hæc gloriæ perennis Symbola tibi Princeps Celsissime, ex animo vovemus, optamus & apprecamur. Et si fortasse quod minimè speramus, nævi nonnulli, ex fragilitate humana contracti, hanc gloriæ tuæ coronam remorentur; omnes & singuli quotquot Albo Confraternitatis adscripti sumus, sumus autem circiter 500. juxta Canonem ejus secundum, quot hebdomadis per anni unius decursum, pro tuo, aliorumque hoc anno vitâ defungentium, refrigerio ac solatio, divinum missæ sacrificium (toto anno universim erunt sex & viginti Sacrificiorum millia) nos Deo omnipotenti obläturos, appromittimus atque spondemus.

MNEMOSYNON

seu memoriae signum
perenne

IN OBITU

Admodum Reverendi, Eximii
& Amplissimi Domini,
D. JOAN: HEIDENRICI
STODTBROCK,

Archi-Presbyteri Lingensis

ET

Pastoris
Schepsterffensis,

CONFRATERNITATIS

Sacerdotum Bonæ Voluntatis
PRIMI DIRECTORIS
GENERALIS,

Eidem CONFRATERNITATI

Honoris, Gratitude &
Memoriae ergo
oblatum

Anno 1697.

Illustrissimi, Reverendisimi, Perillustres, Amplissimi, Admodum Reverendi, Religiosi ac Venerabiles Domini,

*Indicabo tibi, ô homo! quid sit bonum, & quid Dominus requirat à te: utique face-
re iudicium, & diligere misericordiam,
& sollicitum ambulare cum Deo tuo*

QUando pronuper Telgeti, juxta morem annum in Domino congregati fuimus, Adm. R. D. Joannes Heidenricus Stodtbrock, quondam Archipresbyter Lingensis & Pastor Schepstorpensis, Sodalitii nostri Præses, cum ingravescente jam ætate, & præsentè tunc morbo, sentiens tandem imminere diei vesperam, Nobis & Confratribus omnibus ultimum per epistolam valedixit; & quoniam haud diu post, Divinæ placuit voluntati, optimum virum, nec tam senio, quàm meritis gravem, ex hac vita ad meliorem evocare, quamvis pro instituto nostræ Confraternitatis, Sacrificiis DD. Confratrum, Eiusdem anima jam antè commendata sit, non possumus tamen pressum hæctenus dolorem diutiùs celare, quod fato Nobis ereptus sit Vir
ille.

ille, quem constat omnibus, quotquot il-
 lius consuetudine familiariter sunt usi ,
 valdè fuisse exemplarem, imò nec aberrare
 Nos, si dixerimus virtutum Sacerdo-
 talium ac Pastoralium speculum illustre.
 Quanta enim non vigebat in eo, dum vi-
 veret, in DEUM fides, spes, charitas ;
 quanta non erga proximum egentem
 misericordia, erga curæ Pastoralis subje-
 ctos sollicitudo ac vigilàtia ? quanta non
 erga se ipsum animi demissio, contem-
 ptus sui, sensuum custodia, vitæ castimo-
 nia, & corporis per jejunia, aliàque ope-
 ra pœnosa afflictiandi studium ? ut sanè
 videatur Nobis voluisse hac ratione ad-
 implere, quod DEUS O. M. à quovis fi-
 deli, ac præcipuè à Sacerdote altissimi, &
 animarum Curatore, per Michæam Pro-
 phetam c. 6. v. 8. requirit dicens: *Indica-
 bo tibi, ô homo ! quid sit bonum. & quid
 Dominus requirat à te : utique facere ju-
 dicium, & diligere misericordiam, & sol-
 licitum ambulare cum Deo tuo.* Scilicet
facere judicium per mortificationem &
 pœnitentiam erga se ipsum ; *diligere mi-
 sericordiam*, per opem & eleemosynam
 erga proximum : *& sollicitum ambulare*

cum Deo suo, per fidem, spem, charitatem, pietatem, & religionem erga Numen supremum.

Primo enim, quale *judicium* fecerit, aut quàm rigidè se ipsum judicaverit, testatum faciunt crebra ejus jejunia, exacta temperantia, assidua sui abnegatio, duracubatio, membrorum ustulatio, severa corporis per varia opera pœnosa castigatio, & ut verbo dicamus sanctum sui odium, idque perpetuum, adeoque intentum, ut nisi in Sanctorum illustrium vitis opera similia, ac majora legeremus, à medio recessisse, & ad alterum nimii rigoris extremum deflexisse videretur.

Secundo. Quantoperè *misericordiam dilexerit*, comprobatur ejus indefessa erga proximum charitas, assidua in catechizandis & instruendis rudibus, in reducendis ad frugem peccatoribus, in visitandis infirmis, consolandis afflictis, reconciliandis dissidentibus, ac disponendis ad æternitatem felicem moribundis, cura & industria, profusaque in egenos beneficentia; cujus luculentum per sæpè præbuit specimen, & præcipuè tunc, quando omnium bonorum suorum, pau-

pauperes hæredes scripsit, ne lectulo
quidem, in quo moreretur, sibi relicto,
nisi precario; secutus in hoc exemplum
S. Caroli Borromæi, sanctimonia Illu-
strissimi Mediolanensium Præfulis.

Tertiò. Quàm sollicitè ambulaverit
cum Deo suo, testatur assiduum ejus pre-
candi studium, fervens psalterii recita-
tio, crebra locorum sacrorum & pietate
celebrium Telgeti, Strombergæ, Coes-
feldiæ, Billerbecæ &c. visitatio, quoti-
diana sacrificii incruenti oblatio, & an-
nua exercitiorum spiritualium frequen-
tatio, ut hisce, animum curis Pastoralibus
quodammodo pressum sublevaret,
aut fessum, fatigatumque spiritu instau-
rato, rursùs excitaret, atque animaret ad
perfectionis semitam acriùs decurrendã.

Quartò. Ex hac DEI & proximi dile-
ctione erumpebat ardens ille, quo flagra-
bat, animarum zelus: hic enim teste S.
Chrystomo *effectus est vehementis a-*
moris, quo veluti stimulo identidem adi-
gebatur, ut proximum in via Domini di-
rigeret, mala quævis ab eo averteret, vera
autem, æternæque bona eidem procura-
ret. Zelus hic, velut calcar pectus viri si-

ne intermissione fodicabat, ut oves sibi commissas verbo, exemplo, & oratione fideliter pasceret; aliósq; & cum primis DD. Confratres suos, præsertim curæ Pastoralis intentos (nota loquimur) ad adjunctum sibi ministerium ritè obeundum pro viribus excitaret. Testis est Lingensis Ditio, quot istic millia animarum sub ejus potissimum ductu, non tantum in orthodoxa fide conservata, sed ad teneram quóque pietatem traducta, in eadémque firmata sint. Sanè in concredata postremùm Parochia *Schepstorff*, vicinóque pago *Lohn* nullam offenderis familiam; in qua non ipso authore, quotidie à Domesticis Litaneuticæ preces, & manè quidem cum salutaris intentione *de sanctissimo nomine JESU*, Vesperis verò cum gratiarum actione *de Beatissima Virgine* devotè recitentur.

Ex hoc fonte profluxit laudatissima nostra in Diœcesi Monasteriensi, Osna-brugensi, & Lingensi districtu *Confraternitas Sacerdotum bonæ voluntatis*, Ejus industriâ potissimum inchoata, & mirificè aucta; quâ nihil aliud Vir zelosissimus intendebat, quam ut DD. Confratres,

Sacerdotali aut Pastoralis dignitate conspicui, crebris Sacrificiis pro vivis & defunctis, Epistolis encyclicis, variis admonitionibus, adhortationibus, consiliis, aliisque mediis, ad vitam integram, perfectam, & viro Ecclesiastico dignam, ac denique ad sublimem in cœlo gloriam promoverentur.

Quarum omnium virtutum constanti exercitio & ipse magnam cum primis, uti speramus, in cœlis gloriam promeruit, & quoniam honor virtutem, veluti umbra Solem insequitur, id etiam in terris assecutus fuit, ut Illustrissimi ac Reverendissimi Archi- & Episcopi Philippenfis quidem, Ditionis ac Cleri Lingens Archi-Presbyterum creârit, Trallensis autem & Castoriensis laudatissimi Præsules, eo munere præclarè fungentem singulari semper benevolentia complexi sint; at verò Eminentissimus Princeps CHRISTOPHORUS BERNARDUS Episcopus Monasteriensis, gloriôsæ memoriæ, identidem illum magni fecerit, ad colloquia, ad prandia, ad cœnas vocârit & adhibuerit frequenter; Parochiam Schepstorpiensem ultrò obtule-

rit ; ejuſdem operâ ad conſervandam , promovendamque in confini terra Religionem pluries ſit uſus ; largarum ſæpius eleemolynarum diſtributionem illius fidei commiſerit ; & multis aliàs gratiis , favoribûſque continuè cumulârit : Demùm etiam Sanctiſſimus Pontifex INNOCENTIUS XI. Eundem renunciârit primum omnium Præſidem Confraternitatis noſtræ , authoritate Apoſtolicâ à Se approbatâ.

An non igitur meritò Nobis dolendum de prærepto tali Præſide , qui vivum virtutum exemplar , & Canonum noſtrorum obſervator exactiſſimus fuit ; ſed quoniam ſic DEO viſum , ſanctiſſimæ Ejuſdem voluntati , majorem omnia ad gloriam ſuam ordinâti acquieſcendum , neque deſuncto invidenda ſors adeò felix ac beata , quæ ſperare Nos facit fore , ut quem fidum habuit Confraternitas noſtra Inſpectorem in terris , fideliffimum deinceps ſentiat Interceſſorem in cœlis.

Cum autem idem piæ nunc memoriæ D. Præſes , in antedictâ ad Congregationem Telgetanam epiſtolâ , de Neo-Præſide

fide tempestivè surrogando sollicitè
 commoneret, unàque designaret Virum,
 quem & ipse judicabat pluribus titulis
 aptiorem; DD. Definitores, post implo-
 ratam Spiritûs sancti gratiam, sensa et-
 iam sua judicio D. Præsidis attemperan-
 tes, designati personam unanimis omnes
 votis elegère. Est autem is Reverendissi-
 mus Dominus Joannes ab Alpen Me-
 tropolitanae Colonienſis Archi-
 Diaconus major, Præpositus Xantenſis, Col-
 legiatæ S. Martini Civitatis Monasteri-
 enſis Decanus, q. Principis Episcopi Mo-
 nasterienſis Conſiliarius intimior, ac Vi-
 carius Generalis, &c. Cujus viri talenta
 ac merita, passim nota, pluribus depræ-
 dicare, cum ejusdem modestia & perspe-
 cta etiã voluntas omninò vetet, post
 vitam & consummationem reservamus,
 quando nec laudantes adulatio move-
 bit, nec laudatum tentabit elatio. Hoc
 uno nunc contenti, quod tametsi nego-
 tiorum multitudo, quibus Eum tum pu-
 blicè, tum privatim continuò distrahi
 palàm est, obsequii hujus instantiam po-
 tuisset excusare, nihilominus novæ Nos
 ut à conventionis molestiâ liberaret, vo-

nis nostris ad tempus saltem annuerit, atque hinc indubitata spes affulgeat, Sodalitii nostri Corpus sub tam illustri Capite, ejusdemque præsidio, autoritate & industriâ, non modo in primævo suo flore conservandum, sed & plurimis quotidie, iisque præstantibus membris auctum atque illustratum iri.

Quæ omnia pro obligatione nostra, & informatione Vestra, Vobis significanda esse duximus, dum DEUM Opt. Max. ardentissimè precamur, ut ad incrementum gloriæ suæ Confraternitati nostræ charismata semper meliora ex alto largiter concedere benignissimè dignetur, qui sumus. 15. Junii 1697.

(Tit.) D.D. V.V.

*Devotissimi, humiles, obsequentissimi
& officiosissimi in Christo Servi*

Confraternitatis in districtu
Monasteriensi, Osnabrugensi,
Coesfeldiensi, Warendorpiensi,
Lingensi &c.
Definitores & Assistentes.

MNEMOSYNON

PERENNE

IN OBITU

Reverendissimi Domini

DOMINI

JOANNIS ab ALPEN

Metropolitanæ Colonienſis

Archi-Diaconi Majoris,

Præpoſiti Xanteniſis,

Inſignis Collegiæ S. Martini

Monafterienſis

DECANI,

quondam

Episcoporum ac Principum Mo-
naſterienſium Conſiliarii intimioris,

AC

Vicarii in Spiritualibus generalis. &c.

CONFRATERNITATIS

Sacerdotum Bonæ Voluntatis

SECUNDI DIRECTORIS

GENERALIS,

Eidem CONFRATERNITATI

Honoris, Gratiſtudinis &

Memoriæ ergo

oblatum

Anno 1698.

Illustrissimi, Reverendissimi, Perillustres
Amplissimi, Admodum Reverendi, Re-
ligiosi ac Venerabiles Domini.

*Mementote Præpositorum Vestrorum ,
qui vobis locuti sunt verbum Dei, quorum
intuentes exitum conversationis, imita-
mini fidem. Heb. 13. v. 7.*

INter alia documenta longè utilissima
Hebræis ad Christi fidem conversis
à S. Paulo Doctore gentium tradita, ve-
rè non est minimum hoc , quod modo
recitavimus. *Mementote Præpositorum
Vestrorum &c.* Quam quidem Aposto-
licam commonitionem licet Theophy-
lactus de Præpositis vivis prolata[m] esse
censeat, ex mente tamen D. Chrysostomi,
atque ex ipso verborum contextu, de vi-
tâ functis pronunciatam fuisse omnino
liquet: ait enim, *Quorum intuentes exi-
tum conversationis, imitami fidem*, id
est , eorum finem vitæ honestissimum
considerantes, sectemini fidem & con-
stantiam, nō secus, ac si diceret; Memen-
tote, ô Hebræi, Præpositorum Vestro-
rum, Apostolorum, Martyrum, aliorum
quoque Episcoporum, Doctorum, Pa-
storum,

storum, ac Sacerdotum in Domino defunctorum, tam commemorando quemque privatè, quàm publicè in Canone Missæ à Sacerdotibus, nam hoc ab Apostolis apud S. Clementem ex Turriano in l. 8. Constit. Apost. c. 39. sancitum est hisce verbis: *In diebus Apostolorum fideles vacent* [memoriam eorum celebrantes] *Magistri enim vestri fuerunt in Christo, vobisque Spiritum sanctum dederunt.* Memoriam hanc ab Hebræis requirit Apostolus.

Rmi. Adm. Rdi. Dni. Confratres in Christo. Quod S. Paulus de Sanctis tum Præpositis asseruit, liceat & nobis [si tamen fas est] applicare Præpositis nostris recenter in Domino defunctis, nostramque commonefaciendo excitare seriam mentem, ut earum virtutum, quas in iis notavimus, calcaribus excitati studeamus imitari; ad Aram verò nobis faciendis Memoria Eorum minimè excidat.

I. *Mementote Præpositorum Vestrorum* &c. Jacturam fecimus Anno 1697. 31. May. Confraternitatis nostræ Præpositi primi ac velut Fundatoris Adm. Reverendi Domini *Joannis Heidenrici*
Stodt-

Stodebrock quondam Archi-Presbyteri
Lingensis & Pastoris Schepstorfiensis ;
de cujus virtuosâ & exemplari vitâ retu-
limus anno superiore, perque anni cir-
culum quot hebdomadibus ejus memi-
nimus ad Aram; nec tunc mora fuit: quin
ne Confraternitas nostra Præposito suo
viduata diu lugeret, in decessoris locum
Reverendissimum Dominum *Joannem
ab Alpen* Præsidem; eumque jam ab An-
tecessore in extremis ad hoc officium re-
commendatum elegerimus, unanimiter
Eidem suffragando. Enim verò cum im-
mitis Atropos & hujus telam immaturè
fatis abruperit Confraternitati nostræ
non absque dolore, par est sicut primi
Anno 1697. ita & hujus secundi Anno
1698. labente usque ad anniversarium
obitûs meminisse.

II. *Mementote* igitur Præpositi nostri
Dni. *Joannis ab Alpen* p. m. qui Metro-
politanae Ecclesiae Colonienfis ad annos
17. Archi-Diaconus major, Xantenfis
Præpositus, insignis collegiatae Ecclesiae
S. Martini Monasteriensis ad annos 35.
Decanus, Celsissimorum DD. CHRI-
STOPHORI BERNARDI ac Ferdi-
nandi

nandi Episcoporum ac Principum Monasteriensium Consiliarius intimior, & respectivè per Civitatem & Diocèsin Monasteriensem ad annos 24. Vicarius in spiritualibus generalis & sigillifer, tantâ in hisce munus ac dignitatibus Virtutum gratiâ prudentissimus, doctissimus præfulsit, ut Reverendissimo ac Celsissimo D. CHRISTOPHORO BERNARDO tanto Episcoporum ac Principum Lumini [cujus etiam vitam, virtutè que heroicæ stylo elegante, tersâque latinitate prælo dedit] summo in amore extiterit, ad ardua adhibitus, sibi que commissis sæpe legationibus dexterimè perfunctus. Mementote Itaque Præpositi nostri, seu dignissimi Præsulis Confraternitatis nostræ, quæ, ut fieri amat, enascens, ne subiret detrimentum, sed potiùs novis indies incrementis adolesceret, Eum sibi Defensorem, Protectorem, ac tandem PræsidemInspectorem elegit; ac Deo favente sub ejus tutelâ, in eam quam modo cernimus amplitudinem excrevit, ut ultra 370 capita, inter quæ complura & stemmate & virtutibus illustria eminent, recensèamus.

III. *Qui vobis locuti sunt Verbum DEI.*

AN non Rmus Dns Præpositus p.m. locutus est nobis Verbum Dei: cùm Confraternitatis nostræ Canones vel composuerit ipse aded salutare, vel in ordinem redegerit, subscriptisque è verbo Dei testimoniis roborârit, tamque insignia ad perfectionem sacerdotalem instrumenta suggesserit, è quibus quidvis emolumenti ac fructûs in singulos ac universos non sine notabili æternæ salutis notâ derivatur. Sunt autem Canones hi, qui sequuntur.

Testimonium bonæ vitæ requirit ex
 1. Tim. 3. 2. Pro vivis & defunctis sacrificia præscribit. 3. Confraternitatis ordinem. 4. Fidelitatem promissorum. 5. Crebram Confessionem ac Sacrificium quotidianum. 6. Sobrietatem & temperantiam. 7. Devotionem veram. 8. Necessariam scientiam. 9. Habitûs modestiam. 10. Lectionem sacram. 11. Temporis pretiosi curam. 12. Orationem mentalem. 13. Ascetin annuam. 14. Correctionem fraternam exigit, quæ omnia oraculis divinis stabiliuntur.

Accedit, quod Canonum dictorum

paraphrasin seu Expositionem aliquot jam annis non sine Confraternitatis profectu, Strenæ loco oblatam ipse sedulò relegerit, approbârit, suoque ære liberaliter typo vulgârit, Ita Rmus. D. Præses p. m. locutus est Nobis verba salutis æternæ, quodrum vos memores beneficium hoc grato animo ad majorem Dei gloriam, vestrarumque Animarum salutem cum energiâ recolite.

IV. *Quorum intuentes exitum conversationis. Heb. 13.* Conversationem breviter proposuimus, attendamus modo ad exitum. Anno igitur 1698. die 20. Maij horam inter decimam & undecimam vespertinam atatis suæ 67. consuetis Ecclesiæ Sacramentis maturè munitus in SS. JESU Christi Crucifixi quinque vulneribus Salvatoris sui & nostri confusus cum prævio devotissimo eorundem osculo obiit Monasterii Westphaliæ, atque ad lucem ut speramus concessit indeficientem, sibi omnino præsens in Deo opt. max. confidens, mundoque satur annorum, satur laborum, satur honorum perlubenter valedicens:

dicens : cui præfulsit ut orator , historicus , Philosophus , Theologus , fœcundus ingenio , facundus eloquio , usque in senectam & senium vir omnium suffragiis integer , eloquentiæ , eruditionis , Sapientiæ & religionis verè oraculum , cùm publicæ potius quàm privatæ utilitati sese natum devinctumque agnoverit , quem jam tum à pluribus retroactis annis sacer ordo Fratrum minorum S. Francisci conventualium ob paternum ejusdem in ordinem amorem , & innumera conventibus Monasteriensi & Bucholdiensi collata beneficia in filium suum seraphicum adoptârat.

V. *Imit amini fidem.* Ultimum hoc est exhortationis Paulinæ monitum , sit quoque supremum nostrum , Vidimus optimi Prælati nostri p. m. conversantis exitum Christianum & devotum , respiciamus imitemurque nunc fidem seu fidelitatem , præsertim eam , quam Confraternitati nostræ exhibuit , dum constanter Eam fovendo , incrementum ejus zelando , consilio industriâque dirigendo , prosequendo in mortem usque nos
suos

suos dilexit, cœtum Telgetanum ad Sta-
 tionem dolorosæ ibidem virginis Matris
 honorabili præsentia suâ honestavit, in
 aliisque plurimis sese Confratrem ad de-
 cem annos & ultra fidelissimum præsti-
 tit verè Præsul noster & Inspector, imo
 tutor & Parens cordialissimus : Cujus
 retributio ut speramus plurimum co-
 piofa & gloriosa erit in cœlis. Quæ cum
 ita sint ut sunt verissima, certè jam imita-
 ri non pigeat, quod legisse modo dele-
 ctat. Erit, erit enim, quando recurre-
 mus nos omnes in unitatem fidei *ad E-
 phes. Cap. 4. v. 13.* & agnitionis filii Dei
 in virum perfectum, in mensuram ætatis
 plenitudinis Christi, atque sicut nunc
 per speculum in ænigmate, ita cum ve-
 nerit quod perfectum est *1. Cor. 13. 10.*
 cognoscemus facie ad faciem, hæc qui-
 dem spes nostra in sinu nostro; verum
 vel ideo satagamus magis per bona ope-
 ra certam nostram vocationem & ele-
 ctionem facere *2. Petri Cap. 1. v. 10.*
 Hemerobii instar, quæ unius diei volu-
 cris eadem quidem die, quâ vitam ordi-
 tur, finit, & sicut sole oriente nascitur,

ita

ita & eodem occidente moritur, nec minus quod magis admirandum unius diæculæ alimenta sibi comparat, quam si corvi ætatem longe excederet. Nos tanto igitur potius ad imaginem Dei & similitudinem factos pretio SS. sanguinis JESU Christi redemptos, imo Sacerdotes dignatione divina consecratos gratiæ Dei per JESUM Christum, quæ in nobis vacua non sit, cooperari oportet, ad majorem Dei gloriam & animarum nostrarum, proximique salutem æternam; cum primis ad Pastorem & Episcopum animarum nostrarum jugiter conversos *1. Petri Cap. 2. v. 25.* quò propitius nobis omnibus sit ille, qui reddet unicuique juxta opera sua.

Rmi. Adm. Rdi DD. Confratres.

Rmum Dnum Joannem ab Alpen quondam Directorem nostrum, cum prosequeremur aliquantum votis nostris debitis, subibat seriam animos nostros reflexio & consultatio de novo Successore eligendo, præfigebaturque electionis habendæ dies 29. Julii, quo jam appropinquante convenerunt in loco consue-

ro præviè invitati DD. Definitoris & Assistentes partim per oclusas litteras, partim in persona propria. Post imploratam de more Spiritus sancti gratiam, post dictam Exhortationem per brevem, apertæ sunt suffragantium litteræ, in pleno publicatæ, quæ juxta Bullam Pontificiam pro tertia nunc vice ex Diœcesi Osiabrugiensi unâ cum præsentibus consenserunt in *Admodum Reverendum & Eximium D. Philippum Henricum Hardy, insignis Collegiata Ecclesie ad S. Joannem Canonicum Capitularem*, qui [ut ex transmissis ad Congregationem recommendatiis vidimus] ab Anno 1690. munere Definitoris in monitis & consiliis cuius modestè insinuandis, in Statutis moderatè suggerendis, in refrigerio pro defunctis Confratribus per totam provinciam celeriter procurando tanta sollicitudine perfunctus est, ut promittere Nobis possimus, omne ulterius Confraternitatis bonum ab hoc novoInspectore generali promovendum, cum neque per publicas, neque per privatas occupationes abstrahi se permit-
tat,

rat, uti scimus & notavimus. Quod pro
 informatione omnibus & singulis D.D.
 Confratribus hisce significandum esse
 duximus, qui sumus, Telgeti die 29.
 Julii 1698.

D.D. V.V.

*Devotissimi humiles, obsequentissimi
 & officiosissimi in Christo servi.*

Confraternitatis in districtu
 Monasteriensi Osnabrugensi
 Coesfeldiensi Warendor-
 piensi Lingensi &c. Defi-
 nitores & Assistentes.

FINIS.

avimus. Quod
bus & singulis Di
significandum est
us, Telgeti die.

D. D. V. V.

et, obsequenti
mi in Caris (servo.

aris in districtu
li Onabrogi
iensi Wunne
ingenis de. De
es & Afflicto.

NIS.

constat hic liber Coloniae compactus 20 alt 1709.

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 8

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	3/Color	Black
Light Blue	Light Cyan	Light Green	Light Yellow	Light Red	Light Magenta	White	Light Gray	Light Black
Blue	Cyan	Green	Yellow	Red	Magenta	White	Dark Gray	Black

TIFFEN® Gray Scale

© The Tiffen Company, 2007

A	1	2	3	4	5	6	M	8	9	10	11	12	13	14	15	B	17	18	19
	R	G	B				W	G			K			C	Y	M			

